

BEGINNING NORWEGIAN

THIRD EDITION

COMPLETELY REVISED

Norway

Scale of Miles

0 40 80 120 160 200

Kilometers

0 20 40 60 80 100 120 140 160

Miles

[illegible]

BELFAST
REFERENCE
LIBRARY

BEGINNING NORWEGIAN

BEGINNING NORWEGIAN

A Grammar and Reader

BY

EINAR HAUGEN

*Thompson Professor of Scandinavian Languages
University of Wisconsin*

Third Edition Completely Revised

LIBRARIES NI
WITHDRAWN FROM STOCK

GEORGE G. HARRAP & CO. LTD
LONDON TORONTO WELLINGTON SYDNEY

BELFAST
REFERENCE
LIBRARY

439.825
HAUG
M. Q. F.
23.10.57.
Mullam
BA|-

First published in Great Britain 1937
by GEORGE G. HARRAP & CO. LTD.
182 High Holborn, London, W.C.1
New revised Edition 1957
Copyright. All rights reserved

Manufactured in Great Britain
Printed in Great Britain by
William Clowes and Sons, Limited, London and Beccles

PREFACE

The present (third) edition has been thoroughly overhauled in the light of experience with the book through twenty years of use by the writer and his colleagues. While the content and organization of the lessons have been left substantially unchanged, the sections on pronunciation and spelling have been completely rewritten. The phonetic respelling has been changed throughout the book. Additional conversation practice has been made available, in keeping with a trend in American classroom teaching. The spelling has been brought into line with that of most current Norwegian books and newspapers, following the reform of 1938. The forms here adopted approach those which are sometimes called 'moderate,' but no attempt has been made to follow the official spelling slavishly. This book is under no obligation to meet the norms imposed on the schools where these do not reflect current usage. Throughout the book numerous minor changes have been made which it is hoped may be regarded as improvements. Some of these were suggested by colleagues, among whom it is a pleasure to acknowledge especially Professor Sverre Arestad, of the University of Washington, for his painstaking criticisms.

This book is written for students without previous knowledge of the language, either for classroom use or for home study. Its aim is to present in convenient form those elements of the language which are indispensable to a reading knowledge. The first five lessons state the chief facts of Norwegian pronunciation; the next twenty summarize the basic elements of grammar; the last nine supplement the knowledge gained with abundant reading and discuss certain minor points of grammar which turn up often enough to be worth noticing.

The vocabulary is strictly limited to about eight hundred of the thousand most important words and idioms, as determined by their frequency in literary Norwegian and their value for the selections

chosen. A student who knows these words thoroughly will understand about eighty per cent of the words he meets in any passage of average difficulty. The words are introduced as gradually as possible, in passages which illustrate their actual use. In order to conform with this plan each selection has been rewritten, so as not to introduce too many stumbling blocks for the beginner. Any words not contained in the basic vocabulary which it was impossible or undesirable to eliminate are explained in footnotes on the same page, and the student is not required to learn them.

The reading selections were chosen not primarily for their literary merit, but in order to provide varied and amusing reading during the tedious process of learning grammar. It is to be hoped that even the student who goes no further in his studies than this book may receive a favorable impression of Norway and a desire to learn more about her art, literature, history, geography, and folklore.

The following titles are recommended as introductory to such further study:

Norway (Pub. by the Norway Travel Association, Oslo, 1948. 113 pp.).

Facts about Norway (Oslo, 1951. 64 pp.).

KAREN LARSEN, *A History of Norway* (New York, 1948. 591 pp.).

HARALD BEYER AND EINAR HAUGEN, *A History of Norwegian Literature* (New York, 1956. 344 pp.).

FREDE CASTBERG, *The Norwegian Way of Life* (London, 1954. 110 pp.).

PHILIP BOARDMAN, *How to Feel at Home in Norway*, revised edition (Oslo, 1950. 205 pp.).

JANICE STEWART, *The Folk Arts of Norway* (Madison, Wisconsin, 1953. 246 pp.).

HARLAN MAJOR, *Norwegian Holiday* (New York, 1950. 268 pp.).

In presenting the grammar of a language for pedagogical purposes, and particularly a language with such varying standards as modern Norwegian, it has only too often been necessary to simplify. Only the trained student of language will realize how narrow is the margin between simplification and falsification in grammar. Exceptions have

generally been eliminated, and differences in usage rarely indicated. The standard of educated speech in the city of Oslo has been followed as closely as possible. Anyone looking for more precise formulations and more detailed information will have to go to the following standard works, which have been the writer's constant guides:

AUGUST WESTERN, *Norsk Riksmåls-Grammatikk* (Oslo, 1921).

J. BRYNILDSEN, *Norsk-Engelsk Ordbok* (3 utg., Oslo, 1927).

T. KNUDSEN and ALF SOMMERFELT, *Norsk Riksmåls-Ordbok* (Oslo, 1930 ff.).

IVAR ALNÆS, *Norsk Uttale-Ordbok* (2 utg., Oslo, 1925).

OLAV NÆS, *Norsk Grammatikk I* (Oslo, 1952).

JAKOB SVERDRUP and MARIUS SANDVEI, *Norsk Rettskrivnings-Ordbok, Bokmål* (Oslo, 1940).

The writer wishes to acknowledge the kindness of the following individuals and publishers in permitting him to use copyrighted material: Gyldendal Norsk Forlag, Oslo, for the pictures by Otto von Hanno in lessons 6-9 and the selections 13, 14, 16A, 22E, 27B, 31A, 33A; and Aschehoug and Co. (W. Nygaard) for selections from Gabriel Scott's story *Sølvfaks*. He is particularly grateful to Mr. Hans Bergersen, Overlærer at Tøyen Skole, Oslo, for permission to combine with his own word count the results of Mr. Bergersen's simultaneously executed count.

The writer also acknowledges the many valuable suggestions he has gained from friends and colleagues at Wisconsin and elsewhere. His greatest debt, however, is to his wife, Eva Lund Haugen, whose keen ear and sure feeling for Norwegian usage have materially reduced the imperfections of the book.

SUGGESTIONS TO TEACHERS

The lessons have been arranged so as to give the individual teacher considerable freedom in his method. Some things may be omitted, and the order in which the parts of the lesson are taken up may well be varied. Each lesson consists of five parts: (I) a reading, which illustrates the grammatical principles of the lesson and introduces the new words; (II) a series of questions in Norwegian, which

should be made the basis for class drill in the formation of complete sentences; if desired, they may also be written out; (III) a vocabulary containing the new words and idioms, with pronunciation if necessary, and grammatical forms; (IV) examples of the grammatical principle, with questions on the examples, and concise statements of the underlying rules; (V) exercises of various types to drill the students in the vocabulary and grammar of the lesson.

It is suggested that the reading be gone over in class, with pronunciation by the teacher, and questions and answers in Norwegian. The students should be encouraged to formulate the grammatical rules themselves before being asked to memorize the versions given. The exercises may be used for either oral or written work, and in either case the whole sentence should always be repeated, even though only a single word is to be filled in. After each group of five lessons a series of review exercises is included; at this point it would be well to give a short quiz on the material learned. The grammar should be stressed in lessons 6-25, while thereafter reading should occupy the central place.

The teacher will have to decide whether he wishes to begin with lesson I, with the conversation practice between lessons V and VI, or with lesson VI. This will depend on the maturity of his students, and on his own tastes in the matter of pronunciation and conversation. The first five units can be postponed until later, or they can become the basis for intensive pronunciation practice, so that a good foundation is laid for conversation. The conversation practice should be memorized, so that the phrases learned may be used as a framework for later conversations based on the lessons.

The teacher will find his work greatly aided if his students have a good Norwegian song book and a map of Norway to consult. The following are inexpensive and useful: Mads Berg, *Skolens Sangbok* (Aschehoug, Oslo, 1953), about 60 cents, and Ivar Refsdal, *Skolekart over Norge* (Oslo), about 30 cents.

SUGGESTIONS TO THE STUDENT

There is one purpose which your instructor and the writer of this book have in mind: helping you learn to read and speak the

Norwegian language. This purpose cannot be accomplished without your constant and active co-operation.

May we make these suggestions at the very outset:

1. Languages are learned through constant repetition. Every time you re-read your assignment, either silently or aloud, you are increasing your mastery of the language.

2. The unit of speech is the sentence rather than the word. When you meet a new word, learn the sentence in which it appears. Seize every occasion to repeat the sentences which appear in this book. Form new sentences by varying the ones you have already learned. Every sentence learned may serve as the model of innumerable others.

3. The more closely you can imitate your instructor's pronunciation, the better. Be a perfect parrot; it is the only way to get away from an inaccurate and slovenly carry-over of English pronunciation into Norwegian. Get rid of that Anglo-American accent when you read and speak Norwegian!

When you have finished this book, you are ready to go on to *Reading Norwegian* (Appleton-Century-Crofts, New York, 1940) by the same writer. This book contains 170 pages of interesting reading material, carefully graded with a complete vocabulary. If you should wish to develop your conversational skill, you are referred to this writer's *Spoken Norwegian* (Henry Holt, New York, 1946). For independent reading and writing you will need dictionaries. The best aid to the reading of ordinary novels and newspapers is *Norwegian-English School Dictionary* by Theodore Jorgenson and Peder Galdal (St. Olaf College Press, Northfield, Minnesota, 1955). For more difficult reading you may need to use J. Brynildsen, *Norsk-Engelsk Ordbok* (Aschehoug, Oslo, 1927). If you wish to write Norwegian, you will need Th. Gleditsch, *English-Norwegian Dictionary* (Allen and Unwin, London, 1950).

CONTENTS

		PAGE
INTRODUCTION		1
GRAMMAR	READING	
1. CONCERNING PRONUNCIATION		8
2. THE VOWELS		11
3. THE CONSONANTS		14
4. PHRASING		18
5. SPELLING AND PUNCTUATION		23
<i>Conversation Practice</i>		30
6. THE INDEFINITE ARTICLE (1-2)	Et klasseværelse	33
7. PLURAL OF NOUNS (3-5)	Et hjem	38
8. THE DEFINITE ARTICLE (6-7)	En familie	42
9. THE PRESENT TENSE; NUMERALS (8-9)	Hvor mange?	47
10. THE PERSONAL PRONOUNS (10-12)	En dag på skolen	52
REVIEW: LESSONS VI-X		57
11. MODAL AUXILIARIES I (vil, skal, må) (13-17)	Per og kaffen	59
12. MODAL AUXILIARIES II (kan, få, bør) (18-20)	Mor forteller eventyr	64
13. STRONG AND IRREGULAR VERBS: THE PAST TENSE (21-23)	Dumme mennesker	68
14. WEAK VERBS: THE PAST TENSE (24)	Skyen og regnet (H. Bergersen)	74
15. PERFECT AND FUTURE TENSES; IMPERATIVE (26-27)	Per og skiene (Amanda Sevaldsen)	79
REVIEW: LESSONS XI-XV		84
16. THE ADJECTIVE (28-30)	Den store mannen Eventyret om de tre bjørnene I	86
17. THE DEMONSTRATIVES (31-33)	I klasseværelset Eventyret om de tre bjørnene II	91
18. THE POSSESSIVES (34-37)	Eventyret om de tre bjørnene III	96
19. ADVERBS (38-40)	Guttene og hunden Hjemmusa og fjellmusa I	102
20. INVERSION OF VERB AND SUBJECT (41)	Hjemmusa og fjellmusa II En måned i Norge I	108
		110

	PAGE
REVIEW: LESSONS XVI-XX	114
21. ORDINAL NUMERALS; EXPRESSIONS OF TIME (42-44)	116
	117
22. REVIEW READINGS	123
	Hans og Jens
	Mannen og beina
	Mannen og kona
	Nå er vi her
	Regn (S. Obstfelder)
23. REFLEXIVE PRONOUNS (45-46)	Sølvfaks I (Gabriel Scott) 128
24. THE REFLEXIVE POSSESSIVE (47)	Musa synger for småmusene sine 133
	Sølvfaks II 133
25. PRESENT PARTICIPLE (48)	Presten og klokkeren 138
	Sølvfaks III 139
	142
REVIEW: LESSONS XXI-XXV	
26. COMPARISON I (49-51)	Hver synes best om sine barn 144
	Spørsmål og svar 145
	Sølvfaks IV 145
27. COMPARISON II (52-53)	Spørsmål og svar 150
	De tre prinser og prinsesser 150
	Sølvfaks V 151
28. INTERROGATIVE AND RELATIVE PRONOUNS (54-56)	Spørsmål 157
	Sølvfaks VI 157
29. PREPOSITIONS GOVERNING CLAUSES AND INFINITIVES (57)	Sølvfaks VII 164
30. PASSIVE VERB FORMS (58-60)	Mus og katt 170
	Båten er tøst
	Tanker og ord
	Sølvfaks VIII 171
	177
REVIEW: LESSONS XXVI-XXX	
31. CONDITIONAL SENTENCES (61-62)	Mannen som skulle kjøre tømmer 178
	Sølvfaks IX 179
32. POSSESSION OF NOUNS (63)	Sølvfaks X 184
33. MODAL ADVERBS (64)	Mannen som gravde seg en kjeller 191
	Sølvfaks XI 192
34. SPECIAL USES OF THE ADJECTIVE (65-66)	Eventyret om Per og Pål og Espen Askeladd (Asbjørnsen og Moe) 199
	207
REVIEW: LESSONS XXXI-XXXIV	209
NORWEGIAN-ENGLISH VOCABULARY	222
ENGLISH-NORWEGIAN VOCABULARY	222
INDEX	225

INTRODUCTION

English and Norwegian. The English and Norwegian languages have much in common. Even a casual glance at the following pages will at once reveal numerous correspondences and similarities between the two. This resemblance is not accidental, but is an evidence of common ancestry and parallel historical development.

If we trace the history of the peoples now inhabiting England and Norway some two thousand years back, we find that the ancestors of both were members of Germanic tribes living along the coasts of the Baltic and North Seas. They spoke dialects of a common language and shared a common culture. In later centuries the Germanic tribes settled in various countries and gradually developed the nationalities which we know today as German, Dutch, English, and Scandinavian. As time went on, their Germanic dialects developed into the national languages of today. Most of these are too far apart to be mutually understandable without special study, except for the three Scandinavian languages. Yet it is not hard to recognize the basic kinship of the Germanic languages even today. As against the Romance languages (French, Spanish, Italian), or the Slavic languages (Russian, Polish, Czech), they form a distinct group, with related words and similar grammatical forms.

The most obvious evidence of the close relationship between English and Norwegian is the large number of so-called "cognate", i.e. related words. Some words are quite identical in form, though the pronunciation may be different: **arm**, **best**, **bite**, **finger**, **flat**, **land**. In other words there is a difference of only one or two letters, and the relationship is quite obvious: **begynne** (begin), **blod** (blood), **skal** (shall), **selv** (self), **far** (father), **komme** (come), **kniv** (knife), **bok** (book). Finally there are related words in which the changes of time have so obscured the relationship that it may require some study to detect it: **egen** (own), **sjø** (sea), **ku** (cow), **nabo** (neighbor), **bunn** (bottom). An observant student will soon

discover that Norwegian long **u** frequently corresponds to English *ou, ow*, so that **hus, ut, fugl, ku** are seen to be cognate to 'house', 'out,' 'fowl,' 'cow.' In some words long **o** will correspond to *oo* (**bok**—book, **blod**—blood, **to**—two), long **ei** to *o* (**stein**—stone, **bein**—bone), **t** to *th* (**tenke**—think, **tynn**—thin), and **sk** to *sh* (**fisk**—fish, **frisk**—fresh, **skal**—shall).

The danger of hunting for cognates is that in so many cases the meanings too have changed. Thus Norwegian **stol** is a chair, not a stool; **krok** is a corner, not a crook; **kinn** is a cheek, not a chin. It also happens that some meanings of a word correspond, while others do not. Thus **bein** means 'bone,' but it also (and more commonly) means 'leg'; **bånd** means 'band,' but only in the sense of a ribbon; 'fowl' in English refers to a special kind of bird, while **fugl** includes all birds. And one may be sure that the emotional 'feel' of a Norwegian word is rarely the same as that of its English cognate. In spite of this, the discovery of cognates is a useful aid to memory in approaching a strange vocabulary, as well as a constant reminder of the close kinship between the two languages. It must also be remembered that both languages have borrowed from French and Latin; such words as **natur, historie, and onkel** are evidences of our mutual indebtedness to the languages of southern Europe.

The fundamental relationship of English and Norwegian is further demonstrated by the similarity of their grammatical forms and word order. In contrast to French and Latin, for example, they have in common such features as strong and weak verbs, modal auxiliaries, the function of the perfect tense, and the position of adjectives. In general Norwegian and English stand together as having the simplest grammatical forms of all modern European languages.

The Historical Development of Norwegian. In ancient times the language of Norway was more similar to Swedish and Danish than it is today. All three nations spoke varieties of the language known as Old Scandinavian. A large and significant literature was composed in this language, some of it in Norway, but much more in Iceland, originally a Norwegian colony. In the centuries from 800 to 1200 Norway was an active, rapidly expanding nation, with great

commercial and colonizing enterprises, extending even to the New World (Leif Ericson, A.D. 1000). Through a series of misfortunes, however, the powerful centralized kingdom of thirteenth-century Norway was deprived of native leadership. The succession to the throne passed to the royal house of Denmark, and in 1397 this union, which also included Sweden, was formally sealed at Calmar, in Sweden. As a result Norway did not again secure an independent form of government until the great age of revolutions in modern times. After four centuries of national subordination, Norway in 1814 attained internal independence in an outward union with Sweden which lasted until 1905. Since 1905 Norway has been a sovereign nation, except for the years 1940-45, when the country was occupied by German forces and a government in exile functioned in London.

It has frequently been said, but hardly with any justice, that Danish oppression caused Norway to lose her native language during the four centuries of union. The truth of the matter is that the efforts of the Dano-Norwegian kings to unify their kingdom were less effectual than those of most other European sovereigns. And yet the union had far-reaching consequences for the national development of Norway. During the years when other nations were gradually passing from the medieval to the modern period, developing national coherence and modern organs of government, Norway remained apart from this development. Her people were probably as happy and prosperous as the corresponding classes in other countries, but the focus of her cultural life lay in Copenhagen, in a land which was even then felt as foreign. There was the absolute monarch of Denmark-Norway, the court and the entire fashionable life of the age, and the university with its far-reaching influence on the cultural life of the two nations. During these centuries Denmark developed a unified language of her own, based on the fashionable speech of Copenhagen, just as France and England were doing in their respective capitals. But in Norway no such opportunity was present, for there was no community there with sufficient wealth and prestige to rival Copenhagen. And since Norwegians could understand Danish with a little effort, it became customary in the age of

the Reformation for educated Norwegians to write Danish. The books of the new church were all in Danish, and it never seems to have occurred to either Dane or Norwegian of that day that Norway should have a written language of her own.

So things remained even down into the nineteenth century, with educated Norwegians learning to write better and better Danish and gradually modifying their speech accordingly. Along with the political independence of 1814 came the realization that this so-called 'Norwegian' language was really Danish. Among the more ardent patriots the feeling arose that this was a disgrace and a reminder of the inferior position of Norway in the union with Denmark. An agitation sprang up around 1835, headed by the great poet Henrik Wergeland (1808-45), to make the language more Norwegian. Since that time the problem of language has almost constantly been one of the burning issues in the literary and political life of Norway. Today there is general agreement that Norway should have a language all her own, but there is still a violent contention over the ways and means.

Briefly stated, the situation is this: In the cities of Norway, particularly Oslo, the capital, there has developed in the educated middle class a spoken Norwegian which is based in part on written Danish, but with so many Norwegian elements that no Dane would recognize it as his own. This is the language with the greatest social and cultural prestige in Norway, the language of Wergeland, Bjørnson, and Ibsen. It is variously known in Norway as **riksmål** and **bokmål**. Its greatest representatives in modern literature are Knut Hamsun and Sigrid Undset; it is the language most frequently heard in parliament, pulpit, classroom, and good society; it is overwhelmingly the language of science, commerce, and journalism. By means of three successive spelling reforms, in 1907, 1917, and 1938, its written form has been made to agree very closely with its spoken form. Because of its origin, it is frequently referred to as 'Dano-Norwegian.' It is the language taught in this book, in its latest and most phonetic spelling, and it will here be known simply as 'Norwegian.'

Yet there are a great many Norwegians who have never felt at

home in this language. It did not have time to get a foothold among the common people before the separation from Denmark, and its partly foreign origin has branded it among certain patriotic groups. Outside the cities most Norwegians have continued to speak dialects not based upon Danish, but lineally descended from the Norwegian speech of ancient times. This influence is marked in the lower-class speech of the cities, which contains more 'Norwegian' elements (*e.g.*, feminine endings) than the upper-class speech. As one travels out from the cities into the countryside, the dialects grow more and more characteristically Norwegian, with less and less Danish admixture. In some of the remote valleys of central and western Norway the patriots of the nineteenth century discovered dialects which seemed to them to have the authentic native quality that they missed in the standard language of their country. And a great linguistic genius, Ivar Aasen (1813-96), conceived the idea that if one studied the most 'genuine' native dialects, those which were most like Old Norse, one might create a form of Norwegian equivalent to what the national language would have been had Norway never been united with Denmark. He proceeded to carry his idea into execution and in 1853 published his first specimen of this new language. He called it *landsmål*, a name by which it is still often known (though *nynorsk* is now official); in English it may be called 'New Norse'.

The movement thus begun has been growing in strength, so that today these two languages are officially on an equal footing as national languages. A bitter warfare has been waged between them, a warfare which it is hoped may some day end in mutual compromise and conciliation. New Norse has the support of considerable sections of rural Norway, especially in the West, and has able advocates in school, church, and press. It is a musical language, though grammatically more complex than Dano-Norwegian, and has been cultivated in literature by such masters as Aasmund Vinje, Arne Garborg, and Olav Duun. Its influence has been felt in the development of Dano-Norwegian also, which is growing more Norwegian year by year, absorbing 'dialectal' elements at a rapid rate. The younger generation in the cities is extremely hospitable to forms

which their elders would have called 'vulgar,' but which really represent a growth in national distinctiveness. In recent years a deliberate effort has been made through official channels to promote the amalgamation of the two languages by encouraging those forms that are common to them. Most of the political factions are committed to a policy of convergence in a common language which some have baptized *samnorsk* or 'United Norwegian'. But this goal appears to be far off, and the efforts made in this direction have created much dissension and bitterness.

The extraordinary situation here outlined may seem confusing to the foreigner. It must be emphasized that this development is not arbitrary or wilful; it is an inevitable consequence of the long national dependence and subsequent liberation of Norway. Partly as a result of the extraordinary clash of forms, Norwegian has developed an expressiveness and a subtlety of shading which are not inferior to those of any other modern tongue. The dialects have been drawn upon to an extent unparalleled elsewhere, and the language enjoys a luxuriant abundance of words and forms, which is certainly a testimonial to vigor and life. A person who has learned to read one spelling needs only a few simple rules to guide him through the others. It may even be claimed that this practice in juggling various spellings is excellent training towards the study of Swedish and Danish. Norwegian has moved from a spelling coinciding with that of Danish towards one much more like that of Swedish. This is due to the natural kinship of Norwegian and Swedish, and gives Norwegian a position intermediate between Danish and Swedish.

Norwegian in America. Emigration from Norway to America began around 1825 and reached its peak in the 1880's. It is estimated that nearly a million persons emigrated from Norway, a strikingly high number for so small a country. The states where Norwegians settled in the greatest numbers were Illinois, Wisconsin, Minnesota, Iowa, and the Dakotas. The bulk of this emigration took place while official Norwegian was still Danish, and for this reason one usually finds in Norwegian books and newspapers published in this country a somewhat outdated form of Norwegian. On the other

hand, most of the spoken Norwegian in this country is broadly dialectal, because the mass of the immigrants came from the countryside. In spite of this the immigrants showed no great interest in the New Norse movement, and with a few notable exceptions clung to the older Dano-Norwegian.

But although they took little part in the linguistic development of the mother country, practically all Norwegian dialects here underwent a development of their own, one that was peculiarly American. They absorbed hundreds of words and phrases from American English. Norwegian-American children frequently grew up without realizing that English words like 'fence,' 'field,' 'street,' 'pail' were not also Norwegian words. They heard them used constantly in Norwegian forms, with Norwegian endings, and only a visit to Norway, or familiarity with Norwegian literature, could open their eyes to the peculiar traits of American Norwegian. For further information on this subject see Einar Haugen, *The Norwegian Language in America* (2 vols., University of Pennsylvania Press, 1953).

For these reasons most Americans of Norwegian ancestry who learned to speak Norwegian at home learned a dialectal Norwegian which was markedly different from that taught in this book. If they learned to read the language, they often saw only those older, more Danish forms of Norwegian which have long since vanished in Norway.

BELFAST
REFERENCE
LIBRARY

FØRSTE LEKSE CONCERNING PRONUNCIATION

1. *Importance.* The basic requirement in language learning is a good pronunciation. Even if you are most interested in learning to read, you should master the sounds of the language. You will remember the words better and gain a truer feeling for their music. Pronunciation is even more important for those who plan to speak a language, as most learners surely hope to do. It is embarrassing to meet speakers of a language you have 'learned,' only to discover that you do not understand them, or even that they do not realize you are speaking their language! The model which all learners should try to imitate is the pronunciation of native speakers, that is, people whose speech is accepted without comment by those who have learned the language in their childhood. Few people succeed in becoming native speakers after the beginning of their teens; but everyone can learn to speak a new language well enough to be *understood* by native speakers. This does not require what is called a 'musical ear' or high native intelligence, but is primarily a matter of (1) *mimicry* and (2) *memorization*. It requires time and effort, plus a sincere desire for successful communication.

2. *Mimicry.* Mimicry, or imitation, requires that you listen sharply and try to reproduce what you hear as accurately as possible. Your chief handicap in this enterprise is the speech habits of your native language. The learner often fails to hear accurately what the speaker of a new language says, because he has been trained to hear an entirely different set of sounds. The speech habits ingrained in childhood include not only the way one uses the vocal organs to form individual sounds, but also the way these are combined into sequences, the way they are stressed and slurred, the movement of pitch, and the way the sequences are split up by pauses. Learning the sounds of a new language means the establishment of a new set of habits, some of which are so close to the old ones that interference between

them is almost unavoidable. For practical purposes some of the differences can be ignored and certain English sounds carried over into Norwegian. But others are so different that no English sound should be substituted for them. The only recourse for learning these is to hear them spoken by a native speaker or a mechanical reproduction of his speech. Thanks to magnetic tape, recordings are now coming within the reach of everyone and make a useful supplement even when a live speaker is available, especially for repetition and drill. Not all native speakers are equally desirable models; some have accents that are considered inferior by speakers of other social groups. In the case of Norway it is best to select a member of the educated middle class, preferably with an urban background. Educated Oslo speech probably has the greatest prestige, but other urban accents are also acceptable.

3. *Phonetic Respelling.* It is not always possible to predict the pronunciation of a Norwegian word from its spelling, or vice versa. As in most other languages, the spelling omits a good deal of information, especially about pitch and stress patterns; and in some cases it is directly misleading. Of course, it is less so than English, which is notorious for such inconsistencies as *write*, *Wright*, *right* and *rite* for the same sounds, or pronouncing the spellings *lead*, *read*, *bow* in two different ways. The ideal spelling of a language should be one in which each symbol corresponded to one sound and each sound to one symbol. In this book we shall make occasional use of a spelling which approaches this ideal, in order to guide the learner where the standard spelling is misleading. This simplified, or phonetic, spelling will be placed in brackets after the standard spelling. For example, the word *land* *land*, *country* will be followed by [lann], which shows that the d is silent and the nd is pronounced as if it were written nn. Similarly *vil* [vill] *will* shows that this word is pronounced as if written with ll rather than l. But it must be remembered that the values of the symbols in the respelling are not those of English, but of Norwegian; they must be learned. Each letter and symbol will be taken up for discussion in lessons II-IV, where their phonetic values are described; in lesson V their representation in the standard spelling is discussed.

4. *Phonetics.* The descriptions in lessons II-IV make use of some technical phonetic terms, which will here be briefly defined and exemplified. A knowledge of phonetics is useful in the learning of any foreign language, since it enables one to talk about and identify sounds in terms of vocal movements and positions. But no description can take the place of mimicry, and for this reason some teachers and learners will choose to skip this part of the book.

Sounds are classified as either *vowels* or *consonants*, the former produced by relatively wide openings of the vocal passages, the latter by relatively narrow openings or closure.

Vowels are either *monophthongs* or *diphthongs*, the former single, the latter double. The monophthongs are classified (1) by the size of the opening as *high* (narrow), *mid* (medium), or *low* (open); (2) by the place of greatest narrowing in the mouth as *front* (tongue tip), *central* (tongue blade), or *back* (tongue rear); (3) by the shape of the lips as *rounded* (pursed) or *unrounded* (retracted). As examples for practice you may use such monophthongs as those of English *pat*, *pet*, *pit*, *pot*, *put*, and *putt*. Of these the high are *pit* and *put*, the mid *pet* and *putt* (and *pot* in British English), the low are *pat* (and *pot* in most American English). The front are *pit*, *pet*, and *pat*, the central are *putt* and *pot* (in American), the back are *put* and *pot* (in British). The rounded are *put* and *pot* (in British), while the rest are unrounded. The vowels ordinarily written *a*, *e*, *i*, *o*, *oo*, *ou*, and *oy* are mostly diphthongs, in spite of their spellings.

Consonants are classified (1) by the vibration of the vocal chords as *voiced* (with vibration) or *voiceless* (without); (2) by the point of greatest narrowing as *bilabial* (both lips), *labio-dental* (lips and teeth), *dental* (tongue tip and teeth), *alveolar* (tongue tip and gums), *palatal* (tongue and the hard palate), or *velar* (tongue and the soft palate, or velum); (3) by the manner of contact as *stop* (closure), *nasal* (nose open), *affricate* (double closure), *sibilant* (s-like sound), *lateral* (opening along side of tongue), *retroflex* (tongue-tip turned up), or *semi-vowel* (narrowing). *Spirant* is used below about all consonants that are neither stops nor nasals. In English the voiced consonants are *b d g* (as in *go*) *j l m n ng r th* (as in *this*) *v w y* (as in *you*) *z zh*

(the sound of *si* in *vision*); the voiceless are *ch f h k p s sh t th* (as in *thin*). The bilabials are *b m p w*, the labio-dentals *f v*, the dentals (strictly interdental) *th* (in *thin*) and *th* (in *this*), the alveolars *d l n r s t z*, the palatals *ch j sh y zh*, the velars *g h k ng*. The stops are *b d g p t k*, nasals *m n ng*, affricates *ch j*, sibilants *s sh z zh*, lateral *l*, retroflex *r*, semi-vowels *h w y*.

Phrasing is the arrangement of sounds into meaningful groups, which is done by modifying their *length, pitch, stress, and juncture*. Sounds may be *long* or *short*; their pitch may be *high, mid, or low*; their stress may be *emphatic, primary, secondary, or weak*; their juncture (the breaks in their sequence) may be either *internal* or *external*. Examples of these phenomena will be postponed until Norwegian phrasing is discussed.

5. *Exercise.* (1) What is a native speaker? (2) Why is it important to mimic native speakers? (3) What is the learner's chief handicap in mimicry? (4) What do the habits of speech include? (5) How can mechanical recordings be used? (6) What kind of native speaker should be preferred? (7) How can spelling be misleading? (8) What purpose will a phonetic respelling serve? (9) Do the symbols of the respelling represent Norwegian or English sounds? If you wish to learn the phonetic terms used above, drill on the English examples given before a mirror; study the application of the terms to each sound, watching (or feeling) the movements of the vocal organs.

ANNEN LEKSE

THE VOWELS

1. *Monophthongs.* There are nine monophthongs [a: e: i: o: u: y: æ: ø: å:], which occur in such words as *ta* [ta:] *take*, *se* [se:] *see*, *ni* [ni:] *nine*, *bo* [bo:] *dwelling*, *ku* [ku:] *cow*, *ny* [ny:] *new*, *bæ* [bæ:] *baa*, *dø* [dø:] *die*, *så* [så:] *so*. The colons in the phonetic respelling mark them as long and stressed, as they always are

when pronounced by themselves. Their phonetic values are as follows:

	FRONT		CENTRAL		BACK
	Unrounded	Rounded	Unrounded	Rounded	Rounded
HIGH	i:	y:		u:	o:
MID	e:	ø:			å:
LOW	æ:		a:		

The unrounded vowels are not difficult. [i:] is like English *e*, but less diphthongal. [e:] is like a drawn-out English *i* in *bid*, *ill*, *think*, or at least higher than the *e* of *bed*. [æ:] is much like the English *a* in *bad*, *hat*. [a:] is like *ah*, the *a* in *father*, though some pronounce it farther back.

The real problem is the rounded vowels, for which there are no satisfactory English substitutes. We can divide them into *protruded* and *puckered*, according to the nature of the lip rounding. The protruded are [y: ø: å:], with a rather large opening and a slight rounding and protrusion of the lips. [y:] resembles German *ü*, but is less rounded and therefore closer to [i:]. [ø:] resembles German *ö* and French *eu* (in *bleu*), but is also less rounded. [å:] is an *o*-sound (as the circle over the letter indicates), like that in English *for*, but more rounded. The puckered vowels are [u: o:], for which the lips are drawn close together and inward, even more than for English *too*. [u:] is so far forward in the mouth that it has an [i:]-quality in it; one hears a similar *u* in *rude*, *Sue* as pronounced by some American Southerners. [o:] is the hardest of Norwegian vowels; it is not like either *o* or *oo*, but somewhere between.

The mid-vowels [e: ø: å:] often have a slight off-glide which makes them sound like [eæ øæ åæ], but this is not recommended. [æ] occurs only before [r] except in its own name [æ:] and the word given in the list above.

Exercise. Practice saying the vowels with preceding consonants,

in series that illustrate and distinguish similar vowels: bi be bæ, di de dæ, fi fe fæ, hi he hæ, si se sæ; bi by be bæ, di dy de dæ etc.; by bu bō, dy du dō, fy fu fō etc.; bō bā bæ ba, dō dā dæ da etc.

2. *The short vowels.* Each of the above vowels can also occur short and is then written without the colon: [æ i o u y æ ø å]. These have qualities that are similar to those of the corresponding long vowels, but are shorter and crisper, like English *e* in *bet* or *a* in *about*; for speakers of English they require a good deal of practice. While the long vowels are always strongly stressed, the short vowels may be either strongly or weakly stressed. When they are strongly stressed, they must be followed by a long consonant, which will here appear in the respelling as a doubled consonant. Examples of the short vowels with doubled consonants are: **katt** [katt] *cat*, **sett** [sett] *seen*, **sitt** [sitt] *his own*, **sott** [sott] *disease*, **gutt** [gutt] *boy*, **nytt** [nytt] *news*, **herr** [hærr] *Mr.*, **søtt** [søtt] *sweetly*, **fått** [fått] *gotten*. [a] is like English *u* in *cut*, [e] like *e* in *set*, [i] like a shortened *ea* in *seat*, [æ] like the *a* of *Harry* (in Eastern America and Britain). Examples of the short unstressed vowels are: **sofa** ['so:fa] *sofa*, **spise** [spise] *eat*, **hellig** [helli] *holy*, **moro** [morro] *fun*, **furu** [fu:ru] *pine*, **byrå** [byrå:] *bureau*, **erfare** [ær'fa:re] *experience* (v.), **økonomisk** [øko'no:misk] *economic*, **åhå** [åhå:] *aha*. It is an important rule that *unstressed [e] is slurred* so that it sounds like the *e* of German *Gabe*, or something like English *a* in *senate* or *sofa*. But this sound must not be confused with Norwegian unstressed [a], from which it is clearly distinct, as in the words **jente** [jennte] *girl* and **jenta** [jennta] *the girl*; observe the difference between the way *sofa* is pronounced in the two languages. [æ] occurs only before [r] plus consonant, except in **tredve** *thirty*, which some pronounce [træddve].

Exercise. Practice saying the short vowels with preceding or following consonants, in series that distinguish similar vowels: itt ytt ett øtt, bitt bytt bett bøtt, ditt dytt dett døtt, fitt fytt fett føtt, hitt hytt hett høtt etc.; ærr arr, bærr barr, dørr darr etc.; ynn unn, bynn bunn, dynn dunn etc.; buss boss bæss bass, fuss foss fæss fass, guss goss gæss gass etc. Practice the distinction between long and short with pairs like these: sat satt, set sett, sit sitt, sot sott, sut sutt, syt sytt, fær færr, fèt føtt, fāt fått; hake hakke, heke hekke, hike hikke,

hoke hokke, huke hukke, hyke hykke, hære hærre, høke høkke, håke håkke etc.

3. *Diphthongs.* There are six diphthongs: [ai: ei: ui: æu: øy: åi:], which occur in such words as **hai** [hai:] *shark*, **nei** [nei:] *no*, **hui** [hui:] *shout*, **sau** [sæu:] *sheep*, **høy** [høy:] *hay*, **koie** [kåi:] *shanty*. In these the first vowel is always short, but under strong stress the second element is long and is like a long consonant; [ai:] could also be written [ajj], showing that the second element is more prominent than in corresponding English sounds (cf. *high, hay, boy*). The qualities of each vowel are those given above for the short vowels; some pronounce [ei] as [æi] and [æu] as [øu] (the pronunciation [ævv] is not recommended). The nearest equivalents in English are, respectively, *i* for [ai], *a* for [ei], *ooie* for [ui], *ou* (especially in Southern American *house*) for [æu], *ir* (as in New York-cse *bird*) for [øy], and *oy* for [åi]. The diphthongs also occur short and unstressed, when they will be written without the colons, e.g. in **øyeblikkelig** [øye'blikkeli] *instantly*. The most important diphthongs are [ei æu øy]; the others occur only in a small number of words.

Exercise. Practice saying the diphthongs with preceding or following consonants: bai bei bui bæu bøy bål, dai dei dæu dui døy dål etc.; aik eik uik æuk øyk åik, aim eim uim æum øym åim etc.

TREDJE LEKSE

THE CONSONANTS

1. *Simple consonants.* There are eighteen simple consonants [b d f g h j k k l m n n g p r s sj t v], which occur in such words as **by** [by:] *city*, **da** [da:] *then*, **få** [få:] *get*, **gå** [gå:] *go*, **ha** [ha:] *have*, **gi** [ji:] *give*, **ku** [ku:] *cow*, **kje** [kje:] *kid*, **le** [le:] *laugh*, **mø** [mø:] *moo*, **nå** [nå:] *now*, **eng** [eng:] *meadow*, **på** [på:] *on*, **ro** [ro:] *rest*, **si** [si:] *say*, **ski** [sj:] *ski*, **to** [to:] *two*, **vi** [vi:] *we*. Their phonetic values are as follows:

		BILABIAL	LABIO-DENTAL	DENTAL	PALATAL	VELAR
STOPS	Voiced	b		d		g
	Voiceless	p		t		k
NASALS	Voiced	m		n		ng
SPIRANTS	Voiced		v	l r	j	
	Voiceless		f	s	sj kj	h

Most of these can be matched with English consonants corresponding to the same letters. The stops [b d g p t k] and the nasals [m n ng] are close to the English sounds; the [ng] is pronounced as in *singer*, not with the audible [g] of *finger*. The dentals [d t n l] differ in having the tip of the tongue farther forward; the English sounds are alveolars. This is most conspicuous in the case of [l], which is 'thin' or 'light' in comparison with the English l, especially after front vowels. The American pronunciation of t as a voiced sound approaching d in words like *city* must be avoided. The spirants [v f s h] are close to English; note that there is no *z* or *zh*, so that the letter *s* must never be pronounced as in *busy* or *vision*. A popular East Norwegian pronunciation of [l] after labial and velar stops and back vowels as English r with a flap ['thick l'], e.g. in *sol* [so:l] *sun*, *blå* [blå:] *blue*, *folk* [fållk] *people*, is not recommended.

The remaining spirants require more attention. [j] is like *y* in *you*; [sj] is like *sh* in *shoe*; but [kj] is unlike any English sound. The nearest equivalent is German *ch* in *ich*; [kj] is the voiceless counterpart to [j]. It sounds like a strong [h]; if you have trouble imitating it, place your tongue firmly in the position of *ee* [i:] and without moving it, blow out like a kettle blowing off steam. Some pronounce it with a preceding [t], making it sound almost like English *ch*; but this is not recommended.

The [r] is generally tongue-trilled; in Oslo the trill is weak. English r should be avoided; if you have trouble imitating tongue-trilled [r], try making the noise of a motor: rrrrrrr. It occurs in

Italian and Spanish, in the diction of English singers, in some speakers' pronunciation of *three*, and in England between vowels in words like *very* (American *t* in *city* is also similar). In the cities (and some of the countryside) of western and southern Norway from Bergen to Tvedestrand a different *r* is heard, the so-called uvular *r* produced by narrowing in the back of the mouth or by vibrating the uvula; this is like the *r* of Danish, French, and German.

In East Norwegian the [r] that occurs before dentals [d t n l s] is regularly absorbed by these into simple retroflex consonants which phoneticians write [ɖ ʈ ɳ ʎ ʂ]. To Americans who pronounce *r* after vowels this will sound a little like their own *rd*, *rt*, *rn*, *rl*, and *sh*; **barn** [ba:rn] *child* may sound like *barn* and **norsk** [nårssk] *Norwegian* like 'nushk'. This takes place not only within words, but between neighboring words, e.g. **far din** [fa:r din] *your father*, **er du** [æ:r du] *are you*. This pronunciation is not indicated in the respelling, since many Norwegians (especially in western Norway) do not make this change; the [r] remains, though it may be unvoiced before [t] and [s].

Exercise. Practice saying the consonants in combination with following or preceding vowels: ba da fa ga ha ja ka kja la ma na ang pa ra sa sja ta va etc.; drill especially on the distinction between [sj] and [kj], which are easily confused: sja kja, sje kje, sji kji. Practice the [r] in various positions, e.g. ra tra ar ara, re tre er era etc.

2. *Long consonants.* In the initial position illustrated above, the consonants are all short. But as stated in the preceding lesson, after vowels they can also be long and will then be written double in the respelling. This serves at the same time as a mark of stress, on which see lesson IV. Long consonants occur only after short vowels; they are held longer than English consonants, which are not really long in spite of the spelling. For example, the *tt* of *kitty* is no different from the *t* of *city*; but in Norwegian the *tt* of **hatter** [hatter] *hats* is quite different from the *t* of **hater** [ha:ter] *hates*. The [tt] sounds more like the *t*'s of English *cat-tail*; [kk] is not like the sounds of *stacker*, but more like those of *stock-car* (cf. **stakkar** [stakkar] *poor fellow*).

All the consonants can be long except [h] and [j], while [v] is long only before another consonant, e.g. in *evne* [evvne] *ability*. After a stressed vowel [ng] is always long; instead of doubling it, we shall write a colon as with the vowels: *lang* [lang:] *long*. The other two-letter symbols will be doubled as follows: [kkj] is long [kj], [ssj] is long [sj], e.g. *bikkje* [bikkje] *cur*, *æsj* [æssj] *ish*. The combinations of [r] with dentals will normally have the dentals doubled to show length; only [rdd rtt rss] occur, as in *ferdig* [færdði] *through*, *vært* [værtt] *been*, *vers* [værss] *verse*. But whenever East Norwegian does not absorb the following dental, so that the [r] remains distinct, it will be doubled instead: *verdig* [værrði] *worthy*, and in formal pronunciation *herlig* [hærrli] *glorious*, *hjerter* [jærrte] *heart*.

Exercise. Practice saying pairs with long and short consonants: bake bakke, kake kakke, lake lakke, make makke, nake nakke; bate batte, kate katte, late latte etc.; ban bann, dan dann, gan gann; ben benn, hen henn etc. Practice saying the consonants long between vowels: tabbe tappe tadde tatte tagge takke tamme tanne tange talle tarre taffe tasse tassje takkje etc.

3. *Consonant clusters.* Most of the consonant clusters of Norwegian are similar to those of English and should not cause much difficulty, once the simple consonants are mastered. Those that occur at the beginnings of words are as follows:

First cons.	s-	sp-	st-	sk-	p-	t-	k-	h-	d-	g-	f-	v-	m-	n-	r-
Second cons.															
-m	sm						kn			gn	fn				
-n	sn						kn								
-v	sv			skv		tv	kv		dv						
-l	sl	spl	str	skl	pl		kl	bl		gl	fl				
-r		spr	str	skr	pr	tr	kr	br	dr	gr	fr	vr			
-j		spj	stj		pj	tj		bj	dj	fj			mj	nj	rj

Examples of most of these will be found in the glossary. [sm sn] are as in English; [kn gn] are pronounced as written, e.g. in *kne* [kne:] *knee*, *gnage* [gna:ge] *gnaw*, not silent as in English. Although [fn] is not English, it should be easy: *fnugg* [fnugg] *speck*, *fnysse* [fny:se]

snort. The clusters with **-v** are not English, but correspond to clusters with **-w**: **svinge** [sving:e] *swing*, **skvære** [skvæ:re] *square* (sails), **tvilling** [tvilling] *twin*, **kvalitet** [kvalite:t] *quality*, **dvele** [dve:le] *dwel*. [s] is best pronounced as in English, although the pronunciation [sj] is considered cultivated in East Norwegian initially, e.g. **slå** [sjlå:] *hit*, but not elsewhere, e.g. Oslo [osslo] rather than [ossjlo], the capital of Norway. The clusters with **[-l]** and **[-r]** have English equivalents, when Norwegian sounds are substituted, except for [vr], e.g. **vrak** [vrak] *wreck*.

Most of the clusters with **[-j]** occur in English, but are there limited to the position before *oo*, e.g. in *spew, stew, pugh, tune, beauty, due, few, mute, new, rule* (some of these only in some dialects). The following examples show that in Norwegian they also occur before other vowels: **spjeld** [spjell] *damper*, **stjerne** [stjæ:rne] *star*, **pjatt** [pjatt] *chatter*, **tjene** [tje:ne] *earn*, **bjørn** [bjø:rn] *bear*, **djevel** [dje:vel] *devil*, **fjord** [fjo:r] *fjord*, **mjau** [mjæu:] *mee-ow*, **nja** [nja:] *mm-yes*, **Rjukan** [rju:kan] *a place*.

Other clusters occur between and after vowels, but only the following are likely to cause any problems of pronunciation: (1) **[-n]** after [m ng v] in words like **hamn** [hammn] *harbor*, **vogn** [vång:n] *wagon*, **ravn** [ravvn] *raven*. (2) Combinations like the following: [ngt] in **langt** [lang:t] *far*, [psk] in **løpsk** [løppsk] *runaway*, [tsk] in **hatsk** [hattsk] *hateful*.

Exercise. Practice saying the initial clusters with each of the vowels: *sma sna kna gna fna sva tva kva dva sla etc.*; *sme sne kne etc.* Say rapidly ten times: **gnage kuknoken** [gna:ge ku:-kno:ken] *gnaw the cow's knuckle*.

FJERDE LEKSE

PHRASING

1. *Definition.* Sounds are joined into syllables, the syllables into measures, the measures into phrases and so on up. This we may call the *phrasing* of a language, as stated earlier. The devices used

for this purpose are the modifications of the sounds which we have listed as their *length*, *stress*, *pitch*, and *juncture*. They are often neglected by learners because they are inadequately marked in the spelling and are difficult to describe; but they are essential to a good pronunciation and need to be mastered, at least in part. Only the most obvious features can be sketched here. The *syllable* is the simplest grouping of sounds: each vowel makes up one syllable, together with preceding and following consonants. The syllable can be long or short, bear various degrees of stress and pitch, and be set off by junctures or not. A syllable with primary stress forms the nucleus of a *measure* consisting of preceding or following weakly or secondarily stressed syllables; the measure in Norwegian is held together by a pitch pattern, or melody. Each measure forms part of a *phrase*, consisting of one or more measures marked off by an intonation or pause. The phrases can be combined into larger utterances, but this is sufficient for our purposes. In the phrase *hvordan går det?* [vorddan 'gå:r-de —] *how goes it?* there are four syllables, combined into two measures with primary stress on the first syllable of each; at the end there is a phrase intonation which ends high, as indicated by the raised line [—].

2. *Stress*. Length has already been presented in connection with the vowels and consonants, marked in the respelling by respectively colon and doubling. A syllable which contains either a long vowel or a long consonant is long; no syllable can contain both. But long syllables are also stressed, in the sense that they have either *primary* or *secondary* stress. All other syllables are *short*, which is the same as saying that they have *weak* stress and may be called *unstressed*. The primary stress may be intensified by adding what we shall call *emphatic* stress, making it louder than normal; but this does not affect its position as a long syllable. The fact that stress and length go together in Norwegian makes it possible to use the same symbols for both. Every word pronounced by itself (as an independent utterance) must have at least one long syllable; if it has more than one, the first always bears the primary stress, the second secondary stress. These have only one long syllable, namely the first: *takke* [takke] *thank*, *fare* [fa:re] *danger*; these have two: *jernbane*

[jæ:rn-ba:ne] *railroad*, **kristendom** [krissten-dåmm] *Christianity*. The presence of secondary stress on [-dåmm] in the last word, with a slight lengthening of the [m], can be heard by comparing it with English *Christendom*, where the last syllable is weak. But the English-speaking learner is likely to think he hears a secondary, or even primary, stress on the last syllables of the other words; this is an illusion, due to the high pitch of the phrasal intonation, as we shall see below. In connected speech many changes in stress occur, whereby the form words of the language are *downgraded*, so that they lose their primary stress and become either secondary or weak. The form words include especially the articles, adverbs, prepositions, pronouns, and auxiliary verbs. Note what happens in the sentence **han vil gå** [han vil gå:] *he wants to go*, where the two first words have lost the stress indicated by the respellings [hann] and [vill] in the vocabulary. These stresses reappear only if it is desired to emphasize one of these words as a contrast: *he* wants to go (not she).

The location of stress within each word is fixed by usage, as in English. The *general rule* is: in most words the *first syllable* is stressed (as in all the Germanic languages, including English). The most important exceptions are: (1) Certain prefixes are unstressed, e.g. **be-**, **er-**, **for-** (with verbs), **ge-**, as in **betale** [be'ta:le] *pay*, **erfaring** [ær'fa:ring] *experience*, **gevær** [gevæ:r] *gun*, **forstå** [fårstå:] *understand*. (2) Prepositions combined with other words to make new words are unstressed, as in **imot** [imot:] *against*, **fordi** [fårdi:] *because*, **idet** [ide:] *in that, as*, **forresten** [får'essten] *however*; some of these are now written in two words, as **i dag** [i da:g] *today*, **av sted** [av ste:] *away*, but were formerly written as one. (3) Some longer words of various types have the stress on a later syllable, as **alvorlig** [al'vå:rli] *serious*, **skomaker** [sko'ma:ker] *shoemaker*, **tålmodig** [tål'mo:di] *patient*, **umulig** [u'mu:li] *impossible*, **lærerinne** [lærer'inne] *woman teacher*, **spasere** [spa'se:re] *stroll*. (4) Some words of recognizably French, Latin, or Greek origin (usually found in English also, but with a different stress pattern), e.g. **student** [studentnt] *student*, **professor** [pro'fessor] *professor*, **kultur** [kultu:r] *culture*, **geografi** [geografi:] *geography*, **geografisk** [geo'gra:fisk] *geographical*. In a good many of these words stress on the first

syllable is often heard, but is not regarded as socially acceptable; it is often used to characterize folk speech on the stage.

3. *Pitch.* The musical impression which Norwegian speech often makes on foreign listeners is due to its special use of pitch. Variations in pitch occur as expressions of individual temperament, or of emotional disturbances, but we are not now concerned with that. There is a regular pitch pattern both in English and Norwegian, but the two are quite different, especially in East Norwegian. West Norwegian is more like English, so that the English learner is often taken for a westerner in Norway. In the following we shall disregard the western system and describe the pitches of East Norwegian. If we use a system of low, mid, and high lines to mark the approximate levels reached by the pitch, we shall find that an English sentence like 'He's a friend of mine' is pronounced: —He's a — friend of mine —. The corresponding Norwegian sentence might be pronounced: —Han er en — venn av meg —. In the English sentence the main stress is accompanied by a high pitch, in the Norwegian one by low; in the English sentence the end of the statement is associated with low pitch, in the Norwegian with high. To the English ear the Norwegian statement sounds like a question, since many questions end on a high pitch in English.

Without going into too many details, we shall clarify this distinction by calling the pitch of the primary stress its *accent*, and the pitch of the rest of the measure or phrase its *intonation*. We may say that in English the normal accent is *high*, while in Norwegian it is *low*. But the situation is complicated by the fact that Norwegian has *two kinds of accent* to the English one: these we shall call Accent 1 and 2. A similar division is found in Swedish and some kinds of Danish. In the sentence given above, *venn* bore Accent 1; this is the simple low pitch associated with all stressed monosyllables. But polysyllables may have either Accent 1 or 2 and we shall place the marks ['] and ["] before the stressed syllable wherever it is needed to distinguish them. A syllable with Accent 2 begins high and falls to low, e.g. the first syllable of *åre* ["å:re] *oar*; the learner will at first be unable to distinguish this from *året* ['å:re] *the year*, but the two are quite distinct to all native speakers of Norwegian. Only the

accent distinguishes these and hundreds of other pairs in the language. Nevertheless, the learner can safely disregard this distinction; only if he wishes to acquire a native pronunciation is it important.

Since all monosyllables and polysyllables with stress on the last syllable have Accent 1 and most polysyllables with stress on the first syllable have Accent 2, we shall not mark these. Hence we shall write [á:r] *year*, [á:re] *oar*, *forstå* [fårstá:] *understand*, but ['áre] *the year*, *fortelle* [får'telle] *tell*. Polysyllables with Accent 1 belong to the following groups: (1) Most words not stressed on the first syllable, e.g. *betale* [be'ta:le] *pay*; and some combinations of *for* with adjectives, e.g. *for mange* [får 'mange] *too many*; but cf. *lærerinne* [lærer'inne] *woman teacher*. (2) Accent 1 words to which the definite article has been suffixed, e.g. *årene* [á:rene] *the years* (from the plural indefinite *år years*), as against *årene* [á:rene] *the oars* (from *årer oars*). (3) Words in *-el* or *-er* which were monosyllables in Old Norwegian, e.g. *hassel* ['hassel] *hazel*, *synger* ['syng:er] *sings*. (4) Many words borrowed from other languages, e.g. *konsul* ['kånnsul] *consul*, *losje* ['los:je] *lodge*. Some additional pairs distinguished by accent alone are *bønder* ['bønner] *farmers* vs. *bønner* [bønner] *beans*, *ullen* ['ullen] *the wool* vs. *ullen* [ullen] *woolly*, *kokken* ['kåkken] *the male cook* vs. *kokken* [kåkken] *the female cook*.

After the low reached by both accents in the stressed syllable, there is a tendency for the *intonation* to rise to the end of the measure. This low-high melody is a characteristic sing-song feature of East Norwegian, and may either be concentrated on one syllable, as in *liv* [— li:v —] *life* or spread out on a whole series, as in *livsforsikring* [—'liffsfårsikkning —] *life insurance*. It may even include following words, especially pronouns and negative and modal adverbs, as in *livet mitt* [—'li:v-mit —] *my life* or *kommer han ikke* [—'kåmmer-an-ike —] *isn't he coming?* Each of these constitutes a single measure.

4. *Juncture*. Hesitations, pauses, intonations and the like are used to mark off speech divisions; we are lumping all of these under the name of juncture. These may be either *internal* (within the word) or *external* (at the borders of the word). The symbol for internal juncture, which is chiefly found in compounds, is a hyphen

[-]; this could distinguish, for example, between the transitions in **husvåle** [hu:-sva:le] *comfort* and **husvant** [hu:s-vannt] *familiar with the house*. The spellings do not indicate whether the break comes before or after the [s]. A word like **ulykkeskatten** can theoretically be divided either before or after the [s], making either [u:lykke-skatten] *the unlucky treasure* or [u:lykkes-katten] *the unlucky cat*. External juncture is written as a break between words, but there is some doubt as to whether words are actually separated by any phonetic division; for the most part they run together, at least for the duration of the measure. But at the end of phrases and sentences, there are intonational junctures which can be significant. The intonation described above does not have to stay high at the end of a sentence. If a previous part of the sentence has been given emphatic stress, it falls to low. If the speaker wishes to indicate that now he is through for good, it may also fall. If it remains high to the end, it is an indication of continued interest by the speaker in what he is saying and in the responses of his listener.

Exercise. Adequate drill on the material of this lesson would require recorded examples, so that it is probably best learned in connection with the conversations after Lesson V. Review here the terms used to describe the phrasing. Make sure you understand what is meant by: the four elements of phrasing; the syllable; the measure; the phrase; a long syllable; the respelling of a stressed syllable; primary and secondary stress; emphatic stress; weak stress; downgrading of stress; rules for location of stress; the two accents; the use of accents in the vocabulary; the normal intonation; internal juncture; external juncture.

FEMTE LEKSE

SPELLING AND PUNCTUATION

1. *Spelling of 1938.* The present spelling of Norwegian was adopted in 1938; the changes from earlier spellings of the language are listed in this writer's Reading Norwegian page 170, and there is

a general discussion of spelling in his Spoken Norwegian pages 238-40. The latest spelling permits considerable choice among various forms, and in the literature the learner will see other spellings of some words. They may either be more conservative, i.e. like Danish, or more radical, i.e. like New Norse. Even before this spelling Norwegians had adopted the practice of changing the spellings of foreign words in their language to agree with their own speech habits. This is the reason for spellings like *hyrå* [byrå:] *bureau* (office), *sigar* [siga:r] *cigar*, *sjåfør* [sjåfø:r] *chauffeur*. But family names will often preserve older and foreign spellings, e.g. *Lie* [li:], *Friis* [fri:s], *Duun* [du:n], *Krohn* [kro:n], *Wiik* or *Wiig* [vi:k], *Ziegler* [si:gler], *Qvam* [kvamm], *Munch* [mong:k].

2. *The alphabet.* This is identical with that of English, except for the addition of æ ø å (Æ Ø Å) at the end, in that order. When æ and ø are written by hand, they have the forms æ and ö (ö). The names of the letters are as follows; they should be used whenever you spell Norwegian words:

a [a:]	b [be:]	c [se:]	d [de:]	e [e:]	f [eff]
g [ge:]	h [há:]	i [i:]	j [jådd, je:]	k [ká:]	l [ell]
m [emm]	n [enn]	o [o:]	p [pe:]	q [ku:]	r [ærr]
s [ssa]	t [te:]	u [u:]	v [ve:]	w [ˈdåbbelt-ve:]	x [ekks]
y [y:]	z [sett]	æ [æ:]	ø [ø:]	å [å:]	

While each letter has a basic value close to that suggested by its name, in many cases the same as the one it has in the respelling, some letters have ambiguous and misleading pronunciations. The most important will be listed in the next sections.

Exercise. Spell aloud in Norwegian: *sjåfør, tanke, hjelpe, hvem, stave, dohhelt, te, livsforsikring, umulig, årene, være, synge, øre, hått, Wedel, Quisling, Zetterstrøm, Christoffersen, Xantippe.*

3. *The vowels.* Each of the monophthongs listed in II.1 and II.2 is normally written with the same letter in the standard orthography as was used in the respelling; the same is true of the diphthongs in II.3, except that [æu] is written *au* and [åi] is written *oi*. The vowel symbols are therefore: a e i o u y æ å ø ai au ei oi ui øy. Some vowels, however, are written in other ways in certain words or

sequences: [e] = æ, [i] = e, [o] = u, [æ] = e, [ø] = y, [å] = o, [ei] = eg (in one word *ek*). For this reason some words have misleading spellings, which are here listed:

e is pronounced (1) [æ] before **rd**, **rr**, **rs**, **rt**, as in *verden* ['værrden] *the world*, *hærr* [hærr] *Mr.*, *vers* [værss] *verse*, *ert* [ærtt] *pea*; also by some in *tredve* [træddve, treddve] *thirty*. If the **d** of **rd** is silent, the **e** is [æ:]: *gjerde* [jæ:re] *fence*, *ferdig* [fæ:ri, færdði] *ready*. (2) [æ:] before **r** in four very common words: *der* [dæ:r] *there*, *er* [æ:r] *is (are)*, *her* [hæ:r] *here*, *hver* [væ:r] *each*. (3) [i:] in the pronouns *de* [di:] *they* and *De* [di:] *you (formal)*. (4) Slurred when unstressed (see above II.2), vanishing completely after the dental stops and nasal [d t n] before [n] and [l], e.g. *hatten* ['hatt(e)n] *the hat*, *mannen* ['mann(e)n] *the man*, *titel* ['titt(e)l] *title*; cf. English *n* in *button*.

o is pronounced (1) [å] as a rule when it is short, e.g. *lokk* [låkk] *lid*, *gjennom* ['jennåm] *through*; but there are many exceptions, e.g. *ost* [osst] *cheese*, and even pairs like *koste*, which is [kåste] *cost*, but [kosste] *brush*. (2) [å:] in some words before **g** and **v**, e.g. *og* [å:, å:g] *also*, *lov* [lå:v] *law*, *sove* [så:ve] *sleep*.

u is pronounced [o] in some words before **ff**, **kk**, **m**, **ng**, e.g. *skuff* [skoff] *drawer*, *sukker* ['sokker] *sugar*, *dum* [domm] *stupid*, *ung* [ong:] *young*; but cf. *sukker* [sukker] *sighs*.

y is pronounced [ø] in *syttten* [søtten] *seventeen* and *sytti* ['søtti] *seventy*.

æ is pronounced [e:] or [e] whenever it does not occur before **r**; formerly this applied to many words whose spelling has now been changed to **e**; a few words still remain with **æ**, e.g. *fæl* [fe:l] *awful*, *hæl* [he:l] *heel*, *sæd* [se:d] *seed*, *væske* [vesske] *liquid*.

For the pronunciations of **eg** and **ek** as [ei] see below, under **g** and **k**.

Exercise. Write the respellings of *bo*, *være*, *mann*, *hus*, *sove*, *dum*, *få*, *verdig*, *de*, *hatten*, *skuff*, *lokk*, *gjerde*, *ser* (*sees*), *hæl*, *koste* (*cost*), *sytti*, *sukker* (*sugar*), *herre*, *ost*, *hver*.

4. *The consonants.* Each of the consonants listed in III.1 can be spelled in the standard orthography with the same letter as was used in the respelling: **b d f g h j k k j l m n ng p r s sj t v**. In certain

words or sequences, however, some of them are spelled in other ways: [f] = v; [j] = g, gj, hj, lj; [kj] = k, tj; [l] = ld, lv; [n] = nd; [ng] = g, n; [p] = b, [r] = rd, [sj] = sk, skj; [t] = d; [v] = hv. In foreign words and proper names that have not been fully adapted to Norwegian spelling other deviations will be found, including the use of the letters **c q w x z**, which are never found in native words. Their sound values are: **c** [s] before front vowels, [k] elsewhere; **qu** [kv]; **w** [v]; **x** [ks]; **z** [s]. Other misleading spellings are as follows:

b is pronounced [p] before **s**: **absolutt** [apsolutt] *absolutely*, **Ibsen** [ˈippsen] the author.

d is pronounced (1) [t] before **s** and **t**: **guds** [gutts] *God's*, **godt** [gátt] *well*; (2) silent after long vowels: **god** [go:] *good*; but in some words and contexts, especially the more solemn or literary ones, or before another vowel, it may be pronounced, e.g. **død** [dø:d] *death* vs. **død** [dø:] *dead*, **et gode** [go:de] *a benefit* vs. **gode** [go:e] *good* (pl.), **glede** [gle:de] *joy* vs. **slede** [slø:e] *sleigh*; (3) silent after **r**: **bord** [bo:r] *table*, **gård** [gâ:r] *farm*; before vowels it may also be [rd], e.g. **verden** [ˈværrden] *the world*, **ferdig** [færdði] or [fæ:ri] *ready*; in **verd** [værrt] *worth* it is [rt]; (4) as [l] or [n] in the clusters **ld** and **nd** when final in the word: **kveld** [kvell] *evening*, **til lands** [te lanns] *by land*, **silden** [sillen] *the herring*; elsewhere it may also be [d]: **eldre** [ˈelldre] *older*, **handle** [hanndle] *trade*, **heldig** [hellði] *lucky*, **mandig** [manndi] *manly*, but **holde** [hålle] *hold*.

g is pronounced (1) [k] before **s** and **t**: **dags** [dakks] *day's*, **lagt** [lakkt] *laid*; (2) [j] before **i y** (ei øy): **gi** [ji:] *give*, **begynne** [beˈjynne] *begin*, **geit** [jei:t] *goat*; also before **j**: **gjøre** [jøre] *do*; but not in foreign words: **logikk** [logikk] *logic*; (3) [ŋ] before **n** (after vowels): **vogn** [våŋ:n] *wagon*, **Agnes** [ˈang:nes] proper name; but in the sequences **egn** and **øgn** cultivated pronunciation requires that it be pronounced [i] or [y]: **regn** [rei:n, reng:n] *rain*; **døgn** [døy:n, døŋ:n] *day and night*; (4) [i] after **e** also in the pronouns **jeg** [jei:] *I*, **meg** [mei:] *me*, **deg** [dei:] *you*, **seg** [sei:] *one's self*; (5) silent in the suffix **-(l)ig**: **dårlig** [dâ:rli] *poor*, **dårligere** [dâ:rliere] *poorer*, but not before **-st**: **dårligst** [dâ:rlikst] *poorest*; silent also in some words: **og** [â:] *and*, **også** [ˈæsså] *also*, **følge** [følle] *follow*, **morgen** [må:ern]

morning, **middag** ['midda(g)] *dinner*, **søndag** ['sønnda] *Sunday* (and the other days of the week), but with the suffixed article either ['sønndagen] or ['sønndan].

h is silent before **j** and **v**: **hjem** [jemm] *home*, **hvem** [vemm] *who(m)*.

k is pronounced (1) [kj] before **i y** (**ei øy**): **kirke** [kjirke] *church*, **kyss** [kijss] *kiss*, but not in some words of foreign origin: **køye** [kø:e] *bunk*; also in combination with **j**: **kjøre** [kjø:re] *drive*; for its combination with **s** see below; (2) [i] in the word **seksten** [sei:sten] *sixteen* (but not in **seksti** ['sekksti] *sixty*).

l is silent before **j**: **ljå** [jå:] *scythe*.

n is pronounced [ng] before **k**: **tenke** [teng:ke] *think*.

s is pronounced in combination with **j**, **k**, and **kj** as the palatal sibilant here written [sj], **sj** and **skj** being always [sj], **sk** only before **i y** (**ei øy**): **sjø** [sjø:] *sea*, **skje** [sje:] *spoon*, **ski** [sji:] *ski*, **sky** [sjy:] *cloud*, **skøyte** [sjøy:te] *skate* (but **skøy** [skøy:] *fun*).

t is (1) silent in the pronoun **det** [de:] *it, that* and the suffixed neuter article: **huset** ['hu:se] *the house*, **værelset** [væ:rle] *the room*; note that it is pronounced in **huset** [hu:se] *housed*; (2) combined with **j** and pronounced [kj] in some words: **tjue** [kjue] *twenty*, **tjære** [kjæ:re] *tar*, but **tjene** [tje:ne] *earn*.

v is (1) silent after **l** in the words **halv** [hall] *half*, **selv** [sell] *self*, **tolv** [tåll] *twelve*, **tolvte** [tållte] *twelfth*, but nowhere else; (2) pronounced [f] before **s** and **t**: **stivt** [sti:ft] *stiffly*, **til havs** [te haffs] *at sea*.

Final consonants are often silent when words lose their stress: **skal** [skall] *shall* becomes [ska]; **skal ikke** [skakke] *shan't*; **av** [a:v] *of* becomes [a], **til** [till] *to* becomes [te], **vil** [vill] *will* becomes [vi] etc.

Exercise. Write the respelling for **absolutt**, **sogn**, **kiste**, **skje**, **egn**, **sild**, **hard**, **stod**, **taket** (the roof), **mandig**, **mandag**, **hvorfor**, **halv**, **tolv**, **sand**, **lagn**, **tjære**, **hjerte**, **kylling**, **gikk**, **lagt**, **følge**.

5. *Length.* Long consonants are doubled when they are final or followed by vowels: **takk** [tak] *thanks*, **penn** [pen] *pen*, **visse** [vis] *certain* (pl.). In such words the standard orthography (since 1917) is identical with the respelling. The doubled consonants

permit us to infer that the preceding vowels are short. If there is only one consonant, or none, we may infer that the vowel is long, but vowel length is not otherwise marked: **ta** [ta:] *take*, **tak** [ta:k] *roof*, **vise** [vi:se] *show*. The rule holds only if the vowel is stressed, however, since all unstressed vowels are short: **tobakk** [tobakk] *tobacco*, **moro** [morro] *fun*.

A long consonant before other consonants is written single: **hans** [hannas] *his*, **hest** [hesst] *horse*, **lukt** [lokkt] *smell*. But if the following consonant is an inflection, it may be written double (1) if the inflection is the possessive -s or (2) if the result would be confusing: **manns** [mannas] *man's*; **visste** [visste] *knew* vs. **viste** [viste] *showed*. The rule for reading is that all clusters are to be read with long first consonant unless the second consonant is part of the inflection; in that case it may be long as in **trygt** [trykkt] *safely*, **roppt** [roppt] *called*, **livs** [liffs] *life's*, or short as in **pent** [pe:nt] *prettily*, **hest** [he:st] *hoarsely*, **lavt** [la:ft] *low* (neut.).

Other misleading spellings: (1) The following consonants are not doubled: **m** in final position: **lam** [lamm] *lamb*, but **lammet** ['lamme] *the lamb*; **l** and **r** in a few words like **øl** [øll] *beer* and **smør** [smørr] *butter*; **s** in possessives: **til sjøs** [te sjøss] *at sea*; **v**: **støvel** ['støvvel] *boot*. (2) In some words that are frequently downgraded in stress (cf. IV.2) the final consonants are written single although they are long under stress: **at** *that*, **den** *the*, **din** *your*, **et a**, **for** *for*, **han** *he*, **hen** *away*, **hos** *at*, **hun** *she*, **hvis** *if*, **igjen** *again*, **kan** *can*, **man** *one*, **men** *but*, **min** *my*, **nok** *enough*, **når** *when*, **sin** *one's own*, **skal** *shall*, **til** *to*, **vel** *well*, **vil** *will*. (3) Some words of foreign origin carry over misleading spellings from other languages, e.g. double consonants for short: **billett** [bilett] *ticket*, **grammatikk** [gramatikk] *grammar*, or single consonants for long: **negativ** ['neggativ] *negative*, **typisk** ['typpisk] *typical*.

Exercise. Write the respelling for: **han**, **billett**, **kam**, **mors** (mother's), **smør**, **kan**, **kaste**, **maske**, **høvel** (rhymes with **støvel**).

6. *Phrasing.* Stress can only be inferred from the writing of doubled consonants, as noted above; in general, it has to be supplied from one's knowledge of the spoken language. The spelling does not show, e.g., that **potet** *potato* is [pote:t], while **sotet** *sooty* is

[so:tet], or that **bese** *look over* is [bese:], while **lese** *read* is [le:se]. Where confusion is likely, an acute accent may be written, especially in foreign words: **allé** [alé:] *avenue*, **supé** [supe:] *souper, dinner*. Emphatic stress is marked by italics, or by spacing the letters. Musical accent is not marked, but can often be inferred from the rules given above. Intonation is sometimes marked by exclamation points and question marks, but a period does not necessarily mean a low pitch. For the marking of junctures see the following paragraph.

7. *Punctuation.* (1) Word division. Spaces are used as in English to separate words, except that compounds are always written together, rarely with hyphen. This results in long words like **livsforsikringsselskap**, which English would write in three words: *life insurance company*. Compounds with stress on the second word are supposed to be written apart, but were formerly written together, and some are still so written: **i dag** [i da:g] *today*, **i går** [i gå:r] *yesterday*, but **imot** [imot:] *against*. (2) Hyphenation. At the end of a line words are divided as follows: (a) Compounds and derivatives are divided between their parts: **all-tid** *always*, **lærer-inne** *woman teacher*, **bror-skap** *brotherhood*; (b) Other words are divided so that the last consonant before a vowel goes with the vowel: **fa-re** *go*, **vak-re** *pretty* (pl.), **erg-re** *annoy*.

(3) Capitalization. Capitals are used as in English, except that (a) names of days or months, titles of persons, names of languages, and pronouns referring to the Deity are not capitalized: **søndag** *Sunday*, **jul** *Christmas*, **januar** *January*, **professor H.** *Professor H.*, **norsk** *Norwegian*; (b) only the first word of a book title or proper name has to be capitalized (though some do more): **De forente stater** or **De Forente Stater** *The United States*; (c) the pronoun **jeg** *I* is not capitalized, but the pronoun of formal address **De** *you* (and its inflectional forms **Dem**, **Deres**) is, as well as the old-fashioned plural **I** *ye*; (d) lines of poetry are not capitalized unless there is some other reason for doing so.

(4) Marks of punctuation. These are the same as in English, except that the quotation marks are usually « » or “ ”. They are used as in English, except that (a) commas are often used between complete sentences, where English usage would prefer periods or

semicolons; (b) commas are not used with the conjunction in enumerations: **Per, Pål og Espen Askeladd**; (c) colons, not commas, are used to introduce direct quotations: **Han sa: "Kom inn!"**; (d) commas, not colons, are used to set off the salutation of letters: **Kjære Torstein, Dear Torstein**; (e) commas are sometimes used as decimal points: **4,5** for 4.5, while periods or spaces are used between thousands instead of commas: **1 000 000** or **1.000.000**; (f) in some books quotation marks are not used to introduce direct quotations in conversations, dashes are used instead; (g) apostrophe is used to mark omitted letters: **'n** for **hann** *he*; but not to mark the possessive **-s**: **fars** *father's*; (h) acute accents are used occasionally to mark higher vowels where the same symbol has two values: **fór** [fo:r] *fodder* vs. **for** [fårr] *for*; for their use as stress marks see above.

CONVERSATION PRACTICE

It is suggested that the following conversations be memorized by the student at the very beginning of his course. They will serve as practice in pronunciation and as an introduction to the words and grammatical forms of Norwegian. These are all common phrases, the small change that people use to establish friendly relations. They should be mimicked from a native speaker in chorus and individually until they are learned and then performed in groups of two or before the class. The phonetic respelling in the middle column shows many of the elisions of rapid speech; it is based on actual recordings by educated Oslo speakers, but could of course show many variations. A free translation is included in the third column, since many of these words are not in the vocabulary.

I. Greetings and Answers

A God dag! (Morn!)	[go dag —] [mårnn —]	Hello!
B God dag!	[go dag —]	Hello!
A Hvordan står det til?	[vorddan står-de-till —]	How are you?
B Bare bra, takk.	[bare bra: takk —]	Just fine, thanks.
Og hvordan har De det?	[ø vorddan har di: de —]	And how are you?

A Takk, utmerket.	[takk 'ut-d-mærket —]	Very well, thanks.
B Er familien frisk?	[ær fami-li-en frissk —]	Is your family well?
A Ja, takk.	[ja: takk —]	Yes, thank you.
B Det gleder meg.	[de: gleder mei —]	I'm glad to hear it.
Det var morsomt å se Dem.	[de var mor-samt å se: dem —]	It was a pleasure to see you.
Jeg må nok gå nå.	[jei: må: nok gå: nå —]	I have to leave now.
Vil De unnskyldte meg?	[vil di 'unn-sjylle mei —]	Will you excuse me?
A Ja, selvfølgelig.	[ja sel'følgelig —]	Yes, of course.
Ha det så bra da.	[ha: de så bra: da —]	Have a good time.
B Takk, i like måte.	[takk i 'lige må:de —]	Thanks, same to you.
Morn da! (Adjø!)	[mårn a —] [adjø: —]	Goodbye!
A Morn da!	[mårn a —]	Goodbye!

II. Introductions

A Jeg heter Erik Ødegård.	[jei: heter 'erik 'øde-går —]	My name is Eric Ode-gard.
Hvem er De?	[verm ær di: —]	Who are you?
B Hans Brynildsen.	[hann ær bryn-ilsen —]	Hans Brynildsen.
A Er ikke De amerikaner?	['ær-ke di: æm-ri'kæner —]	Aren't you an American?
B Jo da, det er jeg.	[jo: da — de: ær jei —]	Yes, I am.
Men far og mor var norsk.	[men fæ: ær mœr: var nærs-k —]	But my father and mother were Norwegian.
De var begge født i Norge.	[di va heg-ge født i nærr-ge —]	They were both born in Norway.
A Hvor lenge har De vært her?	[vor leng-ge har di vært hæ: —]	How long have you been here?
B Bare et par uker.	[bæ:re et par u-ker —]	Just a couple of weeks.
A Hvordan liker De Dem?	['vœddan 'li-ker-di-dem —]	How do you like it?
B Jeg liker meg godt.	[jei 'li-ker-mei gœtt —]	I'm enjoying myself a lot.
Det er riktig morsomt her.	[de: rik-ti: mor-samt hæ: —]	It's great fun here.
Jeg synes Norge er et hyggelig land.	[jei: sy:nes nærr-ge ær et hyg-geli lænn —]	I think Norway is a pleasant country.
A Hvor lenge skal De bli her?	[vor leng-ge ska di bli: hæ: —]	How long are you going to stay here?
B I tre måneder, tror jeg.	[i tre: må-næ:ter trœr jei —]	For three months, I think.
Jeg skal reise en del.	[jei ska rei:se en del —]	I'm going to travel some.
A God tur da.	[go: tur da —]	Have a good trip then.
B Takk for det.	[takk fœr de: —]	Thank you.

III. Asking for Directions

A Unnskyld.	['unn-sjyll —]	Excuse me.
Hvor kan jeg finne et postkontor?	[vœr kan je finne et 'pœst-kœntœr —]	Where can I find a post office?
(En restaurant?)	[en res-tœ-rænt: —]	(A restaurant?)
(Et hotell?)	[et hœt-ell —]	(A hotel?)
(En telefon?)	[en te-le-fœn —]	(A telephone?)

- B Det er ikke langt. [dæ: ke langt —] It isn't far.
 Det er bare rundt hjør- [dæ: bæ: runnt jø:rne —] It's just around the
 net. corner.
 Gå rett fram. [gå rett fram —] Walk straight ahead.
 Så snur De til venstre [så: snø: di te 'vennstre Then you turn left
 (høyre). —] [(hø:re)] (right).
 Og så er De der. [å så: æ: di dæ: —] And then you're there.
 Forstår De meg? [fø:stær di mei —] Do you understand me?
 A Nei, jeg forstår Dem [nei: je fø:stær dem ikke No, I don't understand
 ikke. —] you.
 Vil De si det igjen? [vil di si: de i:enn —] Will you say it again?
 B Nei, jeg skal gå med [nei: je ska 'gå:-me-dem No, I'll go with you.
 Dem. —]
 A Tusen takk skal De ha! [tusen takk ska di ha: —] Thank you ever so much!
 B Ingenting å takke for. [i:ngœn-ting: å takke fœr Don't mention it.
 —]

IV. On Speaking Norwegian

- A Snakker De norsk? [snæk: di: nœrsk —] Do you speak Norwegian?
 B Ja, litt. [ja: — litt —] Yes, a little.
 Men jeg vil gjerne lære [men jei vil jœ:rne lære But I would like to learn
 mer. —] more.
 jeg leser norsk på [jei 'le:ser nœrsk pœ skœlen I'm studying Norwegian
 skolen. —] at school.
 A Forstår De hva jeg sier? [fø:stær di va jei si:er —] Do you understand what
 I say?
 B Ja, når De snakker lang- [ja: — nœr di snæk: lang- Yes, when you speak
 samt. —] sœmt —] slowly.
 A Hørte De norsk [hœrte di: nœrsk je:mme Did you hear Norwegian
 hjemme? —] at home?
 B Ja, far og mor snakket [ja: — fœr å mo:r snæk:et Yes, father and mother
 alltid norsk. 'alltid nœrsk —] always spoke Norwe-
 gian.
 Men jeg lærte ikke [men jei: læ:rte i:ke 'sprœke But I didn't learn the
 språket. —] language.
 Jeg svarte dem på eng- [jei: sværte dem pœ 'eng- I answered them in Eng-
 elsk. —] elsk —] lish.
 A Hvor kom Deres for- [vœr kœmm deres fœr'œldre Where did your parents
 eldre fra? —] come from?
 B Far var fra Oslo og mor [fœ:r var frœ œslo å mo:r frœ Father was from Oslo and
 fra Telemark. —] te:le-mœrk —] mother from Telemark.
 A Hvorfor leser De norsk? ['vœrfœr 'le:ser di nœrsk Why are you studying
 —] Norwegian?
 B Fordi jeg vil lese norsk [fœrði: jei vil le:se nœrsk Because I want to read
 litteratur. —] literœtur —] Norwegian literature.
 Og så vil jeg reise over [å så: vil jei re:se-œrver te And then I want to go
 til Norge engang. —] nœrge œngœng: —] over to Norway some
 time.

V. In a Restaurant

- A Hva skal vi ha å spise? ['va ska vi ha: å spise —] What shall we have to eat?
 B Jeg skal ha et par [jei: ska ha et par 'smørbrø —] I'm going to have some sandwiches.
 smørbrød.
 Hvor er smørbrødlisten? [vorr æ: 'smørbrø-lissten —] Where's the sandwich menu?
 A Kelneren kommer med [kellnørn 'kämmer-meden straks —] The waiter will come with it right away.
 Har De spist middag? [har di spist 'middag —] Have you eaten dinner?
 B Nei, bare frokost. [nei: — bare 'fro:kåsst —] No, just breakfast.
 Kelneren. Vær så god. ['værse go: — 'va ska de være —] Gentlemen. What will you have?
 Hva skal det være?
 A Kan vi få en meny? [kan vi få: en meny: —] Can we get a menu?
 K Ja, vær så god. [ja: 'værse go: —] Of course, here you are.
 A Jeg skal få en biffløk. [jei: ska få: en biffløk —] I'll have a roast beef with onions.
 Og en kopp kaffe, takk. [å en kjøpp kaffe takk —] And a cup of coffee, please.
 B Jeg skal ha to smørbrød, ett med laks, og ett med geitost. [jei: ska ha to: 'smørbrø —] I'll have two sandwiches.
 ett med laks, og ett med geitost. [ett me lakks — å ett me jeit-ost —] One with salmon, and one with goat cheese.
 Og så et glass melk, takk. [å så: et glass mellik takk —] And a glass of milk, please.

After eating:

- A Kan jeg få regningen? [kann jei få reiningen —] Can I get the check?
 K Vær så god, det blir femten kroner. ['værse go: — de: blir femnten kromer —] Here you are, that will be fifteen kroner.
 A Vær så god. ['værse go: —] (Hands him the money.)
 K Mange takk. [mangse takk —] Thank you very much.
 B (to A) Tak for maten. [tak f(r) 'maten —] Thanks for the food.
 A Vel bekomme. [vell be'kämme —] You're welcome.

SJETTE LEKSE

THE INDEFINITE ARTICLE

I. Read and interpret:

Et klasseværelse

Hvor er vi nå? Vi er på en skole. Vi er i et værelse. Dette er et klasseværelse. Et klasseværelse er et værelse på en skole. I et værelse er det tak, gulv og vegger. Hva er det? Det er et tak, det er et gulv, og det er en vegg. Det er fire vegger i et værelse

Dette er en stol. En stol står på et gulv. Jeg står på et gulv. Hva står jeg på? På et gulv. Jeg sitter på en stol. Hva sitter jeg på? På en stol. Her er det en dør. Jeg åpner en dør. Hva åpner jeg? En dør. Her er det et vindu. Er det et vindu eller en dør? Det er en dør. Jeg går på et gulv. Hvor går jeg? På et gulv. Står det en stol her? Ja.

Dette er en bok. Hva er det? Det er også en bok. Her har jeg en bok. Her har jeg en penn. Er dette en bok eller en penn? Det er en penn. Dette er en finger. Her har jeg fem fingrer. Dette er en hånd. Det er en fot. Jeg står på en fot. Jeg setter en fot på en stol. Hvor setter jeg en fot? På en stol. Dette er en arm. Jeg har én arm her og én arm der.

En katt er et dyr. En hund er også et dyr. Har jeg en katt her? Nei. En hund er ikke det samme som en katt.

Her er det en gutt og en pike, en mann og en kvinne. Det er fire mennesker. Én pike er liten, og én er stor. Dette er en pike. Én kvinne er stor, og én kvinne er liten. En gutt er et menneske, og det samme er en pike. Men en hund er ikke et menneske. En hund er et dyr. En mann og en kvinne er mennesker.

II. Answer these questions in Norwegian:

Hvor er vi nå? Hva er et klasseværelse? Hvor er det et tak, en vegg, en stol, en dør, et gulv, et vindu? Hva står jeg på? Hva sitter jeg på? Hva går jeg på? Hva er dette (en bok)? Hva har jeg her (en penn)? Løft opp en hånd, en finger, en bok, en penn, en arm. Har De en katt? Hva er en katt? Er en hund også et dyr? Er en hund det samme som en katt? Er en gutt liten eller stor? Er en kvinne liten eller stor? Er en hund et menneske? Har De en hund? Er det en stor eller en liten hund?

III. Learn the following words and expressions:

en arm an arm

en (ei) bok a book

De [di:] you

der [dæ:] there

det [de:] that, it; de er there is, are

det samme som [de samme sām]
the same as

dette [dette] this

et dyr an animal

en (ei) dør a door

	eller ['eller] or		løft opp lift up (command)
	en a, an, one; én one (stressed)	en	mann a man
	er [er] is, are, am		men [menn] but
	et [ett] a, an; ett one (stressed)	et	menneke a human being; men-
	fiem [fiem] five		nesker people, human beings
en	finger ['fiŋg:er] a finger; fingerer	nei	no
	fingers	nå or nu	now
	fire [fi:re] four	og [å]	and
en	for a foot	også ['åsså]	too, also
et	gulv or golv a floor	en	penn a pen
en	gutt a boy	en	pige a girl
	går [går] walk, walks, is walking	på [på]	on, upon; at (school)
	har has, have, is (are) having	setter ['setter]	set, sets, is (are)
	her [hær] here		setting (or placing)
en	hund [hunn] a dog	sitter ['sitter]	sit, sits, is (are) sitting
	hva [va:] what	en	skole a school
	hvor [vorr] where	en	stol a chair
en	(ei) hånd [hånn] a hand	stor (plural store)	large, big
	i in	står	stand, stands, is (are) standing
	ikke not	et	tak a ceiling, roof
	ja yes	en	vegg a wall; vegger walls
	jeg [jei:] I	vi	we
en	katt a cat	et	vindu a window
et	klasseværelse a classroom	et	værelse [væ:rlse] a room
en	(ei) kvinne a woman	åpner [å:pner]	open, opens, is (are)
	liten [liten] small, little		opening

IV. Observe carefully the following examples:

	En-nouns ("Common")		Et-nouns ("Neuter")
People	en mann	en (ei) kvinne	et menneske
	en gutt	en (ei) pike	et barn
Animals	en hund	en (ei) katt	et dyr
Things	en arm	en (ei) dør	et gulv
	en finger	en fot	et tak
	en (ei) hånd	en penn	et vindu
	en skole	en stol	et værelse

Questions: 1. In what ways may the indefinite article be expressed?
 2. Do you see any connection between the meaning of a noun and the form of its article?

RULE 1. *Gender.* Every noun belongs to one of three form-classes called *masculine*, *feminine*, and *neuter*. Most nouns referring to living creatures are either masculine or feminine according to sex.

But there are many exceptions, and nouns not referring to living creatures also have gender. You have to know the gender of a noun whenever you wish to add the plural or definite endings, or select the right form of its modifiers, such as the articles, the possessives, and the adjectives.

RULE 2. *The indefinite article.* The word that corresponds in meaning to English *a (an)* has three forms, one of which is selected for use with the noun according to its gender: **en** with masculine, **ei** with feminine, **et** with neuter nouns. Instead of these terms, we may call them *en-nouns*, *ei-nouns*, and *et-nouns*. In the vocabularies of this book every noun will be preceded by its article to show the gender. The article should be memorized with the noun.

NOTE: Older Dano-Norwegian, like Danish, had a combined masculine and feminine gender, called *common* gender, but with the forms of the masculine. Feminine gender, which is very popular in speech, has only recently won recognition in writing and is now required in the schools. But its status is still uncertain and the learner would do best to use it sparingly. Only a native speaker can be sure of when it is appropriate: while it is universal for items of rural life like **ku** *cow*, it may be offensive for persons of exalted station like **dronning** *queen*.

V. *Drill on the following:*

A. Fill in the correct form of the indefinite article before these nouns: **menneske**, **pike**, **dør**, **finger**, **fot**, **penn**, **skole**, **vindu**, **arm**.

B. Be prepared to insert any of the nouns learned in this lesson in whichever of the following sentences makes the best sense. The teacher will give you a noun at random chosen from this lesson: **Jeg er** ____ **Jeg er ikke** ____ **Jeg har** ____ **Jeg har ikke** ____

C. Fill in complete answers to the following questions: 1. Er en mann et menneske? Ja, ____ 2. Hvor er det et tak, et gulv, og fire vegger? I ____ 3. Hva sitter jeg på? De (you) ____ etc. 4. Hva er det? Det er ____

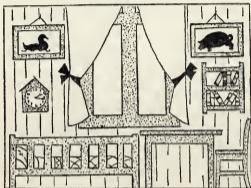
D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line. Write

the sentences out in full, underlining the words you have supplied. Note that verb forms like 'are sitting' and 'does have' are rendered in Norwegian by one word: *sitter*, *har*. Notice that the blanks do not indicate the number of words needed (in some cases parentheses indicate that there may be different ways of completing the sentences):

1. Vi er i ___ værelse.
We are in a room.	2. ___ gutt er ___ og en ___ er stor.
A boy is little and a man is large.
3. ___ er ___ stor skole.
This is a large school.	
4. Har De ___ hund ___ hund?
Do you have a small dog or a large dog?	
5. Hva ___ De på?
What are you sitting on?	6. ___ sitter på ___ stol.
I am sitting on a chair.
7. Åpner De ___?
Are you opening a window?	8. De ___ fingrer på ___ hånd.
You have five fingers on one hand.
9. ___ menneske ___ ikke ___ som ___ dyr.
A human being is not the same as an animal.	
10. Jeg ___ på ___ gulv og setter ___ fot på ___.
I stand on a floor and place one foot on a chair.	
11. Det er ___ og fire ___ i et ___.
There is a ceiling and four walls in a room.	
12. Er ___ hund ___ katt?
Is that a dog or a cat?	13. ___ liten ___ på ___ gulv.
A little girl walks on a floor.
14. Løft opp ___.
Lift up an arm.	15. Ja, ___ har ___ penn.
Yes, we have a pen too.

E. Vocabulary drill. 1. Find opposites to: *liten*, *sitter*, *ja*, *gutt*, *mann*, *her*, *dette*, *en hund*. 2. Name a word closely connected with each of the following: *åpner*, *en arm*, *en stol*, *et værelse*, *en vegg*.

SYVENDE LEKSE
PLURAL OF NOUNS

I. *Read and interpret:*

Et hjem

Dette er et værelse i et hjem. Det er mange værelser i et hjem. I et værelse er det fire vegger, et tak og et gulv. Her ser vi en vegg i et værelse. Arne heter en liten gutt. Han bor her. Arne er et barn. Alle gutter og piker er barn.

Det er et bilde av en gris. Vi ser to bilder. Det er også en stol, en seng, et bord og noen bøker. Arne sitter på en stol og leser. Han leser i en bok. Han har også en klokke. Han ser på den. Arne sitter ved et bord og leser i en bok. Han har også en seng. Nå ligger han i den. Det er mange senger i et hjem. Det er også mange bord og stoler. Mennesker bor i hjem. I alle hjem er det værelser, og i alle værelser er det vinduer, tak og gulv.

Alle mennesker har hender og føtter. Hvor mange føtter har De? Jeg har to føtter. Jeg har også to hender og to armer. Men jeg har ti fingrer, fem på hver hånd. Dette er et øye. Jeg har to øyne.

Dette er et øre. Jeg har to ører. Dette er et bein. Jeg har to bein. Dette er et ansikt. I et ansikt er det to øyne, en nese, en munn og to kinn, ett på hver side. Har et menneske to neser eller to munn? Nei, ingen har mer enn én nese og én munn. Men vi har alle sammen to knær. Menn og kvinner har alle sammen ansikter. I alle ansikter er det øyne, nese, kinn og munn.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvor er det et værelse? Hva er det i et værelse? Hva heter en liten gutt? Hva heter De? Er De en liten gutt? Hva er De? Hvor bor Arne? Er gutter barn? Er piker barn? Er en mann et barn? Hva ser vi et bilde av? Hvor mange bilder er det? Hva mer er det i et værelse? Er det en stor seng eller en liten seng? Hva sitter Arne på? Hva sitter han ved? Hva leser han i? Har han mer enn én bok? Hvor ser vi en klokke? Hva ligger Arne i? Er det mer enn én stol her? Hva bor mennesker i? Er det værelser i alle hjem? Har De mer enn én hånd? Hvor mange føtter har jeg? Er en hånd det samme som en arm? Hvor mange øyne har jeg? Ører, bein, ansikter, kinn, neser? Hvor ser vi to kinn? Hvor mange knær har De? Hva ser vi i et ansikt?

III. *Learn the following words:*

alle all	hver [væ:ɐ] each
alle sammen all of (us, you, them)	hvor how (many, much)
et ansikt a face; plural -er	ingen [ɪŋ:ɛn] no one
av of	et kinn [kʲi:ɒn] a cheek; plural kinn
bare only, just	en (ei) klokke [klɔk:ke] a clock; plural
et barn a child; plural barn	-r
et bein a leg; plural bein	et kne [kne:] a knee; plural knær
et bilde [bilde] a picture; plural -r	leser read(s)
bor dwell(s), live(s)	ligger ['lɪɡ:ɐ] lie(s)
et bord [bo:ɐ] a table; plural bord	mange [mang:ɐ] many
den, det it	mer [mɛ:ɐ] more
enn than	en munn a mouth; plural -er
en gris a pig; plural -er	en nese a nose; plural -r
han [hann] he	noen (formerly spelled nogen)
heter is the name of, is called	some, any
et hjem [jemm] or en heim a home; plural hjem	en seng a bed; plural -er
	ser see(s)

ser på look(s) at
 en side a side; plural -r
 ti ten
 to two

ved [ve:] by, near
 et øre an ear; plural -r
 et øye an eye; plural øyne

IV. Observe carefully:

	Singular		Plural	
<i>Most Nouns</i>	en arm	an arm	armer	arms
	en kvinne	a woman	kvinner	women
	et menneske	a human being	mennesker	people
	en finger	a finger	fingerer	fingers
<i>One-syllable Et-nouns</i>	et hjem	a home	hjem	homes
	et barn	a child	barn	children
	et dyr	an animal	dyr	animals
<i>Irregular Et-nouns</i>	et øye	an eye	øyne	eyes
	et kne	a knee	kneer	knees
<i>En-nouns with Vowel Change</i>	en mann	a man	menn	men
	en fot	a foot	føtter	feet
	en bok	a book	bøker	books
	en hånd	a hand	hender	hands

Questions: 1. What is the most common plural ending? 2. What kind of nouns is it added to? 3. What is peculiar about the plural of **finger**? 4. What English words have no ending in the plural? 5. What group of Norwegian words adds no plural ending? 6. Name as many English words as you can that change their vowel in the plural. 7. Which vowels are subject to change, and how does each change? 8. How are the plurals of **øye** and **kne** irregular?

RULE 3. *The plural of en-nouns.* En-nouns (and ei-nouns) form their plural by adding **-er** to the singular, or **-r** if it already ends in **-e**. If this would lead to a plural form ending in **-eler** or **-erer**, the first **-e** is dropped, making **-ler** and **-rer**.

Words in **-er** denoting doers of certain activities, like **lærer** teacher and **baker** baker, lose the final **-r** of the plural instead: **lærere** teachers, **bakere** bakers.

RULE 4. *The plural of et-nouns.* Et-nouns of one syllable do not change in the plural. Most others add **-er** like the en-nouns.

Irregular are *kne knee* and *tre tree* (*knær, trær*); also *øye eye* (*øyne*).

RULE 5. *Plurals with vowel change.* A few *en*-nouns of one syllable containing the vowels *a, o, u*, or *å* form their plurals by changing these vowels to respectively *e, ø, y*, or *e (æ)*, with or without ending. Each of these plurals will have to be memorized separately. Note the parallel to English plurals like *men, geese, feet, mice*.

V. Drill on the following:

A. Give the plural form of *arm, bok, dyr, dor, finger, fot, gutt, hund, hånd, katt, kvinne, mann, menneske, penn, pike, skole, stol, tak, vegg, vindu, værelse*.

B. Give the English equivalents of the following; be sure to indicate those which may be either singular or plural: *øyne, kne, neser, bord, menn, penn, bøker, skole, bilde, ører, hjem*.

C. Choose the correct alternative to complete each of the following sentences: 1. *Værelser har (en, to, fire) (vegg, vegger)*. 2. *Gutter har (en, to, fem) (hånd, hender)*. 3. *Det er (en, seks, fem) (finger, fingrer) på en hånd*. 4. *Mennesker har (en, ett, to) (øre, ører)*. 5. *En kvinne har (en, tre, fem) (nese, neser)*. 6. *Jeg har (ett, to, tre) (øye, øyne)*. 7. *En mann har (ett, to, ti) (kne, knær)*. 8. *Det er (en, ett, to) tak i et værelse*. 9. *Dyr står på (en, fire, fem) (fot, føtter)*. 10. *Barn har (ett, en, to) bein*.

D. Fill in appropriate words: 1. *Arne leser mange —*. 2. *På en vegg er det — bilde av en —*. 3. *Han — i en seng*. 4. *Han sitter ved et —*. 5. *En mann går på to —*. 6. *Jeg har fem — på hver hånd*. 7. *På hver side av en nese er det et —*. 8. *— har mer enn en munn*. 9. *Det er — værelser i et hjem*. 10. *Alle værelser har mer enn to —*.

E. Translate into English: 1. *Her ser vi en vegg i et værelse*. 2. *Han ser på en klokke*. 3. *Mennesker bor i hjem*. 4. *Ingen har mer enn én nese*. 5. *Et bein er ikke det samme som en fot*.

F. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line.

Write the sentences out in full, underlining the words you have supplied.

1. Vi bor i ____.
We live in a home.	2. Arne ____ en liten gutt.
Arne is the name of a little boy.
3. Jeg ser ____.
I see some books.	4. Han har også ____.
He also has a bed.
5. Hvor mange ____ har ____?
How many pictures does he have?	6. Han har to ____.
He has two eyes.
7. På to ____ har et menneske ____.
On two hands a human being has ten fingers.	
8. Vi har ____ et ansikt med ____ og ____.
All of us have a face with nose and mouth.	
9. Alle ____ går på skole.
All children go to school.	10. Jeg ser ____.
I see two animals.

ATTENDE LEKSE

THE DEFINITE ARTICLE

I. Read and interpret:

En familie

Dette er et bilde av en familie. Familien sitter ved bordet. Vi ser en mann og en kvinne. Mannen er far og kvinnen er mor. De sitter ved bordet, sammen med en liten gutt og en liten pike. Guttene heter Tor, og piken heter Ingrid. Det er bare to barn i familien. Maten står på bordet. Hva gjør de ved bordet? De spiser. Mor holder en stor skje i hånden. Maten er god, og de spiser den opp. Dette gjør de hver dag.

De sitter alle på stoler. Det er fire stoler ved bordet. Tor sitter på én stol, og Ingrid sitter på en annen. Bordet står i spisestuen. Dette er hjemmet hvor familien bor. Det er mange værelser i hjemmet. I hvert værelse er det mange bilder på veggene. Bildene er store og vakre. Vi går rundt og ser på bildene. Barna går med oss, og Tor forteller om bildene. Tor leker med guttene hver dag og forteller oss om det. Ingrid leker med pikene. Vi ser ut gjennom vinduet, og der leker barna sammen. Det er mange barn. De har en hund, og de leker med hunden. Mor åpner vinduet.

Tor og Ingrid går på skolen hver dag. Der leser de mange bøker. Bøkene forteller om mange ting. De forteller både om mennesker og dyr. Det er også bilder i bøkene. Tor og Ingrid ser på bildene. Det er bilder av menn og kvinner, av gutter og piker. Barna lærer mange ting på skolen. De leser og skriver. Tor tar pennen og skriver et brev. Hva skriver han brevet på? Han skriver det på papir. Hvem er brevet til? Det er til far og mor. Han forteller dem om hva han gjør på skolen. Gjennom vinduet ser han en katt. Katten ligger og sover. Katten åpner øynene og ser på Tor. Tor ser også på katten. I brevet til far og mor forteller Tor om katten.

II. Answer in Norwegian:

Hva er dette et bilde av? Hvor sitter familien? Hvem sitter ved bordet? Sitter det både en mann og en kvinne ved bordet? Hvem er mannen? Hvem er kvinnen? Hvem sitter far og mor sammen med? Hva heter gutten? Hva heter piken? Hva er det på bordet?

Hvor mange barn er det i familien? Hva gjør familien med maten? Hva holder mor i hånden? Hva sitter de på? Hvor sitter de? Hvor står bordet? Hva er et hjem? Hva er det på veggene? Hva går vi rundt og ser på? Hvem går med oss? Hva forteller de oss om? Hvem leker Tor med? Hvem leker Ingrid med? Hva ser vi gjennom vinduet? Hva leker barna med? Hva gjør mor med vinduet? Hvor går barna hver dag? Hva leser de på skolen? Hva forteller bøkene om? Hvem ser på bildene? Hva er det bilder av? Hva skriver Tor med? Hva skriver han? Hva forteller han far og mor? Hva ser han gjennom vinduet? Hva gjør katten? Hvem ser katten på?

III. Learn the following words and expressions:

et brev a letter	en mor a mother
både . . . og conj both . . . and	om [äm] prep about, concerning
en dag a day	oss [ös] pron us
de [di:] pron they	papir [papi:] -et paper, the paper
en familie [fa'milie] a family	rundt [runnt] around
en far a father; plural fedre [fe:dre]	sammen ['sammen] together
forteller [fär'teller] tells (=narrative)	en skje [sje:] a spoon; plural skjeer
gjennom ['jennüm] prep through	gå på skolen go to school
gjør [jær] do, does	på skolen at school
god [go:] good	skriver ['skri:ver] write, writes
hun [hunn] pron she	sover ['sä:ver] sleep, sleeps
hvem [vem] pron who, whom	spiser ['spi:ser] eat, eats
hvert [vært] each, every (with e nouns)	en (ei) spisestue a dining room
leker play, plays	tar take, takes
lærer learn, learns	til [till] to
mat food; maten the food	en ting pl ting thing
med [me:] with	ut out
	vakre pretty (plural)

IV. Observe carefully the following examples:

En-nouns and Ei-nouns			
	Singular		Plural
(en gutt)	gutten the boy	(gutter)	guttene the boys
(en pike)	piken the girl	(piker)	pikene the girls
(en or ei bok)	boken (or boka) the book	(bøker)	bøkene the books
(en mann)	mannen the man	(menn)	mennene the men
(en lærer)	læreren the teacher	(lærere)	lærerne the teachers

Et-nouns

(Note that here the final -t is silent!)

(et bord)	bordet the table	(bord)	bordene the tables
(et vindu)	vinduet the window	(vinduer)	vinduene the windows
(et kne)	kneet the knee	(knær)	knærne the knees
(et barn)	barnet the child	(barn)	barna the children
(et øye)	øyet the eye	(øyne)	øynene the eyes

Questions: 1. How do **en**-nouns express the definite article in the singular? 2. How do **et**-nouns express it in the singular? 3. Is there any difference between **en**-nouns and **et**-nouns in the plural? 4. How are **knærne** and **lærerne** different in their formation from the others? 5. How is **barna** different?

RULE 6. *The suffixed definite article.* The meaning expressed in English by the word *the* is expressed in Norwegian by adding a suffix to the noun. This is added to either singular or plural and has the following forms:

	En-nouns	Ei-nouns	Et-nouns
<i>Singular</i>	-en	-a	-et (t silent)
<i>Plural</i>	-ene	-ene	-ene or -a

The forms in -a (fem. sing. or neut. pl.) are less common in writing than -en and -ene, but are being officially encouraged.

RULE 7. *How to add the suffixes.* Whenever a definite article is added, the final -e or -er of the indefinite form is lost, e.g. in **piken** (or **pika** with the fem. suffix), **øynene**, **bøkene**. After the **r** of words like **knær** and **lærere** the first **e** of the suffix is lost, making forms like **knærne** and **lærerne**. Notice that **øye** eye and **øyet** the eye are both pronounced [øy:e].

NOTE: These rules apply only to nouns without adjectives before them; for further rules see Lesson 16.

V. Drill on the following:

A. Add the definite articles and give the new meaning of each: et ansikt, en arm, en gris, et bilde, en finger, hender, en gutt, bøker, kvinner, stoler, et vindu, værelser.

B. Add all possible suffixes and give the meaning of each new form: dyr, katt, fot, bord, kne, barn, munn, seng, tak, vegg.

C. Change each noun in these sentences from indefinite to definite, and then from singular to plural definite: 1. Jeg ser en gris. 2. En gutt sover i en seng. 3. En pike sitter på en stol. 4. Dette er et værelse i et hjem. 5. Jeg ser et bilde på en vegg. 6. Et barn leker med en katt. 7. Hun skriver et brev til mor (no plural). 8. Hun forteller en mann om en skole. 9. En hund spiser også mat (no plural). 10. Han setter et barn på et kne. 11. En mann og en kvinne er mennesker (no definite).

D. Complete the endings in these sentences: 1. Familie- sitter ved bord-. 2. Gutt- heter Tor. 3. Hun holder skje- med fing- (pl.). 4. Stol- (pl.) står ved bord-. 5. Værels- (sing.) har fire vegg-. 6. Vi ser på alle bild-. 7. Gutt- (pl.) leker med hund- (sing.). 8. Tor går på skol- hver dag. 9. Det er mange bild- i bøk-. 10. Gjennom dør- ser han katt-.

E. Fill in the missing words: 1. Dette er et — av en familie. 2. Far og — sitter ved bordet. 3. Tor — om bildene. 4. Tor og Ingrid går — hver dag. 5. Bøkene forteller om —. 6. Tor skriver brevet på —. 7. Gjennom — ser han en gris. 8. Grisen åpner — og ser på Tor. 9. Kinnene sitter på hver side av —. 10. Han skriver med —.

F. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line. Write the sentences out in full, underlining the words you have supplied:

1. Dette er —
This is the ceiling.	2. Hvor er —?
Where is the room?
3. — og — i ansiktet.
The nose and the mouth are in the face.	
4. Ingrid — om —
Ingrid tells mother about the dog.	5. Det er en —.
It is a good dog.
6. — og — leker sammen hver dag.
The boys and the girls play together every day.	
7. Jeg går ut gjennom —
I go out through the door.	
8. Der er — hvor — sover.
There are the beds where the girls sleep.	

9. — far og mor — mange —.
Both father and mother learn many things.
10. Det er — vakre — på skolen.
There are many pretty girls at school.
11. Han tar — i bånden.
He takes the books in his hand.
12. — går — bordet —.
The boys walk to the table together.
13. Hvad — de ved —?
What do they do at the table?
14. De — bordet og spiser —.
They sit around the table and eat the food.
15. — ser — på?
Whom does the cat look at?

NIENDE LEKSE

THE PRESENT TENSE; NUMERALS

I. *Read and interpret:*

Hvor mange?

I dag går Tor og Ingrid på skolen. De er begge i samme klassen. Klassen lærer om tallene i dag. Læreren kommer inn og forteller dem om tallene. Han spør klassen: "Hvor mange hender har jeg?" Og klassen svarer: "De har to hender." Hvor mange føtter har læreren? Han har to. Har han bare to fingrer også? Nei, han har ti fingrer: en, to, tre, fire, fem, seks, sju, åtte, ni, ti. Hvor mange fingrer har han på hver hånd? Han har fem fingrer på hver hånd. Hvor mange vinduer er det i dette værelset? Hvor mange vegger er det i værelset? Hvor stor er klassen? Hvor mange gutter er det, og hvor mange piker? I én klasse er det ni gutter og åtte piker. Det er sytten i klassen.

Hvor mange er sju og fire? Elleve. Hvor mange er tre og ni? Tolv. Hvor mange er åtte og fem? Tretten. Hvor mange er to ganger sju? Fjorten. Hvor mange er elleve og fire? Femten. Hvor mange er fire ganger fire? Seksten. Hvor mange er tolv og

fem? Sytten. Hvor mange er to ganger ni? Atten. Hvor mange er tre ganger seks og en? Nitten. To ganger ti er tjue. Tjue og ti er tretti. Mellom tjue og tretti er det ni tall: tjue en, tjue to, tjue tre,

tjue fire, tjue fem, tjue seks, tjue sju, tjue åtte, tjue ni. Vi kan også si tallene slik: en og tyve, to og tyve, tre og tyve, fire og tyve, fem og tyve, seks og tyve, syv og tyve, åtte og tyve, ni og tyve, tredve.

Tor og Ingrid bor i et hus. Far og mor bor også der. Har far bare ett hus? Nei, han har to hus, men han bor i bare ett av dem. Ett hus er nok for familien. De bor i en by som heter Oslo. I Oslo er det mange hus og mange mennesker. Hvor mange mennesker bor det i Oslo? Over fire hundre og femti tusen. Det er mange andre byer i Norge. I Bergen bor det hundre og tolv tusen, åtte hundre og førti fem mennesker. I Trondheim bor det femti seks tusen, seks hundre og seksti ni. Norge er ikke et stort land. Det bor bare tre millioner tre hundre og førti tre tusen mennesker der. Tor og Ingrid lærer dette på skolen.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvor går Tor og Ingrid i dag? Hva lærer klassen om i dag?
 Hvem kommer inn? Hva forteller læreren om i dag? Hva spør han klassen om? Hva svarer klassen? Hvor mange fingrer har læreren? Hvor mange gutter og piker er det i klassen? Hvor mange er tolv og ni? Hvor mange er to ganger elleve? Hvor mange er seks og sju og ti? Hva kommer først i tallet 21, en eller tjue? Hva bor Tor og Ingrid i? Hvor bor far og mor? Hvor mange hus har far? Hva heter byen de bor i? Hvor mange mennesker bor det i Oslo? Hva heter to andre byer i Norge? Hvor mange mennesker bor det i Norge? Hvor lærer Tor og Ingrid dette?

III. *Learn the following words and expressions:*

andre other (plural)	norsk [nårsk] Norwegian; på norsk in Norwegian
begge both	Oslo [osslo] capital of Norway
Bergen ['bærrɛn] city on west coast of Norway	over ['åvɛr] prep over, above, more than
en by a city, town	samme same
dem [dɛmm] pron them	sier say, says
først first	sist [sɪst] last
ganger times	slik this way
et hus a house	som [sømm] rel pron which, who, that
i dag [i dag] to-day	spør [spørr] ask(s)
inn adv in	stort [sto:rt] large (with et-nouns)
en klasse a class	svarer answer(s)
kommer ['kømmɛr] come(s)	et tall a number
et land [lann] a country, land	Trondheim [trånn-heim] city in north-central part of Norway
en lærer pl -e def -ne a teacher	å to (before infinitives only)
mellom between	
nok [nåkk] enough, plenty	
Norge [nårge] Norway	

THE CARDINAL NUMERALS

1 en, ett	14 fjorten	60 seksti ['sekksti]
2 to	15 femten	70 sytti ['ætti]
3 tre	16 seksten [se:sten]	80 åtti ['åtti]
4 fire	17 sytten [søtten]	90 nitti ['nitti]
5 fem [femm]	18 atten	100 hundre
6 seks	19 nitten	101 hundre og en
7 sju, syv	20 tjue [kju:e], tyve	120 hundre og tjue
8 åtte	21 tjue en, en og tyve	123 hundre og tjue tre
9 ni	30 tretti ['tretti], tredve	200 to hundre
10 ti	[træddve, tredve]	1000 et tusen ['tu:sen]
11 elleve ['ellev]	40 førti ['færti], førr (when final)	1 000 000 en million [milio:n]
12 tolv [toll]	50 femti ['femnti]	1914 (date) nitten hundre og fjorten
13 tretten		

En and **ett** agree respectively with **en**-nouns and **et**-nouns, but the compound numbers involving **en** (**en og tyve** etc.) do not change.

The forms **sju**, **tjue**, and **tretti** are folk forms introduced in 1938 and now taught in the schools; but most cultivated speakers prefer the older forms **syv**, **tyve**, and **tredve**. Most people also prefer the word order with the tens last, e.g. **en og tyve**; but for practical reasons the new order was introduced in 1951 and seems likely to win out.

IV. *Observe carefully the following examples:*

	<i>Present tense</i>	<i>Infinitive</i>
jeg, han, de har	I, they <i>have</i> , he <i>has</i> , <i>is (are) having</i>	å ha to <i>have</i>
jeg, han, de ser	I, they <i>see</i> , he <i>sees</i> , <i>is (are) seeing</i>	å se to <i>see</i>
jeg, han, de svarer	I, they <i>answer</i> , he <i>answers</i> , <i>is (are) answering</i>	å svare to <i>answer</i>
jeg, han, de er	I <i>am</i> , he <i>is</i> , they <i>are</i>	å være to <i>be</i>
jeg, han, de gjør	I, they <i>do</i> , he <i>does</i> , <i>is (are) doing</i>	å gjøre to <i>do</i>
jeg, han, de spør	I, they <i>ask</i> , he <i>asks</i> , <i>is (are) asking</i>	å spørre to <i>ask</i>
Hva lærer klassen i dag?	What is the class <i>learning</i> to-day?	
Hvor bor familien?	Where does the family <i>live</i> ?	
Har han mer enn ett hus?	Does he <i>have</i> more than one house?	
Hvor mange barn har han?	How many children does he <i>have</i> ?	
Ser han oss ikke?	Doesn't he <i>see</i> us?	
Skriver ikke far et brev?	Isn't father <i>writing</i> a letter?	

Questions: 1. What is the difference between present tense and infinitive in Norwegian? 2. How many different forms does the present tense have? 3. In what different ways can the present be expressed in English? 4. Which Norwegian verbs form their present tense irregularly? 5. Is **ikke** placed before or after pronouns?

RULE 8. *The present tense.* There are three English forms which refer to action in the present: *he has* (simple), *he does have* (emphatic), and *he is having* (progressive). In addition, there is a separate set of forms when the subject is plural (or first or second person singular): *they have*, *they do have*, and *they are having*. All these are rendered in Norwegian by one form: the present tense, which usually ends in **-r**. A verb without this **-r** is in the infinitive form, in which all verbs will hereafter be listed in the vocabulary. **Er**, **gjør**, and **spør**

are irregularly formed, having the infinitives *være*, *gjøre*, and *spørre*.

RULE 9. Questions. The subject follows the verb, as in English, but there are no auxiliary verb forms like those in the expressions 'are you going' and 'do you see.' It is as if we were to say 'go you' or 'see you.' If the subject is a noun, the negative, *ikke*, precedes it; if the subject is a pronoun, *ikke* follows it. If the object is a pronoun, the negative may also follow it: Ser *ikke* mor oss? Ser hun *ikke* far? Ser hun oss *ikke*?

V. Drill on the following:

A. Read these numbers in Norwegian: 7, 49, 67, 81, 97, 324, 689, 32, 14, 53, 479, 16, 942, 1001, 38, 5280, 258, 12; give the dates for: the discovery of America by Leif Ericson (1000 A.D.) and by Columbus; the American Declaration of Independence; the outbreak of World War II.

B. Count by twos beginning with one: 1, 3, 5, etc., and then beginning with two: 2, 4, 6, etc.; count by threes and fours beginning with 1 and 2; count backwards from 100.

C. Choose the correct alternative and write the numbers out in full: 1. 6 og 11 er (15, 16, 17). 2. 25 og 31 er (53, 56, 49). 3. 2 ganger 36 er (71, 83, 72). 4. Det bor (under 2 000 000, mellom 2 og 3 000 000, over 3 000 000) mennesker i Norge. 5. Norge er et (lite, stort) land. 6. Trondheim har (over, under) 100 000 mennesker. 7. Det er (mellom 10 og 20, mellom 20 og 30, over 30) gutter og piker i klassen. 8. Mellom 80 og 90 er det (9, 10, 11) tall.

D. Fill in the proper form of the missing verb in each sentence: 1. Jeg — (am standing) på gulvet. 2. Arne — (is sitting) på en stol. 3. Hun — (is reading) boken. 4. Jeg — (look at) et bilde. 5. Guttene — (are lying) i sengen. 6. Tor — (takes) en penn. 7. Han — (writes) et brev. 8. Mor — (is telling) gutten om bildet. 9. Læreren — (answers) oss. 10. Hvor — (do . . . live) menneskene?

E. Alter each of the following statements into a question: 1. Alle mennesker har hender og føtter. 2. Et værelse har fire vegger. 3. Tor og Ingrid går på skolen. 4. Læreren forteller dem om tallene. 5. Far og mor bor i et hjem. 6. Det er andre byer i

henne: "Takk, dette er nok." Far sitter og leser. Tor spør ham hva han leser. "Jeg leser i en bok," sier han, "den heter *Den siste viking*. Den forteller om noen fiskere i Nordland. Det er en god bok." Så tar Tor bøkene og går ut gjennom døra.

Han kommer ut på gata og der ser han to gutter. En av dem heter Alf og den andre heter Trygve. "Morn," sier Tor til dem, "hvor kommer dere fra?" "Vi kommer hjemmefra," sier Trygve. Han er eldre enn Alf og svarer først. De leker sammen en stund. Men mor ser dem gjennom vinduet, og hun sier til dem: "Er dere her enda, gutter! Nå er klokka snart ni." Trygve og Tor er i samme klasse, og de sitter sammen.

På skolen skriver Tor et brev. Brevet er til bestefar. Bestefar er fars far, og Tor er svært glad i ham. Han har mange hester og hunder som Tor leker med. Her er brevet han skriver til bestefar.

Kjære bestefar!

Jeg er nå på skolen. Læreren ber meg skrive et brev, og så skriver jeg ett til deg. Vi har nå en hund og to katter, og jeg er svært glad i dem. Kommer du ikke til oss snart og ser dem? Jeg går på skolen hver dag og lærer mange ting. Jeg leser om Norge og ser på bilder av landet. Bildene er svært vakre, og læreren forteller oss at tusener av mennesker kommer hit hvert år bare for å se dette landet.

Beste hilsen
fra Tor.

Tor er ferdig, og så går han opp til læreren og sier til ham: "Vær så god, her har De brevet, herr Hegland. Nå er jeg ferdig med det." Læreren tar brevet og sier takk. Så går Tor hjem til mor og far og forteller dem om en dag på skolen.

II. *Answers in Norwegian:*

Hvor lenge ligger Tor i senga? Hva gjør han så? Hva spiser han? Hvor er maten? Hva spør mor ham om? Hva svarer han henne? Hva gjør far? Hva spør han far om? Hva svarer han? Hva heter boka han leser? Hva forteller boka om? Er det en god bok? Hvem ser han på gata? Hvem er eldre enn Alf? Hva sier

han til dem? Hvor mange er klokka? Hvem sitter han sammen med? Hva skriver han på skolen? Hvem er brevet til? Hvem er bestefar? Er han glad i ham? Har bestefar noen dyr? Hvem ber ham skrive et brev? Hvor går han hver dag? Hva leser han om? Hva ser han på? Hvem kommer for å se Norge? Hvem gir han brevet til? Hva sier han til læreren? Hva svarer læreren? Hva heter læreren? Hvem forteller om en dag på skolen?

III. Learn the following words and expressions:

	be ask, request		hjem [jemm] or heim adv home
	best best		hjemmefra from home
en	bestefar [besste-far] a grandfather		kjær dear; kjære (in heading of a letter)
	eldre ['eldre] older		klokka sju (at) seven o'clock
	enda [enna] yet, still	en	morgen [mørn] morning
	fars [fars] father's		Nordland [nør-lann] a northern province of Norway
	ferdig [færri, færddi] through, ready		si pres sier say, says
en	fisker pl -e def -ne a fisherman		snart [snart] soon, presently
	for å [fær å] in order to	en	stund [stunn] a while
	fra from		stå opp get up
en	(ei) gate street		svært [svært] very, exceedingly
	gi give		så adv then, so
	glad i [glå: i] fond of	en	takk thanks
	morn [mørn] hello, hi	en	viking a viking (Scandinavian warrior of a thousand years ago)
	herr [hærr] (abbreviated hr.) Mr.		vil ha want(s)
en	hest a horse	et	år a year
en	hilsen a greeting		
	hit here (in the sense of hither, to this place)		

IV. Observe carefully the following examples:

Jeg ser ham. Jeg ser deg, Trygve. Hvor er du? Han ser meg. Ser du meg, Trygve? Hvor er jeg? Hun svarer oss. Hva svarer De meg, herr Hansen? Vi svarer henne. Hva svarer han Dem, herr Hansen? Hvor er dere, gutter? Her er vi. Hvor er guttene? Her er de. Hva sier han til dere? Er det deg, Harald? Nei, det er meg, Olaf.

Questions: 1. What is the difference in function of such forms as jeg and meg, or du and deg? 2. How do these differences compare with English I and me, he and him? 3. How many different forms correspond to English you? 4. Which seems to be more friendly and personal, du or De? 5. Which form, subject or object, is used after er?

		SINGULAR		PLURAL	
		Subject	Object	Subject	Object
1st pers.		jeg I	meg me	vi we	oss us
2nd pers.	{	du you (familiar)	deg you	dere you	dere you
		De you (formal)	Dem you	De you	Dem you
3rd pers.	{	han he	ham him	de they	dem them
		hun she	henne her		
		den it (en- or ei-nouns)			
		det it (et-nouns)			

RULE 10. *The personal pronouns.* As in English, a distinction in form is made between the subject and the object of an action when that subject or object is a pronoun. Only in the second person is there a sharp difference between the languages, which will require special attention. In English the second person has become 'you' in all situations, whereas in Norwegian there are six different forms. The pronunciation of many of the pronouns is also exceptional; drill especially on **jeg** [jei:], **meg** [mei:], **deg** [dei:], **De** [di:], **de** [di:], **det** [de:], and **oss** [æss]. The possessive forms will be taken up in Lesson 18.

RULE 11. *Use of the object form.* In addition to its regular use as object of verb or preposition, the object form is generally used after the expression 'it is' and after **enn** than.

RULE 12. *Familiar and formal.* The forms **du** and **deg** are used in good society only when addressing a child, a member of one's family, or an intimate friend; usually only to a person whom one might address by his first name. The forms **De** and **Dem** are used in all other circumstances. In the country dialects, however, this distinction is not made and everyone is usually addressed as **du**. In the written exercises **De** should be used in the singular and **dere** in the plural whenever **du** is not clearly demanded by the situation.

V. Drill on the following:

A. Fill in all the personal pronouns that can be used in the following blanks: 1. — ligger på gulvet. 2. Vi sier til —. 3. — svarer på brevet. 4. Kommer bestefar snart til —? Name the proper pronouns of the third person to be used when speaking about the

following: mor, gater, seng, arm, barn, fingrer, gutt, byer, land, ansikt, kvinne, hjem. Do the same when these are used as objects.

B. Change each noun in the following sentences to a pronoun of the third person: 1. Tor ligger og sover. 2. Mor spør ham om maten. 3. Han ser på far. 4. Far leser i boka. 5. Boka heter *Den siste viking*. 6. Vi bor i huset. 7. Guttene heter Alf og Trygve. 8. Han skriver et brev. 9. Brevet er til mor. 10. Han ser på bilder.

C. Retell the following statements as if you were Tor: 1. Tor står opp. 2. Mor spør ham om han har nok. 3. Han tar bøkene. 4. Han går ut på gata. 5. To gutter kommer til ham. 6. Tor svarer guttene. 7. De leker sammen. 8. Mor ser dem gjennom vinduet. 9. Mor sier til guttene: "Nå er klokka snart ni." 10. De sitter sammen på skolen.

D. Fill in those pronouns of the second person which will be appropriate in each of these situations: (a) when speaking to a friend; (b) when speaking to a stranger; (c) when speaking to a whole group: 1. Er — her enda? 2. Hvor kommer — fra? 3. Læreren ber — skrive et brev. 4. Nå er vi ferdig med —. 5. Hva lærer — om Norge? 6. Bestefar er svært glad i —.

E. Fill in words from the vocabulary of this lesson: 1. Tor sover hver —. 2. Han står opp — seks. 3. Han sier — for maten. 4. Far leser en bok om —. 5. Fiskerne bor i —. 6. Tor går ut på —. 7. Han sier — til guttene. 8. Mor — til guttene: "Er dere her —?" 9. I brevet til bestefar sier Tor: "— bestefar." 10. Tusener av mennesker kommer —.

F. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line. Write the sentences out in full, underlining the words you have supplied.

1. — i senga til —.

I lie in bed until seven o'clock every morning.

2. Mor — mat på — til —.

Mother sets food on the table for me.

3. — er — med brevet.

We are soon through with the letter.

4. — går — og — mor om skolen.
The boys go home and tell mother about the school.
5. — er svært —.
Grandfather is very fond of horses.
6. Han står opp — gå —.
He gets up in order to go to school.
7. Bestefar er — både — og —.
Grandfather is older than both father and mother.
8. Dere — så mange vakre — hvert —.
You give us so many pretty things each year.
9. —, — Hansen, hvor — fra?
Hello, Mr. Hansen, where do you come from?
10. Han — mer enn vi — ham.
He wants more than we give him.

REVIEW: LESSONS VI-X

A. Give an exact English translation of the words in heavy type in the following sentences: 1. Faren **spør** Olaf hvor han er. 2. Olaf svarer: Jeg sitter ved **bordet**. 3. Far sier: Hva **gjør** du der? 4. Læreren spør en gutt i **klassen**: hva **heter** du? 5. Mor sier til guttene: Er **dere** her enda? 6. Goddag, hr. Brevik, hvor kommer **De** fra? 7. Er ikke **bildene** vakre? 8. Det bor **sytti seks** tusen mennesker i denne byen. 9. Jeg ser **barna** leke sammen. 10. Hun har vakre **øyne**.

B. Grammatical principles: 1. Is there any difference in meaning between **en** and **et**? 2. How do **et-nouns** form their plural? 3. How is the plural of **kne** different from that of other nouns? 4. Which words form their plural like **føtter**? 5. How is 'the' expressed in Norwegian? 6. Which words form their definite plural by adding **-a**? 7. What is the difference between the present tense and the infinitive? 8. Which comes first in a question, the verb or the subject? 9. What is the position of **ikke** in a question? 10. Explain the difference between the polite and the familiar pronoun. 11. When are the object forms of the pronouns used? 12. What is the order of elements in compound numbers between 20 and 100?

C. Vocabulary review. 1. Name an opposite to: alle, andre, der, dyr, dør, far, fra, først, gi, gulv, han, hund, inn, ja, ligge, liten, mann, pike, spørre. 2. Give a word closely related in meaning to: alle, arm, be, begge, ben, bo, fortelle, hus, menneske, papir, penn, seng. 3. Fill in an appropriate word: lese en —; gå på —; han heter —; løfte en —; spise —; skrive med en —; ligge i —; sitte på —. 4. Give the Norwegian for the following: eighty-two, a year, ears, the walls, a thing, thanks, exceedingly, (he) gets up, sleeps, soon, go to school, the spoons, on the side, together, the paper, also, but, country, the knees, me, today, the dogs, hither, the pig, in order to, than, still, the face.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line. Write the sentences out in full, underlining the words you have supplied.

1. Det er — i et hjem.
There are many rooms in a home.
2. Arne — og — klokka.
Arne sits and looks at the clock.
3. — har mer enn én — eller to — i ansiktet.
No one has more than one nose or two eyes in his face.
4. Hva — far og mor —?
What are father and mother doing at the table?
5. — Tor med — hver dag?
Doesn't Tor play with the boys each day?
6. Tor — bestefar om hva han —
Tor tells grandfather about what he is doing at school.
7. — er det i byen Oslo?
How many houses are there in the city of Oslo?
8. I Bergen bor det — tusen —.
In Bergen there live over (a) hundred thousand people.
9. — forteller om — i Nordland.
The book tells about some fishermen in Nordland.
10. — av — hit hvert år — se landet.
Thousands of people come here just in order to see the country.

ELLEVTTE LEKSE

MODAL AUXILIARIES I

I. *Read and interpret:*

Per og kaffen

En liten gutt heter Per. En dag skal han til byen og kjøpe kaffe for mor. Han vil ikke, men når mor ber ham gå, så må han gjøre det. Hun sier til ham at han skal kjøpe kaffe for en krone og femti øre.

Han ser snart en annen gutt på veien, og sier til ham: "Hva heter du?" Gutten svarer: "Jeg heter Ole." Per spør ham hvor han skal hen. "Jeg skal hjem," sier Ole. Per spør så: "Vil du leke med meg?" "Ja, det vil jeg," sier Ole. "Så skal vi leke skole. Jeg vil være lærer." Per står, og Ole sitter på en stein. Per spør: "Hvem går med fire sko på en gang?" Ole svarer: "Det gjør hesten; han har fire bein og en sko på hvert bein." Per spør: "Et lite hus er fullt av mat, uten dør og uten vindu. Hva er det?" "Nei, det vet jeg ikke. Er det et egg?" "Ja, det er det." "Nå vil jeg være lærer," sier Ole. "Hva for en hest er det som ser like godt med nakken som med øynene?" "Det er en blind hest." "Ja, men vet du hva det er som hører alt men sier ingenting?" "Det må være øret, det." "Ja, det er det. Og vet du hvem som har fire bein og ikke går?" "Skal det være bordet eller stolen?" "Begge to. Men nå vil jeg ikke leke skole mer. Vil du gå med meg hjem og se på hestene som vi har?" Per husker nå at han skulle gjøre noe for mor. "Ja, men jeg må til byen først og kjøpe noe for mor."

Så går han til byen. Men på veien tenker Per bare på hestene som han skal se, og når han kommer til byen, husker han ikke kaffen. Han spør om mannen har hester—han skulle kjøpe for en krone og femti øre. Mannen ser på ham og spør igjen: "Hva er det du vil ha?" "Jeg skal ha hester for en krone og femti øre." Mannen ler, "Nei, gutt, nå må du hjem igjen, og spørre mor hva hun vil ha. Hun får ikke noen stor hest for en krone og femti øre. Men jeg

tenker det er deg som ikke husker hva hun vil ha." Så må Per gå hjem igjen uten kaffen.

II. *Answer in Norwegian:*

Hva heter en liten gutt? Hvor skal han hen? Hva skal han kjøpe? Hvem skal han kjøpe det for? Hvor mye (much) skal han kjøpe for? Hvem ser han på veien? Hva sier han til ham? Hva heter gutten? Hvor skal gutten hen? Hva spør Per ham? Hva vil de leke? Hvor sitter Ole? Hvem går med fire sko på en gang? Hva for et lite hus er fullt av mat? Hva for en hest ser like godt med nakken som med øynene? Hva er det som hører alt men sier ingenting? Hvem har fire bein og går ikke? Hva vil Ole at Per skal gjøre? Hva husker Per nå? Hva tenker Per på på veien? Hva spør han mannen om? Hva sier mannen til det? Hvor stor hest får mor for en krone og femti øre? Hva må Per gjøre?

III. *Learn the following words and expressions:*

alt everything, all	le laugh
blind [blinn] blind	like equally, just as
et egg an egg	må måtte must, have to, had to
for [fjær] prep for	en nakke neck, back of the head
full neut fullt full	noe (noet) something
få get, receive	når when
en gang time (= occasion)	om [omm, omm] if, whether
godt [gøtt] well	skal skulle is (are) to, is (are) going to, shall, should
hen [henn] to, off, away (used only with verbs and adverbs of motion to indicate direction)	en sko pl sko a shoe, shoes
huske remember	som [sømm] as
hva for what kind of, which	en stein a stone
høre hear	tenke think (= ponder)
igjen [ijenn] again	uten without, except
ingenting nothing	en vei or veg road, way, path
kaffe [ˈkaffe] kaffen coffee	vet pres know, knows
kjøpe buy	vil ville wants, wanted, will, would
en krone a crown, Norwegian coin worth about 14 cents	en (et) øre one hundredth of krone, or about one seventh of a cent

IV. *Observe carefully the following examples:*

A: Vil and ville

Han vil ikke gå.

He doesn't want to go.

Jeg vil være lærer.

I want to be (the) teacher.

Jeg vet ikke hva jeg vil.

I don't know what I want (to do).

Hva vil De ha?

What (object) do you want?

Han ville ikke gå.

He didn't want to go.

Jeg ville være lærer.

I wanted to be (the) teacher.

Jeg visste ikke hva jeg ville.

I didn't know what I wanted (to do).

Hva ville De ha?

What (object) did you want?

B: Skal and skulle

Han skal til byen.

He is (supposed to be) going to town.

Han skal kjøpe for en krone.

He is (supposed) to buy for a crown.

Hvor skal De hen?

Where are you going?

Han sier han skal komme.

He says he is coming (intends to, is going to come).

Han skulle til byen.

He was going to town.

Han skulle kjøpe for en krone.

He was to buy for a crown.

Hvor skulle De hen?

Where were you going?

Han sa han skulle komme.

He said he was coming.

C: Må and måtte

Han må til byen.

He has to (go) to town.

Jeg må kjøpe kaffe.

I have to buy coffee.

Må De gå?

Must you go?

Han måtte til byen.

He had to (go) to town.

Jeg måtte kjøpe kaffe.

I had to buy coffee.

Måtte De gå?

Did you have to go?

Questions: 1. Which English words are **vil**, **skal**, and **må** most closely related to in form? 2. Can any of the English words most closely related be used to translate **vil**, **skal**, and **må** in the above examples? 3. Which of the three expresses the greatest desire for action on the part of the subject? 4. Which the least? 5. What is the difference between **vil** alone and **vil ha**? 6. When may these words be used without verbs of motion?

RULE 13. *The modal auxiliaries.* Such verbs as *shall*, *will*, *can*, *may*, and *ought* are known as modal auxiliaries, because their purpose is to define the mood of the subject. Norwegian has a corresponding set of modal verbs, but the exact meaning of each auxiliary is often different from that of its English cognate. Verbs governed by modals always appear in the infinitive form, without any preceding preposition.

RULE 14. Vil and ville. The most common meaning of **vil** is 'wants to, wishes to' and of **ville** 'wanted to, wished to.' **Vil** usually suggests that the subject actively desires to do something, without any compulsion or obligation. If the object of his desire is a noun and not a verb, then **vil ha** is used to express 'wants' or 'wishes.'

RULE 15. Skal and skulle. The most common meaning of **skal** is 'is to, is going to, is supposed to' and of **skulle** 'was to, was going to, was supposed to.' **Skal** rarely expresses a simple future, like that of English *shall*. It usually suggests that the subject intends, or is expected, or is morally obliged to act in a certain way, whether he really wants to or not. When strongly accented, **skal** may express a command like that of 'you shall!'

RULE 16. Må and måtte. These indicate that the subject is under a strong compulsion, equivalent to English *must*. **Må** should be translated 'must' or 'has to'; **måtte** 'had to' or 'did have to.'

RULE 17. Modals with adverbs. After **må, skal, and vil** the verb of movement may be omitted, if an adverb or adverbial phrase (like **ut, inn, bort** etc.) is substituted to show the direction of movement. A corresponding expression is found in some American dialects: 'I want in.' In questions beginning with **hvor** the word **hen** must be used instead.

V. Drill on the following:

A. Change the auxiliaries in these sentences to the past tense, and give the new meaning: 1. En dag skal han til byen. 2. Han vil ikke. 3. Vil de leke sammen? 4. Jeg vil være lærer. 5. Per skal gjøre noe for mor. 6. Han tenker på hestene som han skal se. 7. Hva er det De vil ha? 8. Han må kjøpe kaffe. 9. Per må gå hjem igjen.

B. Substitute the present and past tenses of **vil** for **skal** and **skal** for **vil** in the above sentences and give the new meanings.

C. Fill in the auxiliary which will give the meaning indicated: 1. — (do . . . want) De høre alt? 2. Han — (was supposed to be) være blind. 3. Jeg vet ikke hvor han — (wants to) hen. 4. Når — (is . . . going to) læreren fortelle oss om tallene? 5. Han — (has to) gå på skolen hver dag. 6. Han — (had to) tenke på hestene

som han — (was going to) se. 7. Gutten — (wishes to) spørre mannen. 8. Mannen — (would) ikke svare. 9. Han — (wants) mer kaffe. 10. Når — (did . . . have to) han hjem med eggene?

D. Choose the correct alternative: 1. Per (vil, vil ikke) til byen. 2. Ole sier at han (skal, skal ikke, vil) hjem. 3. Ole (vil, skal, må) sitte på steinen. 4. (Menneskene, hesten, egget) går med fire sko på en gang. 5. (Hesten, klokka, bordet) har fire bein og går ikke. 6. Per (må, vil, vil ikke) se hestene. 7. Per skal kjøpe for (fem og sytti øre, en krone og femti øre, to kroner og fem og tyve øre). 8. Mannen ler og sier: 'Du (vil, må) spørre mor igjen.'

E. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line. Write the sentences out in full, underlining the words you have supplied.

1. — Per.
The boy's name is Per.
2. Mor — han — til byen.
Mother says he is to go to town.
3. — kjøpe kaffe.
She wants to buy coffee.
4. Han hører — en annen gutt på —.
He soon hears another boy on the road.
5. — på en —.
The boys had to sit on a stone.
6. En — hest ser — med — som med —.
A blind horse sees just as well with his eyes as with his neck.
7. —, men hører alt.
The ear says nothing, but hears everything.
8. Per — og se på —.
Per wants to go home and look at the horses.
9. Egget — dører og —.
The egg is without doors and windows.
10. Mannen — om han — ha en eller to —.
The man asks him again whether he is going to have one or two horses.
11. Per — gå hjem —.
Per had to go home without food.

TOLVTE LEKSE

MODAL AUXILIARIES II

I. *Read and interpret:*

Mor forteller eventyr.

Mor sitter ved senga om kvelden og skal få lille Mari til å sove. Mari vil ikke sove; hun er slem og vil at mor skal fortelle eventyr. Mor vet at hun ikke burde gjøre som Mari vil, men hun vil være snill med henne og så sier hun: "Jeg får fortelle deg et eventyr da, siden du vil, men bare ett. Først får vi se om du kan svare på dette: Hva er det som har bein og ikke kan gå; det bærer mat og kan ikke spise?" Mari ler og svarer: "Ja, det vet jeg. Det er bordet, det." "Hva er det som går hele året og ikke kan komme av flekken?" "Nei, det vet jeg ikke. Det får du si meg mor." "Det er klokka, som går og går, men som alltid henger på veggen." Mor spør så lille Mari: "Vil du leke Rødhette og Ulven med mig?" "Ja, ja, jeg vil være Rødhette!" Først sier Mari til ulven: "Bestemor, hvorfor ser du slik på meg?" Moren svarer: "Får ikke en katt se på en konge?" "Bestemor, hvorfor har du så store øyne?" "For at jeg bedre kan se deg." "Bestemor, hvorfor har du så store ører?" "For at jeg bedre kan høre deg." "Bestemor, hvorfor har du så stor en munn?" "For at jeg bedre kan ete deg opp!"

Så forteller mor eventyret om katten og musa og høna som skulle bake.¹ Katten og musa og høna bodde engang sammen. En dag sa høna: "Vi har ingenting å spise i huset. Vi får bake kake."² "Ja, la oss det," sa katten. "Ja, det vil vi gjøre," sa musa. "Hvem skal gå etter mel?"³ spør høna. "Ikke jeg," sier katten. "Ikke jeg," sier musa. "Så får jeg gå selv da," sier høna. "Hvem skal bake kaken?" spør høna, når hun kommer hjem med melet. "Ikke jeg," sier katten. "Ikke jeg," sier musa. "Så får jeg gjøre det selv," sier høna, og så baker hun ferdig kaken og setter den på

¹ bake.

² cake.

³ flour.

bordet. "Hvem skal ete kaken," spør høna. "Det skal jeg," sier katten. "Det skal jeg," sier musa. "Nei, det skal jeg," sier høna og så eter hun opp hele kaken.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvor sitter mor om kvelden? Hva gjør hun der? Hvorfor vil ikke Mari sove? Hva vil Mari nå? Hva vet mor at hun ikke burde gjøre? Hva spør hun henne først? Hva svarer Mari på dette? Hva er det som går hele året? Hvor henger klokka? Hva leker de sammen? Hvem er ulven? Hva sier Rødhette til ulven? Hva svarer bestemor til det? Hvorfor har bestemor så store øyne? Hvorfor har bestemor så store ører? Hvorfor har bestemor så stor en munn? Hva forteller mor eventyr om? Hva sa høna til de andre en dag? Hvem går etter mel? Hvem baker kaken? Hvem eter kaken?

III. *Learn the following words and expressions:*

alltid ['allti] always	en konge [kånge] a king
en (ei) bestemor a grandmother	en kveld [kvell] an evening; om kvelden in the evening
bodde lived	la let
bære bear, carry	lille little (before names and after den, det)
bør [berr] burde [burde] ought, should	en (ei) mus pl mus mouse, mice; Rødhette Little Red Riding Hood
ete eat (used chiefly in the country, or about animals)	sa said
etter after, behind	selv [sell] self
et eventyr pl eventyr [e:ven-ty:r] a fairy tale	siden since, later
en flekk a spot, speck	slem [slemm] bad, naughty
for at so that, in order that	slik so, like that, that way, such, thus
få fikk will have to, had better; get	snill [snill] good, kind
hel whole, entire; hele året the whole year, all year	svare på answer (used when the object is not a person)
henge hang	en ulv ulver a wolf, wolves
hvorfor ['vorrfør] why	
en (ei) høne a chicken; def høna	
kan [kann] kunne can, could, is able, was able	

IV. *Observe carefully the following examples:*

A. Kan and kunne

Han kan ikke spise.
He can't (isn't able to) eat.
Jeg kan se deg bedre.
I can see you better.
Han kan enda komme.
He may (can) still come.

Han kunne ikke spise.
He couldn't (wasn't able to) eat.
Jeg kunne se deg bedre.
I was better able to see you.
Han kunne enda komme.
He might still come.

B. Få and fikk

Får ikke en katt se på kongen?
May not a cat look at the king?
Jeg får gjøre som du vil.
I guess I'd better do as you wish (or:
I guess I'll have to).
Jeg får gjøre det selv.
(I guess) I'll have to do it myself.
Vi får se om du kan svare.
We'll have to see if you can answer.

Fikk ikke en katt se på kongen?
Wasn't a cat allowed to look at the king?
Jeg fikk gjøre som jeg ville.
I was allowed to do as I wished.
Jeg fikk gjøre det selv.
I was allowed to (I had to) do it myself.
Vi fikk se at han kunne svare.
We got to see that he could answer.

C. Bør and burde

Nå bør De gå hjem.
Now you should go home.
Mor bør ikke gjøre dette.
Mother ought not to do this.

Nå burde De gå hjem.
Now you ought to (or should) go home.
Mor burde ikke gjøre dette.
Mother ought not to do this.

Questions: 1. What English word is **kan** most nearly related to? 2. In what other way can **kan** be translated? 3. What English expressions may render **få** in the present? 4. How does the past **fikk** compare in meaning with **får**? 5. How does **få** differ in form from the other modals? 6. Does there seem to be much difference between **bør** and **burde**?

RULE 18. **Kan** and **kunne**. These cognates to *can* and *could* express (a) *ability*, as in English 'can, is able,' and 'could, was able'; (b) *possibility*, as in English 'may' and 'might.'

RULE 19. **Få** and **fikk**. When **få** governs an infinitive, it is usually a modal auxiliary, though it is different in form from the other modals. It is used (a) when one asks or grants permission, equivalent to English 'may' and 'might'; (b) when a person is being reluctantly compelled, or feels resigned and acquiescent, equivalent to English

'will have to, had better,' sometimes with the hesitance expressed by 'I guess.' The compulsion, however, is not nearly as strong as that of *må*.

RULE 20. *Bør* and *burde*. These are used interchangeably to express obligation and expectation, equivalent to English 'should' and 'ought.' *Skulle* is often used instead.

V. *Drill on the following:*

A. Change these auxiliaries to the past tense and give the new meaning of the sentences: 1. Nå får Mari sove. 2. Mor kan fortelle eventyr. 3. Piken bør sove. 4. Bordet kan ikke gå. 5. Mor får fortelle om ulven. 6. En katt får se på en konge. 7. Bestemor kan høre bedre enn bestefar. 8. Høna får bake kake. 9. Hvem bør etc opp kaken? 10. Katten kan ingenting spise.

B. Choose the correct alternative: 1. Mari (kan ikke, vil, vil ikke) sove. 2. Mor er (slem, snill) med lille Mari. 3. Mor spør: "Hva er det som har (hender, bein, ører) og ikke kan gå?" 4. Mor sier at klokka (står, går, ligger) hele året. 5. Mari vil være (ulven, Rødhette, bestemor). 6. Ulven har så stor en munn for at den kan (se, høre, etc opp) Rødhette. 7. Høna sa: "Vi har (nok, mye, ingenting) i huset." 8. (Katten, musa, høna) vil bake kake. 9. (Katten, høna, musa) må gå etter melet.

C. Supply the proper auxiliaries in the following sentences: 1. Mor — (was allowed to) sitte ved senga. 2. Lille Mari — (ought to) sove. 3. Per — (will have to) gå til byen. 4. Klokka — ikke (wasn't able to) komme av flekken. 5. En katt — ikke (can't) være så stor som en ulv. 6. Et eventyr — (ought to) ha en konge eller to. 7. Du — (had better) fortelle eventyret om katten og musa og høna som — (were going to) bake. 8. Klokka — (should) henge på veggen. 9. Så — mor (mother wants to) være snill. 10. Hvorfor — ikke (couldn't) bestemor svare på dette?

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line. Write the sentences out in full, underlining the words you have supplied.

1. Mor — få henne til å —.
Mother wants to get her to sleep.
2. Mari er — og — høre —.
Mari is naughty and wants to hear fairy tales.
3. En — pike — sove —.
A nice girl should sleep in the evening.
4. Nå — vi leke Rødhette og —.
Now we had better play Red Riding Hood and the wolf.
5. — må klokken — på veggen —?
Why must the clock hang on the wall all year?
6. De — ikke la — bake kake.
You shouldn't let the animals bake cake.
7. — ikke kongen — dette?
Can't the king answer this?
8. — og — og — ikke alltid etc alt de —.
The cat and the chicken and the mouse weren't always allowed to eat all they wanted to.
9. Lille Rødhette — selv — maten til —.
Little Red Riding Hood will have to carry the food to grandmother herself.
10. Hun sa — at hun — hele året.
She said later that she lived like this all year.

TRETTEDE LKSE

STRONG AND IRREGULAR VERBS: THE PAST TENSE

I. *Read and interpret:*

Dumme mennesker

Det var engang en gammel kone som hadde en bok hun var så glad i. Men dere vet at gamle folk ikke alltid ser så godt, og slik gikk det med denne kona også. Hun ville ikke kjøpe briller, for det kostet så mange penger. Men hun visste hva hun skulle gjøre. En dag hun skulle til byen, tok hun boka med seg og gikk opp til en boktrykker.¹ "Vil du være så snill å ta denne boka og gjøre

¹ printer.

bokstavene^a to ganger så store i den," sa hun, "så skal du få pengene når jeg kommer til byen igjen."

Det var engang en pike som gikk til byen for å selle melk. Hun fikk snart selle melken, men hun fikk ingen penger for den. Da hun kom hjem, var moren sint fordi hun var så dum og solte melken til folk og ikke fikk pengene. "Så du huset hvor de bodde?" spurte hun. "Ja, det gjorde jeg," sa piken, "jeg så det satt en fugl på taket, så jeg vet jeg kan finne det igjen."

To gutter satt og snakket sammen. "Jeg skulle ønske jeg kunne lese," sa den ene. "Jeg skulle ønske jeg kunne skrive," sa den andre. "Ja, men hva ville det hjelpe at du kunne skrive, når du ikke kunne lese!" sa den første. "Å, jeg kunne bare finne én som ville lese for meg det som jeg skrev."

Det var engang en mann som skulle sende mange egg til byen. Han la dem ned i en kurv, som sønnen skulle bære. Men så fikk han ikke plass til alle eggene i kurven. Han visste ikke om det var kurven som var for liten, eller om det var for mange egg. "Hva skal vi gjøre, far?" spurte gutten som stod og så på. "Å, det skal jeg si deg," sa mannen, "vi får klemme dem godt sammen." Så satte han foten i kurven og klemte eggene godt sammen. Slik fikk han plass til alle eggene.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvem hadde en bok hun var så glad i? Hvem er det som ikke alltid ser så godt? Hvorfor ville ikke konen kjøpe briller? Hvor skulle hun ben? Hva tok hun med seg? Hva sa hun til boktrykkeren? Når skulle han få pengene? Hvem gikk engang til byen for å selle melk? Hva gjorde hun med melken? Hva fikk hun for melken? Hvorfor var moren sint? Hva spurte hun piken om? Hvor bodde folkene? Hvorfor måtte hun finne igjen huset? Hvem satt og snakket sammen? Hva ønsket den ene? Hva ønsket den andre? Men hva hjalp det at han kunne skrive, når han

^a the letters.

ikke kunne lese? Hvem skulle engang sende mange egg til byen? Hvor la han eggene? Hvem skulle bære eggene? Hvorfor fikk han ikke plass til alle eggene? Hva spurte gutten? Hva gjorde gutten? Hva svarte faren? Hvor satte han foten?

III. *Learn the following words and expressions:*

at [att] <i>conj</i> that	klemme squeeze, pinch; klemte (past)
briller glasses	en (ei) kone woman (esp. a married or elderly woman)
da <i>conj</i> when	koste [kåste] cost; kostet (did) cost
den andre the other	en kurv a basket
den ene the one	legge la lagt [lakkt] lay
denne this (with en-nouns)	melk melken milk, the milk
dum [dumm] <i>pl</i> dumme stupid, foolish	opp [åpp, opp] up
engang [engang:] once, once upon a time	penger <i>pl</i> money; mange penger lots of money
finne fant funnet find	en plass place, room, space
et folk [fålk] people	selle solte [sållte] sold [sållt] sell
for [fårr] too	sende [senne] send
for [fårr] for (conjunction)	sint angry
fordi [fårdi:] because	snakke talk; snakket talked
en fugl [fu:] a bird	en sønn a son
gammel old; <i>pl</i> gamle	så <i>adv</i> so, as
gjøre gjorde [jo:re] gjort [jortt] make, do	ta med seg take along
hadde had	ønske wish, desire
hjelpe hjalp hjulpet help	å <i>interj</i> oh

IV. *Observe carefully the following examples:*

Hun { er var har vært}	så glad i boka.	She { is was has been}	so fond of the book.
Jeg { vet visste har visst}	at han er her. at han var her. at han var her.	I { know knew have known}	that he is here. that he was here. that he was here.
Han { går gikk har gått}	til byen.	He { goes went has gone}	to town.
Piken { seller solte har solt}	melk.	The girl { sells sold has sold}	milk.
Fuglen { sitter satt har sittet}	på taket.	The bird { is sitting was sitting has been sitting}	on the roof.

Questions: 1. How many different forms are given above for each verb? 2. What is the meaning of the first form given with each verb? 3. What suffix do all the first forms except *vet* have in common? 4. What meaning do the second forms given have? 5. Do the second forms have any suffix in common? 6. What meaning do the third forms have? 7. What suffix do the third forms have in common?

RULE 21. Principal parts. Parallel to such English forms as *goes, went, and has gone*, Norwegian has *går, gikk, and har gått*. These are called *tenses* and serve the purpose of indicating the time of action in relation to the moment of speaking. The first is called *present*, the second *past*; these are the *simple* tenses. The third is called *present perfect* and is one of the *compound* tenses, being formed by a combination of two verbs—an *auxiliary* verb and the *perfect participle* of the main verb. In order to form these and other tense forms correctly, it is necessary to know three forms of each verb, which we may call its *principal parts*: the *infinitive*, the *past*, and the *perfect participle*. These will be listed in the vocabularies for each verb and should be memorized with the verb.

RULE 22. Weak and strong verbs. Verbs are classified into two major groups according to the way the past is formed. The *weak* verbs (a purely fanciful name) are like English *opened* and *slept* in having a suffix to mark the past, usually containing either *d* or *t*. The *strong* verbs are like English *sat* and *gave* in having no suffix; instead, most of them change the stem vowel (like the English verbs, which have *sit* and *give* in the infinitive). In addition, there are some *irregular* verbs which have both or none of the characteristics of the major groups. The perfect participle nearly always ends in *t*; its stem vowel may be the same as that of the infinitive, or of the past, or different from both.

RULE 23. List of strong and irregular verbs. They are few in number (about 175), but mostly high in frequency; 76 are included in this book. For the student's convenience in memorizing them, they are all listed here by the vowel of the past tense. After each class number is given the vowel(s) of the infinitive and of the past.

STRONG

I. *i/e* (a) Perf. part. = inf.: bite bet bitt bite; bli ble blitt become; gli gled glidd slide; li(de) led lidd pass, suffer; slite slet slitt wear. (b) Perf. part. = past: pipe pep pepet whistle; rive rev revet tear; skrike skrek skreket cry; skrive skrev skrevet write; stige steg steget rise.

II. *y/ø(øy)* (a) Perf. part. = past: krype krøp krøpet creep; stryke strøk strøket stroke; fly fløy fløyet fly. (b) Perf. part. not = inf. or past: by bød budt offer; fryse frøs frosset freeze; skyte skjøt skutt shoot.

III. *i, e/a* (a) Perf. part. = inf.: brenne brant brent burn; henge hang hengt hang; sitte satt sittet sit; skjelve skalv skjelvet tremble. (b) Perf. part. not = inf. or past: binde bandt bundet bind; drikke drakk drukket drink; finne fant funnet find; forsvinne forsvant forsvunnet disappear; hjelpe hjalp hjulpet help; rinne (renne) rant runnet run; slippe slapp sloppet escape; springe sprang sprunget run; stikke stakk stukket thrust; strekke strakk strukket extend; synge sang sunget sing; treffe traff truffet meet; trekke trakk trukket pull; vinne vant vunnet win.

IV. *i, e, æ/a*: (a) Perf. part. = inf.: be bad bedt ask; gi ga gitt give; legge la lagt lay; si sa sagt say; være (pres. er) var vært be. (b) Perf. part. not = inf. or past: bære bar båret carry; skjære skar skåret cut; stjele stjal stjålet steal.

V. *i, e/å*: ete åt ett eat; ligge lå ligget lie; se så sett see.

VI. *a, å* (e)/o: dra dro(g) dradd pull; fare fór faret go; forstå forstod forstått understand; grave grov (gravde) gravd dig; la lot latt let; le lo ledd laugh; slå slo slått strike; slåss sloss slåss fight; stå stod stått stand; ta tok tatt take.

VII. *No vowel change*: falle falt falt fall; gråte gråt grått cry; hogge hogg (or hogde) hogd chop; holde holdt holdt hold; komme kom kommet come; løpe løp løpet run; sove sov sovet sleep.

IRREGULAR

This includes the modal auxiliaries, which were listed earlier. Most of the rest have both vowel change and weak endings (*-te, -t*).

I. *i, e/a* bringe bragte bragt bring; fortelle fortalte fortalt tell;

fortsette fortsatte fortsatt *continue*; legge la lagt *lay*; sette satte satt *set, place*; strekke strakte strakt *extend*.

II. e/å selle solte solt *sell*.

III. ø/u, o følge fulgte fulgt *follow*; gjøre (pres. gjør) gjorde gjort *do*; spørre (pres. spør) spurte spurt *ask*.

IV. å/i få fikk fått *get*; gå gikk gått *go*.

76 V. No vowel change: tore (pres. tør) torde tort *dare*; vite (pres. vet) visste visst *know*.

V. Drill on the following:

A. Change these sentences from the present into the past:

1. Det er en gammel kone.
2. Vet dere at gamle folk ikke ser godt?
3. Slik går det med oss også.
4. Hun tar en bok med seg.
5. Hun vil gå til byen.
6. Han gjør boken to ganger så stor.
7. Han får pengene når hun kommer til byen igjen.
8. Piken får selle melken.
9. Hvem seller hun melken til?
10. Det sitter en fugl på taket.

B. Change these sentences from the past into the present: 1. Hun kunne finne huset igjen. 2. Guttene satt og så på fuglene. 3. Det hjalp ikke at han kunne skrive. 4. Han skrev et brev. 5. "Hva hjalp det," sa den første. 6. Jeg kunne finne en som ville lese. 7. Han la eggene i en kurv. 8. Gutten stod og så på. 9. Han satte foten i kurven. 10. Slik fikk han plass til dem.

C. Change the verbs in these sentences into the perfect: 1. Kona tar bøkene med seg. 2. Mannen gjør bøkene to ganger så store. 3. Piken seller melken. 4. De ga henne pengene. 5. Hun bærer en kurv på armen. 6. Eggene lå i kurven. 7. Mannen lo av Per. 8. Mor spør om hun sover. 9. Mari ber mor komme inn. 10. Mor fortalte eventyr.

D. Fill in the proper past or perfect verb form in these sentences: 1. En gammel kone — glad i boka. 2. Det har — slik med kona også. 3. Hun — hva hun skulle gjøre. 4. Han — bokstavene to ganger så store. 5. Piken — (let) folkene få melken. 6. Gutten har — i boka. 7. Han har også — et brev. 8. Han har — eggene i en kurv. 9. Gutten — og så på. 10. Han — foten på eggene.

E. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line.

Write the sentences out in full, underlining the words you have supplied.

1. Kona — ikke ____ . 2. Hun vil ____ .
The woman didn't see well. She wants to buy glasses.
3. Det var — en — pike, som — melk.
There was once a stupid girl who was going to sell milk.
4. Moren var — hun ikke fikk ____ .
Her mother was angry because she didn't get the money.
5. Denne piken — til folkene, — hun — ikke hvem det var.
This girl talked to the people, but she doesn't know who they were.
6. Det — ikke at han klemte — godt — i ____ .
It didn't help that he squeezed the eggs well together in the basket.
7. Den ene — mange egg, og — lite plass; — ikke nok egg.
The one had too many eggs, and too little space; the other didn't have enough eggs.
8. — hun — fuglen sitte på taket, — hun ta den og — den hjem.
When she saw the bird sitting on the roof, she wanted to take it and send it home.
9. Å, jeg skulle — jeg — en —, som kunde — dette ____ .
Oh, I wish I had a son, who could do this for me.
10. Hun — at en — fugl ____ .
She found that an old bird cost a great deal of money.

FJORTENDE LEKSE

WEAK VERBS: THE PAST TENSE

I. *Read and interpret:*

Skyen og regnet

En stor sky seilte på himmelen. Den så ned på jorden, og der var det så tørt at gresset og blomstene holdt på å dø. Når folk kjørte

på veien, stod det en sky av støv¹ etter dem som en vegg og la seg på gresset på begge sider av veien.

"Nå må de få noe regn igjen på jorden," tenkte skyen. "Og jeg skal gjøre det."

Så seilte den hen til en liten bakke. "Lille bakke," ropte den, "hallo,² hallo! Kan du få meg til å regne?"

"Nei, det kan jeg ikke," sa bakken. "Men spør bror min, fjellet." Så seilte skyen hen til fjellet.

"Hallo, hallo fjell!" ropte skyen. "Kan du få meg til å regne?"

"Kom hit til meg, så skal jeg prøve," ropte fjellet. Skyen kom inn til fjellsiden, og snart falt det mye godt regn ned på jorden.

"Å-å-å-å!" sa blomstene og så opp på skyen, "det var godt."

"Hipp, hipp, hurra," ropte trærne. "Det var godt å være ren igjen."

"Mø-ø-ø!" sa kua som gikk og åt av gresset. "Jeg har aldri fått noe så godt. Nå kan jeg få ete alt det gress jeg vil."

"Bæ-æ-æ!" ropte sauene. "Vi er våte nå, men snart kommer solen, og da skal vi være så glade fordi vi er vakre og rene igjen."

Snart regnet det ikke mer. Solen kom fram og skinte på en ren verden.

"Velkommen igjen, velkommen igjen," sang de alle opp til skyen da den seilte bak fjellet.

II. *Answoer in Norwwegian:*

Hva seilte på himmelen? Hva så den ned på? Hvor tørt var det? Hva holdt blomstene på å gjøre? Hvem kjørte på veien? Hvor la støvet seg? Hva tenkte skyen? Hvor seilte den hen først? Hva ropte den til bakken? Hva svarte bakken? Hvor sendte bakken den hen? Hva svarte fjellet? Hva fikk fjellet skyen til å gjøre? Hva sa blomstene til det? Hva ropte trærne? Hva gjorde kua? Hva sa sauene? Hvem kom fram igjen snart? Hva sang de alle til skyen? Hvor seilte skyen hen?

¹ dust.

² hello, hey there.

III. *Learn the following words and expressions:*

aldri never	min [minn] my, mine
bak back of, behind	mye (meget) much
en bakke a hill	ned [ne:] down
en blomst [blåmmst] a flower, blossom	prøve prøvde prøvd try, test
da ad then	et regn [rein, rengn] a rain
dø døde dødd die	regne [reine, rengne] regnet rain
falle falt falt fall	ren clean, pure
et fjell a mountain	rope ropte ropt call, shout, cry
fram or frem forth, forward	en sau pl sauer sheep
glad [glæ:] happy, cheerful	seile seilte seilt sail
gress gresset (also gras) grass	skinne skinte skint shine
en himmel sky, heavens	en (ei) sky [sjy:] a cloud
holde på past holdt på å be about	en (ei) sol a sun
to, be on the point of, be engaged in	syngte sang sunget [song:et] sing
igjen [jenn] back	et tre a tree, wood trær trees
en (ei) jord [jotr] an earth; soil, ground	tørre tørt dry
kjøre kjørte kjørt drive, ride (in a vehicle)	en verden ['værden] a world; verden the world
ei ku def kua pl kuer or kyr a cow	våt wet
legge seg [sei:] go to bed	

IV. *Observe carefully the following examples:*

En sky { seiler seilte har seilt }	på himmelen.	A cloud { sails sailed has sailed }	in the sky.
Solen { skinner skinte har skint }	på jorden.	The sun { shines shone has shone }	on the earth.
Det { koster kostet har kostet }	mange penger.	It { costs cost has cost }	a great deal of money.
Hvem { bor bodde har bodd }	i dette huset?	Who { lives lived has lived }	in this house?

Questions: 1. What similarity is there between the past forms of the first two verbs? 2. How do the past forms of the first and third differ? 3. How do the past and participial forms of the fourth differ from the rest? 4. How many consonants do the stems of the various infinitives end in? (Remember that the infinitive is not given above.)

RULE 24. *Principal parts of weak verbs.* There are three ways of forming the past tense and perfect participle of weak verbs:

(a) by adding respectively *-te* and *-t* if the stem ends in *one consonant* or double *l, m, or n* (which then become single);

(b) by adding *-et* for both forms if the stem ends in *two or more consonants*; the folk form *-a* is used by some writers and is required for some verbs, but will not be used in this book;

(c) by adding respectively *-dde* and *-dd* if the stem ends in a *vowel*.

In the following list are found all the weak verbs introduced in this and previous lessons; it will be noted that a few (starred) verbs are exceptions to the above rules.

Infinitive	Past A: -te, -t	Perf. Part.	Infinitive	Past B: -et, -et	Perf. Part.
*henge hang	hengte	hengt	huske remember	husket	husket
hete be called	hette	hett	koste cost	kostet	kostet
høre hear	hørte	hørt	løfte lift	løftet	løftet
kjøpe buy	kjøpte	kjøpt	regne rain	regnet	regnet
kjøre drive	kjorte	kjørt	snakke talk	snakket	snakket
klemme squeeze	klemte	klemt	ønske wish	ønsket	ønsket
leke play	lekte	lekt	åpne open	åpnet	åpnet
lære learn, teach	lærte	lært			
rope call	ropte	ropt		C: -dde, -dd	
seile sail	seilte	seilt	bo live	bodde	bodd
*sende send	sendte	sendt	*ha have	hadde	hatt
skinne shine	skinte	skint	*prøve try	prøvde	prøvd
spise eat	spiste	spist	*dø die	døde	dødd
svare answer	svarte	svart			
*tenke think	tenkte	tenkt			

V. Drill on the following:

A. Choose the correct alternative: 1. Skyen seilte på (himmelen, jorden, gresset). 2. Den så (opp, ned, fram) på jorden. 3. Det var (vått, tørt) på jorden. 4. Gresset og blomstene (hadde det godt, holdt på å dø). 5. Skyen (måtte, ville, ville ikke) gi menneskene regn. 6. Først seilte den bort til (bakken, fjellet, veien). 7. Fjellet (prøvde ikke, prøvde) å få skyen til å regne. 8. Sauene var (sinte, glade) fordi det regnet på dem.

B. Change the following sentences into the past tense: 1. En liten

gutt heter Per. 2. Han kjøper kaffe for mor. 3. Guttene leker sammen. 4. Øret hører alt. 5. Per husker han skal kjøpe noe. 6. Mor svarer at hun ikke vet. 7. Klokka henger alltid på veggen. 8. Katten og musa og høna bor sammen. 9. To gutter snakker sammen. 10. Mannen sender mange egg til byen. 11. Hvor mye koster det? 12. Han ønsker å snakke med Dem.

C. Change the following sentences into the perfect tense: 1. En sky seilte på himmelen. 2. Han tenkte på menneskene. 3. Hun ropte til bakken. 4. Det regnet på jorden. 5. Folk kjørte på veien. 6. Solen skinte på en ren verden. 7. Fjellet prøvde å få skyen til å regne. 8. Han klemte eggene godt sammen. 9. Gutten løftet armen. 10. Vi satt og spiste. 11. Han lærte aldri å lese. 12. Gutten åpnet døra og gikk ut.

D. Fill in the proper past or perfect endings: 1. Ei gammel kone ha- ei bok. 2. Brillen kost- mange penger. 3. Her skal De høre hva hun gj- (did). 4. Hun t- (took) boka til byen. 5. Piken s- (sold) melken. 6. Hun s- (saw) hvor folkene bo-. 7. Nå har han send- eggene til byen. 8. Han klem- eggene ned i kurven. 9. Han har f- (gotten) plass til alle eggene. 10. Regnet fal- ned på jorden.

E. Translation Exercise. Complete the English sentences as before.

1. Det var så — på jorden at — på å dø.
It was so dry on earth that the grass was about to die.
2. Når — så ned —, så den — som —.
When the cloud looked down on the road, it saw people who were riding on it.
3. Det stod — av støv etter —.
There was a cloud of dust after the people.
4. Skyen — hen til — og — til den.
The cloud sailed over to a little hill and called to it.
5. — at det — prøve.
The mountain said it would try.
6. Godt — ned på — og — det vått.
Good rain fell down on the earth and made it wet.
7. Det — på — og —
It rained on the trees and the flowers.

8. — mye godt — igjen.
The cow ate lots of grass again.
9. — igjen og — på en ren verden.
The sun came out again and shone on a clean world.
10. — ikke, de var glade og — til — da den kom fram bak —
The sheep didn't die, they were glad and sang to the sun when it appeared behind the mountain.

FEMTENDE LEKSE

PERFECT AND FUTURE TENSES: IMPERATIVE

I. *Read and interpret:*

Per og skiene

Det hadde blitt vinter. Ikke slik som før jul, med vind og regn. Nå hadde det blitt virkelig vinter. Først hadde det kommet en stor snøstorm. Så hadde det snødd i mange dager, så gamle Ola måtte arbeide hardt for å holde veien åpen.

Så hadde det blitt klart, og nå lå snøen som en vegg på begge sider av gatene og veiene. Det sang under skoene på Per da han bar veden opp til huset. Han hadde hjulpet Ola med veden de siste ettermiddagene.

Ola kom etter ham inn i huset. "Du er så alvorlig i dag, Per," sa Ola. "Den som kunne ha det så godt som du, med god mat og fine klær og—"

"Og ingen ski, ja! Nå når det har blitt så vi kan gå på ski." Per la hodet ned på armen og gråt.

Men Ola sa bare: "Gråt ikke du, gutt, jeg tenker du får ski engang du også."

Dagen etter, da Per skulle sette seg til bordet, sa onkel Nils: "Kan du hjelpe meg med noe jeg skulle kjøpe i dag, Per?"

"Jeg hjelpe deg—med å kjøpe?" Per bare så på onkel Nils.

"Ja, ser du, kaptein Hoel i Øksendalen har bedt meg kjøpe noen ski til sønnen hans. Men du vet at jeg er sjemann¹ og aldri har

¹ sailor.

gått på ski, og så tenkte jeg at kanskje du kunne vite litt om det. Du har prøvd å stå på ski, har du ikke?" Per glemte maten. Han hadde reist seg.

"Prøvd å stå på ski? Jeg har vunnet seks ganger i skirenn,² jeg," sa han. "Men hva slags ski skulle han ha da," spør onkel, "furuski?"³

"Ja, hvis han ikke har stått på ski før," sa han, "men furuski går snart i stykker." Han hadde ikke glemt skiene han hadde hatt i fjor vinter. Først gikk én i stykker, og så den andre. "Men hos Berseth har de noen fine askeski⁴ for åtte kroner, hvis en selv lager påbinding."⁵ "Vi får gå og se på dem når du har spist, Per, og så får du lage påbindingen."

Per arbeidet hele ettermiddagen for å få det alt ferdig. Han hadde blitt så glad i dette arbeidet at han glemte at det var en annen han laget det til. Onkel kom inn. Per tok skiene og satte dem på.

"Er de ikke fine, du?" spurte han. "Jo-ho," sa onkel. Han så nøye på dem. "Men jeg er redd de blir for store til kapteinsguttene."

"Hvor gammel er han da?" Det hadde Per glemt å spørre om.

"Å, han er litt over et år gammel," sa onkel.

Per stod og stirret på onkel med skiene på. Han forstod ingenting først. Mer da han så at onkel lo, forstod han.

"Jeg tenker du får ta skiene selv, jeg, gutt," sa onkel, "for jeg ser de passer deg godt."

II. *Answer in Norwegian:*

Hva slags vær var det før jul? Hva hadde det kommet først? Hvor mange dager hadde det snødd? Hva måtte gamle Ola arbeide hardt med? Hva ble det så? Hvor lå sneen? Hva gjorde Per med veden? Hvem hadde han hjulpet? Hvem kom etter ham inn i huset? Hvem var alvorlig i dag? Hva slags mat og klær hadde Per? Hva var det Per ville ha som han ikke hadde? Hvorfor sa Ola at han ikke skulle gråte? Hva sa onkel Nils dagen etter? Hvem hadde bedt onkel Nils kjøpe ski? Hvem sa han skiene skulle

² ski contests.

³ pine skis.

⁴ ash skis.

⁵ the straps.

være til? Hvorfor ville ikke onkel Nils kjøpe dem? Hvor mange ganger hadde Per vunnet i skirenn? Hva slags ski gikk snart i stykker? Hvor mye kostet askeskiene som Per ville ha? Når gikk de og så på dem? Hva hadde Per glemt å spørre om? Hvor gammel var kapteinsgutten? Hvorfor lo onkel? Hvem passet skiene?

III. Learn the following words and expressions:

alvorlig [al'våk:li] serious	klar clear, bright
arbeide -t work, worked	klær pl clothes
et arbeide a piece of work, labor	lage laget make, prepare
bli ble blitt become, get, grow	litt a little
de [di:] the (plural, before adjectives)	nøye carefully, exactly
en ettermiddag an afternoon	en onkel ['oŋkel] an uncle
fin fine, elegant; fine (plural)	passe passet fit, suit, be proper
forstå [fårstå:] forstod forstått	redd afraid, scared
understand	reise seg, reiste reist rise, get up
før before (in time), formerly	sette seg, satte satt sit down
glemme glemte glemst forget	en ski [sj:] pl ski
gråte gråt grått cry, weep	en (et) slags [slakks] a sort, kind of
hans his	sne snow or sne -en snow
hard [hær] see hård	sne snødde snødd or sne snow
et hode a head	stirre stirret stare, gaze
holde [hålle] holdt hold, keep	en storm [størm] a storm
hos [hoss] at ---'s place, at the house	et stykke a piece, bit; gå i stykker go to pieces
of	ved [ve:] wood (fuel); veden ['ve:en] the wood
hvis [viss] if	en vind [vinn] wind
hård [hær] hard; hårdt (adverb)	vinne vant vunnet win
i fjor [i fjør] last year	en vinter ['vinter] a winter
inn i into	virkelig [virkeli] real, actual
jo yes (reply to negative question)	åpen open
en jul Christmas	
kanskje [kannsje] perhaps, maybe	
en kaptein [kaptein] a captain	

IV. Observe carefully the following examples:

A: Present perfect and Past perfect

Det { har hadde }	blitt vinter.	It { har had }	become winter.
Han { har hadde }	hjulpet.	He { har had }	helped.
Han { har hadde }	bedt meg kjøpe ski.	He { har had }	asked me to buy skis.
Per { har hadde }	prøvd å stå på ski.	Per { har had }	tried to use skis.

B: Future

Jeg tenker du får ski engang.
De går snart i stykker.
Skienes blir for store.

I think you *will* get skis some time.
They *will* soon go to pieces.
The skis *will* be too big.

C: Imperative

Kjøp meg et par ski.
Gråt ikke du, gutt.

Buy me a pair of skis.
Don't you cry, my boy.

Questions: 1. Which form of the verb is used after **har** and **hadde**? 2. In what group of verbs is this form identical with the past (rule 24)? 3. Which action takes place earlier, that expressed by **har** or by **hadde**? 4. What notion does the present tense express in the examples under B above? 5. How are commands expressed?

RULE 25. The perfect tenses. As in English the *present perfect* and *past perfect* (pluperfect) tenses are formed by combining the present and past tenses of **ha** with the perfect participle. They are used almost exactly as in English. Note that the participle is usually different from the past: **fant**, **har funnet**, while in English they are usually the same: I *found*, I have *found*. In literary usage verbs of movement or changing condition form these tenses with **er** and **var**: **jeg er kommet** I have come, **jeg var blitt** I had become.

RULE 26. The future. There are two ways of expressing a simple future: (a) most commonly, by the use of the *present tense* whenever the situation clearly refers to the future, (b) also by the use of **skal** and **vil** with the infinitive, as in English. For 'shall' or 'will be' the usual form is **blir** rather than **skal være**. **Skal** and **vil** tend to imply intention or volition by the subject (rules 14 and 15).

RULE 27. The imperative. A special form to express commands is made by dropping the -e of the infinitive. Verbs ending in -**me** also drop the second **m**: **kom!** **Ikke** may stand either before or after an imperative.

V. Drill on the following:

A. Give the exact English meanings of the following verb forms, and their grammatical names: **fikk**, **kostet**, **har bodd**, **ligget**, **tenkte**, **hadde forstått**, **stirret**, **hadde visst**, **har vært**, **går**, **holdt**, **hadde**

snødd, hjelp, har skrevet, prøvde, hører, gå, sitte, fortalte, har lekt, bær, spør, hadde kjøpt.

B. Change the verbs in these sentences from present to (a) past, (b) present perfect, (c) past perfect, (d) imperative (a change in the subject will be necessary here): 1. Ola arbeider hardt. 2. Han holder veien åpen. 3. Ola kommer inn i huset. 4. Gutten gråter ikke. 5. Kaptein Hoel ber meg kjøpe ski. 6. Per prøver å stå på ski. 7. Per glemmer ikke maten. 8. Onkel ser på Per. 9. Folk kjører på veien. 10. Kua eter gresset.

C. Fill in the proper verb forms: 1. Kona har — (had) en bok. 2. Hun — ikke (doesn't know) hva hun — (is to) gjøre. 3. Piken har — (gone) til byen. 4. Hun hadde — (been) dum og — (sold) melken. 5. Fuglen — (has sat) på taket. 6. — (find) igjen huset. 7. Skiene — (went) i stykker i fjor. 8. — ikke (don't forget) at vinteren — (has come). 9. Det — snart (will soon be) vinter. 10. Vi — (will go) og ser på dem når du — (have eaten).

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences as before.

1. Det — virkelig —, uten — og regn.

It had become real winter, without wind and rain.

2. Det — snøstorm.

There had been a snow storm.

3. Nå, Ola, — du arbeide — og —.

Now, Ola, you must work hard and keep the road open.

4. — meg med å bære — huset.

Help me carry the wood into the house.

5. De — noen — ski — Berseth, men jeg er redd de —.

They have some fine skis at Berseth's, but I'm afraid they will go to pieces.

6. Jeg — ikke hvorfor du — så — i dag.

I don't understand why you have become so serious to-day.

7. Han — på med — hele ettermiddagen, så han — å —.

He had been busy with the work all afternoon, so that he had forgotten to cry.

8. — så nøye på — som Per —.

The captain looked carefully at the skis which Per had made.

9. Jeg — ikke hva — jul vi —.
I don't know what kind of a Christmas we will get.
10. Kanskje det — litt — vi — av det.
Perhaps it will snow a little before we know it.
11. — aldri — ham som de skulle.
The clothes have never fitted him as they should.
12. Han — seg og — seg tre ganger før jeg — til ham.
He had gotten up and sat down three times before I talked to him.
13. I fjor var himmelen — i julen, men etter jul — det mye —.
Last year the sky was clear at Christmas, but after Christmas there came a great deal of snow.
14. Han — ned på armene og —.
He laid his head on his arms and cried. (Omit *his* when translating.)
15. — at det er en annen han — til.
Remember it is someone else he is making the skis for.

REVIEW: LESSONS XI-XV

A. Give exact English translations of the following forms and use each one in a short sentence: *kom*, *har forstått*, *gråt*, *laget*, *passer*, *skulle*, *bedt*, *hadde skint*, *har båret*, *vil fortelle*, *hadde prøvd*, *kunne gjøre*, *kjør*, *åpnet*, *gikk*, *står*.

B. Grammatical principles: 1. Which form of the verb is used after **vil** and **skal**? 2. After which other verbs is the same form used? 3. When may these verbs be used without another verb following? 4. Which expresses greater desire on the part of the subject, **vil** or **skal**? 5. Which expresses more compulsion, **får** or **må**? 6. By what characteristics may strong and weak verbs be told apart? 7. What are the three principal parts, and what is each used for? 8. In what three ways may the parts of weak verbs be formed, and what is the rule for their use? 9. How is the present perfect tense formed? 10. How is the past perfect tense formed? 11. When may the future be expressed by means of the present? 12. How is the imperative formed?

C. Vocabulary review: 1. Name an opposite to: *glemme*, *selle*, *med*, *bestefar*, *etter*, *morgen*, *slem*, *den ene*, *himmel*, *tørr*, *mye*.

2. Fill in words which make good sense: en blind —; det koster mange —; en klar —; skiene går i —; en — gutt; han svarer på et —; solen —; kua eter —; skyen — på himmelen. 3. Give the Norwegian for: why, since, what kind of, he thought, the mountain, on the earth, had talked, he stared, I forgot, perhaps, two trees.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Mor — ved — om kvelden og —
Mother sat by the bed in the evening and told fairy tales.
2. Mari — ikke sove, fordi —.
Mari wouldn't sleep, because she was naughty.
3. Per — ikke om det — være — eller —
Per didn't know whether it was supposed to be the table or the chair.
4. Per — ikke hva mor —
Per didn't know what mother wanted.
5. Det gikk — med — også, at hun — boka — seg.
It turned out this way with her too, that she took the book with her.
6. Jeg skulle ønske jeg — finne — til alle eggene i —.
I wish I could find room for all the eggs in the basket.
7. Det — så tørt at — og — på å —
It has been so dry that the flowers and the trees have been about to die.
8. Da det —, — solen fram og — på en ren verden.
When it had rained, the sun came out and shone on a clean world.
9. — ikke du, gutt, jeg vet at du — ski engang, du —.
Don't cry, my boy, I know you will get skis some time, you too.
10. Han — så glad i — at han — det var en annen han — det til.
He became so fond of the work that he forgot it was someone else he had made it for.

SEKSTENDE LEKSE

THE ADJECTIVE

I. *Read and interpret:*

A: Den store mannen

Hvis alle sjøer var en eneste stor sjø,
for en stor sjø det ville bli.

Hvis alle trær var et eneste stort tre,
for et stort tre det ville bli.

Hvis alle økser var en eneste stor øks,
for en stor øks det ville bli.

Hvis alle menn var en eneste stor mann,
for en stor mann det ville bli.

Hvis den store mannen
tok den store øksa
og hogg det store treet,
så det falt ned i den store sjøen,
for et plask¹ det ville bli!

/ B: Eventyret om de tre bjørnene 1792

Det var en gang tre snille bjørner som hadde et hus i skogen. Det var en liten bjørn og en mellomstor bjørn og en stor, stor, stor bjørn. De hadde et grøtfat² hver, et lite fat til den vesle bjørnen, et mellomstort til den mellomstore, og et stort, stort, stort fat til den store, store, store bjørnen. Og de hadde en stol hver å sitte i, en liten stol til den vesle bjørnen, en mellomstor til den mellomstore, og en stor, stor, stor til den store, store, store bjørnen. Og hver av dem hadde en seng å sove i, en liten seng til den vesle bjørnen, en mellomstor til den mellomstore, og en stor, stor, stor seng til den store, store, store bjørnen.

Så var det en morgen de hadde kokt grøt og satt den på bordet så den kunne bli litt kaldere, for de ville ikke brenne seg på den. Så gikk de ut i skogen en tur alle tre. Og mens de var ute og gikk,

¹ splash.² grøt mush, porridge; fat dish.

kom det en liten gammel kone på veien. Hun var ikke noen snill gammel kone; for først kikket hun gjennom vinduet og så gjennom døra, og da hun hadde sett at det ikke var noen i stuen, så først gikk hun inn. Og døra var åpen; for bjørnene var snille bjørner som aldri gjorde noen noe vondt, og de tenkte ikke at noen ville gjøre dem noe vondt heller. Ja, kona hun gikk inn i stuen og glad ble hun da det stod grøt på bordet. Hvis hun hadde vært en snill liten kone, så hadde hun ventet til bjørnene kom hjem, og da ville de kanskje ha bedt henne spise med dem. For bjørnene, de var snille og ville ikke lukke døra for noen. Men kona hun var slem og var ikke den som ventet til de bad henne.

(Mer)

II. Answer in Norwegian:

Hvem var det som hadde et hus i skogen? Hva slags fat hadde den vesle bjørnen? Hva slags fat hadde den mellomstore? Hva slags fat hadde den store bjørnen? Hva annet hadde bjørnene? Hva slags stol hadde hver av bjørnene? Hva slags seng hadde hver av bjørnene? Når hadde de kokt grøt? Hvor hadde de satt den? Hvorfor hadde de satt den der? Hvor gikk de så hen? Hvem kom til huset mens de var ute og gikk? Hva slags gammel kone var hun? Hvor kikket hun inn? Når gikk hun inn? Hvorfor var døra åpen? Hvor gikk kona hen? Hva ble hun glad for? Hvorfor ventet hun ikke til bjørnene kom hjem? Hva ville de kanskje ha bedt henne gjøre?

III. Learn the following words and expressions:

en bjørn a bear

brenne brant (or brønte) brent
burn

eneste single, only

for en (stor) what a (big)

heller *adv* either

hogge [hågge] hogg hogd chop
down, strike

kikke [kjikke] kikket peep, peek

koke kokte kokt cook, boil

kald [kall] or kold [kåll] cold;

kaldere colder

lille *def* form of liten

lukke [lokke] lukket close, shut

mellomstor medium-sized

mens *conj* while

noen *neut* noe *pl* noen some, any,
someone, anyone, something, any-
thing

seg [sei] themselves

en sjø a sea, lake

en skog a forest, woods

små *pl* form of liten

en (ei) stue a living room, (or) a small one-room house	ute out (location, not movement)
så so that	vente ventet wait, expect
til conj until	vesle def form of liten
en tur a trip; gå en tur take a walk	vondt [vonnt] harm, pain
	en (ei) oks an ox

IV. *Observe carefully the following examples:*

A: Regular adjectives		
	<i>Singular</i>	<i>Plural</i>
En- or Ei-nouns	en stor mann a big man den store mannen the big man	store menn big men de store mennene the big men
Et-nouns	et stort tre a big tree det store treet the big tree	store trær big trees de store trærne the big trees
B: Adjectives in -el, -en, -er		
En- or Ei-nouns	en gammel kone an old woman den gamle kona the old woman	gamle koner old women de gamle konene the old women
Et-nouns	et gammelt hus an old house det gamle huset the old house	gamle hus old houses de gamle husene the old houses
C: Liten		
En- or Ei-nouns	en liten bjørn a little bear den { vesle } bjørnen the little { lille } bear	små bjørner little bears de små bjørnene the little bears
Et-nouns	et lite tre a little tree det { lille } treet the little tree { vesle }	små trær little trees de små trærne the little trees
D: Adjectives in predicate position		
En- or Ei-nouns	mannen er stor the man is large den store mannen er snill the large man is kind	mennene er store the men are large de store mennene er snille the large men are kind
Et-nouns	treet er stort the tree is large det store treet er gammelt the large tree is old	trærne er store the trees are large de store trærne er gamle the large trees are old

Questions: 1. How many different forms may the adjectives **stor** and **gammel** have respectively? 2. What endings may be added? 3. When is the form without an ending used? 4. What ending is used throughout the plural? 5. When is the ending -t used? 6. When is the ending -e used in the singular? 7. When is the definite article expressed by **den**, **det**, and **de**? 8. How does **gammel** change when -e is added? 9. How do the forms of **liten** differ

from those of the ordinary adjectives like *stor*? 10. Which forms of the adjective are used in predicate position?

RULE 28. *The indefinite adjective.* Whenever an adjective is preceded by an indefinite article (*en*, *ei*, or *et*) or no article at all, it is said to be *indefinite* in form. The indefinite adjective has three forms: (a) no ending when it refers to an *en*-noun in the singular; (b) *-t* when it refers to an *et*-noun in the singular; (c) *-e* when it refers to a noun in the plural. The same endings are used when the adjective stands alone in predicate position (D above).

NOTE: These suffixes are restricted as follows: (a) *-t* does not occur after *-et* (*fillet ragged*), consonant plus *-t* (*sort black*), *-ig* (*mulig possible*), *-sk* usually (*norsk Norwegian*) possessive *-s* (*tilfreds satisfied*) and *-d* in *glad glad*, *redd afraid*, *fremmed strange*; (b) *-e* does not occur after *-å* (*blå blue*); (c) neither one occurs after unstressed *-e* (*stille quiet*). Adding the suffixes has the following effect: (a) *-t* shortens a preceding long vowel so that it is written *-tt* (*blått blue*); in *godt* [gøtt] *good* the vowel quality is also changed; (b) *-e* causes the loss of a preceding *-e-* in the endings *-el*, *-en*, and *-er* (*gamle old*).

RULE 29. *The definite article with adjectives.* If a noun is immediately preceded by an adjective the definite article must be expressed by a separate word before the adjective: *den* before *en*- or *ei*-nouns, *det* before *et*-nouns, and *de* before all plural nouns. The *-t* of *det* is silent, and *de* is pronounced [di:]. In such cases the noun may either have or omit the definite suffix, giving the possibilities *den store mann* or *den store mannen*. The latter form is called the 'double definite' and is common in speech. It is growing increasingly common in writing also, though it was not permitted in older Dano-Norwegian and is still avoided in more literary or dignified expressions. The separate definite article may also be omitted, but only with certain adjectives, e.g. *høyre hånd* *the right hand*, *samme siden* *the same side*, *halve dagen* *half the day*, *neste natt* *next night*, *i ville skogen* *in the wild forest*.

RULE 30. *The definite adjective.* An adjective preceded by the articles *den*, *det*, or *de* (or certain other limiting words, such as *denne* *this*, *den* *that*, *min* *my* etc., which will be described in

succeeding lessons) always ends in *-e*. The only exception is *liten* (neuter *lite*, plural *små*), with two special forms *lille* and *vesle* which are used interchangeably after *den* and *det*. The definite adjective form must be used in direct address: *kjære Harald dear Harold; gode venn my good friend*.

V. *Drill on the following:*

A. Change the following from indefinite (en —) to definite (den —) or vice versa: en stor sjø, den store bjørnen, den gamle kona, et stort tre, et lite hus, det kolde værelset, en liten øks, det gamle treet.

B. Change each of the above from singular to plural.

C. Choose the correct alternative: 1. Hvis alle trær var et eneste (stor, stort, store) tre, ville det bli et (lite, vakkert, stort) tre. 2. Hvis alle menn var en eneste (stort, store, stor) mann, ville det bli en (stor, stort, store) mann. 3. Hvis det (stor, stort, store) treet falt i sjøen, ville det bli et (stor, stort, store) plask. 4. Det var to (liten, vesle, små) bjørner og en stor bjørn. 5. Den (liten, vesle, små) bjørnen hadde et (lite, lille, små) fat. 6. Det var en (mellomstor, -store, -stort) seng for den mellomstore bjørnen. 7. Den (gammel, gammelt, gamle) kona var ikke (snilt, snille, snill). 8. Bjørnene var (snill, snilt, snille) og lukket for (alle, ingen, noen).

D. Complete the endings of the adjectives in these sentences: 1. Alle stor- sjøer er en eneste stor- sjø. 2. De stor- trærne ville bli et stor- tre. 3. Den stor- mannen falt i den stor- sjøen. 4. Stor- økser hogger ned stor- trær. 5. De gam- konene falt i en stor- sjø. 6. Bjørnene var snill-. 7. Det er en stor bjørn. 8. Bordet er gam-. 9. De snill- bjørnene sitter ved det gam- bordet. 10. Av de stor- trærne blir det stor- hus.

E. How would 'the' be expressed in each of the following if they were translated into Norwegian: the men, the large axes, the boy, the old women, the lake, the nice bears, the houses, the children, the little tree, the big man.

F. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences:

1. — tok —.

The big man took the big axe.

2. — hadde et hus —.
The bears had a house in the woods.
3. — det —
The man chopped down the big tree.
4. Det — plask.
It got to be (=became) a big splash.
5. Den — hadde et — fat.
The little bear had a small dish.
6. — av dem — en — seng å — i.
Each of them had a big bed to sleep in.
7. — slemme — kona — først inn gjennom —.
The bad old lady peeked first through the window.
8. — hadde aldri gjort noen noe vondt.
The nice bears had never caused anyone harm.
9. Den — kanskje ha — henne —.
The big bear would perhaps have asked her to come in.
10. — ikke at kona var —.
The bears didn't know that the woman was bad.

SYTTENDE LEKSE

THE DEMONSTRATIVES

I. *Read and interpret:*

A: I klasseværelset

Her har jeg to bøker. Den ene boken er grønn og den andre er rød. Dette er den grønne boken, og det er den røde boken. Denne boken er grønn, og den boken er rød. Denne er grønn og den er rød. Jeg ser på veggene i værelset. Er denne veggene hvit? Er den veggene hvit? Alle veggene er hvite i dette værelset. Disse veggene er alle hvite. Her har jeg en stol. Er dette en ny stol? Er denne stolen ny? Nei, denne stolen er gammel, men den stolen er ny. Er disse stolene gamle eller nye? Denne er gammel, og den er ny. Her ser dere et stort hus og et lite hus. Er dette et stort eller et lite hus? Dette er det store huset og det er det vesle huset. Dette

huset liker jeg bedre enn det huset. Jeg liker ikke dette store huset.

Vi leser en fortelling om tre bjørner. Disse bjørnene var snille bjørner. La oss gå inn og se på huset. Denne lille stolen hører til den vesle bjørnen, og den stolen hører til den store bjørnen. Hvem hører denne mellomstore senga til? Det er senga til den mellomstore bjørnen.

2. B: Eventyret om de tre bjørnene (fortsatt) P. 76

Denne gamle kona som vi leste om smakte først på grøten¹ til den store, store, store bjørnen. Men den var for varm, og så sa hun et ord om den som var riktig stygt. Så smakte hun på grøten til den mellomstore bjørnen. Men den var for kald, og så sa hun et riktig stygt ord om den også. Men så kom hun til grøten til den vesle bjørnen; den var hverken for varm eller for kald, men nettopp som den skulle være. Og hun likte den så godt at hun åt opp alt som var av den. Men den stygge kona sa et stygt ord om det vesle grøtfatet også; og denne gangen var det fordi det ikke var grøt nok.

Så satte den vesle gamle kjerringa seg i stolen til den store, store bjørnen. Den var for hard. Så satte hun seg i stolen til den mellomstore bjørnen; den var for bløt. Men så satte hun seg i stolen til den vesle bjørnen, og den var hverken for hard eller for bløt, men nettopp som den skulle være. Og der satt hun så godt, like til stolen falt i stykker, og da satt hun på gulvet. Da kan du vite at den fæle kjerringa sa et ord som var riktig stygt. Så gikk hun opp på loftet, hvor sengene stod. Og først la hun seg i senga til den store, store, store bjørnen. Den var for høy under hodet. Så la hun seg i senga til den mellomstore bjørnen; den var for høy under føttene. Men så la hun seg i senga til den vesle bjørnen; den var ikke for høy, hverken under hodet eller under føttene, men nettopp som den skulle være. Så dro hun sengklerne godt opp og lå til hun sovnet riktig godt inn.

(Mer)

II. *Answer in Norwegian:*

Hvor mange bøker har jeg her? Hva er denne boken? Hva er den boken? Er dette en rød bok eller en grønn bok? Hva heter

¹ the porridge.

fortellingen vi leser? Hva for en grøt smakte den gamle kona på først? Hva sa hun om den? Hva sa hun om grøten til den mellomstore bjørnen? Hva for en grøt likte hun så godt at hun åt den opp? Hvorfor sa hun et stygt ord om grøten til den vesle bjørnen? Hvor satte den gamle kjerringa seg først? Hva for en av stolene var som den skulle være? Hvor satt hun da stolen falt i stykker? Hva sa den fæle kjerringa da? Hvor gikk hun så hen? Hva hadde bjørnene der? Hvor la hun seg først? Hvor lå hun da hun sovnet inn?

III. Learn the following words and expressions:

annen annet andre (an) other, second	like <i>adv</i> clear, straight, directly
bløt bløtt bløte soft	like likte likt <i>v</i> like
denne dette disse this, these	et loft [láfte] attic, loft, second story
fortsette ['færtsette] forisatte fort- satt continue	nettopp ['nettíp] just, exactly
en fortelling [fúr'telling] a story	ny nytt nye new
fæl [fæl] fælt [fælt] awful	et ord [or] a word
grønn grønt grønne green	riktig [riktí] <i>adv</i> very, extremely, really
hverken [værriken] ... eller neither ... nor	rød [rø:] rødt [røtt] røde [røe] red
hvit [vít] hvitt hvite white	seg [sei:] self; used with legge and sette (lessons 14 and 15)
høy high, tall	smake smakte smakt taste
høre til belong to	sovne [sávvne] -4 fall asleep, go to sleep
ei kjerring [kjærring] <i>def</i> -a old woman (country term; used humorously or contemptuously)	stygg stygt [stýkk] stygge bad, ugly, mean
la <i>past</i> of legge	varm varmt varme warm

IV. Observe carefully the following examples:

<i>This (one)</i>	NEAR	<i>These</i>
Denne boken er grønn		Disse bøkene er grønne
Jeg vil ha denne grønne boken		Jeg vil ha disse grønne bøkene
Denne er grønn		Disse er grønne
Dette er den grønne boken		Dette er de grønne bøkene
Dette huset er grønt		Disse husene er grønne
Jeg vil ha dette grønne huset		Jeg vil ha disse grønne husene
Dette er grønt		Disse er grønne
Dette er det grønne huset		Dette er de grønne husene

<i>That (one)</i>	FAR	<i>Those</i>
Den boken er rød		De bøkene er røde
Jeg vil ha den røde boken		Jeg vil ha de røde bøkene
Den er rød		De er røde
Det er den røde boken		Det er de røde bøkene
Det huset er rødt		De husene er røde
Jeg vil ha det røde huset		Jeg vil ha de røde husene
Det er rødt		De er røde
Det er det røde huset		Det er de røde husene

Questions: 1. With what kind of nouns is **denne** used? 2. With what kind of nouns are **dette**, **disse**, **den**, **det**, and **de** used respectively? 3. In which sentences are **det** and **dette** used to refer to **en**-nouns and plurals, contrary to the usual rule? 4. How is it possible to tell that **den** in the expression **den boken** does not mean 'the?' 5. What two possible meanings can **den** (or **det**, **de**) have in the phrase **den er rød**? 6. What two possible meanings can **den** have in the expression **den røde boken**?

RULE 31. *The demonstratives.* When indicating near-by objects (as with English *this* and *these*) **denne** must appear before singular **en**-nouns, **dette** before singular **et**-nouns, and **disse** before plural nouns. For more distant objects **den** accompanies **en**-nouns, **det** **et**-nouns, and **de** plurals. When no adjective intervenes, these words always mean *that* and *those*. When there is an adjective, these words are distinguished from the identical definite articles by stress: the demonstratives have primary stress, the articles weak stress.

RULE 32. *Associated forms.* (a) An adjective following a demonstrative ends in **-e** as after the definite article (rule 30). (b) A following noun usually bears a definite ending (**-en**, **-a**, **-et**, **-ene**).

RULE 33. *Demonstrative pronouns.* All forms of **den** and **denne** may be used as pronouns equivalent to English 'this one' and 'that one.' They must then agree in gender with the noun referred to. But when the noun is not named until *after the verb*, as in sentences like 'that is a big book,' or 'those are big books,' the **et**-form only is used (**det**, **dette**) whether the noun is singular or plural: **det er en stor bok**, **det er store bøker**.

V. *Drill on the following:*

A. Change each of the following from 'this' to 'that': denne boken, dette store huset, dette treet, denne vesle bjørnen, denne fortellingen, dette værelset, dette ordet, denne gamle stuen, denne skogen, denne turen, dette nye loftet.

B. Change each of the above from 'this' to 'these'; then from 'these' to 'those.'

C. Fill in the missing words and endings: 1. — (this) bok- er grønn-. 2. — (that) er — grønn- bok—. 3. — (these) vegg- er hvit-. 4. Hun sa — styg- ord-. 5. Hun sa mang- styg- ord-. 6. — (this) ord- var styg-. 7. — (those) hard- stol- vil jeg ikke sitte på. 8. — (this) bløt- stol- gikk i stykker. 9. Jeg liker — (that) hus- bedre enn — (this). 10 — (this) er en ny- seng-.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. — er den — boken og — er den — boken.
This is the red book and that is the green book.
2. — er ny og — er gammel.
This book is new and that book is old.
3. — er — i — værelset.
The walls are white in this room.
4. — hører til bjørnene.
This house belongs to the bears.
5. Vi forsetter —.
We continue this story.
6. Det er — på —.
It is cold in this attic.
7. — klærne er — nye eller —.
Those clothes are neither new nor pretty.
8. — bjørnene — ikke dørene for noen.
These nice bears didn't close the doors to anyone.
9. — maten — riktig godt.
This food tasted very good.

10. — kjerringa — inn snart etter hun — den — grøten.
The old woman fell asleep soon after she had eaten the warm porridge.
11. Han tok — og hogg ned alle —
He took that axe and chopped down all those tall trees.
12. — stygge — likte — nettopp —
The mean old woman liked the soft chair exactly as it was.
13. Hun gikk like — og der sa hun —.
She went straight to the little house and there she said an ugly word.
14. Hvis — var en eneste —, for en — det —
If all bears were a single big bear, what a big bear that would be (become).
15. — bjørnene brente seg ikke på — grøten heller.
These bears didn't burn themselves on the warm porridge either.

ATTENDE LEKSE

THE POSSESSIVES

I. *Read and Interpret:*

3 Eventyret om de tre bjørnene (resten)

De tre bjørnene mente snart at grøten måtte være kald nok, og så kom de hjem igjen. Nå hadde kjerringa latt skjeen til den store, store, store bjørnen stå i grøtfatet. "DET ER NOEN SOM HAR VÆRT VED GRØTEN MIN!" sa den store, store, store bjørnen; for han var så hard og dyp i målet, han. Og da den mellomstore bjørnen skulle se bort i sitt grøtfat, så stod skjeen i grøten der også. Skjeene var av tre; for hvis de hadde vært av sølv, så kan du være sikker på at kjerringa hadde stukket dem i lommen. "Det er noen som har vært ved grøten min!" sa den mellomstore bjørnen med det mellomdype målet. Så skulle den vesle bjørnen også se i fatet

sitt; men der lå skjeen hans på bunnen, og det var ikke det grann igjen. "Noen har vært ved groten min og ett den helt opp!" sa den vesle bjørnen med det vesle, fine målet. Nå skjønte de tre bjørnene at noen hadde kommet inn og spist opp maten for den vesle bjørnen, og så begynte de å lete rundt i stuen.

Den store bjørnen så at noen hadde sittet på stolen hans. **"DET ER NOEN SOM HAR SITTET PÅ STOLEN MIN!"** sa den store, store, store bjørnen med det dype målet. Og kjerringa hadde sittet på den bløte stolen til den mellomstore bjørnen så den var rent flat. **"Det er noen som har sittet på stolen min!"** sa den mellomstore bjørnen med det mellomdype målet. Og hva som hadde hendt med stolen til den vesle bjørnen, det vet vi. "Det er noen som har sittet på stolen min og den er helt i stykker!" sa den vesle bjørnen med det vesle, fine målet.

Så mente bjørnene at det var best de så enda litt bedre etter; og så gikk de oppover trappen til loftet. Nå hadde kjerringa prøvd senga til den store, store, store bjørnen, så klærne lå ikke som de skulle. **"DET ER NOEN SOM HAR LIGGET I SENGA MI!"** sa den store, store, store bjørnen med det dype målet. Og klærne til den mellomstore bjørnen lå ikke der de skulle heller. **"Det er noen som har ligget i senga mi!"** sa den mellomstore bjørnen med det mellomdype målet. Men da den vesle bjørnen skulle bort og se på sin seng, så lå alle klærne der de skulle, men i klærne lå den vesle, gamle kjerringa, og hun lå ikke der hun skulle, for hun skulle slett ikke ligge der. "Det er noen som har ligget i senga mi, og her er hun!" sa den vesle bjørnen med det vesle, fine målet.

Kona hadde hørt det dype målet til den store, store, store bjørnen; men hun sov så fast, og hun trodde det var vinden som blåste. Hun hadde også hørt det mellomdype målet til den mellomstore bjørnen; men det var bare som om en snakket til henne i drømme. Men da hun hørte det vesle, fine målet til den vesle bjørnen, da var det så skarpt at det skar henne i ørene. Hun våknet straks, og da hun fikk se de tre bjørnene ved senga, hoppet hun ut på den andre siden og sprang til vinduet. Vinduet stod åpent, og kjerringa hoppet ut; hva som hendte henne siden kan jeg ikke si. Men til de tre bjørnene kom hun aldri mer; det vet jeg.

II. *Answer in Norwegian:*

Hva mente bjørnene om grøten? Hvor hadde kjerringa latt skjeen til den store bjørnen stå? Hva slags mål hadde den store bjørnen? Hva fikk den mellomstore bjørnen se i fatet sitt? Hva var skjeene laget av? Hva slags mål hadde den mellomstore bjørnen? Hvor lå skjeen til den vesle bjørnen? Hva skjønte bjørnene nå? Hva begynte de å gjøre? Hva så den store bjørnen? Hva var den bløte stolen til den mellomstore bjørnen? Hva hadde det hendt med stolen til den vesle bjørnen? Hvor gikk bjørnene hen nå? Hvor lå ikke klærne som de skulle? Hvem lå i klærne til den vesle bjørnen? Hvorfor skulle ikke hun ligge der? Hva trodde kona at målet til den store bjørnen var? Hva var det som skar henne i ørene? Hvor hoppet hun ut? Hvor sprang hun hen? Hva hendte henne siden?

III. *Learn the following words and expressions:*

	bedre ['bedre] better	et mål a voice, speech
	begynne [be'jynne] begynte	oppover ['åpp-å'vær] up, upward
	begynt begin	rent [rent] adv quite, completely
	blåse blåste blåst blow	en rest a remainder, rest
	bort [bort] over, away	se etter look around, look
en	bunn a bottom	sikker ['sikker] sure, certain
	der where (in relative clauses)	sitt his (or her) own
	i drømme in a dream; en drøm a	skarp skarpt skarpe sharp
	dream; drømme drømte dream	skjære [sjære] skar skåret cut
	dyp deep	skjønne skjønte skjønt under-
	fast firmly, soundly	stand, realize
	flat flatt flate flat	slett ikke not at all
et	grann a particle, hit	springe sprang sprunget
	hans his (see section IV)	[spronget] leap, jump, run
	helt [heilt] wholly, quite	stikke stakk stukket [stokket] put,
	hende [henne] hendte [hennte]	stick, thrust
	hendt happen	straks at once
	hoppe [håppe] -t jump	sølv [søll] sølvet ['sølle] silver
	igjen (here:) left (behind)	en (ei) trapp a stairway, steps, stairs
	lete lette lett hunt, look, search	tre treet wood (the substance)
en	lomme [lomme] a pocket	tro trodde trodd or tru etc. believe,
	mellomdyp medium deep	think
	mene mente [me:nte] ment be of	våkne -t awake
	the opinion, think, believe	

IV. Observe carefully the following examples:

A. Unemphatic

	my	your	our	your	your	his	her	their
SINGULAR		(sing.)		(pl.)	(formal)			
Masc.	stolen min	din	vår					
Fem.	kua mi	di						
Neut.	huset mitt	ditt	vårt					
PLURAL								
Masc.	stolene			deres	Deres	hans	hennes	deres
Fem.	kuene	mine	dine	våre				
Neut.	husene							

B. Emphatic

Stolen er min.	The chair is mine.	Det er min stol.	It is my chair.
Stolene er mine.	The chairs are mine.	Det er mine stoler.	They are my chairs.
Huset er mitt.	The house is mine.	Det er mitt hus.	It is my house.
Husene er mine.	The houses are mine.	Det er mine hus.	Those are my houses.

C: With Adjectives

den nye stolen min	my new chair	min nye stol
de nye stolene mine	my new chairs	mine nye stoler
det nye huset mitt	my new house	mitt nye hus
de nye husene mine	my new houses	mine nye hus

D: Omission

Han satte brillene på nesen.	He put his glasses on his nose.
Jeg stakk hendene i lommen.	I put my hands in my pockets.

Questions: 1. Which possessives have more than one form? 2. Give the forms of one and tell how each is used. 3. What is the normal position of the unemphatic possessive adjective which directly modifies a noun? 4. When may the possessive adjective come before the noun? 5. What is the position of an adjective accompanying a possessive adjective? 6. What ending does such an adjective have? 7. When may there be a definite article both before and after the noun possessed? 8. When may the possessive be omitted?

RULE 34. Possessive adjectives and nouns. The words corresponding to English *my*, *your* etc. fall into two groups, those which have more than one form and those which do not. **Min** [minn] *my*, *mine* and **din** [dinn] *your*, *yours* (informal), as well as **sin** [sinn] *one's*

oen (which will be discussed in Lesson 24), have three forms in the singular and one in the plural. The singular forms in **-n** (**min**, **din**, **sin**) are used with **en-nouns**, those in **-i** (**mi**, **di**, **si**) with **ei-nouns**, and those in **-t** (**mitt**, **ditt**, **sitt**) with **et-nouns**. The plural forms all end in **-e**, like the adjectives (**mine**, **dine**, **sine**). The singular feminine (**mi**, **di**, **si**) is rare and the learner is advised to use the masculine with **ei-nouns**. **Vår** *our, ours* is used with **en-** and **ei-nouns**, **vårt** with **et-nouns**, **våre** with plurals. The rest of the possessives all end in **-s** and do not change. There is no such distinction as that in English between pronominal (*mine, ours, yours, theirs*) and adjectival (*my, our, your, their*) forms.

RULE 35. *Position of the possessives.* Two possibilities exist: before or after the noun. (a) When the possessive is unstressed, it usually follows the noun, which must then have a suffixed definite article, e.g. **huset mitt** *my house*, literally house-the-my. The article is usually omitted with nouns referring to family members: **far min** *my father*; **mor mi** *my mother*. (b) When the possessive is stressed, it usually precedes the noun, which cannot then have a suffixed definite article: **mitt hus** *my house* (not yours). But this order is also used with unstressed possessives, since it is the traditional order of older Dano-Norwegian. It is common with more abstract or literary words, or when one wishes to show respect, e.g. **min far**, **min mor** etc.

RULE 36. *Possessives with adjectives.* Adjectives accompanying possessives are in the definite form, ending in **-e** (rule 30). If there is also a noun, two word orders are possible, according to whether the possessive precedes or follows (rule 35): **den nye stolen min** or **min nye stol**. The learner is advised to use the latter, although he will often see and hear the former. If the possessive follows, the separate article must precede (as in rule 29); if the possessive precedes, there can be no suffixed article.

RULE 37. *Omission of the possessive.* The possessive is usually omitted when referring to articles of clothing or parts of the body when the context makes it entirely clear to whom they belong. The noun is then definite in form. If the possessive is used, its purpose is to emphasize the idea of possession.

V. *Drill on the following:*

A. Change the following expressions by substituting for **min** the other possessives (**din, Deres, hans, hennes, vår, deres**); gutten er min; huset er mitt; det er mine klær; den gamle hesten min; dette er mine bøker; pengene mine; foten min; hjemmet mitt.

B. Change the following from singular to plural: huset vårt; treet hans; hennes stol; værelset mitt; barnet ditt; Deres bein; fingeren hans.

C. Fill in the proper possessive forms: 1. Kjerringa åt av grøten — (their). 2. Det var hjemmet — (his). 3. Det er noen som har spist av grøten — (my). 4. Målet — (his) var så dypt. 5. Skjeene — (their) lå på bunnen. 6. Noen har sittet på stolen — (her). 7. Vi gikk oppover trappen til loftet — (our). 8. Det er ikke — (his) seng, det er — (mine). 9. Har De kjøpt de nye klærne — (your) enda? 10. Olaf, målet — (your) er så sterkt.

D. Choose the correct alternatives: 1. Kjerringa hadde latt skjeen til den (store, mellomstore, vesle) bjørnen stå i fatet. 2. Den (stor, store) bjørnen hadde så (dype, dypt, fint) et mål. 3. Det var (mye, lite, ingen) grøt igjen i fatet til den (liten, små, vesle) bjørnen. 4. Stolen til den store bjørnen var (bløt, bløtt, bløte). 5. Bjørnene ville ikke at kjerringa skulle være i stuen (hans, Deres, deres). 6. Den (vesle, store, mellomstore) bjørnen så at hun lå i senga (hennes, hans, din). 7. Kona våknet da hun hørte målet (vårt, mitt, hans). 8. Kjerringa sprang ut gjennom (døra, vinduet, veggen).

E. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. — mente at grøten — måtte — ferdig.
The bears thought that their porridge must be ready.
2. Den — bjørnen var for — i — .
The big bear was too hard and deep of voice.
3. De — bort i senga — og der lå — .
They looked over in his bed and there lay the old woman.
4. Du kan være — på at — var ikke av — .
You can be certain that the spoons were not of silver.
5. — stakk — i lommen.
She put their spoons in her pocket.

6. Det var ikke — igjen på —
There was not a bit left in the bottom.
7. — å lete rundt i — etter — enda?
Have they begun to hunt in the living room for the old woman yet?
8. Da de — at noen hadde — grøten helt opp, — de oppover — til —.
When they realized that someone had eaten the porridge up, they went up the stairs to the attic.
9. Stolen — slett ikke være —
My chair should not at all be wholly flat.
10. Hun — så fast at hun — ikke før hun — det — målet til den vesle —.
She slept so soundly that she didn't awake before she heard the sharp voice of the little bear.
11. Det — henne i — så at hun straks — ut av — og — til vinduet.
It cut (pained) her ears so that she immediately jumped out of the bed and ran to the window.
12. Vinden — så hardt på — mens — og —, at hun — noe hadde —.
The wind blew so hard on her head while she lay and dreamt, that she thought (believed) something had happened.

NITTENDE LEKSE

ADVERBS

I. *Read and interpret:*

A: Guttene og hunden

To små gutter, Hans og Henrik, var ute og lekte. Mor stod inne i kjøkkenet og laget mat. Vinduet var åpent, så hun lett kunne høre hva de snakket om. De var tre og fire år gamle.

Så hørte hun Henrik si til Hans: "Tenk om det kom en bissevov!"¹ "Ja," sa Hans alvorlig, "tenk om det kom en bissevov!" Henrik så redd på Hans og sa: "Jeg tror sikkert det kommer en

¹ bow-wow.

bissevov!" Han grep Hans hardt i armen. "Ja, det kommer en bissevov!" sa Hans og begynte å gråte. Så løp guttene så fort de kunne inn til mor og banket på kjøkkendøra. "Mor, mor!" ropte de, "lukk opp døra! Det kommer en stygg bissevov!"

Mor lukket opp døra og spurte guttene: "Men hvor ser dere bissevovven da?" Guttene så og så, og så var det slett ingen bissevov der.

/ B: Hjemmusa og fjellmusa 9.108

Det var engang en hjemmusa og en fjellmusa. De traff hverandre ute i skogen en dag. Der satt fjellmusa i et tre og plukket nøtter.²

"God dag," sa hjemmusa. "God dag igjen," sa fjellmusa. "Du samler nøtter, du, og drar til hus," sa hjemmusa. "Jeg må det, om vi skal ha noe å leve av til vinteren," sa fjellmusa. "Nøtten er full i år, så det kan gjøre godt i en sulten kropp," sa hjemmusa. "Det er sant, det," sa fjellmusa, og fortalte om hvor godt hun levde og hvor bra hun hadde det.

Hjemmusa mente at hun hadde det bedre. Men fjellmusa sa at hun hadde det best i skogen og oppe på fjellet. Hjemmusa sa at hun hadde det best i huset hjemme, og dette snakket de om en stund. Til sist lovet de at de skulle komme til hverandre i julen, så de fikk se og smake hvem som hadde det best.

Hjemmusa var den som først skulle fare. Hun fór gjennom skog og dype daler; for enda fjellmusa hadde flyttet ned i skogen til vinteren, var veien både lang og tung. Det gikk sent oppover bakkene, og snøen var dyp og løs, så hun ble både trett og sulten før hun kom fram. "Nå skal det bli godt å få mat," tenkte hun da hun kom fram.

Fjellmusa hadde samlet sammen ganske bra; der var nøtter og mye annet godt som vokser i skog og mark, og det hadde hun i et hull langt nede i jorden, så det ikke frøs. Tett ved hullet var det en bekk som ikke frøs om vinteren, så hun alltid kunne drikke så mye hun ville. Det var nok av det som var, og de åt både godt og lenge. Men hjemmusa mente at det var bare dårlig mat.

"Det kan være bra nok for deg, det her," sa hun, "men det er

² nøtt nut.

ikke noe for meg. Nå får du komme ned til oss og smake på maten vår; da skal du få se noe annet!"

(Mer)

II. Answer in Norwegian:

Hvem var ute og lekte? Hvem stod inne i kjøkkenet? Hva gjorde hun der? Hva kunne hun høre gjennom vinduet? Hvor gamle var guttene? Hva sa Henrik til Hans? Hvor grep han Hans? Hva begynte Hans å gjøre? Hvor løp guttene hen? Hva banket de på? Hva sa de til mor? Hva spurte mor guttene? Hvor var bissevovven? Hvor traff hjemmusa og fjellmusa hverandre? Hvor satt fjellmusa? Hva sa de til hverandre? Hvorfor samlet fjellmusa nøtter? Hva kunne gjøre godt i kroppen? Hvor bodde fjellmusa? Hvordan levde fjellmusa? Hva mente hjemmusa om det? Hva lovet de hverandre? Hvem fór først? Hvor gikk veien? Hvordan var veien? Hva lå det på veien? Hvordan var hjemmusa da hun kom fram? Hva tenkte hun da? Hvor hadde fjellmusa maten sin? Hvor var det en bekk? Hva mente hjemmusa om maten? Hva ville hun at fjellmusa skulle gjøre?

III. Learn the following words and expressions:

banke -t knock, beat	ganske quite, wholly
en bekk a brook	gjøre godt do good, satisfy, have a good effect
best: ha det best be better off	gripe grep grepet seize, grab
borte away, over (see rule 39)	hjemme at home (see rule 39)
bra neut hra good, well; ha det bra be comfortable, well off, satisfied	en (ei) hjemmus mouse living in a home
da at the end of a question indicates wonder, impatience (leave it untranslated)	et hull a hole
en dal a valley	hverandre [væ'r'and're] each other, one another
dårlig [dær'li] neut dårlig poor, bad (quality), ill (health)	hvordan ['vord'dan] how, in what manner
enda although	inne inside (see rule 39)
fare fór [fœ'r] faret go, travel	i år [i'år] this year
en (ei) fjellmus mouse living in the mountains	et kjøkken ['kjœ'k'k'n] pl kjøkken a kitchen, kitchens
flytte -t move	komme fram arrive, get there
fort fast, quickly	en kropp [krœ'p] body, carcass
fryse frøs frosset [frœ'set] freeze	lang long

langt far	oppe up (see rule 39)
lenge (a) long (time)	plukke [plukke] -t pick
lett -e easy	samle -t gather, collect
leve levde levd'live, be alive (contrast with bo)	sann sant sanne true, real
love [l��ve] -t promise	sulten -t sultne hungry
lukke opp open	tett near, close, thick, tight
løpe løp løpet run	til sist [til sist] at last, finally
løs free, loose	treffe traff truffet [truffet] meet, run across, hit
en mark a field, ground, land	trett tired, weary
mye godt (here:) many good things	tung [tung:] heavy, difficult
nede down (see rule 39)	vokse [v��k��se] vokste vokst grow

IV. Observe carefully the following examples:

A: Adverbs derived from adjectives

Adjectives	Adverbs
Jeg er sikker p�� at han kommer. I am sure he is coming.	Han kommer sikkert. He will surely come.
Han er alltid sen. He is always late.	Han stod opp sent idag. He got up late to-day.
Maten er god. The food is good.	Maten sm��ker godt. The food tastes good.
Han er en alvorlig gutt. He is a serious boy.	"Ja," sa Hans alvorlig. "Yes," said Hans seriously.

B: Adverbs of place and motion

Motion	Place
Guttene løp inn. The boys ran in.	Guttene var inne. The boys were inside.
Han gikk ut i skogen. He went out in the forest.	Han var ute i skogen. He was out in the forest.
Pikene kom hjem. The girls came home.	Pikene var hjemme hele dagen. The girls were home all day.
Han skal bort i dag. He is going away to-day.	Hvor lenge blir han borte? How long will he be gone?
Hun flyttet ned i skogen. She moved down into the forest.	Hun hadde et hull nede i jorden. She had a hole down in the ground.
Han reiste opp p�� fjellet. He went up into the mountains.	En har det best oppe p�� fjellet. One is better off up among the mountains.
Kom hit. Come here.	St�� her. Stand here.
Jeg reiste dit. I went there.	Jeg bodde der. I lived there.

C: Position

¹ Dette ² smaker ³ ikke godt.
This doesn't taste good.

¹ Smaker ² ikke ³ dette godt?
Doesn't this taste good?

¹ Ser du ² ikke ³ far nå?
Don't you see father now?

¹ Han kommer ² aldri ³ hit.
He never comes here.

¹ Ser ² ikke ³ far oss nå?
Doesn't father see us now?

¹ Ser du ham ² ikke ³ nå?
Don't you see him now?

Questions: 1. What is the difference in meaning between such forms as **sikker** and **sikkert**? 2. How are they different in form? 3. Why is there no ending on **alvorlig** when it is used as an adverb? 4. What change in meaning does the addition of **-e** cause in words like **inn** and **ut**? 5. What is the position of adverbs in Norwegian?

RULE 38. *Adverbs derived from adjectives.* Some adverbs are simple in form (**her**, **der**, **ikke** etc.). But a great many may be derived from adjectives by adding **-t**; in many cases this is equivalent to English **-ly**. As with the **et**-form of adjectives, some adverbs cannot take the **-t**, and therefore have the same form as the original adjectives. Examples are **lett**, **redd**, **alvorlig**, **riktig**. See the note after rule 28.

RULE 39. *Adverbs of place and motion.* The chief adverbs of motion (**opp**, **ned**, **ut**, **inn**, **hjem**, **bort**) become corresponding adverbs of place when **-e** is added (**oppe**, **nede**, **ute**, **inne**, **hjemme**, **borte**). This difference corresponds to that between **hit** and **her**, both of which are *here* in English; but **hit** refers to motion (like English *hither*), **her** to place. Similarly with **dit** (like English *thither*) and **der**.

RULE 40. *Position of adverbs.* In English adverbs may come either before or after the verb they modify; in Norwegian they can come only after it (at least in main clauses). Weakly stressed adverbs (like **ikke**) follow the verb immediately, except that weakly stressed pronouns precede them, if there are any. In such cases the verb together with following pronouns and adverbs constitutes a single accentual measure. More heavily stressed adverbs come near the end of the clause, after the object.

V. *Drill on the following:*

A. Choose the correct alternative: 1. (En, to) (liten, små) (gutt, gutter) var ute og lekte. 2. Mor stod (inn, inne) og hørte på dem. 3. Vinduet var (åpent, lukket). 4. Guttene var tre og fire år (gammel, gamle, gammelt). 5. Mor så (mange, tre, ingen) hunder da hun åpnet døra. 6. Fjellmusa bodde (opp, oppe) på fjellet. 7. De lovet at de skulle komme til hverandre (hver søndag, i julen, om vinteren). 8. Det var (lett, ikke lett) å komme fram til fjellmusa.

B. Change each of the following adjectives to an adverb and state the new meaning: kald, god, klar, redd, alvorlig, snill, lett, hard, dårlig.

C. Add the proper endings (if any) to the adjectives and adverbs in the following sentences: 1. Han snakket ganske åpen- om det. 2. Guttene stod inn- i kjøkkenet. 3. Hun gikk ut- av huset. 4. Hvor lenge blir han hjem-? 5. Stolen er hard-. 6. Han blir bort- hele dagen. 7. Han falt dyp- ned- i et hull. 8. Musa levde dårlig-. 9. Jeg tror slett ikke at han snakker san-. 10. Hvor høy- kan han hoppe?

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Guttene — og lekte.

The boys went out and played.

2. Inne i — kunne mor — høre hva de —.

In the kitchen mother could easily hear what they said.

3. Henrik — Hans — i armen og løp så — han — til mor.

Henrik seized Hans by the arm violently and ran as fast as he could in to mother.

4. Fjellmusa — på døren hos hjemmusa, for hun — noe å — av.

The mountain mouse knocked on the door at the house of the home mouse, because she wanted something to live on.

5. Hun — å gi henne noe som ville — i en —.

She promised to give her something that would do good in a hungry body.

6. Borte er godt, men — er —.

Away is good, but at home is best.

7. Hun — på en lang, — gjennom —.

She journeyed on a long, heavy road through many deep valleys.

8. — var løs, og — før hun kom fram.
The snow was loose, and she got quite tired before she arrived.
9. — bekken — skogen bra.
Close by the brook the woods grew well.
10. — og — begge — på fjellet og der fant de —.
The mountain mouse and the home mouse both moved up in the mountains and there they found many good things.
11. Det gikk —, enda fjellmusa hadde — sammen mye godt i et hull —.
It went poorly, even though the mountain mouse had gathered together many good things far down in the earth.
12. De — hverandre — i skogen, mens de begge — å — nøtter.
They had met each other out in the woods, while they both were busy picking nuts.
13. I år — hjemmusa lenge rundt og —.
This year the home mouse travelled around a long time and froze a great deal.
14. — kom han fram —?
How did he get there at last?
15. Er det — at fjellmusa ikke — lukke opp døren for hjemmusa, da?
Is it true that the mountain mouse wouldn't open the door for the home mouse?

TYVENDE LKSE

INVERSION OF VERB AND SUBJECT

I. *Read and interpret:*

2. Hjemmusa og fjellmusa (fortsett)

Ja, det skulle fjellmusa, og det var ikke lenge før hun kom. Da hadde hjemmusa samlet sammen av all den julematen som kjerringa i huset hadde kastet bort i juletiden: der var det ost og smør og mye annet godt. Hele stua var full av all slags god mat. De åt og levde godt, og det var nesten ingen bunn i fjellmusa, slik mat hadde

hun aldri smakt. Så ble hun tørst, for maten var både sterk og god, sa hun, og nå måtte hun få noe å drikke.

"Det er ikke langt å gå etter ølet.¹ Her skal vi drikke," sa hjemmusa og sprang opp på kanten av fatet² og drakk. Men hun drakk ikke mye, for hun kjente juleølet, og visste det var sterkt. Men fjellmusa syntes dette var riktig godt, hun hadde aldri smakt annet enn vann, og nå tok hun den ene drikken etter den andre. Men så ble hun så rar i hodet og i fettene at hun tok til å løpe og springe fra den ene veggen til den andre, og hun danset rundt som om hun var rent gal.

"Du må ikke holde på som om du hadde kommet ut av skogen i dag," sa hjemmusa. "Vær stille nå." Men katten satt i kjøkkenet og hørte musene snakke i kjelleren. Da kona skulle ned etter øl og hun åpnet kjellerdøra, fór katten ned i kjelleren og tok fatt i fjellmusa. Det ble en annen dans, det. Hjemmusa løp inn i hullet sitt; der satt hun trygg og så på fjellmusa og katten.

"Å kjære min katt, å kjære min katt, vær snill og ikke ta livet mitt, så skal jeg fortelle deg et eventyr," sa hun. "Kom med det," sa katten. "Det var en gang to små mus," sa fjellmusa og snakket riktig langsomt, for hun ville dra det ut så langt hun kunne. "Så var de ikke alene," sa katten kort og sint. "Så hadde vi en stek³ vi skulle spise." "Så ble dere ikke sultne," sa katten. "Så satte vi den ut på taket så den ikke skulle bli for varm," sa fjellmusa. "Så brente du deg ikke," sa katten. "Så kom reven og åt den," sa fjellmusa. "Så eter jeg deg," sa katten.

Men med det samme lukket kjerringa døren og slo den igjen så hardt at katten ble redd og slapp fjellmusa. Vips!⁴ var fjellmusa oppe i hullet til hjemmusa. Fra hullet gikk det en vei ut i snøen, og fjellmusa var ikke sen om å komme på hjemveien.

"Dette kaller du å ha det godt, og sier at du lever best?" sa hun til hjemmusa. "Heller vil jeg ha lite mat enn være rik og bo på en stor gård med slik en fæl katt. Det var knapt jeg slapp med livet!"

¹ øl [øll] -et beer.

² et fat a dish.

³ en stek a roast.

⁴ presto, in no time.

/ B: En måned i Norge 9-116

Oslo, Norge
28. juli, 1957

Kjære Hans,

Nå er det snart en måned siden vi kom til Norge, og nå må jeg la deg høre fra meg. I dag skal jeg skrive det brevet som jeg lovet deg før vi reiste. Siden vi kom hit har vi reist opp og ned, fram og tilbake i dette vakre landet hvor far og mor var født. Du kan tro det er morsomt å komme hit og høre alle mennesker snakke norsk; selv små barn på gaten snakker norsk meget bedre enn meg. (Mer)

II. *Answer in Norwegian:*

Hvor hadde hjemmusa samlet sammen julematen? Hva slags mat hadde hun? Hvordan åt fjellmusa? Hvorfor måtte hun drikke? Hvor gikk de for å finne noe å drikke? Hva var det de drakk? Hvem drakk for mye av øllet? Hva syntes hun om øllet? Hvordan gikk det? Hvem hørte på dette? Når fór hun ned i kjelleren? Hvor løp hjemmusa hen? Hva lovet fjellmusa hvis hun fikk slippe? Hva fortalte hun eventyr om? Hvordan snakket hun? Hvordan var katten? Hvem kom og åt steken? Hvorfor slapp katten musa? Hvordan kom musa ut igjen? Hva sa hun til hjemmusa? Hvor lenge har gutten som skriver brevet vært i Norge? Når hadde han lovet Hans et brev? Hvor har de reist siden de kom til Norge? Hva mente han var morsomt?

III. *Learn the following words and expressions:*

alene [a'le:ne] alone	født [føtt] born
en dans a dance	gal mad, crazy
danse -t dance	en gård [gå:r] or gard a farm, estate
dra dro dradd drag, pull, draw	heller ['heller] rather, sooner
en drikk a drink	holde på keep on, act, be busy with
drikke drakk drukket [drokket] drink	julemat -en Christmas food
fatt hold (only in the phrases få fatt, ta fatt)	juletid -en or -a Christmas holi- days
fram og tilbake back and forth	juli ['ju:lɪ] July
	kalle kalte kalt call

en kant an edge, rim
 en kjeller a cellar, basement
 kjenne kjente kjent know, recog-
 nize
 knapt scarcely, just barely
 langsom [lang:såmm] slow
 et liv a life, spirit
 morsom [morsåm] amusing,
 quaint, fun
 en måned [må:net, pl må:n(er)] a
 month
 nesten almost
 en ost a cheese
 rar queer, strange
 reise reiste reist travel, go, leave
 en rev a fox
 rik rich, wealthy

med det samme just then, at that
 moment
 selv [sell] adv even
 slippe slapp sloppet [sloppet] (I)
 let go, drop, release; (II) escape,
 get out
 smør [smørr] smøret ['smørre]
 butter, the butter
 sterk [sterkk] strong
 stille quiet, still
 synes syntes think, believe, feel
 ta til begin
 tilbake [til'bak] back, (remain-
 ing) behind
 trygg safe, secure
 tørst thirsty
 vakker vakkert vakre pretty
 vann vannet water, the water

IV. Observe carefully the following examples:

-
- 1
¹Hun ²hadde aldri ¹smakt slik mat. *She had never tasted such food.*
²Aldri ¹hadde hun smakt slik mat. *Never had she tasted such food.*
²Slik mat ¹hadde hun aldri smakt. *Such food she had never tasted.*
- 2
¹Hun ²ble trett før hun kom fram. *She was tired before she got there.*
²Trett ¹ble hun før hun kom fram. *Tired she (certainly) was before she got there.*
²Før hun kom fram, ¹ble hun trett. *Before she got there, she was tired.*
- 3
¹Men ²hun ¹drakk ikke mye, for ²hun ¹kjente juleølet. *But she didn't drink much, for she knew the Christmas beer.*
¹Men fordi ²hun ¹kjente juleølet, ²drakk ¹hun ikke mye. *But because she knew the Christmas beer, she didn't drink much.*
- 4
²Da ¹hadde ²hjemmusa ¹samlet sammen ²... *Then the home mouse had gathered ...*

Da ¹ hjemmusa ² hadde samlet sammen	When the home ¹ mouse ² had gathered
...	...
Så ² satte ¹ vi den ut på taket,	Then ¹ we ² set it out on the roof,
så ¹ den ² ikke skulle være så varm.	so that ¹ it ² shouldn't be so warm.

Questions: 1. What is the difference in the order of verb and subject between the first and second sentences above? 2. In which sentences above does the verb come before the subject? 3. What do the sentences with verb before subject have in common? 4. What words preceding the subject do not cause inversion? 5. What is the difference between the *så* and the *da* which cause inversion in the sentences of group 4 and those which do not?

RULE 41. Position of subject and verb. Normally the verb of a declarative sentence follows the subject, as in English. But *when any part of the predicate precedes the subject, the verb must be moved forward and come immediately before the subject.* If the verb has an auxiliary (*skal, må, ha, bli* etc.), this rule applies only to the auxiliary. The predicate element causing the inversion may be an adverb, an adjective, a noun, a phrase, or a clause which is moved from its normal place for emphasis or for other stylistic reasons. Conjunctions (*og, men, for, da, hvis, om, fordi, så at* etc.) are never part of the predicate and so do not cause inversion. Some words are both adverbs and conjunctions, but with different meanings: *så* as an adverb means *then*, as a conjunction *so, so that*; *da* as an adverb means *then*, as a conjunction *when*. Inversion cannot occur in a subordinating clause (*i.e.*, after a subordinating conjunction, expressed or implied).

V. Drill on the following:

A. Change each of these sentences in as many ways as possible so that the verb will have to precede the subject (as in the examples in section IV): 1. Fjellmusa hadde da samlet sammen all julematen. 2. Stuen var full av god mat. 3. Hun visste godt at juleølet var sterkt. 4. Det var engang to små mus. 5. Men kona lukket døren med det samme.

B. Arrange the subject and verb in their proper order in each of the following: 1. Da (hjemmusa hadde) samlet alt hun kunne finne. 2. Langt (det er) ikke å gå etter ølet. 3. Fjellmusa syntes (dette var) riktig en god drikk. 4. Men nå (katten satt) i kjøkkenet. 5. Og (vi satte) den ut på taket. 6. Da (hun drakk) ikke meget, for (hun kjente) juleslet. 7. (Vinduet var) åpent, så (hun kunne) høre hva (de sa). 8. I et tre (fjellmusa satt) og plukket nøtter. 9. En stund (de snakket) om dette. 10. Men (bjørnen så) at (noen hadde) sittet på stolen hans.

C. Choose the correct alternatives: 1. Hjemmusa hadde (mye, lite, ingen) mat. 2. Fjellmusa spiste (godt, dårlig, lite) da hun kom til hjemmusa. 3. Hun (ville, ville ikke, kunne ikke) få noe å drikke. 4. Hun hadde (lenge, aldri, alltid) drukket øl. 5. Fjellmusa (stod stille, la seg, sprang omkring) da hun hadde drukket. 6. Fjellmusa fortalte katten eventyr så (fort, høyt, langsomt) hun kunne. 7. Katten (åt, slapp, slo) fjellmusa da den hadde fortalt eventyret. 8. Fjellmusa likte det (godt, dårlig) hos hjemmusa.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences with the aid of the English words supplied in the second line.

1. — for å — på osten og smøret og all den andre —.
She came to taste the cheese and the butter and all the rest of the Christmas food.
2. Hun — all den — maten hun fikk, og — hun — av ølet.
She ate nearly all the good food she got, and then she had to drink of the beer.
3. — hun — og —, — det var riktig —, for hun hadde aldri — annet enn —.
When she stood there and drank, she thought it was really good, for she had never tasted anything but water.
4. Fordi hun — rar i hodet, — rundt så — trodde hun var —.
Because she got queer in the head, she danced around so that my brother thought she was crazy.
5. — i kjøkkenet og hørte på — i kjelleren.
The woman sat up in the kitchen and listened to the children down in the cellar.

6. ___ tok ___ i den ene ___, men ___ satt ___ i ___.
The man took hold of the one boy, but the other was safe in the kitchen.
7. Gutten ___ og slik var det at hun ___ med livet.
The boy let the cat go and that is how it happened that she escaped with her life.
8. Jeg ville ___ kalle dette å ___, selv med en slik ___.
I would scarcely call this being well off, even with such a large farm.
9. Nå ___ reist ___ en hel ___ og ___ det er riktig ___.
Now we have travelled back and forth a whole month and we think it is great fun.
10. Jeg ___ ham godt, enda han var ___ lenge før ___.
I knew him well, although he was born a long time before me.
11. Med det samme ___ og ___ etter ham og prøvde ___ i ham.
Just then the fox came quietly and slowly and tried to get hold of him.
12. Jeg vil ___ bo ___ enn holde på ___ som du gjør.
I would rather live alone than keep on the way that you do.

REVIEW: LESSONS XVI-XX

A. Give an exact English translation of the following expressions: den gamle mannen, kona hans, klærne mine, denne skogen, så går vi, dette hullet, store gårder, de dalene, her er han, langsomt, disse månedene, lenge, oppe, kjelleren vår, Deres bror.

B. Grammatical principles: 1. When is an adjective indefinite in form? 2. What endings may the adjective take when it is indefinite? 3. When is the adjective definite in form? 4. What endings does it take when it is definite? 5. How is the definite article expressed before an adjective? 6. What is the definite form of **liten** in the singular? 7. What are the forms for 'this,' 'these,' 'that,' and 'those' respectively? 8. What form does the adjective have after the demonstratives? 9. Which form of the demonstrative is used in such a sentence: 'This is a large house'? 10. Which possessives change according to the noun which they accompany? 11. What is the normal position of the possessive? 12. When may

it have a different position? 12. Where is an additional adjective placed? 13. What is the regular ending of the adverbs formed from adjectives? 14. How do adverbs of place differ from the corresponding adverbs of direction? 15. What is the usual position of adverbs? 16. When does the verb precede the subject in a declarative sentence?

C. Vocabulary review: 1. Name an opposite to: varm, åpne, hard, våkne, stygg, bra, fort, hjemme, inne, dø. 2. Fill in words which make good sense: han — ned et tre; nå skal vi — kaffe; jeg vil — døren; de gikk oppover —; maten — godt; vinden —; et — hull; han — på døren; det var så kaldt at han —; det gjør godt i en sulten —. 3. Give the Norwegian for: burned, completely, not at all, his, neither . . . nor, on the bottom, true, each other, back and forth, ugly, deep valleys, Christmas food.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Hvis alle — var et — tre, — bli et riktig — tre.

If all the trees were one single tree, that would be a really big tree.

2. En — ville ha — til de andre kom —, men — og — ikke til de —.

A nice woman would have waited until the others came home, but she was bad and didn't wait until they asked her.

3. — er en — om tre —, som bodde i en stue — i —.

This is a story about three nice bears, who lived in a house out in the big forest.

4. — sa mange — om alt det som — hadde.

The ugly woman said many ugly words about everything they had.

5. Hvis — ikke — av tre, — sikkert ha — dem i lommen.

If the spoons hadn't been (made) of wood, she would certainly have stuck them in her pocket.

6. Ingen — hva som — henne —, men hun — hos — igjen.

No one knows what happened to her later, but she has never been at the house of the three bears again.

7. Så fort de kunne, —

As fast as they could, the boys ran in to mother.

8. De har — lovet — at de — komme i julen, for da — den —.
They have long promised each other that they would come at Christmas, for then they have the best food.
9. Katten var — og —, fordi han ville høre et — eventyr.
The cat was nice and didn't take his life, because he wanted to hear a good fairy tale.
10. Det var — da — hit og fikk høre alle mennesker, —, snakke —.
It was real fun when we came here and heard everybody, even children, talk Norwegian.

EN OG TYVENDE LEKSE

ORDINAL NUMERALS; EXPRESSIONS OF TIME

1. *Read and interpret:*

A: En måned i Norge (fortsett)

Båten kom til Bergen om ettermiddagen den tredevte juni, og der stod tante Birgit ferdig til å ta imot oss. Hun tok oss med hjem, ga oss noe å spise, og siden kjørte vi ut i byen. Hun ville vise oss omkring, sa hun. Bergen er en morsom gammel by. Om kvelden tok vi en tur opp på Fløyfjellet, hvor en kan se hele byen og alle øyene, fjordene og det store havet. Om sommeren er det lyst hele natten i Norge, og jeg vet ingenting så vakkert som disse lyse sommernettene. Neste dag var den første juli, og da tok vi en tur ut til Edvard Griegs hjem utenfor Bergen. Det var en søndag, og det var også mange andre mennesker der. Vi gikk bort og så på graven hans; den er gravd inn i bakken, og på stenen står det bare "Edvard Grieg."

Tirsdag den tredje fór vi med toget over fjellet. Klokken åtte om morgenen reiste vi fra Bergen, og om tolv timer var vi i Oslo. Turen over fjellet glemmer vi aldri; noe så vakkert kan jeg ikke huske jeg har sett før. Solen skinte på snøen, og høye fjell stakk opp mot en blå himmel. Omkring Oslo er det ingen fjell, bare en åpen fjord og lave åser. Men det er vakkert her også, og i byen er det morsomt å være, for Oslo er en stor by, med mange teatre,¹

¹ et teater [te'ater] = theater.

restauranter² og parker.³ Utenfor byen, på Bygdøy, er det et museum⁴ hvor det står tre gamle skip som er gravd opp av jorden og som vikingene brukte for tusen år siden.

Vi var i Oslo en hel uke. Den ellevte reiste vi til Trondheim og så den del av Norge som heter Trøndelag. På denne turen fór vi gjennom mange rike bygder, og så mange gårder som var like så store og fine som våre amerikanske. Nord for Trøndelag ligger Nordland. Vi hadde hørt mye om hvor vakkert det skulle være i denne del av landet, og den femtende reiste vi dit. Der nord så vi solen skinne midt på natten, for der er det slett ingen natt hele sommeren. Vi ble i Bodø noen dager, og så tok vi en båt nedover langs kysten.⁵ Vi seilte ut og inn blant øyene, og fikk se alle de store fjordene på Vestlandet—Nordfjord og Sogn og Hardanger. Her er det ikke som på Østlandet, med mye fin, rik jord. Her er det lite jord og mye stein, og landet er skåret opp i mange små og store fjorder og tusener av øyer. Her bor det mange fiskere, og gårdene deres er ofte små og fattige. Men fremmede som reiser her liker det godt, og synes det er den vakreste delen av Norge, med fjell og snø og vann.

Vi tok også en lang tur rundt Sørlandet og over Telemark. Men det får jeg fortelle deg om en annen gang. Vi kom nettopp tilbake til Oslo i formiddag, og nå vil vi hvile her en stund etter den lange og morsomme turen gjennom landet. I morgen skal vi ut på fjorden og seile.

Din bror

Harald

B: Dagene i uken

Jeg tenkte mandag
jeg skulle gå til deg tirsdag
og spørre deg onsdag
om du ville være så snill torsdag
å hjelpe meg fredag
å vaske lørdag,
for vi skal ha fremmede søndag.

² en restaurant [resta'urang:] a restaurant.

³ en park a park.

⁴ et museum [mu'seum] a museum; *pl.* museer [mu'seer].

⁵ along the coast.

II. *Answer in Norwegian:*

Når kom båten til Bergen? Hvem stod ferdig til å ta imot oss? Hvor tok hun oss hen? Hva ga hun oss? Hvor kjørte vi så hen? Hva slags by er Bergen? Hva kan en se fra Fløyfjellet? Når er det lyst om natten i Norge? Når tok vi en tur? Hvor tok vi en tur hen da? Hvor lå graven til Edvard Grieg? Hva står det på stenen? Hvor fór vi hen på tirsdag? Hva tid reiste vi fra Bergen? Hva tid kom vi til Oslo? Hvorfor er det morsomt å være i Oslo? Hva slags skip har de på Bygdøy? Hvor lenge er det siden skipene ble brukt? Hvor lenge var vi i Oslo? Hvor reiste vi hen den ellefte? Hva slags bygder reiste vi gjennom? Hvor ligger Nordland? Når skinner solen om sommeren? Hvor seilte vi hen fra Nordland? Hvordan er landet der? Hvordan er gårdene der? Hvorfor liker fremmede denne delen av landet? Når kom vi tilbake til Oslo? Hvor skal vi hen i morgen? Hvor mange dager er det i uken?

III. *Learn the following words and expressions:*

amerikansk [amrikansk] American	i går [i går] yesterday
blant among	i morgen [i måten] to-morrow
bli ble blitt stay, remain	klokken [klækken] see section IV
blå blått pl blå blue	lav lavt [laft] lave low
en bror pl brødre [brødre] brother	li led lidt pass (of time)
bruke brukte brukt use	lys lyst [lyst] lyse light, bright
en båt a boat, ship	midt [mitt] i, på in (on) the middle of
en del a part, share, portion	en (ei) natt pl netter ['netter] night, nights
dit to that place, there	nedover ['neddåver] down, down along
fattig [fatti] poor	nest next
en fjord [fjor] fjord, inlet, bay	nord [nor] north
en formiddag [færmida] a forenoon (reckoned until dinner-time, ab. 3-4)	om with expressions of time; see rule 44
en fremmed a stranger, foreigner; fremmede "company"	omkring [åmkring] around, about
en grav a grave	siden ago (for tusen år siden a thousand years ago)
grave gravde gravd (or) grov	et skip [sjib] ship, vessel
gravet dig	en sommer [sømmer] somrer a summer, summers
et hav an ocean	
hvilte [vile] hvilte hvilt rest	
i in expressions of time; see rule 44	

stein folk form of <i>sten</i>	en (ei) uke a week
stå: det står it says	utenfor [uten-færr] outside
søndag ['sœnda] Sunday	vakreste prettiest
ta imot receive	vaske -t wash
en (ei) tante an aunt	vise viste [viste] vist [vist] show
en time an hour	ei øy def øya an island (also en ø)
et tog [tåg] a train	en ås a ridge, long hill
tredeverte [træddefte] thirtieth	

IV. *Observe carefully the following examples:*

A: Ordinal numerals

den første januar [januær]	den annen februar [februær]	den tredje mars [mars]
den fjerde april [fjære april]	den femte mai [mai]	den sjette juni [juni]
den syvende (sjuende) juli ['syvene 'juli]	den åttende august [æugust]	den niende september ['niene sep'temmer]
den tiende oktober [æk'ti:ber]	den ellefte november [ellefte no'vemmer]	den tolvte desember [tålte de'semmer]
trettende [trettene] fjortende femtende tyvende (tjuende) en og tyvende (tjueførste) tredeverte (trettende) førtiende		

B: Time by the clock

Hvor mange er klokken? } What time is it (by the clock)?
Hva er klokka? }

(Klokken er . . .)

(It is . . . o'clock)

ett	1:00	one
ti over ett	1:10	ten past one
kvart over ett	1:15	a quarter past one
ti på halv to	1:20	twenty past one
halv to	1:30	half past one
ti over halv to	1:40	twenty to two
kvart på to	1:45	a quarter to two
ti på to	1:50	ten to two
to	2:00	two

Når skal vi gå?

When shall we (are we to) go?

Klokken ett	1:00	At one o'clock
Klokken halv to	1:30	At half past one
Ti på to	1:50	At ten to two
Klokken to	2:00	At two o'clock

C: Present or near-present time

i dag	to-day	i morgen	to-morrow
i formiddag	this forenoon	i går	yesterday
i ettermiddag	this afternoon	i forgårs	day before yesterday
i morges	this morning	i sommer	this summer
i kveld (aften)	this evening	i år	this year
i natt	to-night	i fjor	last year

D: How long?

i fem dager	for five days	i ti år	for ten years
-------------	---------------	---------	---------------

E: How long ago?

for en uke siden	a week ago	for et år siden	a year ago
------------------	------------	-----------------	------------

F: During what time?

om dagen	in the daytime	om natten	at night
om sommeren	in the summer	om formiddagen	in the forenoon

G: How soon?

om en uke	in a week (from now)	om to timer	in two hours (from now)
-----------	----------------------	-------------	-------------------------

Questions: 1. What is the most common ending of the ordinal numerals? 2. To which numbers is this ending applied? 3. Which numbers are irregular in their formation? 4. What are the two ways of asking for the time? 5. What is the word for 'past' when telling time? 6. How is the half-hour expressed? 7. What is the significance of *i* plus a noun of time? 8. How is *ago* expressed? 9. What is the significance of *om* plus a definite noun of time? 10. What is the significance of *om* plus indefinite article and a noun of time?

—RULE 42. *The ordinal numerals.* The suffix **-ende** corresponds to English *-th*; it is not used with the numerals 1–6, 11, 12, or 30 (but **trettiende**), which have other forms, as listed above. The forms given in parentheses are the newer ones which have not yet been accepted in cultivated speech; note that the digits after *twentieth* are now supposed to be formed as in English.

—RULE 43. *Reading the clock.* *O'clock* is expressed by **klokken** (or **klokka**, using the feminine) before the number; but it can be omitted when the reference is clearly to time. Asking for time by the clock is done by the words **hva** or **hvor mange er klokken** (**klokka**), not by **hva tid er det**? *One o'clock* requires the neuter form **ett**. *Past* is **over**, *to* is **på**. The half hour is expressed by **halv** plus the *following* hour: **halv tre** is *half past two*. Time shortly before or after the half hour is stated in relation to the half: **på** or **over halv**. *A quarter hour* is **et kvarter** [kvarte:r], often abbreviated **kvart** in expressions of time. In time tables and public announcements the 24-hour clock is used, but this is rare in speech: **kl. 20**

is 8 p.m. Abbreviations are: **kl. klokken**, **fm. formiddag** (a.m.), **em. ettermiddag** (p.m.). In reading time tables etc. one can read the numbers as in English: 10:43 **ti tre og førr** (or **førti tre**).

RULE 44. Phrases of time. (a) *Present or near-present time.* There is a limited set of phrases with **i** plus a noun of time (in indefinite form); the meanings are given above. Note particularly that **i sommer** does not mean *in summer*, but *this summer*; *in summer* is **om sommeren** (d below); this applies to all the seasons. (b) *How long?* Duration is expressed by **i** plus the number of units (if it is singular, the **i** may be omitted). (c) *How long ago?* Time elapsed is expressed by **for** plus the time plus **siden**, corresponding to *ago*. (d) *During what time?* Time during or within which is expressed by **om** plus the noun with its definite singular suffix, often corresponding to English *in the*. (e) *How soon?* Time expected to elapse is expressed by **om** plus the length of time in the indefinite form, corresponding to English *in*.

V. Drill on the following:

A. Choose the correct alternatives: 1. Båten kom til Bergen (i, om, for) ettermiddagen. 2. Da vi kom til Bergen, stod (bestemor, onkel, tante) Birgit og ventet på oss. 3. Det er (flatt, mange fjell, mye skog) omkring Bergen. 4. Vinternettene i Norge er meget (mørke, lyse, korte). 5. Griegs hjem ligger tett utenfor (Oslo, Trondheim, Bergen). 6. Turen fra Bergen til Oslo tar (fem, tolv, tredve) timer. 7. Vikingene levde for (to hundre, fem hundre, tusen) år siden. 8. Trøndelag ligger (nord, vest) for Oslo. 9. Bodø ligger i (Trøndelag, Nordland, Oslo).

B. Norwegian time is seven hours ahead of Central Standard time in the United States, so that twelve o'clock noon corresponds to seven o'clock in the evening in Norway. What time is it in Norway when in the Middle West it is (read the answers in Norwegian): 2 p.m., 3:30 a.m., 4:10 p.m., 8:45 a.m., 11:30 p.m., 6:03 a.m.

C. Give the Norwegian for each of the following expressions: to-morrow (at) six o'clock, this afternoon (at) four thirty, ten past one (on) the second of January, Sunday (at) quarter to two, this

winter, in a month from now, seven o'clock in the morning, to-night (at) two thirty, this evening (at) twenty past nine.

D. Give the exact English meaning of: om sommeren, om en dag, om lørdagen, om en måned, om formiddagen, i kveld, om kvelden, om et år, om morgenen, halv ni, sytten over seks, kvart på elleve, den femtende mars; fill in the blanks with appropriate phrases of time: Jeg står opp ____ og går på skolen _____. Jeg er på skolen ____ til _____. Så går jeg hjem og spiser, og kommer igjen (in an hour) _____. Jeg har to timer (classes) _____. _____ leser jeg i bøkene mine. Jeg går og legger meg _____.

E. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. — Birgit stod ferdig til å — ham da ____.
Aunt Birgit stood ready to receive him when the boat came at six o'clock.
2. — ville hun — oss ____.
In the evening she wanted to show us around.
3. Det var ___, og derfor kunne vi se ___, ___ og øyene.
It was light at night, and therefore we could see the ocean, the fjord, and the islands.
4. Neste dag var ___ og da ___ en ___ utenfor Bergen og så på Edvard Griegs ____.
The next day was Sunday and then we took a trip outside Bergen and looked at Edvard Grieg's grave.
5. Vi ___ med ___ over fjellet og kom til Oslo, hvor det er ___ noen ____.
We rode on the train over the mountains and got to Oslo, where there are only some low ridges.
6. ___ ut og se på ___ som vikingene ___ for mange ___ år siden.
To-morrow we're going out to look at the ships which the vikings used many hundred years ago.
7. Vi ___ i Nordland en hel ___ og så mange små og ___ gårder.
We stayed in Nordland a whole week and saw many small poor farms.
8. ___ reiser ofte ___ for å se solen skinne ___ natten.
Foreigners often travel there in order to see the sun shine in the middle of the night.

9. — bans — her —.

His brother wanted to rest here this forenoon.

10. Himmelen er —, så jeg — vi kan —.

The sky is blue, so I think we can wash clothes to-day.

TO OG TYVENDE LEKSE

REVIEW READINGS

I. *Read and interpret:*

A: Hans og Jens

Hans og Jens var ute og hogg trær i skogen. Nettopp som Jens løftet øksa for å gi treet et svært hogg, slo han til Hans som stod bak ham så at han falt. Jens ropte med det samme: "Jeg har ikke slått deg i hjel, har jeg, Hans?" "Nei," svarte Hans, "død er jeg ikke; men jeg kan ikke snakke."

B: Mannen og beina

En mann hadde vært en tur til byen, og der hadde han truffet noen venner. Han var en bra mann, men allikevel hendte det at han kom til å drikke litt for mye. På veien hjem var han slett ikke sikker på beina. Om en stund falt han på veien, og der sovnet han snart.

En fattig mann som kom forbi fikk stor lyst på skoene hans, som var fine og dyre. Han tok dem forsiktig av og ga mannen sine egne, som var gamle og dårlige. Så gikk han bort med de nye skoene.

En stund etter kom en annen mann, som kjørte med hest og vogn og måtte stanse fordi mannen lå med beina tvers over veien. Han ropte til mannen at han måtte våkne: "Ta bort beina, ellers kjører jeg over dem." Mannen våknet, løftet hodet og så på beina sine. Men da han så de stygge, dårlige skoene og han visste at det ikke var hans nye, pene sko, la han seg igjen, lukket øynene og sa ganske rolig: "Bare kjør du! Det er ikke mine bein!"

C: Mannen og kona

En mann og en kone var bedt bort til gjestebuds.¹ Men de kunne ikke begge reise bort, for de hadde ei ku. Og en av dem måtte være hjemme og stelle kua, for ellers kunne det gå galt med henne. "Du må være hjemme," sa kona, "for du kommer til byen ofte, men jeg kommer aldri utenfor døra."

"Nei, du får være hjemme," mente mannen, "for jeg arbeider så hardt hver dag med den kua, og så var det noen jeg skulle ha snakket med i byen." De snakket om dette til de ble sinte begge to, for ingen ville være hjemme.

Men så husket kona at det var et bratt fjell ikke langt fra huset. Når en ropte på det, så svarte det. "Kunne vi ikke spørre fjellet om denne saken," sa kona. "Ja, vi får gjøre det," sa mannen.

Først skulle mannen av sted og spørre fjellet. Og han ropte: "Skal jeg bort eller skal jeg være hjemme?"

"Hjemme," svarte fjellet.

Så skulle kona spørre. "Skal jeg være hjemme, eller skal jeg bort?" ropte hun.

"Bort," svarte fjellet.

Og slik var det at kona slapp av sted—den gangen.

D: Nå er vi her

Det reiste engang en mann med hest og vogn gjennom ei bygd i Norge. Han kjørte en stund og så spurte han gutten som kjørte ham: "Hvor er vi nå?" "Nå er vi her," svarte gutten. Mannen sa ikke noe til det; de kjørte enda et stykke, og så spurte han igjen: "Hvor er vi nå?" "Nå er vi her," svarte gutten igjen. "Vi er altså på samme sted som før?" sa mannen. "Nei, da var vi *der*!" svarte gutten.

E: Regn (av S. Obstfelder)

En er en, og to er to—

vi hopper i vann,

triller i sand.

Sikk sakk,

vi drypper på tak,

¹ gjestebud party.

tikk takk,
 det regner i dag.
 Regn, regn, regn, regn,
 øsende³ regn,
 pøsende³ regn,
 regn, regn, regn, regn,
 deilig⁴ og vått,
 deilig og rått!⁵
 En er en, og to er to—
 vi hopper i vann,
 vi triller i sand.
 Sikk sakk;
 vi drypper på tak,
 tikk takk,
 det regner i dag.

II. Answer in Norwegian:

Hvem var ute i skogen? Hva gjorde de der? Hvem løftet øksa? Hvor stod Hans? Hvordan gikk det med Hans? Hva ropte Jens? Var Hans død? Hvem hadde mannen truffet i byen? Hva kom han til å drikke? Hva hendte det på veien hjem? Hvor sovnet han? Hvem kom så forbi? Hva fikk han lyst på? Hva ga han mannen? Hvorfor måtte den andre stanse? Hva ropte han til mannen? Hva så den andre da han våknet? Hva sa han? Hvem var bedt bort til gjestebuds? Hvorfor kunne de ikke begge reise bort? Hvem sa kona skulle være hjemme? Hvorfor skulle mannen bli hjemme? Hvorfor mente mannen at kona skulle bli hjemme? Hva husket kona så? Hvem skulle av sted først? Hva ropte han til fjellet? Hva sa fjellet? Hva sa fjellet til kona? Hvem slapp av sted den gangen? Hvor reiste det engang en mann? Hva spurte han gutten som kjørte ham? Hvor sa gutten de var?

³ pouring.
³ driving.
⁴ delightful.
⁵ rå raw.

III. *Learn the following words and expressions:*

allikevel [a'li:ke vell] anyway, even so, still	ofte [åf'te] often
altså ['alt'så] accordingly, so, consequently	pen pent [pent] pene pretty, handsome
av sted [a ste:] off, away, along	rolig [ro:li] rolig rolige quiet
bratt steep	en (ei) sak a case, matter, affair
ei bygd country district, country community	sand [sann] -er sand
dryppe -t drip	slå slo slått strike, hit
dyr dyrt dyre expensive, precious	slå i hjel [i jel] kill
død [dø:] dødt [døtt] døde [dø:de] dead	stanse -t stop
egen eget egne [egne] own	stelle stelte stelt take care of, arrange, order
ellers ['ellers] otherwise, else	et stykke a short distance
forbi [får'bi:] past, by	svær big, huge
forsiktig [får'sik'ti] careful	trille -t roll
galt [galt] bad, wrong, improper	tvers [tværs] squarely, right (across)
i hjel see slå i hjel	en venn a friend
lyst (på, til) desire, liking (for)	en (ei) vogn [vågn] a wagon

IV. *Drill on the following:*

A. Choose the correct alternatives: 1. Jens slo til (troet, Hans, ei ku). 2. Hans stod (bak, ved siden av) Jens. 3. Hans kunne ikke (spise, le, snakke). 4. Mannen sovnet (på vei til byen, på veien hjem). 5. En (rik, snill, fattig) mann fikk lyst på skoene hans. 6. Da mannen våknet, (stod han opp, løftet han hodet). 7. (Både mann og kone, mannen eller kona) måtte bli hjemme og stelle kua. 8. (Mannen, kona) gikk av sted og spurte fjellet først. 9. Fjellet svarte kona at hun skulle (bort, bli hjemme). 10. Gutten sa de var på (et annet sted enn før, samme sted som før).

B. Fill in words which make good sense: 1. Vi har vært ute og — trær i skogen. 2. Han sa han var ikke —, men han kunne ikke —. 3. Han — for mye, og derfor reiste han ikke hjem før klokken ett. 4. Jeg har stor — på skoene Deres, de er så vakre. 5. De må — fordi det ligger en mann på veien. 6. Jeg lukker øynene og sier —: "Bare kjør du!" 7. Jeg må være hjemme i kveld og stelle kua, for ellers kan det gå — med henne. 8. Kona husker

at de har et — fjell tett ved huset. 9. Hvem skal vi spørre om denne —, tror du? 10. Folk reiser slett ikke med hest og — nå.

C. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Hans og Jens — og hogge — i —.
Hans and Jens are going out to chop trees in the woods.
2. Han — øksa og vil — et — hogg, men — til Hans.
He lifts the axe and wants to give the tree a tremendous blow, but hits Hans.
3. — i hjel, eller lever han?
Did he kill the man, or is he alive?
4. Han er —, men — drikker han for mye.
He is a good man, but just the same he drinks too much.
5. Kjenner — som kom — og tok skoene —?
Do you know the poor man who came past and took his shoes?
6. Skoene — er —, men — er gamle og —.
His shoes are expensive, but mine are old and poor.
7. — bruker alltid — sko.
I always use my own shoes.
8. — meg de — skoene, — sint.
Give me those pretty shoes, otherwise I'll get angry.
9. Kona står og — kua ganske —.
The woman is taking care of the cow very quietly.
10. Det går —, når folk kommer —.
Things often go wrong, when people go to town.
11. Er det noen De skulle — med i byen?
Is there anyone you were supposed to have talked to in town?
12. — det — fjellet kan — oss hvis vi går og spør — om —?
Do you (formal) think the steep mountain can answer us if we go and ask it about this matter?
13. Nå — altså i den samme — som vi var i før?
So now we are in the same community as we were in before?
14. — taket og —.
The rain drips on the roof and rolls in sand.
15. Skal vi — i kveld eller — vi skulle —?
Shall we stay home this evening or do you think we should go away?

TRE OG TYVENDE LEKSE

REFLEXIVE PRONOUNS

I. *Read and interpret:*

23. PAGES

/ SØLVFAKS → 2.194

av Gabriel Scott

889 Links
 1 - Det var engang en katt som hette Sølvfaks.¹ Han hette Sølvfaks fordi håret hans var hvitt som sølv. Han bodde i et hus i byen, men det var ikke midt i byen. Det var tett ved skogen, og når Sølvfaks ville, kunne han ta seg turer ut i skogen og se etter rotter.

En kveld satt Sølvfaks oppe på taket og vasket seg med labben. Han satt tett ved pipen, hvor vinden ikke kunne nå ham. Når han stakk hodet litt fram, kunne han se kanten av månen som nettopp steg over åsen. Den var så fin i kveld at alle måtte stå litt og se på den. Men Sølvfaks var sint, og derfor brydde han seg slett ikke om månen. Den kunne være så vakker den ville, han måtte sitte her og kikke ned i gården² og passe på at ikke Mons våget seg inn. Mons var en nabokatt som pleide å komme helt inn i gården og ta rotter og mus som hørte Sølvfaks til. Det hadde hendt ganske ofte disse dagene, for like ved kjellerdøren var det et godt rottehull, og det hadde Mons fått greie på.

Men ingen kunne vente at Sølvfaks rolig skulle sitte der og la andre ta rottene hans. Det som var hans ville han ha for seg selv—det var hans hus og hans kjeller og hans gård og hans hage! Han lot bare noen snille mennesker få bo der fordi han ikke trengte det alt sammen alene. De betalte ham også husleie³ fordi han var så snill og lot dem bo der—hver dag fikk han all den melk han kunne drikke. De bar ham på armene og satt med ham og lekte med ham og visste ikke alt det beste de skulle gjøre for ham.

Men selv om menneskene gikk og prøvde å gjøre seg til venner med ham; selv om han var herren i huset, så kom denne Mons rett som det var inn i gården hans, så ikke så mye som god dag, men gikk

¹ Sølvfaks "silver fur."² gård here means yard.³ rent.

bort til rottehullet og satte seg som ingenting.⁴ Hadde han bare bedt om lov—men nei! Mons gikk forbi som han ikke så ham, med det stygge, strie skjegget rett ut til sidene og halen etter seg som en rev. Det så ut som han trodde det var hans alt sammen! Men verst var det da Mons tok en rotte i går. Folkene i huset kom nettopp hjem med det samme, og de ble slett ikke sinte. De sa bare:

“Ja, det er flink katt, det—tenk om vi hadde en slik en, hva!”

De brydde seg ikke det grann om ham—som om ikke han kunne ta like mange og like store rotter som denne Mons!

36 “Tenk om vi hadde en slik en, hva?”

(Mer)

II. *Answer in Norwegian:*

Hva hette katten? Hvorfor hette han det? Hvor bodde han? Hvor lå huset? Hvor kunne han gå hen når han ville? Hva kunne han finne der? Hvor satt han en kveld og vasket seg? Hva vasket han seg med? Hva var det som ikke kunne nå ham? Hva kunne han se bak pipen? Hvor steg månen? Hvordan så månen ut i kveld? Hvorfor brydde ikke Sølvfaks seg om månen? Hvem satt han og passet på? Hvor pleide Mons å komme? Hva ville Mons ha når han kom? Hva hadde Mons fått greie på? Hva kunne ingen vente? Hvem hørte gården og hagen og kjelleren til? Hvem lot han bo der? Hvorfor lot han dem bo der? Hva betalte de ham for det? Hva gjorde de for ham? Hvem var herren i huset? Når kom Mons inn i gården hans? Hva sa Mons da han kom? Hva slags skjegg hadde Mons? Hva slags hale hadde han? Hva var verst for Sølvfaks? Hva hadde folkene sagt om Mons?

III. *Learn the following words and expressions:*

alt sammen all, everything	en hage or have a garden
betale [be'taile] betalte pay	en hale a tail
bry seg, -dde seg care, bother	en herre [hærre] a master, lord;
flink smart, accomplished, able,	gentleman
“good”	et hår a hair
få greie på find out about	en labb a paw
en gård here: a yard	lov [lâv] permission, leave

⁴ as if nothing were wrong.

en måne a moon
 en nabo a neighbor
 nå nådde nådd reach, attain
 passe -t watch, tend; passe på
 watch
 en (ei) pipe a chimney
 pleie pleide pleid use to, be
 accustomed to
 rett straight
 rett som det er (or var) every once
 in a while, all of a sudden

en rotte [rätte] a rat
 se ut seem, appear, look
 selv om even if
 seg [sei] himself, itself, herself,
 themselves (section IV)
 et skjegg a beard
 stige steg steget rise, ascend
 stri stritt strie rough, bristly,
 obstinate
 trenge trengte need, be in want of
 verst worst
 våge våget dare; våge seg venture

IV. *Observe carefully the following examples:*

A: The reflexive pronoun

I	jeg	} vasker	{	meg	myself
you	du			deg	yourself
you	De			Dem	yourself
we	vi			oss	ourselves
you	dere	} vasker seg	{	dere	yourselves
the boy	gutten			himself	
he	han			himself	
she	hun			herself	
it	den	}	{	itself	
it	det			itself	
they	de			themselves	

B: Reflexive verbs

Han brydde seg slett ikke om månen.
 Piken gikk bort og satte seg.
 Jeg satte meg i den store stolen.
 Kjerringa la seg i sengen.
 Vi la oss klokken ti i går kveld.

He didn't care at all about the moon.
 The girl went over and sat down.
 I sat down in the big chair.
 The woman lay down in the bed.
 We went to bed at ten last night.

Questions: 1. How is **meg** translated in the examples under A? 2. When can **meg** have this meaning? 3. Can **ham**, **henne**, or **dem** have reflexive meaning? 4. What takes their place as a reflexive? 5. In what person is **seg** used as reflexive? 6. In the sentences under B what is the meaning of the reflexive pronouns?

RULE 45. *The reflexive pronoun.* When the subject and the object of an action are the same, the object must be expressed by a reflexive pronoun. If the subject is a pronoun of the first or second person, the reflexive pronoun is just like the regular object pronoun

of that person. If the subject is a noun, or a pronoun of the third person, the reflexive pronoun is invariably *seg* [sei:].

RULE 46. Reflexive verbs. Certain verbs, usually referring to movement or to emotional states, require the addition of a reflexive pronoun which must usually be left untranslated in English.

V. Drill on the following:

A. Practice the use of the reflexive pronouns in the following sentences, using as subjects *jeg, du, De, vi, dere, gutten, hun, den, de*: 1. — *brente* —. 2. — *slo* — (= *hurt*). 3. — *reiste* —. 4. — *flytter* —. 5. — *legger* —. 6. — *reiser* —. 7. — *har satt* —.

B. Fill in the proper reflexive pronoun: 1. *Barna legger* —. 2. *Piken har brent* —. 3. *Vi satte* — *på gulvet*. 4. *Du bryr* — *visst ikke om det*. 5. *Nå, gutter, er det tid at dere legger* —. 6. *Har De skåret* — *i fingeren*? 7. *Katten vasket* — *med labben*. 8. *Hvem er det som har lagt* — *i sengen min*? 9. *Folk prøver å gjøre* — *til venner med meg*. 10. *Nei, det våger vi* — *slett ikke til å gjøre*.

C. Choose the correct alternatives: 1. *Sølvfaks bodde* (midt i byen, ute på landet, tett ved skogen). 2. *Sølvfaks satt* (inne i kjøkkenet, oppe på taket, ute i skogen) og *vasket* (ham, meg, seg). 3. *Månen* (steg nettopp, gikk nettopp ned, stod stille) bak åsen. 4. *Sølvfaks* (likte å, brydde seg ikke om å, kunne ikke) se på månen. 5. *Sølvfaks* (likte, var sint på, kjente ikke) nabokatten *Mons*. 6. *Mons hadde* (pent, stygt, vakkert) skjegg. 7. *Sølvfaks var* (glad, sint) fordi folk sa at *Mons* var en flink katt. 8. *Sølvfaks mente at han* (kunne, ikke kunne) ta like store rotter som *Mons*.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. *Vi* — *om en katt med* — *så* — *som* —.

We are reading about a cat with hair as white as silver.

2. *Rett som det er,* — *å* —.

Every once in a while he tries to take some rats.

3. — *har han* — *ved pipen,* *hvor* — *ikke kan* — *ham*.

This evening he has sat by the chimney, where the wind cannot reach him.

4. Sølvfaks bryr — ikke om —, som nettopp — over åsen.
Sølvfaks doesn't care about the moon, which has just risen over the hill.
5. Han — på Mons for å se om han — inn.
He peeks at Mons to see if he ventures to come in.
6. Nabokatten hadde — fått — på hullet og — å komme omkring — hver —.
The neighbor cat accordingly learned about the hole and used to come around six o'clock every evening.
7. De — ham få bo i — og — ham også all den — han kunne drikke.
They let him live in the garden and also gave him all the milk he could drink.
8. Han var — i —, fordi de — ham til å ta mus.
He was the master in the house, because they needed him to take mice.
9. Mons — aldri om —, men gikk — Sølvfaks.
Mons never asked for permission, but walked right past Sølvfaks.
10. Han har — skjegg og en lang —.
He has an ugly, bristly beard and a long tail.
11. Hvor mye vil de — for alt sammen, tror —?
How much will they pay for all of it, do you think?
12. — trenger vår nabo en — katt.
Every once in a while our neighbor needs a good (smart) cat.
13. Månen — å — bak åsen omkring klokken —.
The moon used to rise behind the ridge about ten o'clock.

FIRE OG TYVENDE LEKSE

THE REFLEXIVE POSSESSIVE

I. *Read and interpret:*

A: Musa synger for småmusene sine:

Katten ligger under ovnen
 og klager all sin nød;¹
 han har så vondt i hodet,
 jeg tror det blir hans død!
 Dans nå, dans nå, alle små mus,
 i morgen er katten død!
 Nå kan vi gå i kjøkkenet
 og spise smør og brød!²

B: Sølvfaks (fortsatt)

37 Sølvfaks måtte le, så sint han var—skulle Mons være flinkere enn han? Mons, som var så redd for hunder at han løp opp i et tre så snart han så skyggen av dem! Tok han kanskje ikke rotter selv nesten hver eneste dag, kanskje? Men de dumme menneskene ville visst at han skulle holde på fra morgen til kveld og fra kveld til morgen igjen! De trodde visst at en katt kunde holde på å spise bestandig. Forstod de ikke at en rotte om dagen til ham var like mye som en hel hane til en av dem? Hvor mange haner kunne menneskene spise om dagen? De spiste ikke opp hanene sine heller, men la etter seg både hode og skinn og bein, mens Sølvfaks ikke la igjen det minste grann etter seg. Nei, de skulle ikke komme og snakke. Hvordan skulle det gå om han slo i hjel alle rottene? Å nei, en fikk ta det med ro hvis en ikke ville miste all den gode maten sin. Iallfall ville han ikke ha andre katter på sin grunn, det var sikkert også!

Sølvfaks var ferdig med å vaske seg. Han strakte hodet fram, blinket med øynene, og prøvde om han ikke kunne se ansiktet sitt i månen. Men den var kommet så altfor høyt på himmelen. Han

¹ distress.² brød [brø:] -et bread.

fikk heller gå ned og prøve å finne noe regnvann et eller annet sted. Så kunne han gjøre et ærend inn og få melken sin med det samme.

Men nettopp som han stod ferdig på kanten av taket og skulle hoppe over i treet, kom et hode fram av et hull i steingjerdet under ham. Som et lyn³ var Sølvfaks inne mellom grenene og gled ned på baksiden av treet. Litt etter lå han gjemt i gresset bak gjerdet. Ganske riktig—der kom Mons for å hente seg en rotte hos Sølvfaks. Han satte seg tett ved rottehullet med labben løftet. Skjegget hans stakk ut stivt på begge sider og den lange halen hang etter ham som en klubbe.⁴ Han så farlig ut, det var sikkert. Øynene blinket grønt i hodet hans, men Sølvfaks var ikke redd allikevel. Han bare bet tennene sammen og gjorde seg så sterk som han kunne.

Skulle han gå fram med det samme? Å nei, det var kanskje best å vente litt. . . .

Så lå de der begge to—Mons passet på rotten og Sølvfaks på Mons. De lå så stille som to steiner—det varte derfor ikke lenge før en rotte kom fram av hullet. Den syntes det luktet litt rart, men da den ikke hørte en lyd, tok den noen skritt fram igjen. I det samme suste noe sort gjennom luften og slo ned i nakken på den. Det gikk så fort at rotten var død før den skjønnte hva som hadde hendt. Sølvfaks måtte si til seg selv at Mons var flink, men det var ikke hans rotte allikevel, og derfor satte Sølvfaks i full fart fram av gresset og tok fatt i rotten nettopp som Mons skulle av sted med den.

(Mer)

II. *Answer in Norwegian:*

Hvem ligger under ovnen? Hvorfor klager katten? Hva tror musa det blir? Hvorfor danser musene? Hvorfor måtte Sølvfaks le? Hva var Mons redd for? Hva ville menneskene? Hvorfor ville ikke Sølvfaks holde på å ta rotter bestandig? Hva la Sølvfaks igjen etter seg? Hvorfor måtte en ta det med ro? Hva var Sølvfaks ferdig med? Hvor prøvde han å se ansiktet sitt? Hvorfor kunne han ikke gjøre det? Hva skulle han ned og få seg med det samme? Hva var det som kom fram av gjerdet? Hvor gled Sølvfaks ned? Hvor lå han gjemt? Hva kom Mons for? Hvordan stakk skjegget

³ lyn lightning.

⁴ club.

hans ut? Hvordan så han ut? Hvordan blinket øynene hans?
 Hva gjorde Sølvfaks med tennene sine? Hvem passet Mons på?
 Hvem passet Sølvfaks på? Hva syntes rotten han luktet? Hva var
 det som suste gjennom luften? Hva gjorde Sølvfaks?

III. *Learn the following words and expressions:*

	altfor ['alltʃər] too, far too		lukte [lɔkte] -t smell
en	bakside = bak + side	en	lyd a sound
et	bein or ben a bone		minst least
	bestandig [be'stændi] continually, always		miste -t lose
	bite bet bitt bite	en	ovn [əvn] a stove
	blinke -t blink, gleam		riktig [rikkti] correct, right
en	død [dø:d] a death		ro rest, quiet; ta det med ro take it easy
	farlig [færlɪ] dangerous		sette (here:) start, move
en	fart speed	sin [sinn] sitt sine his, her, its, their (own); see sec. IV	
	flinkere more accomplished, smarter	et	skritt a step, pace
	gjemme [jɛmme] gjemte hide	en	skygge shadow, shade
et	gerde [jæ:re] a fence		sort (dial. svart) black
	gli glød [gle:] glidd glide, slide, slip	et	sted [ste:d] -er [ste:der] a place, places
en	(ei) gren a branch	et	steingjerde [stein-jæ:re] = stein + gerde
en	grunn ground(s), soil		strekke strakte strakt stretch
en	hane a rooster		suse suste [su:ste] sust whizz, whistle, whirl
	hente -t fetch, get	en	(ei) tann pl tenner ['tenner] tooth
	holde på keep on, keep it up		under ['unner] under, beneath
	iallfall [i'allfal] at any rate, any- way		vare varte [varte] last
	klage -t complain (at)		visst apparently, probably, it seems
	legge igjen leave behind	et	ærend [æ:ern] errand
	luft luften (lufta) air, the air		

IV. *Observe carefully the following examples:*

Moren synger for barna sine.
 The mother is singing to *her children*.
 Han klager all sin nød.
 He is complaining at all *his distress*.
 De spiste ikke opp maten sin.
 They didn't eat up *their food*.
 Hvem vil se ansiktet sitt?
 Who wants to see *his (own) face*?

Dette er ikke barna hennes.
 These are not *her children*.
 Ingen bryr seg om hans nød.
 No one cares about *his distress*.
 Det er mye igjen av maten deres.
 There's a lot left of *their food*.
 Hvem vil se ansiktet hans?
 Who wants to see *his (someone else's) face*?

Questions: 1. How many different forms can **sin** have? 2. When is each used? 3. Which other possessives have the same general meaning as **sin**? 4. Notice which word **sin** refers back to each time; what function does this noun (or pronoun) have in the sentence in each case?

RULE 47. The reflexive possessive. **Sin** (**sitt, sine**) takes the place of the possessives of the third person (**hans, hennes, dens, dets, deres**) if the possessor is the subject of the clause in which the thing possessed is mentioned. This is true even when the verb is an infinitive with an accusative subject: **Han ba dem ta bøkene sine** *he asked them to take their books*. As noted earlier (rule 34), there is also a feminine form (**si**).

V. Drill on the following:

A. Fill in the proper possessive adjective: 1. Tror hun det blir (her) død? 2. Nei, men jeg tror det blir (her) død. 3. Gutten ble redd da han så skyggen (his). 4. De trodde at katten (their) kunne holde på å ete bestandig. 5. Menneskene spiste aldri opp maten (their). 6. Spiste De opp maten (their)? 7. Sølvfaks var sint fordi Mons spiste opp rottene (his). 8. Skjegget (his) stikker ut på begge sider. 9. De betaler ham penger for å få bo i huset (his). 10. Han tok rotten, selv om den ikke var (his).

B. Explain the exact meaning of these sentences if **sin** is exchanged for the possessive adjective now used: 1. Mons likte ikke at Sølvfaks lå under ovnen **hans**. 2. Jens så at Olaf hadde mistet de nye skoene **hans**. 3. De nye folkene trengte ikke hele huset **deres**.

C. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Barna ___ for mor som ___

The children sing for mother who has such a headache.

2. ___ fordi ___ far ___

My neighbor complained because his father was dead.

3. ___ ble ___, og løp hjem ___

My friend got scared (of) his (own) shadow, and ran home as fast (as) he could.

4. De — spiser visst —.
Those stupid people seem to be eating all the time.
5. Sølvfaks la — ikke det — grann igjen etter — når han —.
Sølvfaks at any rate didn't leave the least bit behind (himself) when he ate.
6. Han — på — grunn.
He wanted to take it easy on his own grounds.
7. Han — hodet altfor — fram, så han — farlig —.
He has stretched his head much too far forward, so that he looks dangerous.
8. Først gikk han — inne blant —, og så fant han — hvor han — ned av —.
First he went on an errand among the branches, and then he found a place where he could slide down from the tree.
9. Det — ikke lenge før han —, og da tok han — fram.
It didn't last long before he heard a sound in the air, and then he took some steps forward.
10. Mens han — bak —, — at han luktet noe —.
While he lay hidden behind the fence, he thought he smelled something queer.
11. Han — forbi i full — og tok — igjen med det samme.
He whizzed past at full speed and took his (own) cat back at once.
12. Øynene — sort da han — pengene —.
His eyes gleamed black when he lost his money.
13. Det er — at haner har mange —.
It is correct that roosters have many bones.
14. Han — senga og — det ble —.
He lay in his bed and thought it would be his death.

FEM OG TYVENDE LEKSE

PRESENT PARTICIPLE

I. *Read and interpret:*A: Presten og klokkeren¹

Det var engang en prest som mente at han var slik en svær kar. Når han så noen komme kjørende mot seg, ropte han så høyt han kunne: "Av veien, av veien, her kommer presten!"

Så hendte det engang han kom kjørende at han møtte kongen. "Av veien, av veien!" skrek han langt borte. Men kongen kjørte som han kjørte, han, og den gangen måtte presten av veien. Men da kongen kom opp til ham, stanset han og sa til presten: "I morgen skal du møte meg på slottet,² og hvis du ikke kan svare på tre spørsmål som jeg gir deg, så skal du ikke være prest lenger."

Men da var ikke presten svært glad, kan du tro. Rope og skrike og kjøre omkring på veiene, det kunne han, men det var omtrent alt også. Nettopp da kom klokkeren gående, og presten skyndte seg bort til ham. Klokkeren skulle være meget klok, og folk mente han skulle vært prest istedenfor den som var. Til ham sa presten at han ikke hadde stor lyst på å reise, for "dumme folk kan spørre mer enn ti kloke kan svare på." Så fikk han klokkeren til å reise i sitt sted.

Presten ga klokkeren klærne sine, og dem hadde klokkeren på seg da han kom til slottet. Kongen selv møtte ham på trappen, med en skinnende krone på hodet og klædd så fint at det lyste lang vei.

"Nå, er du der?" sa kongen.

Ja, det var han, det var sikkert nok.

"Si meg først," sa kongen, "hvor langt er det fra øst til vest?"

"Det er én dags reise, det."

"Hvordan det?"

"Jo-o, solen står opp i øst og går ned i vest, og den reisen gjør den lett på en dag."

¹ en klokke a sexton, precentor.

² et slott a palace.

"Ja, men si meg nå: hva tror du jeg er verdt,³ slik som du ser meg her?"

"Å, de solte Vårherre for tredve sølvpenger, så jeg tør ikke sette deg høyere enn til ni og tyve."

"Nå, siden du er så klok på alle ting, så kan du si meg hva det er jeg tenker nå?"

"Ja, du tenker det er presten som står foran deg, men der tar du feil, for det er klokkeren."

"Nå, så reis du hjem og vær prest, og la ham bli klokker," sa kongen, og slik ble det.

B: Sølvfaks (fortsatt)

82 "Hvem har gitt deg lov til å ta rotter her?" skrek Sølvfaks. Mons reiste på hårene sine.

"Hva bryr du deg om det?"

"Hva jeg bryr meg! Det er mitt hus og min kjeller og min hage og mine rotter, så mye du vet det, og jeg eier alt sammen og vil ikke ha deg her på min grunn!"

"Jeg spør visst ikke deg om lov!"

"Nei, jeg har merket det!"

— "Jeg tar rotter hvor jeg vil, sier jeg."

"Og jeg sier at du ikke har lov til å komme her!"

De hadde sloppet rotten begge to og lå nå mot hverandre og ventet. Mons var nesten sort og Sølvfaks nesten hvit, og begge var så sinte at de slo omkring seg med halen og la ørene flatt inn til hodet.

"Pass deg," sa Mons, "ellers skal jeg ta deg som jeg tok den rotten der!"

"Pass deg selv," svarte Sølvfaks, "ellers slår jeg til deg så du aldri tar rotter mer!"

~ Det gikk et vindu opp like over dem.

"Hysj," var det noen som sa. "Hold fred dere, vi skal sove."

"Det er bare meg," svarte Sølvfaks, "jeg skal bare banke opp Mons lite grunn fordi han tar rotter på min grunn!"

(Mer)

³ verdt worth.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvem mente han var slik en svær kar? Hva ropte han når han så folk komme kjørende mot seg? Hvem møtte han engang? Hva gjorde kongen? Hva sa kongen til ham? Hva skulle han gjøre på slottet? Hvorfor var ikke presten glad da? Hva var det han kunne? Hvem gikk han til da? Hva skulle klokkeren ha vært? Hvorfor ville ikke presten reise? Hva fikk han klokkeren til å gjøre? Hva hadde klokkeren på seg da han kom til kongen? Hvem møtte ham på trappen? Hva hadde kongen på hodet? Hva var det første kongen spurte om? Hvor lenge er det fra solen står opp og til den går ned? Hvor mye trodde han kongen var verdt? Hva tenkte kongen? Hvorfor tok han feil? Hvem hadde gitt Mons lov til å ta rotter der? Hvem eide huset og kjelleren og hagen? Hvordan så Mons ut? Hvordan la kattene ørene? Hva gikk det opp like over dem? Hva var det noen som sa? Hva svarte Sølvfaks på det?

III. *Learn the following words and expressions:*

dags [daks] day's	merke [mærrke] -t notice, observe
eie eide eid own	mot against, toward
en feil an error, mistake; ta feil be mistaken	møte møtte møtt meet
foran ['færran] before, in front of (refers to place only)	nå interj well
en fred peace; hold fred [fre:] keep still, shut up	omtrent [ømtrennt] about
høyt loud, loudly, aloud	passe seg watch out, look for
høyere higher	en prest a minister, pastor
istedenfor ['iste:denfær] instead of	reise reiste reist raise, erect
en kar a man, fellow	en reise a trip, journey
klok wise, prudent	skrike skrek skreket cry, scream
klæ [kle:] klædde [kledde] klædd [kledd] clothe, dress; klæ seg dress	skynde [sjynne] seg, skyndte seg hurry, hasten
en krone a crown	et spørsmål ['spørse-mål] a question
lenger (any) longer	sølvpenge pieces of silver, silver money
lyse lyst lyst [lyst] shine, gleam	tør [tørr] turde (or torde) dare
meget very	vest west
	Vårherre [vår'hærre] Our Lord
	øst east

IV. *Observe carefully the following examples:*

Han så noen komme kjørende.	He saw some one come driving.
Nettopp da kom klokkeren gående.	Just then the sexton came walking (along).
Han hadde en skinnende krone på hodet.	He had a shining crown on his head.
Han svarte meg leende.	He answered me laughingly.
Kongen kjørte på veien.	The king was driving on the road.

Questions: 1. What does the ending **-ende** correspond to in English? 2. Which use of **-ing** in English does not correspond to the use of **-ende**?

RULE 48. *The present participle.* The suffix **-ende** [ene] can be added to verbs to make the present participle and should usually be translated by **-ing**. The participle is always an adjective or an adverb, and cannot like English words in **-ing** be used as a noun of action or as part of a progressive tense. Nouns of action in Norwegian end in **-ing** or some other suffix, e.g. **kjøring** *driving*, **drikking** *drinking*, **fiske** *fishing*, **begynnelse** *beginning*. As stated earlier (rule 8), the progressive tenses are not distinguished in Norwegian, e.g. **han kjører** *he is driving*, **han kjørte** *he was driving*.

V. *Drill on the following:*

A. Form present participles from these verbs and give their meanings: rulle, klage, synge, arbeide, love, fare, drikke, skrike.

B. Which of the following examples of the **-ing** ending are true present participles and should be translated with **-ende** in Norwegian: 1. Singing is fun. 2. The sexton was walking down the road. 3. He was a promising boy. 4. A rolling stone. 5. She is always complaining. 6. He had an aching tooth. 7. They walked along laughing and singing. 8. He ran out of the burning house. 9. He does much running and jumping. 10. The clock was left hanging on the wall.

C. Supply a participial form in the following sentences: 1. Presten kom (walking). 2. Gutten kom (screaming) til mor sin. 3. Kongen hadde en (shining) krone på hodet. 4. Solen skinte på den (gleaming) snøen. 5. Vi ble (standing) over en halv time. 6. Det er

farlig i et (burning) hus. 7. Jeg tror det blir kaldere den (coming) vinter. 8. Hvor lenge må han bli (lying, i.e. in bed). 9. Jeg så tre (laughing) piker komme forbi. 10. Han hadde en øks (hanging) på veggen.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. — var en —, som kjørte mot kongen og ropte og — så — han —
The parson was a great fellow, who drove towards the king and shouted and screamed as loud as he could.
2. Da han — kongen, — at han ikke — være —.
When he met the king, he said that he didn't want to be a parson any longer.
3. Da den kloke — kom —, skyndte presten — bort til ham.
When the wise sexton came walking, the minister hurried over to him.
4. Klokkeren — presten, og han var — så — at det — lang vei av ham.
The sexton went (travelled) instead of the minister, and he was dressed so magnificently that it shone far off (from him).
5. Det er — en dags reise fra — til —.
It is about one day's journey from east to west.
6. —, hvem tror du det er som —?
Well, who do you think is standing in front of you?
7. De —, hvis De tror at — i — og går ned i —.
You are mistaken, if you think the sun rises in the west and sets in the east.
8. Har du ikke — at det er meg som — alt sammen her?
Haven't you noticed that it is I who own everything here?
9. Jeg — ikke spørre ham —.
I don't dare ask him about anything.
10. Vil dere —, ellers — dere opp begge to.
Will you keep still, or else I'll beat up both of you.

REVIEW: LESSONS XXI-XXV

A. Give an exact English translation of the following expressions:
hun la seg, den syv og tyvende juli, syngende, klokken halv seks, i natt, hun kom med gutten sin, ønskende, sett Dem her, de brydde

seg ikke, ti på fem, om sommeren, brennende, om en uke, han bor i huset sitt.

B. Grammatical principles: 1. How are the regular ordinal numerals formed? 2. How are the half hours reckoned on the clock? 3. How many hours are counted in a whole day in Norway? 4. How are phrases of present time formed? 5. How are phrases expressing time during which formed? 6. How are phrases expressing extent of time from the present formed? 7. What are the reflexive pronouns of the first and second persons? 8. What is the reflexive pronoun of the third person? 9. What is meant by a reflexive verb? 10. When must *sin* be substituted for the other possessives? 11. What are the different forms of *sin* and when are they used? 12. What is the ending of the present participle? 13. What limitations are there on the use of this ending?

C. Vocabulary review: 1. Name an opposite to: *dit*, *rik*, *ettermiddag*, *i går*, *høy*, *dag*, *vinter*, *onkel*, *levende*, *pen*, *ingenting*, *sol*, *liv*, *høne*, *finne*, *hvit*, *over*, *bak*, *dum*, *vest*. 2. Fill in words which make good sense: *han gravde en* —; *han seilte på* —; *vi kom hjem klokken* —; *regnet* — *på taket*; *hvor mye må han* — *for klokken*; *katten vasket seg med* —; *Mons hadde* — *skjegg*; *kongen bar en* — *på hodet*; *må jeg få* — *Dem om noe*; *solen* — *om morgenen*; *vi brenner ved i* —. 3. Give the Norwegian for: make a mistake, in the middle of, a part, in summer, outside the community, carefully, he used to find out, every once in a while, he hurried home, at any rate, the teeth, an errand.

D. Translation Exercise. Complete the English sentences with the aid of the Norwegian words supplied in the first line.

1. — tok hun — på en tur til Fløyfjellet, og der fikk vi se — byen med alle — og — omkring.

In the evening she took us on a trip to Fløyfjellet, and there we saw the pretty city with all the islands and fjords around.

2. Jeg — jeg skulle gå — og — om du ville være så —, for vi skal ha —.

I thought I would go to you and ask if you would be so kind as to help me wash, for we are going to have company (on) Sunday.

3. Om en stund kom en — og han fikk stor lyst på —.

After a while a poor man came walking and he conceived a desire for his shoes.

4. — svarte på spørsmålet, og sa at — av sted.

The steep mountain answered the question, and said that the woman was to go.

5. Sølvfaks ville ha — rotter, og ville ikke at andre — det som var —.

Sølvfaks wanted to have his own rats, and did not wish that others should take that which was his.

6. Selv om han —, kom Mons inn i gården — som om den var — egen.

Even if he was the master in the house, Mons came into his yard as if it were his own.

7. Presten — stor lyst på å —, for — at — kan spørre mer enn ti — på.

The minister did not have much desire to go (travel), for he knew that stupid people can ask more than wise ones can answer.

8. — var så sinte at de — rotten og — flatt inn til hodet.

Both the cats were so angry that they let the rat go and laid their ears flat against their heads.

9. Han — på kanten av — og — treet.

He was just then standing on the edge of the roof and was going to jump over into the tree.

10. Sølvfaks — at Mons var —, men — ville han ikke la ham —.

Sølvfaks realized that Mons was clever, but nevertheless he would not let him take his rats.

SEKS OG TYVENDE LEKSE

COMPARISON I

I. *Read and interpret:*

A: Hver synes best om sine barn

"Kjære, skyt ikke barna mine," sa kråka.

En mann gikk ut i skogen for å skyte. Da møtte han ei kråke.¹

¹ kråke crow.

"Hvordan skal jeg kjenne dine barn da?" spurte mannen.

"Å," sa kråka, "mine barn er de vakreste i hele skogen."

"Nei, jeg skal ikke skyte dem; vær ikke redd," sa mannen. Da mannen kom tilbake, hadde han en hel flokk med kråker som han hadde skutt.

"Å nei, å nei," skrek kråka, "hvorfor skjøt du barna mine likevel?"

"Dine barn?" sa mannen, "du sa at barna dine var de vakreste i hele skogen, og jeg skjøt de styggeste jeg fant, jeg!"

"Å ja," sa kråka, "vet du ikke at hver synes best om sine barn?"

B: Spørsmål og svar

Den som ikke spør blir ikke klokere enn han var før.

Hvilket ord blir kortere når man legger noe til? Svar: ordet 'kort.'

C: Sølvfaks (fortsatt)

I det samme fløy Mons like i ansiktet på Sølvfaks. Det gikk fortere enn Sølvfaks hadde ventet, og han var ikke riktig ferdig til å ta imot Mons. Han bare veltet seg om på ryggen og bet og hugg alt hva han orket. Surrrr, sa det—sssch! Av og til skrek Mons så det skar igjennom måneskinnet! De hoppet mot kjellerdøren, de sprang opp og ned, de fór omkring så håret fløy.

Plutselig fór Mons i været og løp opp i treet. Sølvfaks var etter ham med én gang, og da Mons hoppet ned på taket, var Sølvfaks like bak ham. Og nå gikk det i full fart. Mons gjorde et veldig hopp bort på vedskjule² og sprang så ned på gjerdet; der løp han så han lå flat og steinene flyttet seg under beina hans. Hele tiden var Sølvfaks etter, det var umulig å slippe fra ham. Da Mons igjen kom seg opp på taket, slo Sølvfaks kloen³ i halen hans—nå skulle han ta ham. Mons måtte snu seg, og der bar de sammen igjen. De skrek og rev store hårdotter⁴ av hverandre, de tok fatt i hverandre og rullet rundt og rundt. Det var en slik dans på taket at trærne rundt omkring stod med stive grener og så på. Ingen av dem hadde

² vedskjul wood shed.

³ slå kloen i sink his claws in.

⁴ tufts of hair.

tid til å se seg omkring, og om litt kom de ut på kanten av taket—bums! Der falt de rett ned på bakken.

De ble sittende litt og se på hverandre og kjenne om de var hele enda—så fór Mons av sted. Han syntes han hadde fått nok. Men da kan det være at Sølvfaks satte nesen i været! Han sprang opp på brønntaket⁵ og skrek: "Jeg vant, jeg vant, jeg vant!" Og til slutt ropte han så høyt han kunne: "Hurra—a—au!"

"Det var da et forferdelig leven,"⁶ sa en stemme oppe fra vinduet, og i neste øyeblikk fikk Sølvfaks en bøtte⁷ iskaldt vann over seg.

"Vil du være stille," ropte det, "ellers skal du få smake noe annet."

Om Sølvfaks hadde fått månen i hodet, kunne han ikke blitt mere skremt. Han rullet ned på bakken så fort at han nesten slo seg i hjel. Han var ganske våt og øynene var fulle av vann. Hva var det de hadde våget, hva? Og han som hadde vært så snill og gitt dem lov til å bo i huset også!

Han stod litt og ristet seg. Nei, noe så fælt hadde han aldri i sitt liv sett. Noe måtte han gjøre. Han satt og tenkte seg om lite grann—jo, nå visste han det. Han ville reise med én gang, så kunne de ha det så godt. Så kunne de se hvordan det gikk når de ikke hadde ham til å passe gården. Så kunne de se hvordan det gikk når mus og rotter fikk rå alene. Så kunne de prøve å ta dem selv!

"Takk for meg," skrek han alt han kunne. Så hoppet han over gjerdet og satte modig ut i den vide, ville verden.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvem gikk ut i skogen for å skyte? Hva møtte han der? Hva sa kråka til ham? Hvordan skulle han kjenne barna hennes? Hva hadde mannen med seg da han kom igjen? Hvem synes hver best om? Hvordan blir en klokere enn før? Hvilket ord blir kortere? Hvorfor var ikke Sølvfaks riktig ferdig til å ta imot Mons? Hva gjorde han for å ta imot ham? Hva hoppet de mot? Hvor løp Mons hen? Hvor fort gikk det? Hvor hoppet Mons hen? Hvem var etter ham hele tiden? Hvorfor måtte Mons snu? Hvem stod

⁵ the well cover.

⁶ racket.

⁷ pail.

og så på dem? Hvor kom de hen om litt? Hvor falt de ned? Hvem fór av sted først? Hva gjorde Sølvfaks da? Hva ropte han til slutt? Hva sa en stemme fra vinduet? Hva fikk Sølvfaks over seg? Hvor rullet han hen? Hva var øynene hans fulle av? Hva ville han gjøre? Hva skrek han til menneskene?

III. Learn the following words and expressions:

av og til now and then	rive rev revet tear
ferdig [fɛ:ri, fɛrddi] ready	rulle -t roll
en flokk [flakk] flock, bunch, herd	rå rådde rådd rule, manage
fly fløy fløyet fly	se seg omkring look around
forferdelig [får'fɛrddeli] awful(ly), terrible	skremme skremte skremt scare, frighten
et hopp [happ] a leap, jump	skyte [sjy:te] skjøt [sjø:t] skutt shoot
hvilken ['villken] hvilket hvilke which, what (of several)	snu -dde -dd turn
igjennom [i'jennəm] through	en stemme a voice
is isen ice, the ice	stiv stivt [sti:ft] stiff
iskold ice cold	tenke seg om think it over
en kjellerdør = kjeller + dør	en tid [ti:, ti:d] time
kjenne kjente kjent feel, sense	til slutt finally, at last
legge til add (to something)	umulig [u'mu:li] impossible
likevel just the same, anyhow	veldig [veldi] tremendous, enormous
man [mann] one, they, people, you	velte -t tip, be upset
med én gang [me e:n gang:] at once	vid [vi:] wide, broad
modig [mo:di] brave(ly).	vill vilt ville wild, savage
måneskin -et moonlight	vær: i været into the air, up
plutselig [pluttseli] sudden(ly)	et øyeblikk pl øyeblikk a moment, instant
på bakken on the ground	
rett right, straight, just	
riste (ryste) -t shake	

IV. Observe carefully the following examples:

Positive	Comparative	Superlative
et kort ord	et kortere ord	{ dette ordet er kortest dette er det korteste ordet
en klok gutt	en klokere gutt	{ den gutten er klokest den klokeste gutten
en alvorlig mann	en alvorligere mann	den alvorligste mannen
et vakker barn	et vakrere barn	{ dette barnet er vakrest det er det vakreste barnet

disse er pene	de er penere	de er $\begin{cases} \text{penest} \\ \text{de peneste} \end{cases}$
hun synger vakkert	hun synger vakrere	hun synger vakrest
en skinnende krone	en mere skinnende krone	den mest skinnende krone
han ble skremt	han ble mere skremt	han ble mest skremt

Questions: 1. What is the usual ending of the comparative? 2. What does this correspond to in English? 3. What is the usual ending of the superlative? 4. What does this correspond to in English? 5. How may the form of the superlative change? 6. How does **vakker** differ in its comparison from the others? 7. How is the superlative of **alvorlig** peculiar? 8. What kind of adjectives use **mer(e)** and **mest** to form their comparative and superlative?

—RULE 49. *Comparison of adjectives and adverbs.* The comparative suffix corresponding to English *-er* is **-ere**; the superlative corresponding to English *-est* is **-est**. These can be added to all adjectives and adverbs (minus the final **-t**) except the ones discussed in rules 50 and 52 below. Any **e** that occurs finally or before final **-l**, **-n**, or **-r** is lost, as in **stille**—**stillere**, **vakker**—**vakrere**. After **-(l)ig** and **-som** the **e** of the superlative is lost, as in **alvorligst** [al'vå:rlikst] *most serious*.

—RULE 50. *Comparison with mer and mest.* Just as in English, some adjectives do not add suffixes, but are preceded by the words for *more* and *most*. They are not generally the same words as in English, however; **mer** and **mest** are used with all participles (ending in **-en**, **-ende**, or **-et**) and many similarly-formed adjectives. In some words either form can be used, e.g. **norskere** or **mere norsk** *more Norwegian*.

—RULE 51. *Forms of the comparative and superlative.* The comparative has only one form, used in all positions, as adjective or adverb. The superlative has two forms: (a) an indefinite one in **-est** (with Accent 1), used in all numbers and genders, and adverbially; (b) a definite one in **-este** (with Accent 2), used in all numbers and genders when it occurs with a definer (**den**, **denne**, **min** etc.) or a definite noun. For an example see **vakrest** above.

V. Drill on the following:

A. Choose the correct alternatives: 1. Kråka syntes at hennes barn var de (styggeste, peneste, villeste) i hele skogen. 2. Hver synes (best, dårligst) om sine barn. 3. (Sølvfaks, Mons) fløy opp i treet først. 4. Mons gjorde et (langt, kort, pent) hopp bort på vedskjulet. 5. Sølvfaks (var meget stille, skrek høyt, lo for seg selv) da han hadde vunnet. 6. Menneskene (ble glade, ble sinte, lo) da de hørte Sølvfaks. 7. Sølvfaks (ville gjerne, brydde seg ikke om å) bli våt. 8. Da Sølvfaks hoppet over gjerdet, tenkte han (å komme igjen snart, aldri å komme igjen, å bli borte lenge).

B. Change from positive to comparative, and then to superlative: 1. Denne fuglen er vakker. 2. Det er den kloke presten. 3. Han snakker aldri høyt. 4. Vi bor på et kaldt sted (Note: here the superlative has to be definite, i.e. **det—sted**). 5. Han rullet ned fort. 6. Han var en lovende gutt (superl. def.). 7. Det er et veldig hopp (superl. def.).

C. Fill in adjectives and adverbs with the proper endings: 1. Jeg er (stronger) enn min bror. 2. Mannen kan løpe (fast), men kona løper (faster). 3. Hvem blev (most scared)? 4. Dette treet er (tallest). 5. Den (wisest) mann jeg kjenner er kongen. 6. Hvem er (the richest) av disse karene? 7. Jeg synes hun blir (prettier) for hver dag. 8. Kronen hans er (the brightest shining) i hele landet. 9. Nå, gutter, må dere være (nicer) enn dere har vært noen gang før. 10. Det er det (truest) ord jeg har hørt.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Ute i skogen — mannen en — med kråker —.

Out in the woods the man shot a whole bunch of crows anyway.

2. — ville De si er den — av disse to?

Which boy would you say is the stronger of these two?

3. Av og til — han — og ristet seg.

Now and then he flew high into the air and shook himself.

4. Han hadde ikke — til å se seg omkring, men — gjorde han et — hopp — taket.

He didn't have time to look around, but suddenly he made a tremendous leap over on the roof.

5. Det var — å få — til å —
It was impossible to get time to turn around.
6. Til slutt — "Jeg —," og med en gang fikk han høre —
At last he shouted "I won," and suddenly he heard an awful voice from the window.
7. — så skremt at han — slett ikke —
He got so frightened that he couldn't think it over at all.
8. Nå vil vi alle — i den vide, — verden.
Now we will all start bravely out into the wide, wild world.
9. Det — av alt ville være om — fikk — helt —.
The most awful of all would be if the king were allowed to rule quite alone.
10. I neste — kjente han at han hadde — den helt —.
At the next moment he felt that he had torn it entirely to pieces.
11. Han — ned på — og falt —, så at han ble rent kald og —.
He rolled down on the ice and fell through, so that he became entirely cold and stiff.
12. Når — legger noe — dette ordet, så blir det —.
When any one adds something to this word, it becomes shorter.

SYV OG TYVENDE LEKSE

COMPARISON II

I. *Read and interpret:*

A: Spørsmål og svar

Hva er det som er høyere enn et hus, mindre enn en mus, og kan ikke gå gjennom kirkedøren?¹

Hva er den minste ting i huset som har den lengste halen å dra?²
Det er aldri så galt at det ikke kunne være verre.

B: De tre prinser og prinsesser³

Det var engang en konge som hadde tre døtre. Den eldste hette

¹ Answer: a star.

² Svar: nålen.

³ princes and princesses.

Sipp, den mellomste hette Sipp-Sippenipp, og den yngste hette Sipp-Sippenipp-Sipp-Surin-Sipp.

Ikke langt borte bodde det en annen konge. Han hadde tre sønner. Den eldste hette Skratt, den mellomste hette Skratt-Skratteratt, og den yngste hette Skratt-Skratteratt-Skratt-Skruin-Skratt.

Disse prinsene og prinsessene ble gode venner, kan du vite, og så ble de gift. Sipp fikk Skratt, Sipp-Sippenipp fikk Skratt-Skratteratt og Sipp-Sippenipp-Sipp-Surin-Sipp fikk Skratt-Skratteratt-Skratt-Skruin-Skratt.

C: Sølvfaks (fortsett)

145 Sølvfaks sprang og sprang en lang stund, til han ikke orket mer. Jo lenger han sprang, jo dypere inn i skogen kom han. Plutselig stod han midt i en dyp, sort skog, hvor han aldri hadde vært før. Å, det var så mørkt og rart, han hørte slike fæle lyder blant trærne, og grenene rørte seg som armer i måneskinnet. Det hvisket borte i en busk, og til sist ble Sølvfaks rent redd og skyndte seg opp i et tre.

Det var godt det var så mange grener, for det gjorde enda vondt i beina siden han falt ned—og det var lettere å få et godt tak i grenene. Treet var forferdelig høyt—dobbelt så høyt som flaggstangen⁴ hjemme. Men snart var Sølvfaks nesten oppe i toppen, og der lå det et gammelt rede med døren åpen. Det så ut til at det var kråker⁵ som hadde bodd der, men Sølvfaks så at det var ingen hjemme, og så gikk han inn og la seg. Det var en god seng og han sovnet nesten med det samme.

Sølvfaks våknet da noen rørte ved døren til huset hans. Så fort han kunne, åpnet han øynene—der stod en rar liten kar i døren og kikket på ham. Han hadde et par små skarpe ører som stod rett opp, og øyne så blanke som perler.⁶

“Tuk—tuk,” sa han, “tek—tek—tuk,” han var ikke ganske trygg. “Mjau,” spurte Sølvfaks så pent han kunne—“hva er du for en?”

“Tuk—tuk—tuk,” svarte den vesle og viste den fine halen sin—

⁴ the flag pole.

⁵ see note 1, lesson 26.

⁶ pearls.

"jeg er ekorn,⁷ jeg, og jeg kan løpe opp og ned i de høyeste trærne!" "Det kan jeg også," sa Sølvfaks. "Tek—tek, jeg kan ta fugler, jeg!" Ja, det kunne Sølvfaks også. Det var lett nok for Sølvfaks, han hadde ofte stjålet egg fra hønene hjemme.

Nå ble ekornet ganske sint. "Tuk—tuk—tuk," sa han, "jeg kan hoppe fra toppen her og helt ned på bakken! Kan du gjøre det?" Nei, det kunne ikke Sølvfaks. Men da ble ekornet riktig glad. "Tuk—tuk—tuk," sa han, så det sang i skogen. Til slutt rev han av en kongle⁸ og plukket den i stykker på et øyeblikk og åt den opp. "Kan du ikke gjøre slik heller?" "Nei," sa Sølvfaks. Han kjente at han var forferdelig sulten, men slikt kunne han ikke spise. "Så kan du ingenting, ha ha," skrek ekornet, "tuk—tuk—tek—tek—tek!"

Kunne jeg bare få fatt i deg, tenkte Sølvfaks, så skulle jeg vise deg hva jeg kan. Du er bare en slags rotte, selv om du har en stor fin hale. Dermed krøp han ut av redet og begynte å klyve⁹ ned av treet. Men da skulle en hørt på ekornet. Han lo og lo der han satt på grenen. "Kaller du det å klyve," spurte han, "du kryper jo med halen foran!"

Og så hoppet han etter fra gren til gren bare for å se på Sølvfaks. "Tuk—tuk—tuk," sa han og lo av ham. Stakkars Sølvfaks, han gjorde så godt han kunne, men det gikk allikevel sent, og jo mere ekornet lo, jo verre gikk det med ham. Til slutt ville han vise at han kunne allikevel, men så gikk det som det så ofte går når en riktig skal vise seg. Han mistet taket og falt i bakken så det gjorde vondt i beina. "Mjau," sa han, for han slo seg, og så ble han liggende ganske stille.

Da ekornet så det, skulle han naturligvis ned og kikke på ham. "Tek—tek," sa han og kom nærmere og nærmere. Han var så nysgjerrig¹⁰ at halen stod beint i været. Hadde stakkaren slått seg rent i hjel? Nå var han like borte ved ham—da sprang Sølvfaks opp og slo ut etter ekornet. "Nå skal du få se hva jeg kan," sa han. Og så spiste han ekornet og vandret ganske blid videre.

(Mer)

⁷ et ekorn [ekhorn] a squirrel.

⁸ en kongle [kångle] a pine cone.

⁹ klyve kløv kløvet climb.

¹⁰ nysgjerrig [nys'jærr] curious.

II. *Answer in Norwegian:*

Hva er den minste ting i huset? Hvem hadde tre døtre? Hva hette den yngste datteren? Hvor bodde den andre kongen? Hvor mange sønner hadde han? Hvordan gikk det med disse sønnene og døtrene? Hvor lenge sprang Sølvfaks? Hvor kom han hen? Hvordan var det der? Hva hørte han blant trærne? Hvorfor skyndte han seg opp i et tre? Hvorfor var det godt det var mange grener? Hvor høyt var treet? Hvor lå det et gammelt rede? Hva slags seng var det? Hva våknet Sølvfaks av? Hvem stod i døren? Hva slags ører hadde han? Hva kunne ekornet gjøre? Hva hadde Sølvfaks ofte stjålet? Hva var det som Sølvfaks ikke kunne gjøre? Hva lo ekornet av? Hva gjorde Sølvfaks da? Hva gjorde han med ekornet?

III. *Learn the following words and expressions:*

bein <i>adv</i> beint (also <i>ben</i>) straight	naturligvis [na'tu:rlɪ vɪs] of course, naturally
blank bright, shiny	nær nærmere nærmest near, nearer, nearest
blid [bli:] blidt [blitt] blide [blie:] in good humor, pleasant, smiling	en nål a needle
en busk a bush	en orke [ørke] -t be able to, be capable of, have the endurance
en datter <i>på</i> døtre daughter	et par [parr] a couple, pair
dermed ['dær-me:] thereupon, with that, at this	et rede a nest
dobbelt ['dåbbelt] twice, double	røre rørte [rørte] rørt touch
eldst [elst] oldest	røre seg move, stir
gift [jift] married	sen or sein late, slow
gjøre vondt hurt	slå seg hurt one's self
hviske [vɪske] -t whisper	stakkars poor, miserable (expressing pity); en stakkars a poor fellow
jo of course, you know	stjele stjal stjålet steal
jo ... jo the ... the (with comparatives)	et tak a hold, grasp, effort
en kirke [kjørke] a church	en topp [tæpp] top, summit
en kirkedør = kirke + dør	vandre -t wander, roam
krype krep krepet creep	verre ['værre] worse
mellomste middle	videre further, on his way
mest most	ynge yngst younger, youngest
mindre ['minndre] less, smaller	
minst least, smallest	
mørk dark	

IV. Observe carefully the following examples:

A: Vowel change						
stor	large	sterre	['større]	larger	størst	largest
ung	young	yngre	['yngre]	younger	yngst	youngest
lang	long	lengre	['lengre]	longer	lengst	longest
langt	far	lenger	['leng:er]	farther		farthest
lengde	a long time	lenger		longer		longest
B: Different stem						
gammel	old	eldre	['eldre]	older	eldst	oldest
god	good	bedre	['bedre]	better	best	best
liten	small	mindre	['mindre]	less	minst	least
litt	a little					
lite	little					
nær	near	nærmere		nearer	nærmest	nearest
(v)ond	bad	verre	['værre]	worse	verst	worst
gjærne	gladly	heller	['heller]	rather	helst	preferably
meget	much	mer(e)		more	mest	most
(mye)				(quantity)		(quantity)
mange	many	fler(e)		more	flest	most
				(number)		(number)
C: From adverbs						
ut	out	ytre	outer	ytterst	['ytterst]	outermost
inn	in	indre	inner	innerst	['innerst]	innermost
opp	up	øvre	upper	øverst	['øverst]	uppermost
ned	down	nedre	lower	nederst	['nedderst]	lowest
D: Comparative in absolute sense						
en eldre herre an elderly gentleman		en lengre reise a (rather) long journey				
flere bøker several books		den er ikke verst it isn't bad				
ikke videre god not very good		ikke det minste glad not at all glad				

Questions: 1. What peculiarities do the comparatives in the first group show? 2. What group of noun plurals are they similar to? 3. What do the forms of the second group have in common? 4. How are the forms of the third group developed from their positive forms? 5. In the uses illustrated in section D how do the meanings given differ from the usual ones?

RULE 52. Irregular comparison. Some adjectives and adverbs have the suffixes *-re* and *-st*, plus certain other irregularities: (a) One group shows a stem vowel change similar to that of certain noun plurals (rule 5), *a* changing to *e*, *u* to *y*, and *o* to *ø* in the comparative and superlative. A trace of the same change remains in English

old—elder. (b) Some adjectives base their comparison on an entirely different stem, like English *good—better—best*. Other peculiarities are seen in the case of **nær**, which suffixes **-mere** and **-mest**. **Heller** and **lenger** are unique in having **-er**, which is limited to adverbs. The alternation of **mer** and **mere** is not grammatical, but rhythmical. (c) As in English, some comparatives of space and direction are formed from adverbs of motion; these show vowel changes similar to those of group (a).

RULE 53. *Use of the comparative and superlative.* (a) While in English the comparative is supposed to be used for comparing two and the superlative more than two, this is not true of Norwegian: the superlative is used unless there is an actual comparison followed by **cnn** *than*. One would say **min yngste datter** whether there are two or more; but **min datter er yngre enn hans**. (b) Both comparative and superlative are used in certain set phrases like those given under D above without thought of comparison, merely to indicate a considerable degree of some quality, e.g. **en bedre middag** *a first-class dinner*. The meanings are often unexpected: **en eldre herre** is younger than **en gammel herre**! The comparative usually suggests 'rather, somewhat,' the superlative 'very, exceedingly.'

V. Drill on the following:

A. Compare the adjectives and adverbs appearing in these sentences: 1. Det huset er stort (e.g. større, størst). 2. Vi reiser langt. 3. Min far er gammel. 4. Jeg så mange mennesker. 5. Han må stå nær huset. 6. Kjenner De hans unge datter? 7. Dette kjøkkenet er lite. 8. Nå synes jeg det går godt. 9. Vi har vært borte lenge. 10. Hun snakker mye.

B. Change comparative forms to superlative and vice versa: 1. Denne tingen er mindre. 2. Vår konge er verre. 3. Jeg kjenner den eldre bror hans. 4. Sølvfaks sprang lenger inn i skogen. 5. Jeg synes dette taket er best. 6. Har han stjålet mer? 7. Sølvfaks vil heller sove. 8. Han sitter på den ytre grenen. 9. Jeg vil helst stå nærmere deg. 10. Jeg tror denne veien er lengre.

C. Give an English translation of these 'absolute' comparatives:

en yngre kvinne, en kortere reise, en eldre lærer, flere gutter, et større arbeide.

D. Fill in the proper adjectives and adverbs: 1. Kirken er (higher) enn et hus. 2. Katten er (larger) enn en mus. 3. Hvem er (oldest), De eller Deres bror? 4. Nålen er den (smallest) ting i huset. 5. Sølvfaks satt (way out on the edge) på taket. 6. Han sprang (farther) inn i skogen. 7. Mye vil ha (more). 8. Dette er det (worst) jeg har hørt. 9. Katten løp opp i den (uppermost) grenen. 10. Jeg tror De får gi meg litt (less).

E. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. — at et hus er — enn en mus?
Do you think that a house is larger than a mouse?
2. Var — datter —?
Was his oldest daughter married?
3. Han orket ikke å —, for han — et godt —.
He didn't have the strength to pull the tree further, for he was not able to get a good hold.
4. Han — det hvisket borte —, og han så noe —.
He heard a whispering among the bushes, and he saw something dark move.
5. Det lå et gammelt — i treet, helt oppe i —.
There lay an old nest uppermost in the tree, clear up in the top.
6. Ekornet hadde —, som kom — og —.
The squirrel had a pair of bright eyes, which came closer and closer.
7. Ekornet var glad fordi — Sølvfaks — beint ned på bakken og —.
The squirrel was glad because poor Sølvfaks fell right down on the ground and hurt himself.
8. Han —, og så vandret han blid videre.
He stole the eggs from the chickens, and then he wandered happily on.
9. — i stykker konglen som han satt og spiste, og dermed —.
He picked to pieces the fir cone he was eating, and with that he crept out of the nest.

10. — han kom kirken, jo — kunne han se den.

The closer he got to the church, the better he could see it.

11. Da han — ham med —, gjorde det — dobbelt så —

When he touched him with the needle, it naturally hurt twice as much.

ÅTTE OG TYVENDE LEKSE

INTERROGATIVE AND RELATIVE PRONOUNS

I. *Read and interpret:*

A: Spørsmål

Hvem har armer, men ingen hender, og løper, men har ingen bein?¹

Hva for et tre har hvite blad på den ene siden og sorte på den andre?²

Hva er det for en fugl som flyr samme vei hver dag og aldri vender tilbake?³

Hvilken mor eter opp alle harna sine så snart de er voksne?⁴

Hva er det som farer hele verden rundt og er allikevel alltid hjemme?⁵

B: Sølvfaks (fortsett)

Man sier ofte at 'det er ikke så greit å være menneske,' men det er ikke alltid greiere å være katt. Det fikk Sølvfaks merke! Han var flink til å ta rotter og mus og kunne greie seg selv, men han var også vant til at folk stelte om ham på alle mulige måter. Hver dag fikk han melk og mange andre gode ting. Det var virkelig ikke lett for ham, slik plutselig å skulle greie seg alene.

Om en stund kjente han at han var tørst. Han fikk slik forferdelig lyst på melk, men det var jo ikke så lett å få midt inne i skogen. Han gikk og lette mellom trærne og nede blant steinene og tenkte at han kanskje kunne finne noe allikevel, men nei, det gjorde han ikke.

¹ Svar: elven.

² Svar: tiden, med lyse dager og mørke netter.

³ Svar: solen.

⁴ Svar: havet, som tar imot alle elvene.

⁵ Svar: tanken.

Sølvfaks hadde som sagt aldri vært i skogen før, men han tenkte seg godt om og derfor fant han fram til slutt allikevel. Endelig kom han til et lite grått fjøs inne mellom trærne, der hoppet han opp i ett av vinduene og så inn med de store, gule øynene sine. Der stod seks, sju kuer og spiste høy. De stod alle sammen med ryggen til, men Sølvfaks hilste allikevel.

"Mjau," sa han og gjorde seg blid. En av kuene snudde hodet og så på ham. "Mø," sa den med munnen full av mat, "hvem er du og hva vil du for noe?" "Jeg ville gjerne få litt melk—jeg er så forferdelig tørst." "Hva sier han for noe," spurte en av de andre og så opp. "Han spør om han kan få litt melk."

"Det er ikke vår katt," sa en av kuene. "Nei, det er en fremmed katt," sa en annen. "Å, vi kunne kanskje gi ham litt allikevel?" "Han trenger jo ikke så mye." "Men tenk om budeia⁶ merket det?" "Å, det gjør ikke noe." "Vi kunne gi litt hver, så merker hun ikke noe!"

Til slutt vendte den første seg til Sølvfaks igjen. "Kan du melke?" Nei, det kunne ikke Sølvfaks. Ja, mente kuene, så var det ikke annen råd enn at Sølvfaks fikk vente til budeia kom. Og så begynte de å ete igjen. Budeia var tidlig oppe, så det varte ikke lenge. Men hun kom ikke alene—en svær, gul katt fulgte med og strøk seg opp til henne.

"Mjau," sa Sølvfaks igjen og satte halen rett i været, så de skulle skjønne at han ikke var sint. Men budeia så ikke på ham engang.

"Vekk," sa hun bare og trampet⁷ med foten, "du hører ikke til her!" Og den gule katten blåste og ville jage ham, han også. De var riktig slemme begge to. Nå ja, Sølvfaks var ikke den som var redd, så han ble ganske rolig sittende i vinduet. Men han dro halen til seg og holdt kloa⁸ ferdig—det var jo ikke lett å vite hva den gule kunne gjøre. Den så farlig ut.

Nå tok budeia til å melke. Hun måtte visst like den gule godt, for der ga hun ham melk i en skål⁹ midt på gulvet. Å, hvor han drakk! Undres om han drikker opp alt, tenkte Sølvfaks, å nei,

⁶ ei budeie [bu'de:ie] a dairy maid.

⁷ trampe -t stamp.

⁸ ei klo pl. klør a claw.

⁹ en skål a bowl.

han orker ikke det! Men den gule drakk alt sammen, og det ble ikke det grann igjen til Sølvfaks. Så satte han seg, løftet på labben og vasket seg over øret og kinnet, så han ble ganske blank på den ene siden. Men rett som det var kom en rotte fram av et hull i gulvet.

Det var den største rotte Sølvfaks hadde sett. Den var svær og rund og tykk, med stive hår og nesten ganske sort på ryggen. Tennene lyste lang vei på den. Budeia holdt på å falle ned, så redd ble hun. Hun dro seg vekk og ropte 'hysj' og trampet¹⁰ med foten. Men rotten brydde seg ikke om noe, den gikk som ingenting like forbi henne og bent mot den gule. Den gule reiste bare på hårene, satte ryggen i været, og blåste litt—det var alt sammen. Rotten var ikke det minste redd, den dro bare litt på munnen og reiste seg på bakbeina. Den visste fra før at den gule ikke turde røre den.

"Ta den," sa budeia og pekte på rotten, "pus, ta den!" Men nei, den gule rørte seg ikke.

Å din stakkar du er, tenkte Sølvfaks, og en to tre hoppet han bort på en av kuene og like på nakken av rotten. "Kratsj" sa det, og der lå rotten død. Sølvfaks tok den i munnen og gikk like bort til budeia. "Mjau," sa han og la den ned like foran henne, nå trengte hun ikke å være redd lenger. Og så satte han halen i luften igjen og så på henne med de vakre, gule øynene sine. "Du store min," sa budeia, og løftet rotten opp i halen, "du er virkelig en flink katt, som kan greie en slik en, ja du skal få melk, det skal du!" Og hun ga ham melk til han ikke kunne drikke mer.

"Du er gutten du," sa hun, "du er annet til kar enn den stakkaren der, jeg har riktig lyst til å ha deg her, du kunne iallfall gjøre litt nytte for maten. Og så pen som du er, og så snill som du ser ut! Ja, vil du være hos meg, så skal du få lov til det også!"

Da Sølvfaks hadde drukket, tok hun ham opp i armene og strøk ham og visste ikke det beste hun skulle gjøre. Til slutt tok hun et bånd og bandt om nakken hans.

275 "Det skal du ha," sa hun, "så jeg kan kjenne deg igjen!"

(Mer)

¹⁰ note 7 above.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvem har armer, men ingen hender? Hva slags blad har tiden på den ene side? Hva for en fugl vender aldri tilbake? Hva er det ikke så greit å være? Hva var Sølvfaks flink til å gjøre? Hva var han vant til? Hva fikk han hver dag? Hva var ikke lett for ham? Hva kjente han om en stund? Hvor gikk han og lette? Hvor kom han endelig hen? Hva så han fra vinduet? Hva svarte kuene Sølvfaks? Hva sa den første for noe da den vendte seg til Sølvfaks igjen? Hvem fulgte med budea da hun kom? Hva sa budea til ham? Hvor ble Sølvfaks sittende? Hvordan så den gule ut? Hvor mye drakk den gule av melken som budea ga ham? Hva var det som kom ut av et hull i gulvet? Hvordan så den rotten ut? Hvem ble redd? Hva gjorde den gule? Hvor hoppet Sølvfaks hen? Hvor gikk han med rotten? Hva ga hun Sølvfaks? Hva bandt hun om halsen på Sølvfaks? Hvorfor ga hun ham båndet?

III. *Learn the following words and expressions:*

	annet til kar quite another fellow	gul gult [gult] gule yellow; den gule the yellow (cat)
et	bakbein = bak + bein	hilse hilste hilst greet, say hello
	binde [binne] bandt [bannt] bundet [bunnet] bind, tie	høy høyet hay, the hay
et	blad [bla:] a leaf	jage -t or -de chase, hunt
	bli igjen be left (behind)	melke -t milk
et	bånd [bånn] a band, ribbon	mulig [mu:li] possible
	du store min goodness me!	en måte a manner, way, method
en	elv a river	nytte -a use, usefulness
	endelig [enndeli] final(ly), at last	peke pekte pekt point
	(ikke) engang (not) even	rund [runn] round
	finne fram find his way	en rygg a back, ridge
et	fjes a cow barn	en råd [rå:] means, remedy, a way out
	følge [felle] fulgte [fullte] fulgt [fullt] follow, accompany; følge med go along	stryke strøk straket stroke, rub
	gjørne [jærne] willingly, gladly; vil gjerne would like to	en tanke a thought
	grei easy, clear	tidlig [tidi] early
	greie greide greidd or greidde greidd manage, arrange; greie seg get along	tykk tykt tykke thick, stout
	grå grått grå gray	undres wonder (see rule 60)
		vant used, accustomed
		vekk away, gone off
		vende [venne] vendte vendt turn; vende seg turn (intransitive)
		voksen [våkksen] grown-up

IV. *Observe carefully the following examples:*A: Asking about a person: *who, whom?*

Hvem har armer, men ingen hender? *Who has arms, but no hands?*
Hvem var det De snakket til? *Whom did you talk to?*

B: Asking about a thing: *what?*

Hva er det som farer hele verden rundt? *What is it that travels around the whole world?*
Hva vil du for noe? or **Hva** vil du? *What do you want?*

C: Asking which one of several: *which, what?*

Hvilken mor eter opp barna sine? *What mother eats up her children?*
Hva for et tre har hvite blad? *Which tree has white leaves?*
Hva er det for en fugl? *What bird is that? or What kind of a . . .*
Hva tid vil De komme? *What time do you wish to come?*

D: Relative pronoun

Hva er det for en fugl som flyr der? *What bird is it that flies there?*
 Det var en konge som hadde tre døtre. *There was a king who had three daughters.*
 Det er piken (som) jeg så i går. *That's the girl (whom) I saw yesterday.*

E: Position of preposition

Hvem kom De med? *Whom did you come with?*
Hva tenker han på? *What is he thinking about?*
Hvilket hus bor han i? *Which house does he live in?*
 Det var mannen jeg snakket til. *That was the man I talked to.*

Questions: 1. What is the equivalent of 'who,' 'whom?' 2. What are the words for 'what?' 3. What is the meaning of **hva for noe**? 4. What are the equivalents of 'which,' 'what,' when asking about one of several? 5. Where is **hva** used to ask about one of several? 6. When is 'who,' 'whom' rendered by **som**? 7. In which sentence is **som** omitted? 8. Where does the preposition come in a relative or interrogative sentence?

RULE 54. *The interrogatives.* **Hvem** corresponds to *who* or *whom*, **hva** to *what*. But when *what* is used in the same sense as *which*, to ask about a choice between alternatives, it is better to use **hvilken** (neuter **hvilket**), plural **hvilke** or **hva for en** (neuter **hva for et**, plural **hva for**), which is most popular in speech. **Hva** in this meaning is limited to set phrases, like **hva tid** *what time* (not used for clock time, but for time in general). There is no word for

whose; in popular speech one hears **hvem sin**, in older writing one sees **hvis**, but mostly it is avoided. When followed by **som helst**, the interrogatives mean *any*, e.g. **hvem som helst** *anyone*, **hva som helst** *anything*, **hvilken som helst** *any*; there are also **hvor som helst** *anywhere*, **når som helst** *any time*, **ingen som helst** *no one at all*.

RULE 55. *The relative pronoun.* Corresponding to English *who*, *whom*, *which*, and *that* when these are used as relative pronouns, there is only one word: **som**. This may be omitted, as in English, when it is not the subject of its clause. In older written usage one also finds **der** (only as subject), as well as the interrogatives **hvem**, **hva**, **hvilken**, and **hvis**.

RULE 56. *Position of prepositions.* A preposition governing an interrogative or relative pronoun must come at the end of the clause, as it usually does in English speech. Only in older written usage does one occasionally find a sentence like **Om hva taler han?** *What is he speaking about?* for the usual **Hva taler han om?**

A. Fill in interrogative or relative pronouns: 1. — snakket De til? 2. — vil han? 3. — hus vil De kjøpe? 4. — dag skal jeg komme? 5. — er det — fugl? 6. — har tre døtre? 7. — tid sa han vi skulle komme? 8. Budeia hadde en katt — var redd rotter. 9. En kunne aldri vite — den gule kunne si. 10. Det var et pent bånd — hun bandt om halsen på ham.

B. Insert the prepositions in the right places: 1. (med) hva spiser vi? 2. (til) hvem ga De hunden? 3. (med) hvem hadde han fulgt? 4. (om) hva spurte han? 5. (fra) hvor skal vi få melken? 6. (på) hva satte han seg? 7. (med) det var labben han vasket seg.

C. Choose the correct alternatives: 1. Elven har (ingen, mange, noen) hender. 2. Solen farer (samme vei, fram og tilbake, ut og inn) hver dag. 3. Sølvfaks var (dårlig, flink) til å ta rotter og mus. 4. Han var vant til at folk ga ham (lite, mye, ingenting) å spise. 5. Sølvfaks fikk slik forferdelig lyst på (vann, melk, smør). 6. Endelig kom han til et (rødt, hvitt, grått) lite fjøs. 7. Sølvfaks tok rotten og (spiste den opp, ga den til budeia, lot den gule få den). 8. Budeia sa at Sølvfaks var en (flink, dårlig, slem) katt. 9. Hun tok Sølvfaks og (jaget ham ut i skogen, holdt ham i armene).

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Om — faller — av —.
In winter the leaves fall off the trees.
2. Vannet i — aldri tilbake dit —.
The water in the river never turns back (returns) to the place where it came from.
3. Det er ikke — å være barn, men det er heller ikke alltid —.
It isn't easy to be a child, but it isn't always easy to be grown-up, either.
4. Jeg er — til at folk — om meg på —.
I am used to having people take care of me in all possible ways.
5. Jeg — om han snart kommer til et —?
I wonder if he will soon be coming to a little gray cow barn?
6. Han — på en mann — kom bærende med — på —.
He greeted a man who was carrying hay on his back.
7. Katten — jage vekk den tykke rotten.
The cat didn't even want to chase away the fat rat.
8. Han — følge med og vise at han kunne —.
He wanted very much to go along and show that he could get along (by himself).
9. Hun — ham over — og — et — om den.
She stroked him on the neck and tied a ribbon around it.
10. Sølvfaks — endelig fram til fjøset, hvor budeaia satt og — kuene — om morgenen.
Sølvfaks finally arrived at the barn, where the dairymaid was milking the cows early in the morning.
11. Vi fikk ingen — av den — som ble —.
We got no use out of the food that was left behind.
12. Du store min, det er —, det.
Goodness, that is quite another fellow, that is.
13. Jeg — sikkert — det — være en eller annen —.
I believe for certain that there must be some remedy or other.
14. Hun — på den runde — og sa, "Vekk!"
She pointed at the round rat and said, "Go away!"
15. Han — han — ikke tenke en klar —.
He was so scared he couldn't think a clear thought.

NI OG TYVENDE LEKSE

PREPOSITIONS GOVERNING CLAUSES AND INFINITIVES

I. *Read and interpret:*

Sølvfaks (fortsett)

778 Sølvfaks fór snart videre og reiste igjen inn i skogen. En dag kom han til en elv, og der fikk han øye på en mann som satt og fisket. Mannen hadde en lang stang¹ i hånden. Den svingte han med, så kroken fór utover vannet. Det var en flue i enden på kroken, og rett som det var veltet en fisk seg rundt i vannet og snappet² etter den. Med det samme dro mannen til og fisken ble hengende; slik gikk det fire eller fem ganger, og hver gang la mannen fisken opp i en kurv som stod et stykke bak ham.

Noe så rart hadde Sølvfaks aldri sett i sitt liv. Han så på mannen, og han så på stangen. Hvordan kunne dette være? Men så fikk han slik lyst på fisk, for fisk var det beste han visste, at han glemte både stangen og mannen og satte seg til å passe på kurven. Til slutt kunne han ikke holde seg lenger, men stakk labben nedi og tok den største av dem alle sammen.

Mannen merket ingenting; men da Sølvfaks hadde tatt én til, fikk han det travelt med å se seg omkring og undres. Han stakk hodet helt ned i kurven og tellet³ høyt: "En—to—tre—".

Han kikket under bunnen og opp i luften—"Skulle det ikke være fem?" Endelig begynte han å fiske igjen, men først satte han kurven foran seg så han kunne se den mens han kastet.

300 Sølvfaks satt naturligvis ganske stille hele tiden. Han syntes det var moro å se på mannen—han var god og mett etter all fisken og hadde ikke annet å gjøre. Surr⁴—der bet en fisk på igjen og måtte i land. Sølvfaks stirret på dette—hvordan kunne det henge sammen? Det var især den vesle fluen som han ikke kunne bli klok på. Hva kunne det være som gjorde at fisken ble hengende fast?

¹ en stang *stenger* ['stenger] = (fish) pole.

² snappe -*a* snatch, snap.

³ telle -*t* (or *talte* *ta*) count.

⁴ buzz, whirr!

Det så aldeles ut som det var fluen som tok fisken. Sølvfaks undret seg mer og mer. Hodet hans gikk fram og tilbake, opp og ned, og han fulgte fluen med øynene. Et par ganger løftet han på labben som om han tenkte å slå til. Han hadde ofte tatt fluer selv, både små og store, uten å bli hengende fast, så han var ikke det minste redd for dem. Det var forskjellig med hveps⁵ og bier,⁶ for de hadde noe som de stakk med, og som gjorde forferdelig vondt.

Der kom den færende like over ham—Sølvfaks hoppet rett opp i luften og hogg labben i—men det er sikkert at fluen kunne stikke, og det verre enn både hveps og bi. "Au," sa Sølvfaks ganske høyt og ville ta labben til seg, men der satt han fast også. "Au, au," sa han engang til og dro på labben og ville løs, men verre og verre ble det.

"Hva for noe," sa mannen som fisket, og kunne ikke tro øynene sine, "ser jeg feil, eller sitter det ikke en katt på kroken?"

Men nå gjorde det så vondt at Sølvfaks stakkars ble aldeles gal. Han stod på hodet; han blåste og gjorde seg tre ganger så tykk som før, uten at det hjalp det minste. Mannen visste ikke riktig hva han skulle gjøre. "Så det er deg som har stjålet fisken min," sa han, "ja der ser du, pus, hvordan det går når en stjeler, men nå har du fått straffen⁷ din, så skal ikke jeg gjøre deg noe." Han la stangen fra seg.

"Kom nå, pus," sa han, "så skal jeg prøve å hjelpe deg."

Sølvfaks ville helst gått sin vei, uten å vente på hjelp, men han kunne ikke for kroken. Mannen så også så snill ut at han lot ham gjøre som han ville. Det var forferdelig vondt å få ut kroken, så Sølvfaks blåste og skrek igjen, og det ble et dypt sår⁸ i labben hans, men endelig var det alt sammen over.

"Stakkars pus," sa mannen, "jeg tror du får bli med hjem til meg, så skal vi gjøre hva vi kan for labben din."

Dermed la han Sølvfaks i kurven, tok stangen på nakken og gikk av sted. Ved å se ut gjennom den åpne kurven, kunne Sølvfaks se at de kom ut av skogen og inn på en bred vei. På veien møtte de

⁵ en hveps pl. hveps a wasp.

⁶ en bi a bee.

⁷ en straff a punishment.

⁸ et sår a wound.

folk som kom kjørende med hester og vogner, og andre som gikk på veien med små hunder etter seg. Om en stund kom de til et stort, pent hus.

"Har du fått noe, far?" var det noen som spurte, og tre småbarn kom springende mot dem. De hengte seg fast i armen på mannen, og den største ville bære kurven.

"Bet det godt i dag, hva?" "Har du prøvd den nye fluen?" "Hvor mange har du fått?" "Ja," svarte mannen, "i dag har jeg fått den største og rareste fisken som jeg har tatt i hele mitt liv!"

Og så lukket han opp kurven og tok Sølvfaks ut. "Er den ikke pen, hva?" "Jo, jo," skrek de alle sammen og lo og danset, "den er forferdelig søt,⁹ og så har den bånd—sel!" Men den eldste rystet på hodet og sa ganske alvorlig: "Nå sier du ikke sant, far, du har ikke fisket den—katter lever ikke i vannet!" "Nei," sa faren, "det gjør de ikke, men jeg har nå fått den på kroken allikevel!"

Det kunne ingen av barna skjønne, og så måtte mannen fortelle om at Sølvfaks stjal fisk og bet på kroken. "Stakkars pus," sa de alle tre da de fikk høre om kroken, og den eldste hadde tårer i øynene,—"hvordan kunne du være så dum da?" Nå bar mannen Sølvfaks inn på kontoret sitt. Der vasket han labben forsiktig og hadde medisins¹⁰ på den; til slutt trakk han en hanske¹¹ på labben. "Om tre dager er du frisk igjen," sa han og la Sølvfaks ned i en bløt stol—"så kan du bli hos oss hvis du vil, for vi vil gjerne ha en snill katt!"

"Mjau," svarte Sølvfaks og rullet seg sammen i stolen. Det skulle naturligvis bety takk, og like etter sovnet han.

(Mer)

II. Answer in Norwegian:

Hvor reiste Sølvfaks hen nå? Hvem fikk han øye på? Hva var det som fór utover vannet? Hvor la mannen fisken? Hva fikk Sølvfaks lyst på? Hva satte han seg til å passe? Hvorfor fikk mannen det travelt med å se seg omkring? Hvor kikket han? Hvor satte han kurven? Hva var det især Sølvfaks ikke kunne bli klok på? Hva undret Sølvfaks seg over? Hvorfor kunne ikke

⁹ sweet.

¹⁰ en medisins [medesin] a medicine.

¹¹ en hanske a glove.

mannen tro øynene sine? Hva gjorde Sølvfaks for å komme løs? Hva ville han helst ha gjort? Hvor la mannen Sølvfaks? Hvor kom de hen om en stund? Hva var det noen som spurte? Hvern var det som spurte det? Hva gjorde de alle sammen? Hva sa den eldste? Hvor bar mannen Sølvfaks hen? Hva gjorde han med labben? Hva sa han til Sølvfaks? Hvor la han ham ned? Hva skulle 'mjau' bety?

III. Learn the following words and expressions:

aldeles [al'deiles] quite, entirely, absolutely	et kontor [konto:r] office
au interj ouch	en krok a hook
bety [bety:] betydde betydd mean, signify	mett satisfied, having had enough (food)
bred [bre:] broad, wide	moro [mørro] fun, amusement
en . . . til one . . . more	en pus a pussy
en ende [enne] an end; i enden on the end	stikke stakk stukket [stokket] sting
en fisk a fish	svinge svang (trans svingte) svunget [svongt] swing
fiske -t fish	travel ['trævel] busy; ha det travelt be busy
en (ei) flue a fly	trekke trakk trukket [trokket] draw, pull, drag
forskjellig [får'sjelli] different	en tåre a tear
frisk healthy, well, fresh	undre seg = undres
få øye på catch sight of	utover ['uttå:ver] out, out over, out along
helst preferably, most of all	
i land on land	
især [især] especially	
kaste -t throw, cast	

IV. Observe carefully the following examples:

A

Han stod på hodet **uten** at det **hjalp** det minste.
Så måtte mannen fortelle om at Sølvfaks stjal fisk.

He stood on his head *without its helping* in the least.
Then the man had to tell about Sølvfaks's stealing fish.

B

Han hadde det travelt **med** å se seg omkring.
Han hadde ofte tatt fluer **uten** å bli hengende fast.
Sølvfaks ville helst gått sin vei, **uten** å vente. . .
Ved å se ut gjennom kurven. . .

He was busy (with) *looking* around.
He had often taken flies *without getting* caught.
Sølvfaks would preferably have gone away, *without waiting*. . .
By looking out through the basket. . .

Questions: 1. How do the literal translations of the above expressions differ from the good English ones? 2. With what kind of words are all the above expressions introduced? 3. What kind of a word is used in English to render the verbs?

RULE 57. *Prepositions governing clauses and infinitives.* Prepositions may govern clauses introduced by **at** and infinitives preceded by **å**. In either case the verb must be translated into a corresponding verb ending in *-ing* (a verbal noun).

V. *Drill on the following:*

A. Translate into English: 1. Ved å synge; uten å finne; med å hjelpe. 2. Jeg kunne aldri se på ham uten å le. 3. Vi snakket om at han var så frisk. 4. Hun kan ikke si det uten å gråte. 5. De tenker på å reise. 6. Ved å spise alt jeg kunne finne i kjøkkenet ble jeg endelig mett. 7. Han har det travelt med å fiske. 8. Disse folkene kommer aldri hit uten at jeg ber dem. 9. Etter at sønnen døde, har jeg aldri sett ham le. 10. Ved å hoppe opp i luften, kunne han få øye på huset.

B. Supply the words in parentheses: 1. En blir ikke mett (by looking) på maten. 2. Nå er jeg trett (of walking). 3. Han fant fram (by following) solen. 4. Det kommer (from his being) syk (= sick) en stor del av tiden. 6. En blir klokere (by asking). 6. Han løp vekk (without waiting). 7. Jeg har det alltid travelt (with answering) på spørsmål. 8. Noe slikt har aldri hendt (after my coming) hit. 9. Jeg kan ikke fortelle deg det (without saying) mer enn jeg skulle. 10. Han vant (by running) fortære enn noen av de andre.

C. Choose the correct alternatives: 1. Da Sølvfaks var ute og reiste, fikk han en dag øye på en mann som (satt og åt, fisket, gikk og sang). 2. Sølvfaks tok to fisker (av kroken, i vannet, fra kurven). 3. Mannen (lot gjerne, ville ikke at, brydde seg ikke om) Sølvfaks (ta, tok) fisken. 4. Sølvfaks var (slett ikke, svært, litt) redd fluer. 5. Sølvfaks (greide, greide ikke) å komme løs fra kroken. 6. Sølvfaks (smilte pent, tok det med ro, skrek stygt) da mannen tok ut kroken. 7. Mannen vasket (ansiktet, labben, ryggen) til Sølvfaks.

8. Mannen sa at Sølvfaks (måtte reise, fikk bli) når han ble frisk igjen.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. En mann satt og ____.
A man sat and swung the hook out over the water.
2. ____ bet på ____ som var i enden på kroken.
The fish bit on the fly which was on the end of the hook.
3. Mannen ____, trakk ____ i land så ____ at Sølvfaks syntes det var ____.
The man who fished pulled the fish on land so fast that Sølvfaks thought it was fun.
4. Sølvfaks ____ omkring som om han ____.
Sølvfaks danced around him as if he had become quite crazy.
5. Hver gang ____ en ____ til, måtte Sølvfaks ____.
Each time the man took one more fish, Sølvfaks had to wonder.
6. Da fluen ____ Sølvfaks i labben, sa han "____" og fikk ____.
When the fly stung Sølvfaks in the paw, he said "ouch" and got tears in his eyes.
7. Han ____ især over ____ kastet fluen et stykke utover vannet.
He wondered especially over the man's throwing the fly some distance over the water.
8. Når han var ____, hadde han det ikke så ____; han satt ____ på ____ og leste ____.
When he was satisfied (had eaten enough), he wasn't so busy any longer; preferably he sat in (his) office, and read different books.
9. Han fikk ____ en mann som så svært ____ ut.
He caught sight of a man who looked very healthy.
10. Sølvfaks ____ hva ____ at de gikk på en ____.
Sølvfaks didn't know at all what it meant that they were walking on a broad road.

TREDEVTE LEKSE
PASSIVE VERB FORMS

I. *Read and interpret:*

A: Mus og katt

Pus er pen.

Han er ren.

Han er glad.

Han får mat

av et fat.¹

I vårt hus

er det mus.

Men i natt

blir de tatt

av vår katt.

B: Båten er tørst

Det var engang to bønder som var ute og reiste. Endelig kom de ned til sjøen, som de så for første gang. Det ble fortalt dem at med en båt kunne de ro langs landet og komme fram fortere enn om de gikk. Så lånte de seg en båt og skulle ro ut på sjøen. De satte seg mot hverandre og rodde hver sin vei. De rodde og de rodde, men båten kom ikke av flekken. De undres svært over dette, og tenkte lenge på hvordan dette kunne henge sammen. Men så sa en av dem:

“Kanskje båten er tørst?”

Så slo de et lite hull i bunnen på båten, og da fikk de se at de hadde rett, for vannet begynte å komme med engang. Så satte den ene seg til å øse² ut vannet og den andre til å ro, og da gikk det fint.

C: Tanker og ord

I nød³ skal venner prøves.

Ikke alle hester blir solt og ikke alle jenter blir gift.

¹ et fat a dish.

² øse øste [ø:ste] øst bail, pour.

³ en nød distress, need.

Hvor ble den første spikeren⁴ slått da kirken ble bygget? På hodet, naturligvis.

8
D: Sølvfaks (fortsatt)

360 En dag Sølvfaks satt utenfor huset og vasket seg, fikk han øye på en ny katt. Den var stor og hvit, med grønne øyne, og den hilste pent på Sølvfaks. "Jeg har ikke sett deg før, hva heter du for noe?" "Jeg heter Sølvfaks."

Begge vasket seg litt igjen, så spurte Sølvfaks, "Jeg har ikke sett deg før heller, hva heter du for noe?" "Jeg heter Snehvit." "Bor du kanskje hos naboen vår?" "Ja, jeg bor i det hvite huset der borte." "Og jeg bor i huset her. Jeg har et hus til, men det ligger langt borte bak skogen."

De begynte å snakke sammen, og Sølvfaks fortalte at han hadde sprunget sin vei fordi det ble slått vann på ham. Han fortalte også om rottene som ble stjålet fra ham av Mons. Han fortalte om hagen og huset og steingjerdet, om melken han fikk og om rottehullet. Men da Snehvit begynte å fortelle, ble han allikevel sittende og stirre med store øyne. Noe så rart hadde han aldri hørt i sitt liv.

Og her er det som Snehvit fortalte:

"Jeg har også et hus til, men det ligger helt bak åsen der. Det er et forferdelig gammelt hus med mange værelser og trapper, og øverst er det et stort loft med et lite vindu i hver ende. Før bodde det mange mennesker der, men nå bor det bare en gammel kone og en tykk hund som heter Klaus. Den flyr omkring og skal jage rotter, for hele huset er fullt av dem, og kona har bedt ham passe på. Men han får aldri fatt i en eneste, for så snart han ser en rotte, begynner han å gjø,⁵ og så løper naturligvis rotten sin vei. Derfor blir det flere og flere. De eter huller i veggen og gulvet og går ut og inn akkurat som de vil. Jeg er godt kjent der, ser du, for jeg ble født der i huset, og bodde der i flere år. Men så flyttet folkene mine, og da flyttet jeg med det samme—jeg kunne ikke la dem reise ut i verden alene, syntes jeg. Det var bare den gamle kona

⁴ en spiker *pl.* spiker nail.

⁵ gjø -dde -dd bark.

som ble igjen. Hun ville ikke flytte, sa hun, hun ville bli der til hun døde. 'Huset er dårlig,' sa de andre. 'Det varer lenge nok for meg,' sa kona. 'Men det regner ned gjennom taket!' 'Nå, så bruker jeg paraply.'⁶

"De prøvde på alle måter å få henne med, men hun fikk sin vilje igjennom. Men for at hun ikke skulle være helt alene, lot de henne ha Klaus. Han var ganske liten dengang, så han gjorde ikke noen nytte allikevel—ja, det gjør han visst ikke enda. Og så reiste vi.

"Nå gikk det en lang, lang stund, hvor vi ikke så det minste til kona. Når en kommer til et nytt sted, er det også så mye å gjøre, at en glemmer alt annet. Jeg hadde det travelt fra morgen til aften, jeg fikk nesten ikke tid til å vaske meg engang! Jeg måtte passe både huset og hagen, både fjøset og låven. Og da det var så få rotter, måtte jeg ofte langt av sted for å finne mat—jeg kunne ikke leve av bare melk, skjønner du!

"Så var det en dag jeg kom hjem at kona satt på kjøkkenet og ventet med en stor kurv i hånden. Klaus var naturligvis også med, han lå under bordet. 'God dag,' sa kona da hun fikk se meg, kjenner du meg igjen, Snehvit?' 'Ja,' sa jeg så pent jeg kunne og strøk meg opp etter benet hennes, 'goddag igjen, hvordan står det til med deg?'

"Jeg hadde ikke før sagt det, så farer Klaus like på meg. 'Er du gal,' sa jeg, 'eller hva er det? Jeg har ikke gjort deg noe!' Men Klaus svarte ikke et ord, bare åpnet munnen sin og tenkte nok han skulle slå meg rent ihjel. Nå, jeg var ikke redd Klaus, selv om han var vokset svært siden sist, og det sa jeg også til ham. 'Pass deg,' sa jeg, 'ellers skal jeg varme ørene dine!'

"Nei, Klaus ville ikke høre. 'Ja, så ta den,' sa jeg, og dermed hogg jeg til ham i nesen så kloa⁷ satt ganske fast. 'Vil du ha en til med det samme, kanskje?' Men da skulle du hørt! Han skrek så de holdt seg for ørene og så fløy han bort i en krok og gjemte seg. Der satt han og skalv over hele kroppen. 'Au—au—au,' sa han, 'au—au—au—au!' 'Det har du godt av,' sa de andre—'hva skulle du fly på Snehvit for?'

⁶ en [paraply:] umbrella.

⁷ note 8, lesson 28.

"Og kona sa til ham, 'Fy skamme deg, Klaus, å gjøre slik når du kommer til fremmede!' Nå, endelig kunne vi snakke sammen igjen, og da fortalte kona at det hadde blitt så mange rotter hos henne.

"'Det er siden Snehvit reiste,' sa hun. 'Når det er måneskinn, kan jeg ligge i senga og se dem—hadde jeg ikke Klaus til å passe meg, turde jeg ikke sove der en natt. Men det verste er det, at alt jeg sier og har blir ett opp av dem, mat og klær og alt. Og derfor ber jeg dere om å få låne Snehvit en stund, så jeg kan få dem vekk.'

"'Jo,' sa folkene mine, det skulle hun få lov til. Så tok kona og la meg forsiktig i kurven og jeg ble båret hele veien tilbake til det gamle huset."

434

(Mer)

II. Answer in Norwegian:

Hvem blir musene tatt av? Hvem var ute og reiste? Hvor kom de endelig hen? Hvor ofte hadde de sett sjøen? Hva ble de fortalt? Hvordan satte de seg? Hvorfor kom ikke båten av flekken? Hva tenkte de lenge på? Hva sa en av dem? Hva gjorde de så? Hvor satt Sølvfaks en dag? Hvem fikk han øye på? Hvordan så den ut? Hva hette den andre katten? Hvor bodde Snehvit? Hvorfor hadde Sølvfaks løpet vekk? Hvor hadde Snehvit bodd før? Hvem bodde der? Hva skulle Klaus gjøre? Hva gjør rottene? Hvem ble igjen i huset? Hva måtte Snehvit passe? Hva annet måtte han ha enn melk? Hvem satt på kjøkkenet en dag? Hva gjorde Klaus? Hva gjorde Klaus da Snehvit satte kloa i ham? Hvorfor hadde kona kommet? Hvor ble Snehvit lagt? Hvor ble hun båret hen?

III. Learn the following words and expressions:

en **aften** an evening

akkurat [akurat] exactly, just

bli ble [ble:] blitt be (passive auxiliary)

en **bonde** [bonne] bønder ['bønner] farmer, countryman

bygge -t build

dengang ['denngang] then, at that time

derfor ['dærfår] therefore

fler(e) more, several

fy skamme deg shame on you
få few

gå (løpe) sin vei go (run) away

ha godt av do (one) good

langs along

låne lånte lånt loan, borrow

en låve a hay barn	stå til: hvordan står det til how
rett: ha rett be right	are you, how's everything
ro rodde rodd row	varme -t warm
skjelve skalv skjelvet tremble	en vilje a will
slå vann pour water	øverst ['æ:verst] on top, uppermost

IV. Observe carefully the following examples:

A: Passive with bli

I natt blir musene tatt av vår katt.	To-night the mice <i>will be taken</i> by our cat.
Det ble fortalt dem at de kunne ro.	It <i>was told</i> them that they could row.
Ikke alle hester blir solt.	Not all horses <i>get sold</i> .
Hvor ble den første spikeren slått?	Where <i>was</i> the first nail <i>struck</i> ?
Når ble kirken bygget?	When <i>was</i> the church <i>built</i> ?

B: Passive with -es

Hester selles her.	Horses <i>(are)</i> <i>sold</i> here.
Det bygges mange kirker.	Many churches <i>are being built</i> .
I nød skal venner prøves.	Friends <i>are to be tested</i> (when one is) in need.

C: Active verbs in -es

De undres svært over dette.	They <i>wonder (or wondered)</i> greatly at this.
Jeg syntes ikke jeg kunne la dem reise.	I <i>didn't feel</i> I could let them go.
Når skal vi møtes igjen?	When shall we <i>meet</i> again?

Questions: 1. How does the regular passive in Norwegian differ from that of English? 2. Which form of the verb is used with **bli**? 3. What is the significance of final **-es** in the examples under B? 4. Does **-es** have the same significance in the examples under C?

— **RULE 58.** *The passive with bli and være.* The English passive in phrases like *he is seen, he was caught, he is going to be helped*, with a form of *to be* plus a perfect participle, is expressed in various ways. The usual form is **bli** (**ble, har blitt** etc.) with a perfect participle: **han blir sett, han ble tatt, han skal bli hjulpet**. If the attention is directed rather at the result than the act itself, **være** (**er, var, har vært** etc.) may be used (with a perfect participle): **han er sett he has been seen, han var tatt he had been taken, han skal være hjulpet he is said to have been helped**. The forms of **bli** must correspond in tense to those of English *be*, **blir** for *is* and *are*, **ble** for *was* and

were etc. With *være*, however, the usage is often different, e.g. *er født* corresponds to English *was born*.

RULE 59. *The passive with -es.* The suffix *-es* can also be used to express the passive, as well as various other ideas. But this must never be confused with English *-s*, which is active present. The *-es* is chiefly limited to the infinitive and present, though one finds it in the past and perfect in older writings. The form is the same for infinitive and present: *kastes to be thrown, or is thrown*. This form has the same meaning as the one with *bli*, but is usually preferred after modal auxiliaries: *han skal hjelpes he is going to be helped*; *disse hestene må selles these horses must be sold*. Elsewhere it is limited to abstract or general statements, while *bli* is used of actual events: *hester selles* is an announcement meaning *horses (are) sold*, but *hester blir solt* means that *horses are (actually) sold*. *Det finnes (fins)* means literally 'there are found,' but usually is to be translated *there are*.

RULE 60. *The active with -es.* Certain verbs end in *-es* without having a passive meaning; these also commonly have a past form in *-tes*. Some of these are verbs of mental activity like *jeg synes* (past *syntes*) *I think* or *jeg undres* (past *undres*) *I wonder* (which can also be *jeg undrer meg*). Others are reflexive or reciprocal, even when this is not expressed in the English translation: *vi møtes* *we meet (each other)*, past *vi møttes* *we met*; *de slåss* *they fight (each other)*, past *de sloss*; *vi skal snakkes ved* *we'll talk (to each other) about it*.

V. Drill on the following:

A. Fill in passive forms with *bli*: 1. Musene (were taken) av vår katt. 2. Hva (were) bøndene (told)? 3. Et lite hull (was struck) i bunnen på båten. 4. Når (were) disse hestene (sold)? 5. Sølvfaks (is laid) i en stor kurv. 6. Alt jeg eier (has been) ett opp av musene. 7. Han (is being carried) på hendene hele veien. 8. Når (is going to) kirken (be built)? 9. Mange forskjellige ting (were tried). 10. Guttene (were promised) nye klær.

B. Fill in passives in *-es*: 1. Hester (are sold) her. 2. Det (is said) at de rodde hver sin vei. 3. Det (are being built) mange nye hus

her i byen. 4. Barnet må (be watched) hvert øyeblikk. 5. Slike ting (are never lent) ut til fremmede. 6. Stemmen hans er så sterk at den kan (be heard) langt borte. 7. Fisken (is frozen) før den (is sent) fra Norge.

C. Translate the words in bold face type: 1. Jeg **synes** han bør komme med meg. 2. Det **fortelles** at bøndene kom til sjøen. 3. Er det noe å **undres** over? 4. Båten **hogges** i stykker. 5. Skal vi **møtes** igjen på samme sted? 6. Slike ting **snakkes** om så altfor mye. 7. Disse to **treffes** her hver eneste dag og spiser sammen. 8. Begge bøndene **syntes** dette var rart. 9. Det **kjøpes** fisk for mange tusen kroner her. 10. Det må aldri **glemmes** at Norge er et gammelt land.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Bøndene — langs landet i en —
The farmers were rowed along the shore in a boat.
2. Penger — for å —
Money was borrowed in order to build the church.
3. Den som — får ikke alltid — igjennom.
He who is right doesn't always get his will through.
4. — var det så — mennesker både i — og på —.
At that time there were so few people, both in the cow barn and in the hay barn.
5. God —, hvordan står det til med —, herr Hansen?
Good evening, how are you, Mr. Hansen?
6. Han ville at broren skulle —, og —.
He wanted his brother to see the book, and therefore he laid it uppermost.
7. Fy skamme deg, Klaus, det har du — av.
Shame on you, Klaus, that would do you good.
8. Katten — akkurat — og skulle —.
The cat ran away just when I came and was going to pour water on it.
9. Det var — som — da jeg gikk bort og — til dem.
There were several who trembled when I went over and talked to them.

10. Pass deg, — at jeg skal — ?

Watch out, or do you want me to warm your ears?

REVIEW: LESSONS XXVI-XXX

A. Translate the following expressions accurately: den alvorligste dag, jeg vil helst ikke, hester selles, uten å bli hengende fast, ytterst på grenen, hva for noe, jeg undres hva han vil, mere skinnende, en eldre herre, hvilken fugl, uten å vente, hva ble han fortalt, hva for en er yngst, hun synger vakrere, ved å hjelpe.

B. Grammatical principles: 1. What is the usual ending of the comparative? 2. What is the usual ending of the superlative? 3. Which adjectives form their comparatives by changing the vowel? 4. Which adjectives form their comparatives from a wholly different stem? 5. How may the comparative and superlative be used without actually comparing two specific objects? 6. When is 'who' rendered by **som** and when by **hvem**? 7. When is 'what' rendered by **hvilken** and when by **hva**? 8. What forms may prepositions govern in Norwegian which they cannot govern in English? 9. How are these forms then translated? 10. What is the usual method of expressing passive action? 11. What other method is occasionally found? 12. What other meaning may the ending **-es** have?

C. Vocabulary review: 1. Name an opposite to: stiv, mulig, sint, sønn, en gang, yngst, større, lys, sen, bunn, bedre, barn, samme, sulten, after, øverst. 2. Fill in words which make good sense: — fuglen — gjennom luften; vi må ikke la rottene — alene; han gikk ut i skogen og — flere fugler; jeg er — enn min bror; om dagen er det —, men om natten er det —; eggene lå i —; om vinteren faller — av treet; han satt nede ved sjøen og —; da han ville kjøpe et nytt hus, måtte han — pengene. 3. Give the Norwegian for: he is right, it hurts, a church door, she tied a ribbon, into the air, on the ground, be busy, I can't stir, he hurt himself, I wonder, without thinking, how's everything.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Du sa at — var de — i hele skogen, og jeg — de — jeg kunne —.
You said that your children were the prettiest in the whole forest, and I have shot the ugliest I could find.

2. Sølvfaks og Mons — så at trærne ble stive av å se på det.
Sølvfaks and Mons danced around on the roof so the trees were stiff from looking.
3. Prinser og prinsesser — ofte gode —, og da blir —.
Princes and princesses often become good friends, and then they get married.
4. Når en riktig —, da går det ofte —.
When one really wants to show off, then it often goes wrong.
5. Sølvfaks — om han drakk opp alt, men det ble ikke — igjen til Sølvfaks.
S. wondered if he would drink up everything, but there wasn't a bit left for S.
6. Kuene — at Sølvfaks fikk — budea — og melket.
The cows were of the opinion that S. would have to wait till the dairy maid came and milked.
7. Sølvfaks — nedi kurven, og — fisken.
S. stuck his paw down into the basket, and pulled out the biggest fish.
8. —, — se at folk — med hester og vogner.
By looking out, Sølvfaks could see that people came driving with horses and wagons.
9. Bøndene — at hvis de fikk fatt på en —, — ro —.
The farmers were told that if they got hold of a boat, they could row along the land.
10. Jeg hadde det så travelt med — rotter, at jeg — til å vaske —.
I was so busy chasing rats, that I got no time to wash myself.

EN OG TREDEVTE LEKSE

CONDITIONAL SENTENCES

I. *Read and interpret:*

A: Mannen som skulle kjøre tømmer¹

Det var engang en mann som skulle kjøre tømmer fra skogen. Men han visste ikke hvor mye han skulle legge på vogna. Da han

¹ tømmer ['tømmer] -et timber.

hadde lagt på én stokk, så sa han: "Drar du den, så drar du den." Og så la han på en til. "Drar du den, så drar du den." Og slik holdt han på til hesten ikke klarte å trekke vogna av flekken. Så skjønte mannen at han hadde lagt på for mye og begynte å ta av. Da han hadde tatt av én stokk, sa han, "Klarer du ikke den, så klarer du ikke den. Og klarer du ikke den, så klarer du ikke den." Han la av den ene stokken etter den andre, og slik holdt han på til det ikke var mer igjen på vogna.

B: Sølvfaks (fortsett)

435 "Jeg ble hos kona en hel uke. Det var det beste sted for rotter jeg har vært på, det var fullt av dem alle steder. En dag tok jeg elleve på en halv time, så du kan tenke deg hvordan det var. Siden har jeg vært der tre eller fire ganger, for når det blir for mange rotter, kommer kona alltid og henter meg. Nå er det en lang stund siden hun har vært her, så jeg venter henne hver dag."

Sølvfaks hadde ikke sagt et ord mens Snehvit fortalte. Øynene var bare blitt større og blankere, og rett som det var løftet han litt på den ene labben. Da Snehvit ble ferdig, kunne han ikke holde seg lenger. "Å," sa han, og så på Snehvit, "kunne du ikke ta meg med engang?" "Jo," svarte Snehvit, "det skal jeg gjerne." "Tror du det blir lenge til kona kommer?" "Nei, jeg tror ikke det." Sølvfaks satt og tenkte litt. "Har du aldri gått dit alene?" "Jo, en eneste gang, men det gjør jeg aldri mere. Det er for mange farer i skogen."

"— Enn om jeg fulgte med deg?" Snehvit svarte ikke straks, men øynene hennes ble grønnere og grønnere. "Så ble vi to da, vet du." "Ja, da kunne vi klare det, tror jeg. Men vi må vente til det blir mørkt." Som sagt, så gjort; så snart det begynte å bli mørkt, satte de av sted.

Det var sent da de kom fram, men det lyste i vinduet hvor kona bodde, så de skjønte at hun var hjemme. Snehvit hoppet like opp i vinduet og la hodet bort til.

"Mjau," sa hun så blidt hun kunne. "Vov," svarte det. "Mjau," sa Snehvit en gang til, "det er ikke farlig, det er bare meg!"

“Hva for noe,” spurte en stemme, og en stor skygge kom fram i vinduct, “var det ikke en katt jeg hørte?”

Straks etter fikk de se et gammelt ansikt gjennom blomstene i vinduct. “Nei, tenk det,” sa det høyt—“er det ikke Snehvit da! Ja, nå skal jeg straks — —” Ansiktet ble borte, to sko klapret² bortover gulvet, og de hørte at døren ble åpnet. Der stod kona med lampe³ i hånden og smilte over hele ansiktet. “God aften, Snehvit, ja det er som jeg sier, at det fins ikke noen som deg i hele verden!”

Med det samme fikk hun øye på Sølvfaks. “Å nei for en pen, pen pus du har med. Ja, er han så flink som han er vakker, så skal han være riktig velkommen,⁴ for nå er det så tykt med rotter i huset at jeg må ha vedtrær⁵ med meg i senga om natta for å ha noe å kaste etter dem!”

Så snill gammel kone visste Sølvfaks aldri han hadde møtt i sitt liv. Straks de kom inn, fikk de melk og et stort stykke kake.⁶ Så stelte hun til en god, bløt seng til dem i den beste stolen sin og flyttet den bort i en varm krok. Og hele tiden snakket hun til dem:

“Det var virkelig godt dere kom, ellers vet jeg ikke hvordan det hadde gått med meg! Var jeg ikke så gammel og svak, så hadde jeg hentet Snehvit for lenge siden. Men nå er det bare så vidt jeg kan gå over gulvet med stokk.”

Sølvfaks og Snehvit skjønte hvert ord. De lå i stolen og så på kona med de store gule øynene sine. Hun kunne være ganske trygg, tenkte de. Var de engang kommet, så skulle de ikke være dovne. “Skal vi ikke begynne snart,” spurte Sølvfaks om litt—han ville gjerne prøve seg. “Jo,” svarte Snehvit—“vent bare til kona har lagt seg og det har blitt stille i huset.”

Det banket i loftet over dem. “Nå, nå,” sa kona, “ta det med ro dere! Var jeg i deres sted i natt, så ville jeg ikke holde på slik, det vet jeg da.” Hun smilte bort til Snehvit og Sølvfaks og tok til å klæ av seg. Så gikk hun til sengs. “God natt,” sa hun og slokket

² klapre -t clatter.

³ ei lampe a lamp.

⁴ velkommen [vel'kommen] welcome.

⁵ et vedtre [ve:-tre:] pl. -trær a stick of wood.

⁶ en kake a cake, sweet bread.

lyset, "kunne jeg hjelpe dere, skulle jeg gjøre det, men dere greier det nok best alene!"

Det var nå aldeles stille i værelset. Klaus snorket⁷ bare av og til, der han lå i kroken sin, men ellers var det ikke en lyd å høre. Da reiste Snehvit på hodet, strakte seg ut og stod opp. "Nå er tiden," hvisket hun og hoppet ned på gulvet—"følg bare etter meg."

500 Snehvit krøp rett opp lofttrappa og Sølvfaks fulgte henne. Å, de trådte så stille, så stille, de satte føttene så bløtt fra seg. "Dunk," sa det over dem, det løp og rullet over gulvet. Og rett som det var pep det borte i en krok.

Men jo flere lyd det ble, jo forsiktigere krøp Sølvfaks og Snehvit oppover trappa. De bøyde seg ned så dypt de kunne, og endelig gled de sakte inn på gulvet. Der tok de post⁸ bak en gammel benk, stakk hodene fram og så seg omkring.

505 (Mer)

II. Answer in Norwegian:

Hva var det mannen skulle gjøre? Hva visste han ikke? Hva sa han da han hadde lagt på én stokk? Hva skjønte han snart? Hvor lenge holdt han på? Hvor ble Snehvit den uken? Hva var det fullt av alle steder? Hvor mange tok hun på en halv time? Hva sa Sølvfaks mens Snehvit fortalte? Hva ba han Snehvit gjøre? Hvorfor hadde Snehvit aldri gått alene? Når satte de av sted? Hvor lystet det? Hvor hoppet Snehvit opp? Hva fikk de se gjennom blomstene? Hva sa hun om Sølvfaks? Hva fikk de da de kom inn? Hvorfor hadde hun ikke hentet Snehvit for lenge siden? Hva slags øyne hadde de? Hvem banket i loftet over dem? Hvor krøp kattene hen? Hvor tok de post?

III. Learn the following words and expressions:

en benk a bench, seat	enn om what if
bli borte disappear, vanish	en fare a danger
bortover ['borttåver] across, over,	fins is, exists (from <i>finne</i>)
along	klare klarte [klarte] klart manage
bøye <i>bøyde</i> <i>bøyd</i> bend, bow	en krok a corner
døven [då:ven] lazy, idle	lenge siden long ago

⁷ **snorke** -t snore.

⁸ en **post** [pøst] a position, post.

pipe pep pepet squeak, whistle
 sakte slowly
 slukke -t put out, extinguish
 smile smilte [smilte] smilt smile
 en stokk [stakk] a log; a cane

svak weak, feeble
 så vidt [så vitt] just, barely
 tenk det! just imagine
 trå trådte [tråtte] trådt step, tread
 å nei oh my!

IV. *Observe carefully the following examples:*

A: If-clauses without if

Drar du den, så drar du den.	<i>If you (can) pull that one, then you (can) pull that one.</i>
Klarer du ikke den, så klarer du ikke den.	<i>If you (can't) manage that one, then you (can't) manage that one.</i>
Er han så flink som han er vakker . . .	<i>If he is as smart as he is handsome . . .</i>
Var jeg i deres sted i natt. . .	<i>If I were in your place to-night. . .</i>
Var jeg ikke så gammel og svak. . .	<i>If I weren't so old and weak. . .</i>
Var de engang kommet. . .	<i>If they once had come. . . (=once they had come. . .)</i>
Kunne jeg hjelpe dere. . .	<i>If I could help you. . .</i>

B: The conditional form

Så ble vi to da.	<i>Then we would be two.</i>
. . . så { holdt jeg ikke ville jeg ikke holde } på slik.	<i>. . . then I wouldn't carry on like that.</i>
. . . så { hadde jeg hentet S. for lenge ville siden. }	<i>. . . then I would have fetched S. long ago.</i>
Ellers vet jeg ikke hvordan det { hadde ville } gått meg.	<i>Otherwise I don't know how it would have turned out for me.</i>

Questions: 1. What is the order of subject and verb in the sentences of section A? 2. What common idea do these sentences express? 3. What word must be supplied in English that is not expressed in Norwegian? 4. In the fourth sentence under B, how must **hadde** be translated? 5. How is the same idea expressed in the other sentences under B?

RULE 61. *If-clauses without if.* A clause that begins with the verb is a question unless a conclusion follows or is implied; in that case it is a condition and must be translated with 'if' in English. One can express *if he comes*— not only by **hvis han kommer**—, or **om han kommer**—, but also **kommer han**—. A similar English construction is literary: *had I but known*—. In a conditional clause **var** must be translated *were* instead of *was*.

RULE 62. *The conditional form.* There is no distinct conditional

form of the verb, but in the conclusion of a condition, the past and past perfect are used in ways that require them to be translated by the English conditional with *would*. Instead of this, one can also use *ville*; in this case the following *ha* may be omitted. This means that English *I would do it* can be expressed either as *jeg gjorde det* or *jeg ville gjøre det*; *I would have done* either as *jeg hadde gjort det* or *jeg ville gjort det*.

V. *Drill on the following:*

A. Change the following sentences from if-clauses with *if* to if-clauses without: 1. Hvis du kan komme, så la mig vite. 2. Hvis han er like flink som deg, må han være god. 3. Hvis han ikke har kjørt inn veden enda, må vi snakke til ham. 4. Hvis du klarte den, så klarer du denne også. 5. Hvis vi hadde gått sammen, ville det ikke blitt så farlig. 6. Hvis jeg var i hans sted, ville jeg gå og hente Sølvfaks. 7. Hvis vi venter til kona har lagt seg, vil det bli stille i huset. 8. Hvis jeg kan hjelpe dere, så må dere bare la meg vite. 9. Hvis hun ikke hadde vært så gammel og svak, ville det ha vært lettere for oss. 10. Hvis han har lagt på for mye, må han ta av.

B. Omit the conditional auxiliary (*ville*) and make the necessary changes in the verb form: 1. Var jeg ikke så gammel, ville jeg hentet Snehvit. 2. Hvis hesten ikke klarte denne, så ville han ikke klare den heller. 3. Hvis jeg var i hans sted, så ville jeg ikke holde på slik.

C. Choose the correct alternative: 1. Mannen skulle kjøre tømmer (til, fra, inn i) skogen. 2. Han la på (en stokk, tre stokker, mange stokker) hver gang. 3. Hesten (ville ikke, måtte, kunne ikke) trekke vogna hjem. 4. Snehvit ble hos kona (i tre måneder, et år, en uke). 5. Siden hadde hun vært der (ofte, et par ganger, mange ganger). 6. Snehvit (ville gjerne, brydde seg ikke om å, kunne ikke) gå alene i skogen. 7. Kona (var hjemme, hadde reist bort, lukket døren) da de kom. 8. Hun syntes at Sølvfaks var (slem, pen, stygg).

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Mannen — hvor mye tømmer han —

The man didn't know how much timber he ought to lay on the wagon.

2. — å trekke stokkene, får vi finne —.
If this horse doesn't manage to pull the logs, we will have to find another.
3. Enn om vi —, da — det ikke så —.
What if we travelled together, then there wouldn't be such great danger.
4. Da hun — lyset, — hun seg godt ut i —.
When she had put out the light, she stretched herself out well in the bed.
5. Da de hørte det — borte i en krok, — så stille de kunne.
When they heard it squeak (a squeaking) over in a corner, they stepped as quietly as they could.
6. Det er mange — for den som er —.
There are many dangers for the one who is weak.
7. De —, og gled sakte bortover —.
They bent down, and glided slowly across the floor.
8. Katten var så — at — på —.
The cat was so lazy that it lay and slept (lay sleeping) on the bench.
9. Hun — over hele ansiktet, men så —.
She smiled with her whole face, but then she disappeared.
10. For lenge siden var det — her, men nå fins det —.
A long time ago there were many people here, but now there are just barely one or two.

TO OG TREDEVTE LEKSE

POSSESSION OF NOUNS

1. *Read and interpret:*

10

Sølvfaks (fortsett)

506 Sølvfaks hadde sett mange rotter i sitt liv, men så mange som her hadde han aldri sett på en gang. Det var som en hel hær av dem.

510 — De pep i alle krokene, og de banket i gulvet. De løp i flokker bort-
 over gulvet, de krøp på bord og benker, og de danset omkring.
 Noen satt rett opp og ned og holdt forbeina opp til munnen, liksom
 de spiste på noe, og noen stod på bakbeina og strakte seg opp etter
 ei lang klæssnor¹ som hang ned fra taket. To rotter kom dragende
 på et saueskinn så de lå flate langs gulvet. En kom rullende på en
 tom smørdunk,² den gikk på to og trillet av alle krefter. En stod og
 balanserte³ på ryggen av en høy stol, og en var alminnelig tømmer-
 mann⁴ og skar store stykker av en trebenk. Nesten alle sammen var
 så store og digre at en kunne bli rent redd, men tømmermannen var
 den digreste. Han var så bred over ryggen som en seks ukers hund
 og bet stykker av benken så store som fyrstikker.⁵

— "Bli her du," hvisket Snehvit—"så skal jeg komme bak på dem,
 så vi får dem mellom oss!"

Hun gled inn i mørket og forsvant uten en lyd. Sølvfaks syntes
 det varte svært lenge før hun nådde fram hvor hun skulle. Han lå
 og stirret på tømmermannen. Du kan være så sterk du vil, tenkte
 han, jeg er ikke redd deg likevel! Rotten med smørdunken hadde
 kommet bort til muren og kunne ikke få den lenger, alt det han slet
 og arbeidet. På samme måte gikk det med de som dro på saue-
 skinnen, for det var kommet to rotter til som trakk i den andre
 enden. Den klokeste av dem alle sammen var en som satt midt på
 skinnen og spiste av det. Den lot seg trekke⁶ fram og tilbake av de
 fire andre uten å bry seg om dem. Den bare åt så mye den orket,
 mens de andre skrek og sloss.

Plutselig fikk Sølvfaks se to skinnende øyne i den andre enden av
 loftet. I det samme skrek rotten på stolryggen og lot seg falle beint
 i gulvet. Det måtte visst være et faresignal, for en to tre ble det
 ganske levende på gulvet. Rottene løp fram fra alle kanter og
 skulle finne hullene sine. Noen skulle hit og andre skulle dit, de
 sprang på hverandre og over hverandre, en krøp under en gammel

¹ ei klæssnor [kle:s-snor] a clothes line.

² en smørdunk [smørr-dongk] a butter jar.

³ balansere [balang'seire] -te -t balance.

⁴ en tømmermann -menn a carpenter.

⁵ en fyrstikk ['fyrstik] a match.

⁶ active used with passive meaning: be drawn.

avis og en annen gjemte seg i smørdunken. Og en hel del løp fram og tilbake og visste ikke hvor de skulle hen.

Men før noen av dem kunne komme seg unna, falt det noe stort, hvitt midt ned iblant dem.

"Kratsj," sa det, "kratsj, kratsj—."

Det var Snehvit som hadde begynt. Hun sprang inn mellom dem, slo med kloa⁷ og bet med tennene, hun hoppet så langt som så og var alle steder på én gang. Det var til liten nytte at de prøvde å gjemme seg, de store, grønne øynene hennes så liksom alt. Vips⁸ slo hun kloa beint gjennom avisen og like i nakken på den som satt under, og vips fisket hun den andre opp av smørdunken.

Ikke før skjønte rottene hvem som var kommet, så løp de fram mot trappa og tenkte å redde seg der. Men det var som å komme fra asken⁹ i ilden, for der lå Sølvfaks og passet på, og han var visst ikke mindre farlig! En to tre var han på dem som et hardt vær. Klørne¹⁰ hans slo ned i flokken, han fløy på den ene etter den andre og bet dem i hjel som om det var fluer! Det hjalp ikke at de av og til bet igjen. Sølvfaks gjorde bare et hopp, så han kom på dem med full fart, og da hjalp ikke noen ting. Naturligvis var det mange som gjemte seg i hullene sine, men resten fløy fram og tilbake mellom Snehvit og Sølvfaks. Flere ble til slutt så gale at de fór rett inn mellom labbene på dem, liksom de ville gjemme seg der!

Med ett fikk Sølvfaks øye på tømmermannen. Han hadde bøyd seg ned bak bordet og lå og så opp på Sølvfaks. "Nå er du min," tenkte Sølvfaks. Men i det samme reiste tømmermannen seg opp på bakbeina. Han ville ikke gi seg så lett, så det ut til, han satt med ryggen mot veggen og gren¹¹ så det lyste av munnen hans.

"Du kan bare prøve," sa han liksom og stod ferdig—"jeg er ikke redd deg, hvor stor og diger du er!"

Nå, Sølvfaks var ikke redd han heller, og derfor satte han like på. Han holdt beina stivt fram som to bajonetter¹²—men hvordan det

⁷ (her) claws; singular is used for plural.

⁸ see note 4, lesson XX.

⁹ aske -n ashes.

¹⁰ claws.

¹¹ grine gren grint snarl, grimace.

¹² en bajonett [baionett] a bayonet.

nå var eller ikke, med det samme han skulle slå kloa¹³ i, vendte tømmermannen plutselig på hodet og bet seg fast i halsen hans. Der satt den, hva så Sølvfaks gjorde for å få den vekk. Den hang i de lange, hvite tennene, som den hadde bitt helt igjennom skinnet til Sølvfaks, og lot seg dra fram og tilbake på gulvet. Det gjorde forferdelig vondt, og Sølvfaks stakkar blåste og skrek. Av og til slengte han med hodet og prøvde å ryste rotta av—men nei, den hang liksom fast som halen hans. Da kom han med ett til å huske på kona, hun kunne sikkert hjelpe ham, og en to tre bar det i vei med dem i full fart nedover trappa, så rotta ble kastet hit og dit, og rett inn i stua til kona.

"Mjau," sa han og satte seg foran senga—"å vær så snill å hjelpe meg da!" Kona satte seg opp i senga og skyndte seg å tenne lyset. "Hva er det," sa hun og så seg omkring, "er det nå rotter her igjen?" I det samme fikk hun øye på Sølvfaks, som satt der med den store rotta—den hang som en bjelle¹⁴ på halsen hans. "Du store min,"¹⁵ sa hun høyt, og skyndte seg ut av senga, "nå har jeg sett det også!"

Dermed tok hun jerntanga¹⁶ borte ved ovnen og tok fatt i tømmermannen—så måtte han slippe enten han ville eller ikke. Men ikke før var Sølvfaks fri, så hoppet han i luften og rev rotta ut av tanga. "Dunk," sa det i gulvet, og der lå den så død som en stein.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvor løp rottene hen? Hva krøp de på? Hvordan holdt noen av dem forbeina sine? Hva kom to rotter dragende på? Hva skar tømmermannen store stykker av? Hvem var den digreste? Hva sa Snehvit til Sølvfaks? Hvor langt hadde rotten med smørdunken kommet? Hva for en var den klopeste av rottene? Hva gjorde de andre? Hva fikk Sølvfaks plutselig øye på? Hvorfor løp rottene mot trappa? Hvem ble de møtt av der? Hvem viste at han ikke var redd Sølvfaks? Hvor bet han seg fast? Hvordan prøvde Sølvfaks å få vekk rotta? Hvor bar det i vei med dem?

¹³ note 7 above.

¹⁴ en (ei) bjelle a bell.

¹⁵ goodness me.

¹⁶ en (ei) jerntang [jærn-tang:] -tenger iron tong(s).

III. *Learn the following words and expressions:*

alminnelig [al'minneli] ordinary, common	en kraft pl krefter power, vigor, av alle krefter with all (one's) might
en avis [avis] a newspaper	liksom (lissom) ['lissim] somewhat, as it were, as if, just as
det hører i vei (he, she, they etc.) start off	mellom between, among
diger ['diger] big, huge, burly	en mur a wall (of brick or stone)
enten either, whether	nå fram arrive, get there
ett; med ett suddenly, at once	redde -t rescue, save
et forbein [fær-bein] a foreleg	et saueskinn, from sau and skinn
forsvinne [fær'svinne] forsvant forsvunnet disappear, vanish	et skinn a hide, fur, skin
fri fritt frie free	slenge slengte slengt throw, fling, jerk
gi seg give in	slite slet slitt toil, slave; tear
gå på to walk on two (legs)	slåss sloss fight
en hals a throat, neck	tende [tenne] tendte tendt kindle, light
en hel del a great deal, a great many	tom [tomm] empty
en hær an army	unna out of the way, off
iblant = blant	i vei off, on one's way
en ild [ill] a fire	et vær a weather; hardt vær storm, bad weather
jern [jærn] -et iron	
en kant a direction; an edge	
komme til å happen to, come to	

IV. *Observe carefully the following examples:*

A: Possessive by suffix

solens lys the light of the sun	guttens klær the boy's clothes
en tre ukers hund a three weeks' dog	husets nye eier the new owner of the house

B: Possessive by preposition

lyset fra solen the light of the sun	den nye eieren av huset the new owner of the house
toppen av fjellet the top of the mountain	hodet på hesten the horse's head
klærne til gutten the boy's clothes	

C: Possessive by compounding

en stolrygg the back of a chair	gutteklær boys' clothes
et saueskinn a sheepskin	huseieren the home owner
sollyset the sunlight	trebenken the wooden bench
dagslys daylight	fjelltoppen the mountain top

Questions: 1. What suffix is used to form the possessive of nouns? 2. Which comes first, the noun representing the possessor or the thing possessed, in each of the groups above? 3. Is the thing possessed given definite or indefinite form in group A? 4. Which prepositions are used in group B as the equivalent of the English 'of'? 5. How does the method of compounding *sau* and *skinn*, or *gutt* and *klær* differ from that of the others? 6. How does the method of compounding *dag* and *lys* differ from that of the others?

RULE 63. Possession. There are (as in English) three methods of expressing an intimate relationship between two nouns, often called possession: (a) by a possessive suffix (*guttens klær*); (b) by a preposition (*klærne til gutten*); (c) by compounding (*gutteklærne*). But the choice between these is often quite different from that of English.

(a) *The possessive suffix.* The suffix *-s* is added without apostrophe (except after another *s*: *Jens's*) to any form of the possessor noun: *manns man's*, *mannens the man's*, *menns men's*, *mennenes the men's*; *barns child's*, *barnets (with pronounced t) the child's*, *barns children's*, *barnas the children's*. The possessed noun follows and must be indefinite in form: *mannens venn the man's friend*. Intervening adjectives must be definite: *mannens gode venn the man's good friend*. The use of the suffix is limited to proper names, certain set phrases, and literary usage. When it occurs after *til* in phrases like *til bords at table*, *til sjøs at sea* etc., this is a remainder of older practices, as is the double possessive in *dødsens redd deathly afraid*.

(b) *Preposition.* The use of prepositions is favored by modern usage over the possessive suffix. Many different prepositions are used for English *of*; for actual possession the favorite is *til*. But *av* also occurs, especially for objective and partitive genitive (examples above); various other relationships are expressed by *fra* and *på*. Usage is highly arbitrary on this point. The possessed noun comes first and is definite, after that the preposition, and then the possessor noun, which may be either definite or indefinite.

(c) *Compounding.* This is the common way of expressing more permanent combinations: *gutteklær*, *fjelltopp*, *dagslys* etc. Here

the possessor comes first, either without ending, with an *-e*, or with the possessive *-s*; it bears the main stress and determines the accent of the whole word. The possessed noun comes last and bears a secondary stress; it gives its gender and endings to the compound. Contrary to English usage, compounds are always written together as one word.

V. Drill on the following:

A. Make the four possessive forms of each noun: en natt, en gutt, et barn, en dag, et år, en måned; fill in the proper endings: gutt- beste klær; en dag- reise; stol- høye rygg; gutt- (plural) hjem; min far-bror.

B. Change from possessive by suffix to possessive by preposition (using the prepositions given) or vice versa: Haralds vogn (til), hestens hode (på), gårdens folk (på), husets eier (av), skiene til læreren, Olafs gutt (til), brevet fra Ibsen, klærne til gutten.

C. Make compounds of the following expressions: lyset fra solen, en benk av tre, taket på huset, toppen av fjellet, kanten av veien, været om sommeren.

D. Translate: kjøkkenkniv, stuegulv, hodehår, huset til mannen, billedbok, fars stakk, bror til presten, hesteansikt, saueflokk, bunnen av havet, herren i huset, pengesaker, kirketrappen, månelys, markens blomster, mannens bein, sommerskole, vintervær, morgenvind, aftenhimmel, halen på reven, brillene til mor, nakkehår, hundehus, jernpenger.

E. Complete the Norwegian sentences.

1. En gutt kom trillende på en — smørdunk av —
A boy came rolling an empty butterjar with all his might.
2. En — stod — dem på —
A small girl stood between them on an ordinary chair.
3. De slet lenge med — og — fram og tilbake.
They struggled a long time with the hide and tossed it back and forth.
4. Han holdt — i været og gikk — mens de andre —
He held his forelegs in the air and walked on two legs while the others fought.

5. En — av dem nådde fram til —, og på den måten — skinnet sitt.
A great many of them reached their holes, and in this way they saved their skins.
6. Han — se på den kanten og der så han — av menn.
He happened to look in that direction and there he saw a whole army of men.
7. Med ett — med dem begge, og snart — nedover trappa.
Suddenly they both started off, and soon they disappeared down the stairs.
8. Det var —, men før de kunne løpe —, var Snchvit midt iblant dem —.
It was a sort of danger signal, but before they could run away, S. was right among them like a storm.
9. Tanga var laget av —, og da Sølvfaks —, måtte rotta—.
The tongs were made of iron, and when S. got free, the rat had to give in.
10. Ilden på loftet — i noen —.
The fire in the attic was lighted in some old newspapers.

TRE OG TREDEVTE LEKSE

MODAL ADVERBS

I. *Read and interpret:*

A: Mannen som gravde seg en kjeller

Det var engang en mann som hadde gravd seg en kjeller. Men han kunne ikke riktig skjønne hva han skulle gjøre med all jorda han hadde gravd opp. Han ville ha den vekk, for den lå bare i veien.

"Pytt,¹ det er det da råd med," sa naboen. Han var alltid så klok han. "Du skal bare grave et dypt hull og kaste jorda ned i det."

Men mannen syntes ikke det var helt som det skulle være.

"Hva skal jeg gjøre med den nye jorda som jeg graver opp da?" spurte han.

"Du kan vel skjønne det," svarte den kloke naboen, "at du må

¹ shucks, pshaw.

grave hullet dypt nok så det blir plass til både den gamle og den nye jorda."

B: Sølvfaks (resten)

Sølvfaks fór omkring fra sted til sted og hadde mange eventyr som vi ikke har plass til å fortelle om her. Men en dag fikk han plutselig øye på det gamle fjøset hvor han hadde vært før. I det samme var det en som slo hendene sammen: "Nei, nå mener jeg det kommer fremmen!"²

Der stod budeia og lo over hele det solbrente ansiktet. "Velkommen igjen pusen min, det var da snilt av deg å komme og se meg igjen—jeg trodde du rent hadde glemt meg!" Hun løftet ham opp i armene sine. "Har du båndet mitt enda—nei, du er da også den beste katt i hele verden! Og den samme pene fargen har du nå som før! Men hvor har du vært så lenge? Nå har jeg gått og sett etter deg hver dag, jeg trodde aldri du hadde kommet igjen, jeg!"

Men nå blev kuene utålmodige.³ "Mø," ropte de og slengte med hodene og blåste. De ville ikke vente lenger nå, de ville hun skulle begynne å melke. "Nå," sa budeia og ble sint, "først folk, siden fe."⁴ Dere får da gi meg så mye tid at jeg får hilse på Sølvfaks—det er ikke hver dag jeg får så fint besøk,⁵ vet jeg." Hun strøk ham blidt nedover ryggen. "Men jeg skulle vel by deg litt også, pus? Ja vent du bare til jeg har melket, så skal du nok få drikke så mye du vil."

Det tok litt tid før kuene kom på plass, for alle ville først inn, og dera var både trang og lav. Men endelig stod de der og stampet⁶ med beina, mens de vendte hodet og så etter budeia. Kom hun ikke snart? Om litt tok én til å brøle,⁷ og snart brølte de alle sammen, så det vesle fjøset stod og skalv. Sølvfaks satt i døren og lyttet, han skjønnte hvert ord de sa.

Mens budeia satt og melket, kom Sølvfaks til å huske på den gule katten—hva hadde det vel blitt av den? Han begynte å se seg om

² fremmen a form of fremmed=company.

³ utålmodig [u:-tålmodi] impatient.

⁴ animals (a common humorous proverb="men before monkeys").

⁵ et besøk [besøk] a visit.

⁶ stampe -t stamp.

⁷ brøle -te -t bellow.

i krokene, men nei, han kunne ikke merke noe til ham. Budeia så at han lette etter noe, og gjettet straks hva det var.

“Er det min pus du ser etter,” spurte hun, “ja, den har nok reven tatt, kan du tenke! Tror du ikke han kom her en kveld og tok den like ved gjerdet, enda jeg satt som jeg sitter nå og snakket med meg selv, så han visste jeg var her! Jeg fikk så vidt se ham som han sprang bort imellom trærne, han hadde tatt den like i nakken. “Slipp,” sa jeg og slengte melkekollen^a etter ham, men tror du han hørte på det? Å nei, han bare sprang han, og det så fort som han noen tid kunne!”

Da Sølvfaks hadde fått så mye melk han ville, satte han seg i vinduet og så ut i skogen. Det var en stille, vakker kveld med små sølvhvite skyer på himmelen. Plutselig hørte han at budeia trampet^b med foten. “Sjt” sa hun, “vil du gå din vei!” Sølvfaks skyndte seg å snu hodet — der stod Mons i døren og kikket.

“Hva i all verden,” tenkte Sølvfaks, “kommer du hit?” Men så ble han sint. Hva hadde vel Mons her å gjøre? Skulle han ikke få ha fjøset sitt i fred for ham heller? Her hadde Mons gått ut og inn i gården hos ham, som om det var ham som var herre og mester, og nå ville han prøve seg her også! Hadde han kanskje hørt at den gule var borte og tenkt å få plassen etter den?

“Sjt,” sa budeia igjen. Men Mons stod som han ikke hørte det grann. Han reiste bare litt på skjegget, mens han stirret bort på melken med de store, stygge øynene sine. Da kunne ikke Sølvfaks holde seg lenger. “Vil du se til å komme deg av sted og det med én gang!” Og før Mons visste ordet av det, hoppet han ned like foran ham. “Av sted med deg på øyeblikket!”

Mons hadde minst ventet å treffe Sølvfaks her. Han ble så redd at han hoppet høyt i været, han glemte melken og alt sammen og satte av sted så fort han kunne. Først da han var kommet inn mellom trærne og trodde seg sikker, stanset han litt og så seg rundt: “Nå, tør du ikke komme kanskje?”

Det var mer enn Sølvfaks kunne tåle. “Vent du bare,” sa han, og en to tre var han ute av døren og fløy etter ham. Men Mons ventet

^a en melkekolle a milk pail.

^b trampe -t stamp.

slett ikke. Han kom vel til å huske på litt melk han hadde stående hjemme som han straks måtte drikke opp, og derfor la han i vei av alle krefter. "Vent," skrek Sølvfaks en gang til, "her kommer jeg jo, her kommer jeg jo!"

Men nå hadde Mons fått det så travelt at han ikke hadde tid til å høre engang. Han fløy av sted som han hadde vinger, det gikk over gjerder og åkrer, midt gjennom busker og inn forbi trær, opp den ene bakken og ned den andre—det var som han sprang for livet sitt! Men enda han skyndte seg slik, kom Sølvfaks alltid nærmere. Nå fór de beint mot et høyt steingjerde, de hoppet begge over på en gang, men da Mons nådde marken hadde Sølvfaks alt tak i nakkeskinnet hans, og så kunne han ikke komme lenger.

"Hjelp," skrek han av alle krefter. I neste øyeblikk bar det sammen med dem begge to. "Rrrr," sa det, "sssjt, sssjt!" Da Sølvfaks endelig lot ham slippe, hadde Mons fått så mye bank¹⁰ at han knapt kunne komme over gjerdet.

Først nå la Sølvfaks merke til at han satt hjemme i sin egen hage. Der var huset og der var pipen og der var gjerdet! Han reiste halen og begynte å se seg omkring. Hvordan stod det vel til her på gården? Han kikket gjennom kjellervinduet og stakk hodet under trappen—jo, det var nok i orden alt sammen. Til slutt krøp han opp på taket og la seg der som han pleide. Der kom han til å tenke på husleien¹¹—undres om han fikk noen nå?

Men som han nå lå der og tenkte på dette, gikk det i hagegrinden.¹² "Sølvfaks," sa det liksom prøvende. Han kunne ikke hjelpe for det, han snudde hodet og så ned. I det samme ropte det av alle krefter: "Sølvfaks er kommet, Sølvfaks er kommet!" "Hva for noe," sa det inne i huset, og døren fløy opp. "Hvor er han, hvor er han?" "Han ligger oppe på taket der!"

Om litt stod gården full av folk som viftet¹³ til ham og ropte: "Det er riktig bra du er kommet tilbake, for nå er det så fullt av mus at vi vet slett ikke hvordan vi skal greie oss!"

Månen var kommet opp, den skinte så vakkert ned over jorden.

¹⁰ bank beating, licking.

¹¹ en (ei) husleie [hu:s-lei:ə] a rent.

¹² en (ei) grind a gate.

¹³ vifte -t wave.

II. *Answer in Norwegian:*

Hva hadde mannen gravd seg? Hva kunne han ikke riktig skjønne? Hva sa naboen? Hva ville mannen vite da? Hvor skulle han legge jorda? Hva fikk Sølvfaks øye på en dag? Hvem var det som fikk øye på ham? Hva ble budcia sint for? Hvor strøk hun ham? Hva lyttet Sølvfaks til? Hva begynte han å se seg om etter? Hva hadde hendt med den gule katten? Hvem fikk Sølvfaks se i døren? Hva stirret Mons på? Hvem hadde Mons minst ventet å treffe? Hvor stanset han litt? Hvorfor ventet ikke Mons? Hva løp de over og forbi? Hvem vant denne gang? Hvor var de? Hvor krøp Sølvfaks hen og la seg? Hva sa det inne i huset? Hva sa folk til ham da de fikk se ham? Hva var det som skinte så vakkert ned over jorden?

III. *Learn the following words and expressions:*

alt already	en mester ['messter] -e master
bli av happen to, become of	nok (unaccented) all right (see rule 64)
by bed budt [butt] offer	en orden ['ården] an order
da (unstressed) after all (see rule 64)	trang narrow
et eventyr an adventure (see lesson 12)	tåle tålte [tålte] tålt endure, bear with
en farge or farve a color	i veien in the way
gjette [jette] -t guess	vel (unaccented) surely, presumably, I suppose (rule 64)
imellom [i mellom] between, now and then	en vinge a wing
legge merke til notice	en åker (aker) åkrer [åkrer] a field
lytte -t listen	
merke: see legge merke til	

IV. *Observe carefully the following examples:*

Det er det da råd med.	There's a remedy for that, <i>after all</i> .
Det var da snilt av deg.	That was <i>certainly</i> nice of you.
Dere får da gi meg så mye tid at jeg får hilse på Sølvfaks.	<i>After all</i> , you'll have to give me time to say hello to S.
Hva skal jeg gjøre med jorden som jeg graver opp da ?	<i>Well</i> , what am I supposed to do with the dirt I dig up?
Han er nå snill allikevel.	He is nice, <i>in spite of everything</i> .
I dag skal du nå få den.	To-day you're going to get it, <i>in any case</i> .
Jeg er jo like så lang som du jo .	I'm just as tall as you are, <i>you know</i> .
Her kommer jeg jo .	Here I come, <i>don't you see?</i>
De kunne jo ikke være der alltid.	<i>Of course</i> , they couldn't stay there always.
Det var nok i orden alt sammen.	Everything was in order, <i>all right</i> .

Jeg så nok det lå noen egg der.
 Den har nok reven tatt.
 Du kan vel skjønne det.
 Jeg skulle vel by deg litt også?
 Han kom vel til å huske på noe.

I saw some eggs lying there, *all right*.
 That one the fox *must have* taken.
 You *surely* understand that.
 I ought to offer you some, too, *I suppose*?
 I *suppose* he happened to remember something.

Questions: 1. What are the meanings you have previously learned for the five words exemplified above? 2. Do any of these meanings fit in the sentences above? 3. What do the meanings of these words have in common in these sentences? 4. What is their position in the sentence (except in the fourth one) with respect to the verb? 5. What might their positions have been if they had had their regular meanings?

RULE 64. Modal adverbs. When the adverbs **da** *then*, **nå** *now*, **jo** *yes*, **nok** *enough* and **vel** *well* occur in unstressed position, they have special meanings which have no exact equivalent in English and which we shall here designate as 'modal.' These meanings are present whenever they occur immediately after the verb or its following pronouns, but before the rest of the predicate. They express the speaker's conviction concerning the truth of his statement, and may convey some of his emotional attitude to it. Some of them (**da**, **jo**, **vel**) may occur with a similar force at the end of a sentence. These words are troublesome until the learner has recognized that they do not have their usual meanings; in many cases it is best to leave them untranslated. The equivalents given are only rough approximations.

Da may often be translated 'after all'; it implies the conclusion of an expectation. It may express either satisfaction or impatience, depending on whether the expectation was fulfilled. At the end of a question it suggests impatience, like English 'well—'. It is much used to intensify the personal appeal of exclamations and imperatives: **ja da**, **uff da**, **fy da**, **isj da**, **nei da**, **kom da**, **ikke gjør det da!** With names (and other words that can be used in the vocative) it expresses surprise and mild disapproval: **mor da** *why mother*, **Osvold da**, **du da** etc.

Nå may be translated 'in spite of everything'; it suggests a positive

decision. The speaker is certain no matter what others may think. It has a different meaning after imperatives, as in **hør nå** *now listen*; **vent nå** *now wait*. Used by itself and stressed it is the equivalent of 'well,' indicating hesitation or impatience.

Jo may be translated 'of course' or 'you know'; it implies that the statement is obvious (even though it may contradict some previous statement). The speaker would be surprised if anyone objected. To make it extra obvious, the **jo** can be repeated at the end.

Nok may be translated 'all right,' as in 'he'll be coming, all right'; it implies assurance or conviction on the part of the speaker, based on his previous experience.

Vel may be translated 'I suppose' or 'surely'; it implies supposition, probability. The speaker is not sure and is asking for confirmation. It may be combined with **da** or **nå** in the phrases **da vel** and **nå vel**, the former impatient ('but surely?'), the latter more assured. At the end of a statement it creates a question: **Det vil De ikke glemme, vel?** *You won't forget that, will you?*

Since these words add emotional color to sentences, it is not always possible to pin down their exact meanings. The differences there are can be observed most clearly if one uses them successively in the same sentence, e.g. **Han har () vært her før** *He has been here before*. With **da** it means 'after all, didn't you know?'; with **nå** 'whatever you may say'; with **jo** 'as is obvious now, though it may have been a surprise'; with **nok** 'I believe, though I don't know for sure'; with **vel** 'I suppose, but don't really know.'

V. Drill on the following:

A. Indicate as nearly as you can the meaning of the words in bold type: 1. Han kunne **vel** ikke skjønne hva han skulle gjøre med jorda. 2. Den lå **jo** bare i veien. 3. Det er det **da** råd med. 4. Du må **nok** grave et dypt hull. 5. Vi har **jo** ikke plass til å fortelle det her. 6. Det var **vel** det samme fjøset? 7. Du har **nok** glemt meg. 8. Dere får **da** gi meg litt tid. 9. Mons hadde **nok** ikke ventet å treffe Sølvfaks. 10. Sølvfaks er **jo** kommet hjem.

B. Choose the correct alternatives: 1. Mannen syntes at jorda gjorde (god, dårlig, ingen) nytte der den lå. 2. Naboen sa han

skulle kaste jorda ned i (et hull, en sjø, en kjeller). 3. (Alle eventyr, en del av eventyrene, ingen eventyr) som Sølvfaks hadde står i denne boken. 4. Budeia trodde Sølvfaks (hadde glemt henne, ikke var glad i henne, ville løpe vekk igjen). 5. Budeia ville (melke, hilse på Sølvfaks, snakke med kuene) først. 6. Inn gjennom fjøsdøra kom (Mons, den gule katten, Snehvit). 7. Den kvelden Sølvfaks kom hjem, var det (dårlig vær, mørke skyer på himmelen, månelyst). 8. (Alle, Ingen, Naboen) la merke til at Sølvfaks hadde kommet hjem.

C. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Mannen — seg en —, men han visste ikke hva det — jorda.
The man dug himself a deep cellar, but he didn't know what was going to become of the dirt.
2. Hvis han hadde — til dette, — gjettest det.
If he had noticed this, he would have guessed it, all right.
3. Vi — noe også, eller har De — spist?
I suppose we should offer you something too, or have you already eaten?
4. —, så lærer De — noe.
Listen to the master, then you will learn something all right.
5. Jeg kan umulig —.
I can't possibly endure that color.
6. Det var — imellom trærne, men her var han — ikke —.
It was narrow among the trees, but here he wasn't in the way after all.
7. Mons fløy gjennom — som om —.
M. flew through the fields as if he had wings.
8. Det er — i orden alt sammen, selv om —.
Everything is in order, all right, even if I've been gone a long time.
9. Dere vet — ikke hvordan — skal —, for nå får —.
I suppose you don't know how you're going to get along, for now the mice are allowed to rule alone.
10. — til at Sølvfaks hadde kommet hjem, og —.
Some one noticed that S. had come home, and shouted with all his might.

FIRE OG TREDEVTE LEKSE

SPECIAL USES OF THE ADJECTIVE

I. *Read and interpret:* 10-1A NS - MP4

Eventyret om Per og Pål og Espen Askeladd

Etter Asbjørnsen og Moe

126-21415

Det var engang en mann som hadde tre sønner, Per og Pål og Espen Askeladd.¹ Men annet enn de tre sønnene hadde han ikke heller; for han var så fattig at han nesten ikke eide klærne på kroppen, og derfor sa han ofte til dem at de fikk ut i verden og se å tjene litt penger; hjemme hos ham ble det så ikke noe å leve av likevel.

Et godt stykke borte fra stuen hans lå kongsgården, og like utafor vinduene til kongen hadde det vokset opp en eik² som var så stor og diger at den skygget for lyset i kongsgården. Kongen hadde lovet ut mange, mange penger til den som kunne hogge ned eika; men ingen var i stand til det, for så fort som en skar en flis³ av treet, så vokste det to i dens sted. Så ville kongen også ha gravd en brønn⁴ som skulle holde vann hele året; for alle naboene hans hadde brønn, men han hadde ingen, og det syntes kongen var slemt. Til den som kunne grave en slik brønn at den holdt vann hele året rundt, hadde kongen lovet ut både penger og annet. Men det var ingen som kunne få gjort det; for kongsgården lå høyt, høyt oppe på en bakke, og så snart de hadde gravd et lite stykke, så kom de til harde berget. Men da nå kongen hadde fått i hodet at han ville ha gjort disse arbeidene, så lot han folk vite at den som kunne hogge ned det store treet i kongsgården og grave ham en slik brønn at den holdt vann hele året rundt, han skulle få kongsdatteren og halve riket.⁵

Det var nok av dem som ville prøve seg, kan du vite; men alt de

¹ Askeladd is the name regularly borne by the hero in the Norwegian fairy tales; it refers to his love of sitting by the hearth, and poking in the ashes.

² en (ei) eik or ek an oak.

³ en flis a chip.

⁴ en brønn a well.

⁵ et rike a kingdom.

hogg, og alt de gravde, så hjalp det ikke. Treet ble tykkere og tykkere for hver gang de hogg, og berget ble ikke bløtere det heller. Om en stund så ville de tre brødrene også i vei og prøve seg, og det var faren glad over, for vant de ikke kongsdatteren og halve riket, så kunne det da hende de fikk arbeide hos en bra mann, tenkte faren, og mere ønsket ikke han; og da brødrene fortalte at de ville til kongsgården, sa faren ja på flekken, og så dro Per og Pål og Espen Askeladd av sted.

Da de hadde gått et stykke, kom de til en stor skog, som vokste oppover en bratt li. Så hørte de noe som hogg og hogg oppe i lia.

"Jeg undres hva det er som hogger oppe i lia, jeg?" sa Espen Askeladd. "Du er nå alltid så klok med å undre deg, du," sa han Per og han Pål; "det er da ikke noe å undre seg over at det står en vedhogger og hogger oppi lia." "Jeg har nok moro av å se hva det er likevel, jeg," sa Espen Askeladd, og dermed gikk han.

"Å ja, er du slikt et barn, har du godt av å lære å gå også!" ropte brødrene hans etter ham; men han brydde seg ikke om det, han Espen; han dro av sted oppover bakkene, dit han hørte det hogg, og det rare var at da han kom der, så han det var ei øks som stod og hogg og hogg på et tre.

"God dag!" sa Espen Askeladd; "står du her og hogger?" "Ja, nå har jeg stått her og hogd i mange lange tider og ventet på deg," svarte øksa. "Ja, ja, her er jeg," sa Espen, han tok øksa og la den i sekken som han bar på ryggen.

Da han så kom ned igjen til brødrene sine, tok de til å le og ha moro med ham. "Hva var det for noe rart du fikk se oppi lia, da?" sa de. "Å, det var bare ei øks vi hørte," sa Espen.

Da de hadde gått en lang stund igjen, kom de forbi et stort berg; oppunder berget hørte de noe som hakket⁶ og grov.

"Jeg undres hva det er som hakker og graver oppunder dette berget, jeg?" sa Espen Askeladd. "Du er nå alltid så klok til å undre deg, du," sa han Per og han Pål igjen; "har du aldri hørt fuglene hakke på trærne før?" "Ja, men jeg har nok moro av å se hva det er likevel, jeg," sa Espen, og alt de lo av ham, så brydde

⁶ hakke -t noe, peck.

han seg ikke om det; han la av sted opp imot berget, og da han kom oppunder, så han det var et grev⁷ som stod og grov.

"God dag!" sa Espen Askeladd, "står du her og graver så alene?" "Ja, jeg gjør det," sa grevet. "Nå har jeg stått her og gravd i mange lange tider og ventet på deg," sa det. "Ja, ja, her er jeg," sa Espen igjen, han tok grevet og gjemte det i sekken sin, og gikk så nedover til brødrene sine igjen.

"Det var vel noe fielt rart du så oppunder berget?" sa han Per og han Pål. "Å, det var ikke noe, det var bare et grev vi hørte," sa Espen.

Så gikk de et godt stykke sammen igjen, til de kom til en bekk; tørste var de nå alle tre, etter det de hadde gått, og så la de seg ned ved bekken og skulle drikke.

"Jeg undres riktig hvor dette vannet kommer fra?" sa Espen Askeladd. "Jeg undres om du er riktig i hodet, jeg," sa Per og Pål. "Er du ikke gal, så undrer du deg visst gal ganske snart. Hvor bekken kommer fra? Har du aldri sett vannet komme opp av jorden da?" "Ja, men jeg har nok lyst til å se hvor det kommer fra likevel, jeg," sa Espen; han av sted langs bekken, og alt brødrene ropte på ham og lo av ham, så hjalp det ikke; han gikk sin gang.

Da han kom langt oppover, ble bekken mindre, og da han kom enda et stykke fram, fikk han se en stor valnøtt;⁸ fra den rant vannet ut.

"God dag!" sa Espen igjen. "Ligger du her og rinner så alene?" "Ja, nå har jeg ligget her i hundre år og ventet på deg," sa valnøtten. "Ja, ja, her er jeg," sa Espen; han tok en mosedott⁹ og fylte i hullet, så vannet ikke kunne komme ut, og så la han valnøtten i sekken og satte nedover til brødrene sine igjen.

"Nå har du vel sett hvor vannet kommer fra? Det så vel fielt rart ut, kan jeg tenke?" lo han Per og han Pål. "Å, det var bare et hull det rant ut av," sa Espen, og så lo de to andre av ham igjen. Men Espen Askeladd brydde seg ikke om det; "jeg hadde nå moro av å se det likevel, jeg," sa han.

Da de så hadde gått et stykke igjen, kom de til kongsgården.

⁷ et grev a hoe.

⁸ en (ei) valnøtt a walnut.

⁹ en mosedott a tuft of moss.

Men da alle i kongeriket¹⁰ hadde fått høre at de kunne vinne prinsessen og halve riket ved å hogge ned den store eika og grave brønn til kongen, så hadde det kommet så mange som hadde prøvd lykken sin, at eika var dobbelt så stor og tykk nå som den var fra først av; for det vokste ut to fliser for hver de hogg ut med øksa, kan du vel minnes. Derfor hadde kongen nå bestemt at de som prøvde seg og ikke kunne skjære ned eika, skulle settes ut på ei øy, og begge ørene skulle skjæres av dem.

Men de to brødrene lot seg ikke skremme av det; de trodde nok de skulle få ned eika, og Per, som eldst var, skulle nå til å prøve seg først. Men det gikk med ham som med alle de andre som hadde hogd på eika; for hver flis han hogg vekk, vokste det ut to, og så tok de og skar av ham begge ørene og satte ham ut på øya. Nå ville Pål til; men det gikk likså galt med ham; da han hadde hogd et par ganger, så de fikk se at eika vokste, tok de ham også og satte ut på øya, og på ham skar de ørene enda kortere, for de syntes han skulle ha lært å passe seg.

Så ville Espen til.

"Vil du endelig se ut som en sau, med merke i øret, så skal vi gjerne skjære av deg ørene med en gang; så slipper du å bry deg," sa kongen, han var sint på ham på grunn av brødrene. "Jeg hadde nok moro av å prøve først likevel," sa Espen, og det måtte han få lov til.

Han tok opp øksa si av sekken og la den bort til treet. "Hogg selv!" sa Espen til øksa, og den til å hogge så flisene fløy og så var det ikke lenge før eika måtte ned. Da det var gjort, tok Espen fram grevet sitt og satte det i jorda. "Grav selv!" sa Espen, og grevet til å hakke og grave, så jord og stein fløy omkring dem, og da måtte det nok bli brønn, kan du tro. Da han nå hadde fått den så dyp og stor som han ville, tok Espen Askeladd fram valnøtten sin og la den i det ene hjørnet på bunnen; så tok han mosedotten ut av den. "Rinn selv!" sa Espen, og vannet rant ut så det fosset¹¹ av hullet, og om en liten stund var brønnen full.

Så hadde Espen hogd ned eika som skygget for kongens vinduer,

¹⁰ et kongerike a kingdom.

¹¹ fosse -t pour, gush.

og bragt vann til kongsgården, og så fikk han prinsessen og halve riket, som kongen hadde sagt. Men godt var det for Per og Pål at de hadde mistet ørene, for ellers hadde de hver tid og time fått høre det som alle sa, at Espen Askeladd ikke hadde undret seg så galt enda.

II. *Answer in Norwegian:*

Hvor mange sønner hadde mannen? Hva hette de? Hva mer hadde han? Hva sa han ofte til dem? Hvor lå kongsgården? Hva hadde det vokst opp utafor vinduene til kongen? Hva hadde kongen lovet ut? Hva mer ville kongen ha? Hvorfor ville kongen ha det? Hvorfor kunne ingen gjøre det? Hva hadde kongen lovet den som kunne gjøre alt dette? Hva tenkte faren da de tre sønnene ville av sted? Hvor kom de hen om en stund? Hva undret Espen seg over? Hva mente de andre om dette? Hva fikk han se da han kom dit? Hva gjorde han med øksa? Hva var det neste de hørte? Hva fant Espen denne gang? Hva fant han den tredje gangen? Hvor lenge hadde natten ligget og ventet på ham? Hvilken av brødrene prøvde seg først? Hvordan gikk det med ham? Hva gjorde de med Per og Pål? Hva tok Espen opp først? Hva gjorde grevet for ham? Hvordan fikk han vann? Hvorfor var det godt at Per og Pål hadde mistet ørene?

III. *Learn the following words and expressions:*

et berg [bærrɐ] rock, a cliff	en kongsdatter a princess
bestemme [be'stemme] bestemt	en kongsgård a palace
bestemt decide	kort [kɔrt] short
bringe bragte [brakkte] bragt	ei li (grassy, woody) mountain slope
[brakkt] bring	likså just as, equally
dra dro dradd start, move, travel	en lykke luck, happiness
dra av sted start off	et lys a light
endelig: vil endelig insists on	et merke [mærrke] a mark
fylle fylte fyll	minne remind; minnes remember
en gang walk, motion; gå sin gang go	rinne (or renne) rant runnet run,
on his way	flow
grunn: på grunn av on account of	en sekk a sack, bag
halv [hall] half	i stand [i stann] able; in order
et hjørne [jɔrne] a corner	tjene tjente [tjente] tjent earn
imot [imɔt] toward, against; cf.	en vedhogger ['ve:høgger] = en
mot	som hogger ved
kongens the king's	

IV. Observe carefully the following examples:

A: Adjectives used as nouns

(1) About people

En fremmed <i>a stranger</i>	Fremmede <i>strangers</i>
Den fremmede <i>the stranger</i>	De fremmede <i>the strangers</i>
En reisende <i>a traveler</i>	Reisende <i>travelers</i>
Den reisende <i>the traveler</i>	De reisende <i>the travelers</i>
En gal <i>a madman</i>	Gale <i>madmen</i>
Den gale <i>the madman</i>	De gale <i>the madmen</i>
Han så på den minste . . . <i>the smallest one . . .</i>	Gamle og unge <i>old and young</i>
Den gule var borte. <i>The yellow one . . .</i>	De første skal bli de siste. <i>The first shall be the last.</i>

(2) About qualities

Er det noe nytt i dag? <i>Is there any news to-day?</i>	Det fremmede ved ham. <i>The strange thing about him.</i>
Det er både godt og vondt i alle mennesker. <i>There is both good and bad . . .</i>	Jeg tror på det gode i ham. <i>I believe in the good in him.</i>
De må ikke gjøre galt verre. <i>You mustn't make bad worse.</i>	Han gjør alltid det gale. <i>He always does the wrong thing.</i>
Han spiser ikke det gule i egget. <i>He doesn't eat the yolk in the egg.</i>	Det rare var at han så en øks. <i>The strange thing was . . .</i>

B: Participles used as adjectives

<i>Predicate position</i> <i>All forms</i>	<i>Indef. Sing.</i>	<i>Attributive position</i> <i>Def. Sing. and Plural</i>
Øynene hennes var lukket. <i>Her eyes were closed.</i>	Et lukket øye. <i>A closed eye.</i>	Lukkede øyne. <i>Closed eyes.</i>
Huset var kjent. <i>The house was well-known.</i>	Et kjent hus. <i>A well-known house.</i>	Det kjente huset. <i>The well-known house.</i>
Dressen hans var nysydd. <i>His suit was newly made.</i>	En nysydd dress. <i>A newly made suit.</i>	Hans nysydde dress. <i>His newly made suit.</i>
Ordene er skrevet. <i>The words are written.</i>	Et skrevet ord. <i>A written word.</i>	Hans skrevne ord. <i>His written word(s).</i>

Questions: 1. How are the endings of **fremmed** different from those of other nouns? 2. What part of speech is **fremmed** originally? 3. What endings would you expect on **reisende** if it were an ordinary noun? 4. What difference in meaning is there between **den** and **det** when applied to the same adjectives? 5. Which words are usually supplied in English to fill out such expressions? 6. How would the meaning of the sentences under B change if **ble** were substituted for **var** and **blir** for **er**? 7. In which positions does the

form of the participles change? 8. How does the inflected form of the weak participles differ from that of the strong?

RULE 65. *Adjectives used as nouns.* Norwegian does not use prop-words like 'one' or 'thing' in such phrases as *the big one*, or *the strange thing*; instead, adjectives are used as nouns. In this construction they keep their adjective endings. This can be seen above with words like **fremmed** and **reisende**, which do not add the **-en** or **-ene** of the nouns, but use the adjectival **-e** in the definite and plural. Whenever they do not refer back to some specific preceding noun, like **den gule (katten)** above, with which they must agree, they use the difference between **en**-forms and **et**-forms to distinguish between *people* and *qualities*. People are referred to by the **en**-forms in the singular, and by the **-e** of the plural. The indefinite singular (as in **en gal**) is rare; but the definite (**den gale**) and the plurals (**gale, de gale**) are common. Qualities (which here include things and ideas) are referred to by the **et**-forms in the singular. The indefinite (**godt og ondt**) is rather limited; but the definite (**det gode**) is very common.

RULE 66. *Participles used as adjectives.* The perfect participle was originally an adjective and can still be so used. In predicate position it has the same form as that used with auxiliary verbs and does not change in gender or number. But in attributive position this is true only in the indefinite singular. For the definite singular and the plural forms there is a special suffix, which is **-ede** for weak verbs in **-et, -te** or **-de** for verbs in **-(t)t** or **-(d)d**, and **-ne** for strong verbs in **-et**. This suffix is added to the stem of the perfect participle.

V. Drill on the following:

A. Use each adjective as a noun with **den, det, and de**; give the resultant meaning: *stor, liten, mørk, lukket, skrevet, gammel*.

B. Translate the following: *den unge, de rike, det gode, det stjålne, den skinnende, mangt, de beste, det neste, de gule, den første, den bundne, en fremmed, de falske*.

C. Supply missing words: 1. Mannen hadde ikke — enn de tre sønnene. 2. Treet skygget for — i kongsgården. 3. Den som kunne hogge ned treet skulle få kongsdatteren og — riket. 4. Det

vokste en stor skog oppe i en bratt __. 5. Espen la øksa i __ som han bar på ryggen. 6. Det __ var at en øks stod og hogg og hogg. 7. Kongen __ at de som prøvde seg og ikke kunne hogge ned eika skulle få begge ørene skåret av. 8. Hvis du __ vil se ut som en sau, så kan du gjerne prøve. 9. Øksa hogg så flisene __. 10. Espen tok valnøtten og la den på bunnen i det ene __.

D. Supply the right form of the adjectives and articles used: 1. Hvor kommer disse (travelers) fra? 2. Jeg hadde ikke hørt at (the yellow one) var borte. 3. Jeg vil gjerne være snill med (the little ones). 4. Snakk til (the first one) som kommer ut av kirken. 5. Jeg kan ikke huske (the least thing). 6. Dette er (the best) som har hendt siden jeg kom hit. 7. Jeg synes (the red) er vakkert. 8. (The most dangerous one) er Mons, for han er også (the strongest). 9. Hvis vi ser på menneskene i Norge, så ser vi at det er flere (light ones) enn (dark ones). 10. Det er mere (good) i den mannen enn (many) vil tro.

E. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

- Han var ikke __ til å __, og derfor måtte han __ til kongsgården.
He was not able to earn money, and therefore he had to start off for the palace.
- Kongen __ den som kunne få __ inn i __, han skulle få kongsdatteren og __ riket.
The king decided that the one who could get light into the palace, would get the princess and half the kingdom.
- De __ i ørene hans, så han skulle __ hva han hadde gjort.
They cut a mark in his ears, so that he would remember what he had done.
- Han ville __ ha med seg en stor __, og i den bragte han med alt han __.
He insisted on having with him a big sack, and in it he brought with him all he needed.
- Han gikk __ imot et høyt __ og __ et hull som vannet __ ut av.
He walked up a steep slope toward a high cliff and there he found a hole which the water ran out of.
- Han la nøtten ned i __ av brønnen, og om en __ hadde han __ den.

He laid the nut down in one corner of the well, and in a short while he had filled it.

7. Den andre broren hadde — liten lykke —.

The second brother had just as little luck as the first.

8. Espen gikk sin gang, — bry seg om —.

Espen went his way, without bothering about the others.

9. — sint på ham —.

The king was angry at him on account of his brothers.

10. Kongens vedhogger — enn —.

The king's woodchopper earns more money than many others.

REVIEW LESSONS XXXI-XXXIV

A. Translate the following expressions accurately: Er han så flink som han er vakker, skal han være velkommen; solens lys; ildens kraft; gutteklær; bror til bestefar min; den har vel reven tatt; det rare var at han så en øks; det er nok i orden; lærerens ord; gamle og unge; den gule; var jeg ikke så gammel, hadde jeg hentet ham før; han tror vel at jeg er presten; den rike og den fattige; det skrevne ord.

B. Grammatical principles: 1. If a verb introduces a clause which is not a question, how must it be translated? 2. When may a conditional auxiliary be omitted? 3. What three methods may be used to express a possessive relationship between two nouns? 4. What special meanings may **da**, **vel**, **nok**, **nå**, and **jo** have when used as modal adverbs? 5. How may their use as modal adverbs be recognized? 6. What endings do adjectives used as nouns take? 7. What is the significance of the various adjective endings, when the adjectives are used as nouns? 8. How may a participle used as an adjective be declined?

C. Vocabulary review: 1. Name an opposite to: sakte, sterk, slokke, full, bred, lang, mørk, minnes. 2. Fill in words which make good sense: han sitter på en —; musa —; vi slokket —; han — på foten min; han leser i en —; i høst har vi hatt godt —; Sølvfaks hadde mange —; fuglen flyr med —; når noe er tomt, må vi — det; hvor mange — kan han tjene på et år? 3. Give the

Norwegian for: there exists, just barely, give in, summer weather (one word), the sheepskin, in the way, they insist on, the boys fight.

D. Translation Exercise. Complete the Norwegian sentences.

1. Han holdt på slik — ikke —
He kept on this way until the horse (couldn't) manage to pull the wagon from the spot.
2. Hun stelte til en — til dem i — sin og — i en —
She fixed up a soft bed for them in her best chair and moved it over into a corner.
3. Sølvfaks fikk se — av —, som — omkring.
S. caught sight of a whole army of rats, who were creeping and dancing around.
4. Før de — komme seg —, — stort, — midt ned iblant dem.
Before they could get away, there fell something big and white, right in their midst.
5. Sølvfaks kom til å — hva det vel hadde blitt av —
Sølvfaks began to wonder what might have happened to the yellow (one).
6. Da Mons nådde —, — tak i —.
When Mons reached the ground, Sølvfaks already had a hold on his neck.
7. Kongsgården lå —, og da —, så — til harde berget.
The palace lay high up on a hill, and when they had dug a little way, they came to hard rock.
8. Det —, for ellers hadde de fått høre det som —.
It was a good thing they had lost their ears, otherwise they would have heard what everybody said.

NORWEGIAN-ENGLISH VOCABULARY 25. MIN 6

Each student is expected to learn these words thoroughly, so that he can recognize them in any context. Because of their high frequency, they comprise about four-fifths of all the words used in ordinary reading material. They are all taken from a Basic Word List of Norwegian, prepared by the writer and based on two word counts, one made by the writer, and the other by Hr. Hans Bergersen, of Oslo. The former, which includes 50,000 running words taken from various modern Norwegian authors, is as yet unpublished; the latter, comprising 70,000 words from Norwegian school texts, is presented in part in Hr. Bergersen's excellent study *Morsmålsopplæringen* (Oslo, 1935). Approximately eight hundred words were chosen from this list, and made the basis of this book.

Gender of nouns is regularly indicated by the article; nouns which in modern usage frequently are feminine are marked (*f*).

Principal parts of verbs are given in full, or indicated.

Irregular plurals and other oblique forms of nouns and adjectives are listed.

Pronunciation is indicated only where the spelling is not wholly phonetic; see lessons I-V for a complete discussion of pronunciation.

The small numbers accompanying the various words and idioms are the numbers of the lessons in which the words are first used.

- en **after** evening₂₂ 4.173
aker *see* **åker**
akkurat [akura:t] exactly, just₂₂
aldeles [al'deles] quite, entirely, absolutely, utterly₂₂
aldri never₂₄
alene [a'leine] alone₂₂
all alt alle all, 11
alle sammen all of (us, you, them); **alt sammen** everything₂₂
allikevel [a'like vell] anyway, nevertheless, even so, still, after all₂₂
alltid ['alltid] always, all the time₂₂
alminnelig [al'minndeli] common, general, ordinary, usual, universal₂₂
alt everything, all₂₂
alt already₂₂
altfor ['alltfar] too, far too₂₄
alt sammen *see* **alle sammen**
altså ['altså] hence, accordingly, so, consequently₂₂
alvorlig [al'værli] serious₂₂
amerikansk [amrika:nsk] American₂₁
andre *see* **annen**
annen [æ:n] **annet** *pl* **andre** other, second, 17, 21; **annet til kar** quite another fellow₂₂
et **ansikt** face,
arbeide -t work, labor₂₂
et **arbeide** work, labor₂₂
en **arm** arm,
at [att] *conj* that₂₂
atten eighteen,
au *interj* ouch₂₂
av *prep* of, off, by, from,
en **avis** [avis:] newspaper₂₂
av og til off and on, now and then₂₂
av sted [av ste:] off, away, along₂₂
ba *see* **be**
bak back of, behind₁₄
en **bakke** hill, ground₁₄; **på bakken** on the ground₁₄
bandt *see* **binde**
banke -t beat, knock, tap₂₂
bar *see* **bære**
bare *adv* only, just₂₂; **bare . . . if** only . . .
et **barn** [ba:n] *pl* **barn** *def* **barna** child,
be **ba** **bedt** [bett] ask, request, pray, beg, invite₁₆
bedre ['bedre] better₂₂
begge both₂₂; **begge** to both (of them)
begynne [be'jynne, bynne] **begynste** begin₂₂
et **bein** *pl* **def** -a leg₂₂; **bone**₂₄
bein *adv* **beint** straight₂₂
en **bekk** brook₂₂

- en **benk** bench, seat₂₁
 et **berg** rock, cliff, mountain₂₂
 — **best** best₁₀
 — **bestandig** [be'stanndi] always, continually₂₄
 en **bestefar** grandfather₁₂
bestemme [be'stemme] -te -t decide₂₄
 en **bestemor** grandmother₁₂
bet *see* bite
betale [be'tale] betalte pay₂₂
bety [bety:] -dde mean, signify₂₂
 et **bilde** [bilde] picture, image₁
binde [binne] **bandt** [bannt] **bundet** [bunnet] bind, tie₂₂
bite **bet** **bitt** bite₂₄
 en **bjørn** bear₂₂
 et **blad** [bla:] leaf₁₂
blank bright, shiny₂₇
blant among₂₂
bli **ble** **blitt** (I) become, get, grow (to be), turn₁₂; **bli** **av** happen to, become of₂₂; **bli** **borte** vanish, disappear₂₁; (II) stay, remain₂₁; **bli** **igjen**₂₂; (III) be (passive auxiliary)₂₂
blid [bli:] **blidt** [blitt] **blide** [blize] good-humored, pleasant, gentle₂₇
blind [blinn] blind₁₁
blinke -t blink, gleam₂₄
 en **blomst** [blåmnst] flower, blossom₂₄
bløt soft₁₇
blå **blått** *pl* **blå** blue₂₁
blåse **blåste** blow₁₂
bo **bodde** **bodd** dwell, live *v.*, *is*
 en **bok** (*f*) book₂
 en **bonde** [bonne] **bønder** ['bønner] farmer, peasant, countryman₂₂
 et **bord** [bo:r] table₁
bort over, away₁₂
borte away, over (see rule 39)₁₂
bortover ['bort-å-ver] across, over, along₂₁
bra *neut* **bra** good, well, worthy₁₂; **ha** **det** **bra** be comfortable, well off
bragt **bragte** *see* bringe
brant *see* brenne
bratt steep₂₂
bred [bre:] broad, wide₂₂
brenne **brant** (*or* **brente**) **brent** burn₁₂
 et **brev** letter₁
briller *pl* glasses₁₂
bringe **bragte** [brakkte] **bragt** [brakkt] bring₂₄
 en **bror** **brøder** brother₂₁
bruke **brukte** **brukt** use₂₁
bry **seg** care, bother₂₂
budt *see* by
bundet *see* binde
 en **bunn** bottom₁₂
burde *see* bør
 en **busk** bush₂₇
 en **by** city, town₂
by **bød** **budt** [butt] offer, bid, order₂₂
 en **bygd** (*f*) country district, community₂₂
bygge -t *or* -de -d build, construct₂₂
bære **bar** **båret** bear, carry, endure, wear (clothes)₂₂; **bære** **i** **vei** start off₂₂
bød *see* by verb
bør [bær] **burde** ought, should₁₂
bøye **bøyde** **bøyd** bend, bow₂₂
både . . . *og* *conj* both . . . and₂
 et **bånd** [bånn] band, ribbon, tie, bond₂₂
båret *see* bære
 en **båt** boat, ship₂₁
da *conj* when, as, since₁₂
da *adv* (I) then₂₄; (II) (unaccented) after all, surely; (at end of clause) wonder, impatience₂₂, ₂₂
 en **dag** day₂
 en **dal** valley₁₂
 en **dans** dance₂₂
danse -t dance₂₂
 en **datter** (*f*) **dotre** ['dettre] daughter₂₂
de [di:] **dem** [demn] *pron* they₂, *v.*, *is*
De [di:] **Dem** [demn] *pron* you (polite)₂, *is* (see rule 12)
deg *see* du
 en **del** part, share, portion₂₁
dem, **Dem** *see* de, De
den [denn] **det** [de:] *pers* *pron* it, **den** **det** **de** *dem* *pron* that, those₂, *is*; **det** **er** there is (are)₂
den **det** **de** *art* the₁₂, *is*
dengang ['denngang:] then, at that time, when₂₂
denne **dette** **disse** *dem* *pron* this, these₂, *is*, *is*
der [dær] *adv* there₂₂, (in relative clause) where₁₂
dere **dere** **deres** you (*pl*)₁₂

- derfor ['dærrfær] therefore₈₃
 dermed ['dærrine] thereupon, with that, at this₂₇
 det [de:] *neuter* that, the, it; *see* **den**₂; *det er* there is (are)₂
 dette *neuter* this; *see* **denne**₂
 diger ['diger] big, huge, burly₃₂
 din *see* **du**
 dit to that place, thither, there₃₁
 dobbelt ['dåbbelt] twice, double₁₇
 doven [då:ven] lazy, idle₂₁
 dra dro dradd (I) pull, draw, drag₁₀. (II) go, move, travel₂₄;
 dra av sted start off₂₄
 drakk *see* **drikke**
 en drikk drink₂₉
 drikke drakk drukket [drokke] drink₁₀
 dro *see* **dra**
 drukket *see* **drikke**
 dryppe -t drip₂₂
 drømme drømte drømt dream₁₂
 du deg [de:] din [dinn] you, your (familiar)₁₉
 du store min goodness me₂₂
 dum [domm] stupid, foolish₁₂ (-het -ness)
 dyp deep₁₂
 dyr *adj* expensive, precious₂₂
 et dyr animal₂
 dø -de -dd die₁₄
 død [dø:] *adj* dead₁₂
 en død [dø:d] death₂₂
 en dør (f) door₂
 dårlig [då:rli] poor, bad (quality), ill (health)₁₂
 after *see* **etter**
 egen eget egne [e:gne] own, proper, peculiar₂₂
 et egg egg₁₁
 eie eide eid own₁₂
 eldre ['ældre] older₁₂
 eldst [elst] oldest₁₇
 eller ['eller] or₂
 ellers ['ellers] otherwise, else₂₂
 en elv (f) river₂₂
 en ei et *indef art* a, an₂
 én ei ett ene *pron num* one₂, s. 12
 enda *adv* even, still₁₀; *conj* although₁₂
 en ende [enne] end₂₂
 endelig [ennedeli] (I) final(ly), at last₂₂. (II) by all means instant upon₂₄
 eneste only, single₁₂
 engang ['engang, engang:] once, one time, some time₁₂; ikke engang not even₂₂
 enn than₇; enn om what if₂₁
 enten ... eller either ... or (whether ... or)₂₂
 er [ær] is, are; *see* **være**₂
 et *neuter* a; *see* **en**₂
 ete åt ett eat₁₂ (spise preferred for human beings)
 ett: med ett suddenly₂₁
 etter or after after, behind, along, according to₁₂
 en ettermiddag afternoon₁₂
 et eventyr pl eventyr [e:ven-tyr] (I) fairy tale₁₂. (II) adventure₂₂
 falle falt falt fall₁₄
 en familie [fa'milie] family₂
 fant *see* **finne**
 en far father₂
 fare fór faret go, travel; rush, dart₁₂
 en fare danger, risk₁₁
 en farge or farve color₂₂
 farlig [fa:rli] dangerous₂₂
 en fart speed₂₂
 fast firm, fast, fixed₁₂
 fatt hold (only in the phrases få fatt, ta fatt)₂₂
 fattig [fatti] poor₁₁
 en feil error, mistake, defect₁₂; ta feil be mistaken
 fem [femm] five₂
 femti ['femnti] fifty₂
 ferdig [fæ:ri, færddi] through, done₁₀; ready₂₂
 fikk *see* **få**
 fin fine, elegant, delicate₁₂
 en finger ['finger] finger₂
 finne fant funnet find₁₂; finne fram find one's way₂₂; finne på think up, hit upon; det fins (finnes) there is, exists₂₁
 fire four₂
 en fisk fish₂₂
 fiske -t fish₂₂
 en fisker pl -o *def -ne* fisherman₁₂
 et fjell mountain₁₂
 fjerde [fjæ:re] fourth₂₁
 en fjord [fjær] fjord, inlet, bay₂₁
 fjorten fourteen₂
 et fjøs cow barn₂₂

- flat flat₁₂
 en flekk spot, speck₁₂
 fler(-e) more, several, various_{27, 28}
 flest most, greatest number₂₇
 flink diligent, quick, smart, clever,
 able₂₂
 en flokk [flökk] flock, herd, pack,
 bunch₂₈
 en flue (f) fly₂₂
 fly (flyve) fløy fløyet fly₂₂
 flytte -4 move₁₂
 flyve see fly
 fløy fløyet see fly
 et folk [fölk] people₁₂
 for [fär] prep for₁₁; for å in order
 to₁₂; for at so that, in order
 that₁₂; for en (stor) what a (big)₁₂
 for [fär] conj for, because₁₂
 for [fär] adv too₁₂; for galt too bad
 för see fare
 foran [färran] before, in front of
 (place)₂₂
 forbi [färb:] past, over, by₂₂
 fordi [färd:] conj because₁₂
 forferdelig [fär'færdeli] awful(ly),
 terrible, frightful₂₂
 en formiddag [färrmida] forenoon₂₂
 forsiktig [färsikkti] careful₂₂
 forskjellig [fär'sjelli] different₂₂
 forstå [färstä] forstod forstått
 understand₁₂
 forsvinne [fär'svinne] forsvant for-
 svunnet disappear, vanish₂₂
 fort fast, quickly₁₂
 fortelle [fär'telle] fortalte fortalt
 tell, narrate₂₂
 en fortelling [fär'telling] story₁₂
 fortsette [färrt-sette] fortsatte
 fortsatt continue₁₂
 en fot pl føtter ['fötter] foot,
 fra from₁₂
 fram or frem forward, forth, on₁₂;
 cf komme fram, nå fram;
 fram og tilbake back and forth₂₂
 en fred [færd] peace₂₂; hold fred
 [fæ:] keep still, shut up
 en fremmed stranger, foreigner₂₂; pl
 fremmede 'company'; cf. les-
 son 33, note 2; lesson 34
 fri fritt frie free₂₂
 frisk healthy, well, fresh₂₂
 froset see fryse
 fryse frøs froset [fråset] freeze₂₂
 frøs see fryse

- en fugl [fu:] bird₁₂
 fulgt -e see følge
 full full₁₂
 funnet see finne
 fylle fylte fill₂₂
 fy skamme deg shame on you₂₂
 fæl [fæ:] horrible, awful, disgust-
 ing₁₂
 født [fött] born₂₂
 følge [föle] fulgte [fullte] fulgt
 follow; accompany₂₂; følge med
 go along
 før before (in time), formerly₁₂
 først first₂₂
 få few₂₂
 få fikk fått (I) get, receive₁₂. (II)
 will have to, had better₁₂; få øye
 på catch sight of₂₂
 gal mad, crazy₂₂
 galt [gält] bad, wrong, improper,
 incorrect₂₂
 gammel -4 gamle old, ancient₁₂
 en gang time (= occasion)_{22, 11}; med
 én gang at once₂₂
 en gang walk, gait, motion₂₂; i gang
 in motion, under way
 ganske quite, wholly, fairly₂₂
 en gate (f) street₁₂
 gi [ji:] ga gitt [jitt] give₁₂; gi seg
 give in₂₂
 gift [jift] married₂₂
 gikk see gå
 gjemme [jemme] gjemte hide,
 conceal, save₂₂
 gjennom ['jennöm] prep through₂₂
 et gjerde [jære] fence₂₂
 gjerne [jæme] willingly; gener-
 ally, commonly₂₂; vil gjerne
 would like to
 gjette [jette] guess₂₂
 gjorde see gjøre
 gjøre [jære] gjorde [jære] gjort
 [jört] do, make_{22, 12}; gjøre godt
 do good, satisfy, have a good
 effect₂₂; gjøre vondt hurt₂₂
 glad [glä:] neut glad pl glade
 [glæ:] happy, cheerful, glad₁₂;
 glad i fond of
 gled see gli
 glemme glemte forget₁₂
 gli gled [gle:] glidd glide, slip,
 slide₂₂

- god [go:] godt [gätt] good, well;
godt well₁₁; **ha godt av** do (one)
good₁₀; **gjøre godt** do good₁₁
god dag [go 'da:g] hello, how do
you do
et grann particle, bit₁₁
en grav grave₂₁
grave grov (or) gravde gravd
dig₂₁
grei easy, clear, straightforward,
plain₂₁
greie greide greid or greidde
greidd manage, arrange, dis-
entangle₂₁; **g- seg** get along
en gren or grein (f) branch₂₁
gress or gras def -et grass₁₁
en gris pig, hog₇
en grunn (I) ground(s)₂₁. (II) reason,
cause; **på grunn av** on account
of₂₁
grønn grønt green₁₇
grå grått grå gray₁₀
gråte gråt grått cry, weep₁₀
gul gult [gult] gule yellow₁₁
et gulv or golv floor,
en gutt boy₁
gå gikk gått go, walk, leave₁; **gå**
på to walk on two legs₂₁
en gård [gär] or gard farm, estate₂₀;
farmyard; (in the city) apartment
house, yard₂₁
ha hadde hatt have₁
en hage or have garden₂₂
en hale tail₂₂
en hals throat, neck₂₁
halv [hall] half₂₁
han [hann] ham [hamm] hans
he_{7, 10}
en hane rooster₂₁
hang see henge
hans see han_{11, 10}
hard [hær] or hård [hærr] hard,
harsh, severe₁₀
et hav ocean, sea₂₁
en have see hage
heim(e) see hjem(me)
hel or heil whole, entire₁₁; **en hel**
del a great deal₁₁
heller ['heller] (I) rather, soon-
er_{20, 27}. (II) either₁₁
helst preferably, most of all, gen-
erally_{27, 20}
helt [helt] quite, wholly, clear₁₁
- hen [henn] to, off₁₁ (used only with
verbs and adverbs of motion to
indicate direction)
hende [henne] happen₁₁
henge hang (*trans* hengt) hengt
hang₁₁
henne(s) see hun
hente -t fetch₂₁
her [hær] here₁
herr [huerr] (abbreviated hr) Mr.₁₀
en herre [hærre] master, lord, gentle-
man; the Lord₂₁
en hest horse₁₀
hete hette hett be called, named₇
hilse hilste hilst greet, say hello₁₁
en hilsen greeting₁₁
en himmel heaven, sky₁₁
hit here, hither, to this place₁₀
hjalp see hjelpe
hjelp [jellpe] hjalp hjulpet help₁₁
et hjem [jeman] or en heim (also
adv) home_{7, 10}
hjemme or heime at home₁₁ (see
rule 39)
hjulpet see hjelpe
et hjørne [jœrne] corner₁₁
et hode head₁₀
hogge [hägge] hogg hogd or
hugge chop, strike, pick, slash₁₁
holde [hålle] holdt [hållt] holdt
hold, keep₁₁; **holde av** be fond of;
holde på (å) keep on, be busy
with, be on the point of, about
to_{11, 20, 21}
et hopp leap, jump₂₁
hoppe [håppe] jump₁₁
hos [hoss] with, at, among, at the
house of₁₁
hugge see hogge
et hull pl hull or huller hole₁₁
hun [hunn] henne hennes she_{1, 10}
en hund [hunn] dog₁
et hundre hundred₁
et hus house₁
huske remember₁₁
hva [va:] *pron* what₁; **hva for**
what kind of, which₁₁
hvem [vemm] *pron* who, whom₁
hver [vær] *neut* hvert [værrt] each,
every_{7, 10}
hverandre [vær'and're] each other,
one another₁₁
hverken . . . eller [vær'ken]
neither . . . nor

- en hvile [vile] rest₁₁
 hvilken ['villken] hvilket hvilke
 which, what (of several)₁₂
 hvis [viss] if, in case₁₂ (cf. om, der-
 som)
 hviske [visske] -t whisper₁₇
 hvit [vit] hvitt white₁₇
 hvor [vorr] (I) where₁₇. (II) how
 (referring to quantity, with *adj*
 and *adv*)₁₇
 hvordan ['vorddan] how, in what
 manner₁₄
 hvorfor ['vorrfar] why₁₁
 en hær army, host₁₂
 en høne (f) chicken₁₁
 høre hørte hear₁₁; høre til belong
 (to)₁₇
 høy høyet hay₁₁
 høy high, tall₁₇; høyt loud, loudly,
 aloud₁₇
 en hånd [hänn] (f) *p!* hender ['hen-
 ner] hand₄
 et hår hair₁₁
 hård [här] see hard
 i *prep* in₁₁; with expressions of time,
 see lesson 21, rule 44
 iallfall [i'allfall] at any rate, any-
 way, at all events₁₁
 iblant = blant₁₁
 i dag [i dag] *adv* to-day₄
 i fjor [i fjor] last year₁₁
 igjen [ijenn] *adv* (I) again, back_{11, 11}
 (II) left (behind)₁₄
 igjennom [i'jennöm] through₁₁
 i går [i går] *adv* yesterday₁₁
 i hjel see slå i hjel₁₁
 ikke not₄
 en ild [il] fire₁₁
 imellom [i'melläm] now and then,
 between₁₁
 i morgen [i'mäkern] to-morrow₁₁
 imot [imot] against, toward₁₁
 ingen [ingen] *neut* intet *p!* ingen
adj, *pron* no, no one,
 ingenting nothing₁₁
 inn *adv* in₁₁
 inne inside₁₁ (see rule 39)
 inn i *prep* into₁₁
 is isen ice₁₁
 istedenfor [i'stedenför] instead
 of₁₁
 især [især] especially, particu-
 larly₁₁

- i år [i år] this year₁₁
 ja yes₁₁
 jage -t or -de -d chase, hunt₁₁
 jeg [jet, je] meg [mei] min [minn]
 I, me, my_{11, 11}
 jern [jærn] -et iron₁₁
 jo *interj* yes (reply to negative
 question)₁₁
 jo . . . jo the . . . the (with com-
 paratives)₁₇
 jo *adv* of course, you know₁₇ (see
 lesson 33, rule 64)
 en jord [jor] (f) earth; soil, ground₁₁
 en jul (f) Christmas₁₁
 kaffe -n ['kaffe] coffee₁₁
 kald [kall] or kold cold₁₁
 kalle kalte kalt call₁₁
 kan [kann] kunne can, is able₁₁
 kanskje [kannaje] perhaps, maybe₁₁
 en kant (I) edge, rim₁₁. (II) direc-
 tion₁₁
 en kaptein [kaptein] captain₁₁
 en kar man, fellow₁₁
 kaste -t throw, toss, cast_{11, 11}
 en katt (f) cat₁₁
 kikke [kikke] -t peep, peek₁₁
 et kinn cheek₁₁
 en kirke [kirk] (f) church₁₁
 en kjeller cellar, basement₁₁
 kjenne kjente kjent (I) know, re-
 cognize₁₁. (II) feel, sense₁₁
 ei kjerring [kjerring] -a old woman₁₁
 (country term; used humorously
 or contemptuously)
 kjær dear, beloved₁₁
 et kjøkken ['kjøkken] kitchen₁₁
 kjøpe buy₁₁
 kjøre -te -t drive, ride (in a
 vehicle)₁₁
 klage -t or klagde -d complain
 (at)₁₁
 klar clear, bright, plain₁₁
 klare klarte [klarte] klart
 manage₁₁
 en klasse (f) class₁₁
 et klasseværelse classroom₁₁
 klemme klemte klemte pinch,
 squeeze₁₁
 klok wise, prudent, sagacious₁₁
 en klokke [kløkke] (f) (I) clock_{11, 11}
 hva er klokka (etc.) what time
 is it₁₁. (II) bell

- klæ [kle:] klædde klædd dress₂₅
 klær klærne ['klærne] clothes_{12, 17}
 et knapt scarcely, just barely₂₂
 kne pl knær knee,
 koke kokte cook, boil₁₄
 kold see kald
 komme [kämme] kom [kamm]
 kommet come₄; komme fram
 arrive, get there₁₉; komme til å
 happen to, come to₂₁
 en kone (f) wife; woman₂₃ (esp. a
 married or elderly woman)
 en konge [känge] king₁₂
 et kontor [kontor] office₂₀
 kort [kört] short₂₄
 koste [koste] cost₁₁
 en kraft pl krefter power, strength,
 vigor, energy₂₂; av alle krefter
 with all (one's) strength
 en krok (I) hook₂₀; (II) corner₂₁
 en krone (f) (I) crown, Norwegian
 coin (ab 14⁶, or 1 shilling)₁₁; (II)
 (royal) crown₁₅
 en kropp [kräpp] body, carcass₂₂
 krype krop krepet creep₁₇
 krop see krype
 ci ku def kua pl kuer or kyr cow₁₄
 kunne see kan
 en kurv basket₁₂
 en kveld [kvell] evening₁₂ (slightly
 more rustic than aften)
 en kvinne (f) woman₂
 la lot latt let, leave, permit, cause
 to₁₆
 la see legge
 en labb paw₁₈
 lage -t make, prepare₁₅
 lagt see legge
 et land [lann] country, land₂; i land
 on land₂₂
 lang long_{10, 27}
 langs along₂₂
 langsom [langsam] slow₁₀
 langt far_{18, 27}
 lav lavt [laft] lave low₂₁
 le lo ledd laugh₁₁
 led see li
 legge la lagt [lakkt] lay, put₁₄;
 legge igjen leave behind₂₄; legge
 merke til notice₂₂; legge seg
 lie down, go to bed₁₄; legge til
 add₂₂
 leke lekte play,
 lenge (a) long (time)₁₂; lenge
 siden long ago₂₁
 lese leste [-e:] lest read,
 lete lette lett seek, search, look₁₂
 lett -e (I) easy₁₀; (II) light (weight)
 leve levde levd live, be alive₁₂
 en li (f) (woody, grassy) mountain
 slope₂₄
 li led lidd pass (of time)₂₁
 ligge lå ligget lie,
 like adv (I) equally, just as₁₁; (II)
 straight, clear, directly₁₇
 like likte likt like (verb)₁₇
 likevel just the same, anyhow₂₄
 liksom (lissom) ['lissam] some-
 what, as it were, as if, just as₁₂
 likså ['lisså] just as, likewise,
 equally₂₄
 liten neuter lite def lille, vesle pl
 små little, small_{12, 13}
 litt a little₁₂
 et liv life, spirit₂₂
 lo see le
 et loft [läft] attic, loft₁₇
 en lomme [lomme] (f) pocket₁₄
 lot see la
 lov [läv] permission, leave₂₂
 love [läve] -t promise₁₂
 luft -en (f) air₂₄
 lukke [lokke] lukket close, shut₁₂;
 lukke opp open₁₂
 lukte [lokkte] smell₂₄
 en lyd sound₂₄
 en lykke happiness, luck₂₄
 et lys light, candle₁₄
 lys lyst [lyst] lyse light, bright₂₁
 lyse lyste [lyste] lyst shine,
 gleam₁₂
 en lyst (på, til) desire, liking, inclina-
 tion (for)₁₂
 lytte -t listen₂₂
 lære lærte [heirte] lært learn,
 teach₁
 en lærer pl -e def -ne teacher,
 løfte -t lift, raise₂
 løpe løp løpet run₁₂
 løs free, loose₁₂
 lå see ligge
 låne lånte [länte] lånt loan,
 borrow, lend₂₀
 en låve hay barn₂₂
 man [mann] from one, they, people,
 you₂₄ (cf. en pron)

- mange many₇; **mangen** *neut*
mangt *et* many a
 en **mann** *pl* **menn** man, husband₈
 en **mark** field, ground, land₁₈
mat -en food₈
med [me:] *prep* with, along, by₄;
med det samme just then, at that
 moment₁₆; **med én gang** at
 once₂₈
meg *see* **jeg**
meget (I) much (also spelled
mye)₁₄; (II) very₂₁
melk -en milk₂₁
melke -t milk₂₈
mellom ['mellam] between, among
 1, 29; **den mellomste** the
 middle₂₇
men [menn] but₈
mene mente [me:nte] **ment** think,
 believe, be of the opinion, say₁₈;
 (mening opinion)
 et **menneske** *pl* -r person, human
 being *pl* people₈
mens *conj* while₁₈
mer (-e) more,
 et **merke** [mærke] (I) notice₂₈; (II)
 mark₂₈
merke [mærke] -t notice, mark,
 perceive₂₈
mest most₂₇
 en **mester** ['messter] master₂₈
mett satisfied, having had enough
 (food)₂₈
midt [mitt] i, på in the middle (of)₂₁
min [minn] mitt mine my, mine₁₄
mindre ['minndre] less, smaller₂₇
minne remind; minnes remem-
 ber₂₈
minst least, smallest₂₈
miste -t lose₂₈
modig [mоди] brave, courageous₂₈
 en **mor** (f) mother₈
 en **morgen** [mårn] morning₁₆
morn [mårnn] hello, hi₁₆
moro [morro] fun, amusement₂₈
morsoem [morssøm] amusing,
 quaint, fun₂₈
mot against, toward₂₈
mullig [mu:l] possible₂₈
 en **mun** mouth,
 en **mur** wall (of brick or stone)₂₈
 en **mus** (f) *pl* **mus** mouse₁₈
mye (meget) much₁₄
mørk dark₂₇
- møte** **mette** **møtt** meet₂₈
må måtte must, have to₁₁
 et **mål** voice, speech, language₁₈
 en **måne** moon₂₈
 en **måned** [mà:ent] month₂₈
 en **måte** manner, way; moderation₂₈
måtte *see* **må**
 en **nabo** neighbor₂₈
 en **nakke** neck, back of the head₁₁
 en **natt** (f) *pl* **netter** ['netter] night₂₁
naturaligvis [na'turli viz] of course,
 naturally₂₇
ned [ne:] down₂₈ (motion)
nede down₂₈ (place; see rule 39)
nedover ['neddå:ver] down, down-
 wards₂₁
nei *interj* no₈
 en **nese** nose₂₁
nest next₂₁
nesten almost₂₈
nettopp ['nettåp] just, exactly₁₇
ni nine₂₈
noen **noe** **noen** (older spelling
nogen **noget** **nogle**) some
 (-thing), some one, any (-thing),
 any one₇, 11, 18
nok [nåkk] *adv* (I) enough, plenty₈;
 (II) all right (unaccented) see
 rule 64, lesson 33
nord [no:r] north₂₁
norsk [nårssk] Norwegian₈; på
norsk in Norwegian₈
nu *see* **nå**
ny **nytt** **nye** new₁₇
nytte **nyten** use, usefulness₂₈
nær *comp* **nærmere** *superl* **nærmest**
 near₂₇
nøye (I) carefully, exactly₁₈;
 (II) particular; **det er ikke så**
nøye it doesn't matter
nå *adv* (or **nu**) now₈
nå *interj* well₂₈
nå nådde nådd reach, gain, attain,
 catch up₂₈; **nå fram** arrive, get
 there₂₈
 en **nål** (f) needle, pin₂₇
når [når] *conj* when₁₁
- ofte** [åfte] often, frequently₂₈
og [å:] *conj* and₈
også ['åsså] *adv* too, also₈
om [åmm, omn] *prep* about, con-
 cerning, during₈

- om *conj* if, whether₁₁; om *en*, om *så*, *selv* om even if
 om with expression of time—see section IV, lesson 21
 omkring [åmkring:] around, about₂₁
 omtrent [åmtrent] about₂₅
 en onkel ['ongkel] *pl* onkler uncle₁₅
 opp [åpp, opp] up, ₁₃
 oppe [åppe, opp] up₁₃ (place; see rule 39)
 oppover ['åpp-åver] up, upward₁₅
 ct ord [or] word₁₇
 en orden ['ården] order, arrangement₂₈
 orke [årke] -t be able to, be capable of, have the endurance₂₇
 oss [åss] *pron* us₂
 en ost cheese₂₂
 over ['åver] *prep* over, above, about; more than, beyond₂
 en ovn [åvvn] stove₂₄
 papir [papi:] -et paper₂
 ct par [parr] couple, pair, a few₂₇
 passe -t (I) fit, be proper, suit₁₅.
 (II) watch, tend₂₀; passe seg look out₂₅
 peke pekte pekt point₂₆
 pen pent [pent] pretty, handsome₂₂
 penger *pl* money₁₃
 en penn pen₂
 en pike (f) girl₂
 en pipe (f) chimney, pipe₂₃
 pipe pep pepet squeak, whistle₂₁
 plass place, position, room, space;
 a tenant's farm₁₂
 pleie pleide pleid or -dde -dd
 be accustomed (to), be used to₂₅
 plukke [plokke] -t pick, gather,
 pluck₁₆
 plutselig [pluttseli] sudden (-ly)₁₈
 en prest minister, pastor₁₀
 prøve prøvde try, test₁₄
 på *prep* on, upon₂
 rakk *see* rekke
 rakt -e *see* rekke
 rant *see* rinne
 rar queer, strange, funny₁₈
 redd afraid, frightened₁₅
 redde -t rescue, save₂₂
 ct rede nest₂₇
 ct regn [rein, rengen] rain₁₄
 regne [reine, rengne] -t rain₁₄

- reise reiste reist (I) raise, erect₂₂;
 reise seg get up, rise₁₂. (II)
 travel, go, leave₂₂
 en reise trip, journey₂₅
 ren or rein clean, pure₁₈
 rent [rent] *adv* completely, quite₁₈
 en rest rest, remainder₂₁
 rett (I) right, just₂₂; ha rett be
 right; rett som det er (var)
 every once in a while, all of a
 sudden₂₂. (II) straight₂₃
 en rev fox₂₂
 rev -et *see* rive
 rik rich, wealthy₁₀
 riktig [rikkti] *adv* correct, right₂₄
 riktig *adv* very, really₁₇
 rinne (renne) rant runnet run,
 flow₂₄
 riste *see* ryste₁₈
 rive rev revet tear, pull, pluck₂₂
 ro rest, quiet, moderation₂₈ (uro,
 -lig restless, unquiet)
 ro rodde rodd row₂₂
 rolig [roli] quiet₂₂
 rope ropte ropt call, shout, cry₁₄
 en rotte [røtte] (f) rat₂₂
 rukket *see* rekke
 rulle -t roll₂₂
 rund [runn] round₁₈
 rundt [runnt] around₂
 runnet *see* rinne
 en rygg back, ridge₂₈
 ryste (also riste) -t shake, tremble₁₈
 rød [rø:] rødt [røtt] røde [rø:]
 red₁₇
 røre røte [rørte] rørt touch₁₇;
 røre seg move, stir₁₇
 rå rådde rådd rule, manage,
 handle₂₆
 en råd [rå:] means, remedy, a way out,
 expedient₂₈; ha råd afford
 sa sagt *see* si
 en sak (f) matter, case, affair, cause,
 thing₂₆
 sakte slowly₃₁
 samle -t gather, collect₁₉
 samme same₂; med det samme
 just then, suddenly₂₀
 sammen ['sammen] *adv* together,
 sand [sann] -en sand₂₅
 sang *see* synge
 sank *see* synke
 sann sant sanne true, real₁₉

satt *see* sitte
 satt satte *see* sette
 en sau sheep₁₄
 se så sett *see*; se etter look around, look into₁₈; se på look at₇; se seg omkring look around₂₈; se ut appear₂₀
 seg [sei:] himself, herself, itself, themselves_{12, 22}
 selle seilte seilt sail₁₄
 en sekk sack, bag₁₄
 seks six₂
 selle (or selge) [selle] solte [sålte] solt [sålt] sell₁₂
 selv [sell] *pron* self₁₈
 selv [sell] *adv* even₂₀; selv om even if₂₂
 sen or sein late, slow₂₇
 sende [senne] sendte send₁₈
 en seng [seng:] (f) bed₇
 sette satte satt (I) set, place, put₂; sette seg sit down₁₅; (II) intr start, move, rush₂₄
 si *pres* sier sa sagt [sakt] say, tell (some one)_{8, 10, 12}
 en side (f) side₂
 siden (I) since, later₁₂; (II) ago₂₁
 sikker ['sikker] sure, safe, certain, positive₁₈
 sin [sinn] sitt sine his (her, its, their) own_{18, 24}; *see* rule 47
 sint angry₁₃
 sist last₂; til sist at last₁₈
 sitt *see* sin
 sitte satt sittet sit₂
 sju or syv seven₂
 en sjø sea, lake, wave₁₈
 skal skulle is (are) to, is (are) going to, shall, should₁₁
 skalv *see* skjelve
 skar *see* skjære
 skarp sharp₁₈
 en ski [sj:] pl ski ski₁₅
 et skib *see* skip
 et skinn skin, hide, fur₁₈
 skinne skinte skint shine₁₄
 et skip [sjib] ship, vessel₂₁
 en skje (f) spoon₂
 et skjegg beard₂₈
 skjelve skalv skjelvet tremble, shake₂₂
 skjære [sjære] skar skåret cut₁₈
 skjenne skjente skjent under-stand, realize₁₈

skjot *see* skyte
 en sko pl sko shoe₁₁
 en skog forest, woods₁₈
 en skole school₄; gå på skole go to school₄; på skolen at school
 skrek -et *see* skrike
 skremme skremte skremt scare, frighten₂₈
 skrev -et *see* skrive
 skrike skrek skreket cry, scream₂₈
 et skritt step, pace₂₄
 skrive skrev skrevet write₂
 skulle *see* skal
 skutt *see* skyte
 en sky [sjy:] (f) cloud₁₄
 en skygge [sjygge] shade, shadow₂₄
 skynde [sjynne] seg, skyndte hurry, hasten₂₅
 skyte [sjyte] skjøtt [sjøtt] skutt shoot₂₈
 skåret *see* skjære
 en (et) slags [slakks] sort, kind of₁₅
 slapp *see* slippe
 slem [slemm] bad, naughty₁₈
 slenge slengte slengt throw, fling, jerk₂₂
 slet *see* slite
 slett ikke not at all₁₈
 slik like that, that way, so, such, thus_{2, 12}
 slippe slapp sloppet or sluppet (I) escape, get out (of)₂₉; (II) let go, drop, release₂₀
 slite slet slitt (I) toil₂₂; (II) wear, tear
 slo *see* slå
 slukke [slukke] -t put out, extinguish₂₁
 sloppet *see* slippe
 sluppet *see* slippe
 en slutt close, end; *adv* at an end, over; til slutt at last₂₈
 slå slo slått strike, hit, beat, knock₂₂; slå i hjel kill₁₄; slå seg hurt one's self₂₇; slå vann pour water₂₀
 slåss sloss slåss fight₂₂
 smake smakte smakt taste₁₇
 smile smilte [smilte] smilt smile₂₁
 smør [smør] smøret ['smørre] butter₂₂
 små (only plural) small₁₄
 snakke -t talk, chat₁₈

- snart [snart] soon, presently₁₀
 sne *see* sne
 snill good, kind₁₁
 snu -dde -dd turn₂₄
 sne (or sne) -dde snow₁₅
 sne (or sne) -en snow₁₅
 en sol (f) sun₁₄
 solt -e *see* selle
 som [samm] *rel pron* who, which, that₉
 som [samm] *conj* as₁₁
 en sommer [sammr] summer₂₁
 sort (or svart) black₂₄
 sove [sæve] sov sovet sleep₉
 sovne -t [sævne] fall asleep, go to sleep₁₇
 spise spiste [spiste] spist eat₉
 sprang *see* springe
 springe sprang sprunget [sprong:-et] run, jump, leap₁₉
 sprunget *see* springe
 spurt -e *see* spørre
 spørre spurte spurt ask, inquire, question₉
 et spørsmål ['spørss-mål] question₂₄
 stakk *see* stikke
 stakkars poor, miserable (expressing pity)₂₇; en stakkar a poor fellow
 stand: i stand [stann] able; in order₂₄
 stanse -t stop, pause₂₈
 et sted [sted] -er [steder] place₂₄
 steg -et *see* stige
 en stein or sten stone, pebble₁₁
 stelle stelte take care of, arrange, order, fix₂₉
 en stemme voice₂₄
 en sten *see* stein
 sterk [stærk] strong₂₉
 stige steg steget rise, ascend, mount₂₉
 stikke stakk stukket [stokket] (I) thrust, put, stick₁₉. (II) sting₂₄
 stille quiet, still₂₉
 stirre -t stare, gaze₁₅
 stiv stivt [stift] stiff₂₈
 stjele stjål stjålet steal₂₇
 stjålet *see* stjele
 stod *see* stå
 en stokk [stakk] log, stick; cane₂₁
 en stol chair₉
 stor -t -e large, big, great₂₈, 27
 en storm [størm] storm₁₅
 strakk *see* strekke
 straks at once₁₈
 strakt -e *see* strekke
 strekke strakk stukket [strokket] or strakte strakt stretch, reach, extend₂₄
 stri stritt strie rough, bristly, obstinate₂₈
 stukket *see* strekke
 stryke strøk strøket stroke, rub, brush₂₉
 en stue (f) living room, small cottage₁₉
 stukket *see* stikke
 en stund [stunn](f) while, time₁₉
 stygg stygt [stykt] ugly, bad₁₅
 et 'stykke (I) piece, bit₁₅; i stykker in pieces, broken₁₉. (II) a short distance₂₉
 stå stod stått stand₂; det står it says₂₁; stå opp get up₁₆; hvordan står det til how are you, how's everything₂₄
 sulten hungry₁₈
 sunget *see* synge
 sunket *see* synke
 suse, suste [suste] sust whistle, whir, sough, whizz₂₄
 svak weak, feeble₃₁
 svare answer, reply₉; svare på answer (when object is not a person)₁₉
 svinge svingte svingt or svunget swing₂₆
 svunget *see* svinge
 svær big, huge, heavy₂₈
 svært [svært] adv very, exceedingly, hugely₁₉
 synes syntes think, find₂₉
 synge sang sunget [songet] sing₁₄
 sytti ['setti] seventy₉
 syv or sju seven₉
 sølv [søll] sølvet ['sølle] silver₁₉
 søndag ['sønnda] Sunday₂₁
 en sønn son₁₈
 så adv (I) then, so₁₉. (II) so, as₁₉
 så conj so that₁₄
 så *see* se
 såvidt [sævitt] just, barely, as far as₂₁
 ta tok tatt take, hold₉; ta imot receive₂₁; ta til begin₂₉
 et tak (I) roof, ceiling₉. (II) hold, grasp, effort, stroke₂₇
 en takk thanks₁₉

- et tall number₉
 en tanke thought, idea₂₁
 en tann (*f*) tenner tooth₂₄
 en tante (*f*) aunt₂₁
 tende [tenne] tendte [tennte]
 kindle, light₂₃
 tenke think (= ponder)₂₁; tenk
 det! just imagine₂₁; tenke seg
 om think it over₂₃
 tett near, close, thick, tight₂₁
 ti ten₇
 en tid [ti, tiid] time₂₃
 tidlig [tidli] early₂₃
 til [till] to, towards, for, until, till₂;
 en . . . til one . . . more₂₂; conj
 until₁₈
 tilbake [til'haek] adv back, (re-
 main) behind₂₃
 til sist [til sist] at last, finally₁₁
 til slutt [til slutt] finally, at last₂₂
 en time hour₂₁
 en ting *pl* ting thing₉
 tjene tjente earn, serve₂₄
 tjue [kjue] or tyve twenty,
 to two₇
 et tog [tæg] train₂₁
 tok *see* ta
 tolv [tåll] twelve₉
 tom [tomm] empty₂₂
 en topp [tåpp] top, summit₂₇
 torde *see* tør
 traff *see* treffe
 trakk *see* trekke
 trang narrow₂₃
 en trapp (*f*) stairway, steps, stairs₁₁
 travel [trævel] busy₂₃; ha det
 travelt be busy₂₃
 et tre *pl* trær (I) tree₁₄. (II) wood
 (substance)₁₉
 tre three₉
 tredve [træddve, treddve] or tretti
 ['tretti] thirty₉
 treffe traff truffet [troffet] hit,
 meet, run across₁₁
 trekke trakk trukket [trokkt]
 draw, pull, drag₂₃
 trenge trengte need, be in want
 of₂₂
 trett tired, weary₁₉
 tretti *see* tredve
 trille -t roll₂₃
 tro (or tru) trodde trodd believe₁₁
 truffet *see* treffe
 trukket *see* trekke

- trygg safe, secure₂₀
 trå trådte [tråtte] trådt step,
 tread₂₁
 tung [tong] heavy, difficult₁₁
 en tur trip, jaunt₁₁
 turde *see* tør
 et tusen ['tusen] thousand₄
 tvers [tværs] squarely, right
 (across)₂₂
 tykk tykt tykke thick, stout₂₂
 tyve or tjue twenty₉
 tør [terr] past turde (or torde)
 dare₂₁
 tørr dry₂₁
 tørst thirsty₁₀
 tåle tålte [tålte] tålt endure, bear
 with, submit to₂₂
 en tåre tear₂₂
 en uke (*f*) week₂₁
 en ulv wolf₁₁
 umulig [u'mudi] impossible₂₃
 under ['unner] under, during, be-
 neath₂₄
 undre seg -t wonder₂₃ (rule 46);
 undres wonder₂₃, 20 (rule 60)
 ung [ong] young₂₇
 unna away, out of the way, off,
 aside₂₂
 ut out₂
 utafor *see* utenfor
 ute out (place)₁₁
 uten *prep* without, except₁₁
 utenfor [u'ten-fær] or utafor out-
 side₂₁
 utover ['ut-å-ver] out, out over, out
 along, past₂₀
 vakker ['vakker] pretty₉, 20
 vandre -t wander, walk, roam₂₇
 vann vannet water, lake₂₀
 vant used, accustomed₂₂
 vant *see* vinne
 var *see* være
 vare varte [va:te] last₂₄
 varm warm₁₇
 varme -t warm₂₃
 vaske -t wash₂₁
 ved [ve:] *def* veden ['ve:en] wood
 (fuel)₁₁
 ved [ve:] *prep* by, with, at,
 en vegg wall (of a room)₂

- en *vei* or *veg* road, way₁₁; *gå sin vei*
go away₁₀; *i vei* off, on one's
way₁₁; *i veien* in the way₁₁
vekk away, gone, off₁₁
vel [vell] (I) (accented) well. (II)
(unaccented) surely, presumably,
I suppose₁₁ (see rule 64)
veldig [vellidj] tremendous, enor-
mous₁₁
velte -t tip, be upset₁₁
vende [venne] *vendte* *vendt*
turn₁₁; *vende seg* turn₁₁
en *venn* friend₁₁
vente *ventet* wait, expect₁₁
en *verden* ['værrden] *def* *verden*
world₁₁
verre ['værrer] worse₁₁
verst [værrst] worst₁₁
vesle *def* form of *liten*₁₁
vest west₁₁
vet *pres* know, knows₁₁
vi oss *vår* we, us, our(s)₁₁, 19, 18
vid [vi] *vidt* [vitt] wide, broad₁₁
videre further, on his way₁₁
vil [vill] *ville* wants to, will, would₁₁;
vil ha want (an object)₁₁
en *vilje* will₁₁
vill *vilt* *ville* wild, savage₁₁
ville *see* *vil*
en *vind* [vinn] wind₁₁
et *vindu* *pl* -er window₁₁
en *vinge* wing₁₁
vinne *vant* *vunnet* win, conquer,
gain₁₁
vinter ['vinnter] winter₁₁
virkelig [virrkeli] real, actual₁₁
vise *viste* [viste] *vist* [vist] show,
display, prove₁₁
visst apparently, probably, it seems,
I believe₁₁
vite *vet* *visste* *visst* know (a
fact)₁₁, 18
en *vogn* [vång:n] (*f*) wagon₁₁

- vokse* [våkkse] *vokste* *vokset*
grow, increase₁₁; *voksen* grown-
up₁₁
vond [vonn] angry; *vondt* [vonnt]
pain, hurt, injury, harm₁₁; *gjøre*
vondt hurt₁₁
vunnet *see* *vinne*
et *vær* weather₁₁; *hardt* *vær* storm;
til *værs* into the air; *i* *været* into
the air, up₁₁
være *er* *var* *vært* be, is, was,
been₁₁, 9
et *værelse* [værrise] room₁₁
våge -t (*seg*) dare, risk, venture₁₁
våkne -t wake, awake (*intrant*)₁₁
våt wet₁₁
ynge, *yngst* younger, youngest₁₁
ytterst ['ytterst] outermost₁₁
et *ærend* [æern] errand₁₁
ø *see* *øy*
en *øks* (*f*) an axe₁₁
ønske -t wish, desire₁₁
en (et) *øre* 1/100 of a *kroner*—about
½ cent or penny₁₁
et *øre* -r car₁₁
øst east₁₁
øverst ['ø:verst] on top, upper-
most₁₁, 19
ei *øy* or *ø* *def* *øya* island₁₁
et *øyne* *pl* *øyne* eye₁₁
et *øyeblikk* moment, instant₁₁
å *interj* oh₁₁; *å* *nei* oh my₁₁
å (mark of *inf*) to₁₁
en *åker* (or *aker*) *åkrer* field₁₁
åpen -t *åpne* [åpne] *adj* open₁₁
åpne -t open₁₁; cf. *lukke* *opp*
et *år* year₁₁
en *ås* ridge, long hill₁₁
ått *see* *etc*
åtte eight₁₁

ENGLISH-NORWEGIAN VOCABULARY

This vocabulary includes only words used in the English-Norwegian exercises which are not also found in the corresponding lesson vocabularies. It is accordingly a mere memory prop for forgetful students, and makes no effort to distinguish the various Norwegian equivalents.

- 170
= 245
- accordingly** altså
air luft -en
alone alene
animal et dyr
another annen annet andre
answer svare, svare på
arm en arm
ask be ba bedt, spørre spurte spurt
at all slett ikke
attic et loft
away av sted, bort, borte, unna, vekk
- bad** galt, dårlig, stygg stygt, slcm
bed en seng (f)
bend bøye bøyde bøyd
bend en krok
big diger, stor -t -e, svar
black sort
blow blåse blåste blåst
blow et slag
bout en båt
book en bok (f)
boy en gutt
bring bringe bragte bragt
broad bred, vid
brother en bror brødre
build bygge -t
butter smør -et
- carry** bære bar båret
cat en katt (f)
cellar en kjeller
chair en stol
chest et bryst
chicken en høne (f)
child et barn pl barn def barna
chop hogge hogg hogd
church en kirke (f)
close lukke lukket; slutt
close tett
clothes klær klærne
coffee kaffe -n
come komme kom kommet
company et selskap, fremmede
creep kripe krøp krøpet
- dance** en dans
dance danse -t
deep dyp
die dø -de
different forskjellig
difficult tung, vanskelig
dig grave grov or gravde gravd
direction en kant
dog en hund
door en dør (f)
draw dra dro dradd, trekke trakk trukket
dream drømme drømte drømt
dress klæ klædde klædd
drive kjøre (in a vehicle)
dry tørr
- each** hver neut hvert
ear et øre -r
earth en jord (f)
easy grei, lett -e
eat ete åt ett, spise (about human beings)
egg et egg
empty tom
end en ende, slutt
end ende endte endt
enormous veldig
enough nok
evening en aften, kveld
everybody alle sammen
eye et øye pl øyne
- fairy tale** et eventyr pl—
fall en høst
fall falle falt falt
far langt
farmer en bonde bønder
fast fort (= quickly), fast (= firm)
field en åker åkrer, en mark
find finne fant funnet, synes syntes
finger en finger
fisherman en fisker pl -e def -ne
floor et gulv or golv
follow følge fulgte fulgt
food mat -en

foreign fremmed
forward fram, framover
freeze fryse fros frosset
friend en venn
funny rar

get along greie seg
give gi ga gitt, rekke rakte rakt
go dra dro dradd, fare fór faret, gå
gikk gått, reise reiste reist
good bra neut bra, god godt, snill
grass gress -et or gras
gray grå grått grå
great stor -t -e
grow bli ble blitt, vokse vokste vokset

happen hende

head et hode

help hjelpe hjalp hjulpet

hide et skinn

hide gjemne gjemte gjemt

high høy

hill en bakke

hole et hull pl hull or huller

home et hjem or en heim (also adv)

horse en hest

house et hus

in front of (place) foran

kind snill

know kjenne kjente kjent, vite vet
visste visat

land en mark, et land

lay legge la lagt

lazy doven

let la lot latt

letter et brev

lie ligge lå ligget

lift løfte -t

listen lytte -t

listen to høre på

live bo bodde hodd, leve levde levd

living room en stue (f)

long lang

look et blikk

look se på; se ut; lete lette lett

lose miste -t

mad gal, sint

man en kar, en mann pl menn

married gift

mean bety -dde

milk melk, melke -t

moment et øyeblikk

money penger pl

most fleste, mest

mother en mor (f)

mountain et berg, et fjell

mouse en mus (f) pl mus

mouth en munn

move dra dro dradd, røre seg røre;
flytte -t

name et navn

near nær nærmere nærmest, tett

need trenge trengte trengt

neighbor en nabo

nice snill

nose en nese

old gammel -t gamle

only eneste, bare

open lukke opp; åpen -t

own eie eide eid; egen eget egne

paw en labb

peek kikke

people et folk, et menneske pl -r, man

permission lov

piece et stykke

poor dårlig, fattig, stakkars(s)

pretty pen, vakker vakre

pull dra dro dradd, rive rev revet,
trekke trakk trukket

queer rar

quiet ro; rolig, stille

read lese leste lest

realize skjønne skjønte skjont

remember huske, minnes

rest en rest; (en) hvile, (en) ro

rest hvile hvilte hvilt

ride kjøre (in a vehicle); ri red ridd
(on a horse)

right rett, riktig

right (across) tvers

rise reise seg, stå opp, stige steg steget

road en vei

roll rulle -t, trille -t

roof et tak

room en plass, et rum, et værelse

sack en sekk

say si pres sier sa sagt

scare skremme skremte skremt

sea en sjø
 search lete lette
 second annen annet
 see se så sett
 set sette satte satt
 shoe eo sko pl sko
 short kort
 show vise viste vist
 sing syng sang sunget
 single enkelt, eneste
 skin et skinn
 sleep sove sov sovett
 smoke en røk
 snow sne or sne -dde
 soow sne or sne -en
 spoon en skje (f)
 spot en flekk
 stand stå stod stått
 steps eo trapp (f)
 stove en ovn
 strange merkelig, underlig, rar,
 fremmed
 strong sterk
 stupid dum dumt dumme
 table et bord
 tail en hale
 taste smake
 tell fortelle fortalte fortalt, si pres sier
 sa sagt
 thing eo ting pl ting, en sak
 think tenke, mene mente, synes syotes
 thought en tanke
 throw kaste -t, sleoge sleogte
 tired trett
 together sammeo
 tooth en tann (f) tenner
 toss kaste -t
 town en by
 travel dra dro dradd, fare fór faret,
 reise reiste reist

trip eo reise, en tur
 true sann sant sanne
 try prøve prøvde prøvd
 turn en krok; eo tur
 turn bli ble blitt, snu -dde -dd, vende
 vendte veodt

use nytte -n
 use bruke brukte brukt

valley en dal

wait vente -t
 walk en gang
 walk gå gikk gått, vandre -t
 wall en mur, eo vegg
 warm varm; varme -t
 watch passe -t
 water vann vannet
 wave en sjø
 weather et vær
 weep gråte gråt grått
 while en stund (f)
 while mens conj
 white hvit hvitt
 win vinne vant vunnet
 wind en vind
 window et vindu -er
 winter en vinter
 woman en kone, en kvinne, eo
 kjerring (f)
 work et arbeide
 work arbeide -t
 world en verden
 wrong gal(t)

yellow gul -t -e
 young ung -t -e

BELFAST
 REFERENCE
 LIBRARY

INDEX

- accent 1 and 2: 21
- active verbs with passive form 174-5
- adjectives: comparison 148, 154-5;
 - definite form 89; indefinite form 89;
 - with demonstratives 94; with possessives 100; used as nouns 204-5
- adverbs 105-6; modal adverbs 196-7
- alphabet 24
- articles: the indefinite 35; the definite 45, 89
- clock, reading the 119-20
- common gender 36
- comparison of adjectives and adverbs 148, 154-5
- compounds 189-90
- conditional sentences 182-3
- consonants 14; spelling 25
- conversation practice 30
- definite article 45; with adjectives 89
- demonstrative pronouns 94
- diphthongs 14
- English and Norwegian languages, relationship 1
- feminine gender 5, 36, 45
- future tense 82
- gender of nouns 35
- if-clauses without if 182
- imperative 82
- indefinite article 35, 36
- interrogative pronouns 161-2
- intonation 21
- junction 22
- modal adverbs 196-7
- modal auxiliaries 61, 66
- neuter gender 35
- Norwegian language, historical development 2; in America 7
- nouns: gender 35; plurals 40; possessive 188-9
- numerals, cardinal 49; ordinal 119-20
- participles used as adjectives 204-5
- passive verb forms 174
- past tense 71
- past perfect tense 82
- personal pronouns 55
- phonetic respelling 9
- phonetics 10
- phrasing 18, 28
- pitch 21
- pluperfect tense 82
- plural of nouns 40
- possessive adjectives and pronouns 99;
 - possessive with adjectives 100; omission 100; position 100; reflexive 136
- possessive of nouns 188-9
- prepositions governing clauses and infinitives 168
- present participle 141; used as adjective 204-5
- present tense 50
- present perfect tense 82
- principal parts of verbs 71-3, 76-7
- pronouns: demonstrative 94; interrogative 161-2; personal 55; reflexive 130; relative 161-2
- pronunciation 8ff
- punctuation 29
- questions 51
- reflexive possessive (*sin*) 136; reflexive pronouns 130; reflexive verbs 130-1
- relative pronouns 161-2

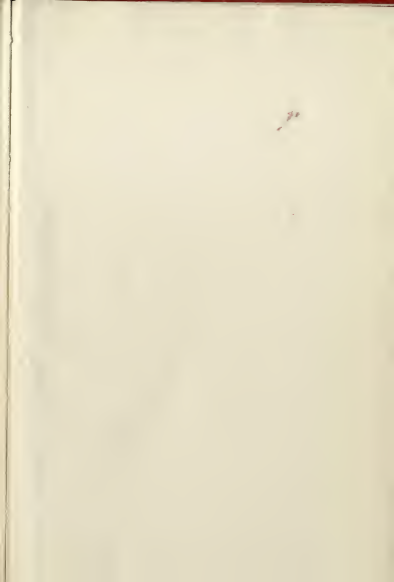
- silent letters 26ff
 spelling of 1938, 23
 stress 19
 strong verbs 71-3
 suffixed definite article 45

 time, expressions of 119-21

 verbs: future 82; imperative 82; modals
 61, 66; passive 174; past 71; perfect
 81-2; pluperfect 81-2; present 50;
 verbs *contd.*: present participle 141; re-
 flexive 130-1; weak and strong 71,
 77; list of strong and irregular 71-3;
 position 112
 vowels 11; spelling 24

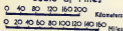
 weak verbs 71, 77
 word order: adverbs 106; possessives
 100; prepositions 161-2; subject and
 verb 112

BELFAST
 REFERENCE
 LIBRARY

NORWAY

Scale of Miles

[illegible]